

Trossamfund

Trossamfund – en översikt	107
<i>Författningar</i>	
Regeringsform (1974:152) – utdrag	110
Trossamfund, lag (1998:1593)	110
Registrering	
Registrering av trossamfund, förordning (1999:731)	113
Instruktion för Kammarkollegiet, förordning (2007:824)	115
KAMFS 2001:1 Avgift vid registrering av trossamfund	118
Firmalag (1974:156)	119
Handelsregisterlag (1974:157)	93
Handelsregisterförordning (1974:188)	98
Identitetsbeteckning för juridiska personer m.fl., lag (1974:174)	102
Personuppgiftslag (1998:204)	368
Personuppgiftsförordning (1998:1191)	381
Avgifter och stöd	
Särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m., lag (1965:269)	127
Avgift till registrerat trossamfund, lag (1999:291)	131
Avgift till registrerat trossamfund, förordning (1999:728)	132
Stöd till trossamfund, lag (1999:932)	132
Statsbidrag till trossamfund, förordning (1999:974)	133
Instruktion för Nämnden för statligt stöd till trossamfund, förordning (2007:1192)	135
Vigsel	
Äktenskapsbalk (1987:230) – utdrag	136
Rätt att förrätta vigsel inom trossamfund, lag (1993:305)	139
Vigsel som förrättas av särskilt förordnad vigselförrättare, förordning (2009:263)	140
Begravning	
Begravningslag (1990:1144)	141
Begravningsförordning (1990:1147)	154
Begravningsavgift, förordning (1999:729)	162
KAMFS 2008:7 Taxa vid begravningsclearing 2009	163

Trossamfund

Forts. nästa sida

<i>Författningar särskilt för Svenska kyrkan</i>	
Svenska kyrkan , lag (1998:1591)	165
Införande av lagen om Svenska kyrkan , lag (1998:1592)	167
Personal och löner	
Svenska kyrkans personal vid relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan den 1 januari 2000 , lag (1999:289)	169
Skattefrihet för prästlönetillgångar vid 2001–2010 års taxeringar , lag (1999:290)	170
Egendom	
Lagfart i vissa fall för Svenska kyrkan m.m. , lag (2002:385)	170
Kulturminnen m.m. , lag (1988:950) – utdrag	171
Kulturminnen m.m. , förordning (1988:1188) – utdrag	174
Handlingars offentlighet	
Tryckfrihetsförordning (1949:105) – utdrag	174
Offentlighets- och sekretesslag (2009:400) – utdrag	175
Arkivlag (1990:782)	176
Överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m. , lag (1999:288)	179
Överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring , förordning (1999:976)	180
Kyrkoordning och kontaktuppgifter	
Kyrkoordning för Svenska kyrkan	182
Adress- och telefonlista för Svenska kyrkan	301

Registrering av trossamfund

Kammarkollegiet är den myndighet som ansvarar för registret över trossamfund. Registreringen innebär att ett trossamfund kan uppträda i ett formellt och rättsligt hänseende som ett trossamfund. Ett registrerat trossamfund ges bl.a. skydd för sitt namn och ska efter regeringens beslut kunna få hjälp av staten med att beräkna och ta in avgifter från sina medlemmar.

Från och med den 1 januari 2007 registrerar Bolagsverket näringsdrivande trossamfund. Alla trossamfund ska dock även i fortsättningen vara registrerade hos Kammarkollegiet. Det är också Kammarkollegiet som tilldelar organisationsnummer för trossamfund.

Kammarkollegiet

Birger Jarls torg 14, Riddarholmen
Box 2218
103 15 Stockholm
Tel: 08-700 08 00
Fax: 08-20 49 69
registratur@kammarkollegiet.se
www.kammarkollegiet.se

Bolagsverket

851 81 Sundsvall
Tel: 060-18 40 00
Fax: 060-12 98 40
bolagsverket@bolagsverket.se
www.bolagsverket.se

Trossamfund – en översikt

Svenska kyrkan och andra trossamfunds rättsliga ställning

Generella bestämmelser

Sedan den 1 januari 2000 är Svenska kyrkans relationer till staten förändrade. Svenska kyrkan är ett s. k. *registrerat trossamfund* enligt lagen (1998:1593) om trossamfund. Det registrerade trossamfundet är ett eget rättssubjekt i en ny associationsrättslig form, som får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstolar och andra myndigheter.

Svenska kyrkans församlingar, samfälligheter och stift som tidigare var kyrkliga kommuner är numera enligt samma lag s. k. *registrerade organisatoriska delar* av trossamfundet. De kan var för sig förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstolar och andra myndigheter. De är alltså självständiga rättssubjekt inom trossamfundet Svenska kyrkan. För närvarande finns i Svenska kyrkan tretton stift och drygt 800 ekonomiska enheter (samfälligheter eller församlingar med egen ekonomi). Det finns knappt 1.800 församlingar.

Lagen om trossamfund ger möjlighet även för andra trossamfund att, om de så vill, gå in under denna nya associationsform och bli registrerade trossamfund. Förutsättningen är att de utgör en gemenskap för religiös verksamhet i vilken det ingår att andorna gudstjänst, att de har stadgar och styrelse och i övrigt svarar upp mot de krav som ställs i lagen. Bland annat måste trossamfundet registrera sig hos Kammarkollegiet. Om det finns organisatoriska delar, måste också dessa registreras. Registreringen omfattar trossamfundets namn, stadgar samt de personer som ingår i styrelsen eller motsvarande organ, och de personer som annars är behöriga att företräda trossamfundet. På begäran utfärdar Kammarkollegiet registreringsbevis. Ett trossamfund och dess organisatoriska delar som har registrerat sig enligt lagen får ett skydd för sina namn. Vidare kan trossamfundet få hjälp av staten med uppbörd av sina medlemsavgifter. Svenska kyrkan, som genom regleringen i lagen direkt är ett registrerat trossamfund, har också en i lagen reglerad rätt till sådan uppbördshjälp medan andra trossamfund kan beviljas sådan hjälp efter beslut av regeringen. Närmare bestämmelser om uppbördshjälpen finns i lagen (1999:291) om avgift till trossamfund. Av den framgår att uppbördshjälpen följer den allmänna skatteuppbörden och att skattebetalningslagen (1997:483) gäller även för trossamfundens medlemsavgifter.

Trossam-
fund

Svenska kyrkans organisation

Det finns också en särskild lag som bara gäller Svenska kyrkan, lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan. Där anges de grundläggande bestämmelserna om Svenska kyrkan. Förutom bestämmelser om kyrkans identitet som trossamfund finns här också reglerat grunderna för den organisatoriska uppbyggnaden, bestämmelser om kyrkoavgift och kyrklig egendom, om en offentlighetsprincip samt om kyrkans arkiv. Både lagen om trossamfund och lagen om Svenska kyrkan är stiftade med utgångspunkt i en ny bestämmelse, 8 kap. 6 §, i regeringsformen. Av den framgår att lagarna har ett särskilt skydd genom att de bara kan ändras på samma sätt som riksdagsordningen.

I lagen om Svenska kyrkan sägs att Svenska kyrkan *framträder* som församlingar och stift men att kyrkan också har "nationella organ". De nationella organen är de som också företräder trossamfundet Svenska kyrkan rättsligt. Det högsta beslutande organet, *Kyrkomötet*, anges i lagen. Kyrkomötet får dock inte besluta i sådana *enskilda* frågor som är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i.

Det är Kyrkomötet som har beslutat *kyrkoordningen för Svenska kyrkan*, dvs. de stadgar som gäller för Svenska kyrkan. Kyrkoordningens bestämmelser är bindande för församlingarna, samfälligheterna och stiftet. Förtroendevalda, anställda och andra medarbetare i kyrkans verksamhet förutsätts vara lojala med kyrkoordningen. Några egentliga sanktioner för att upprätthålla kyrkoordningens efterlevnad finns dock inte. Däremot finns inom Svenska kyrkan ett system för överprövning av beslut som har er-

satt den tidigare möjligheten att överklaga beslut hos förvaltningsdomstol. Beslut som har fattats på lokal nivå kan i vissa fall överklagas till domkapitlet i respektive stift och ytterst överprövas av *Svenska kyrkans överklagandenämnd*. Överklagandenämnden är också det organ som enligt lagen om Svenska kyrkan ska finnas för att ytterst överpröva beslut som rör utlämnande av handlingar. Dess ordförande är ordinarie domare. Vidare finns en möjlighet att få ett beslut prövat ur formell synvinkel som kallas *beslutsprövning*. Även i beslutsprövningsärenden är domkapitlet första instans och överklagandenämnden högsta instans. Beslutsprövningen är avsedd att motsvara den laglighetsprövning som tidigare kunde ske av de kyrkokommunala besluten hos förvaltningsdomstolarna. Överklagandenämnden publicerar sina beslut på internet (www.svenskakyrkan.se/overklagandenamnden).

Kyrkomötets verkställande organ är *Kyrkostyrelsen*, som alltså utgör styrelse för det registrerade trossamfundet. Den består av ärkebiskopen som självskrivna ordförande och ytterligare 14 ledamöter som väljs av Kyrkomötet. Kyrkostyrelsen får enligt kyrkoordningen besluta om närmare bestämmelser på vissa områden.

Kyrkoordningen, ändringar i den samt Kyrkostyrelsens närmare bestämmelser publiceras i en årsvis numrerad serie som kallas *Svenska kyrkans bestämmelser*. Fr.o.m. den 1 januari 2004 utfärdas bestämmelserna enbart på webben och finns tillgängliga via Svenska kyrkans hemsida. I kyrkoordningen finns 58 kapitel och drygt 800 paragrafer och mycket rör sådant som tidigare var reglerat i kyrkolagen och i kyrkliga kungörelser. Här finns också närmare reglerat vad som skall gälla i fråga om den kyrkliga offentlighetsprincipen, om arkiven, om upphandling och den tidigare nämnda överprövningen av beslut.

Svenska kyrkans egendom

Genom lagen (1998:1592) om införande av lagen om Svenska kyrkan, i samband med relationsändringen, reglerades bl.a. vad som skulle hända med den kyrkliga egendomen efter de ändrade relationerna. Den s.k. kyrkofonden överfördes genom lagen med äganderätt till trossamfundet Svenska kyrkan att användas för kyrkliga ändamål, medan församlingarna fick äganderätten till kyrkobyggnaderna. Kyrkofonden anges inte längre i kyrkoordningen som en separat förmögenhetsmassa utan ingår i det som är den nationella nivåns kapital. I nyss nämnda lag finns också bestämmelser om de s.k. prästlönetillgångarna, dvs. prästlönefonder och prästlönefastigheter som enligt 41 kap. kyrkolagen skulle förvaltas av de statliga egendomsnämnderna. Dessa tillgångar är nu en stiftelseliknande egendomsmassa som enligt lagen om införande av lagen om Svenska kyrkan skall förvaltas som självständiga förmögenheter av trossamfundet Svenska kyrkan. Genom kyrkoordningen har Kyrkomötet delegerat förvaltningen till stiftet och stiftet har i sin tur utsett nya egendomsnämnder att sköta förvaltningen. Prästlönetillgångarna är fortsatt skattebefriade enligt en särskild lag, lagen (1999:290) om skattefrihet för prästlönetillgångar vid 2001–2010 års taxeringar. För tiden därefter är frågan oreglerad.

I kyrkoordningens elfte avdelning finns samlat bestämmelser om ekonomi och egendom i Svenska kyrkan. Där finns också vissa bestämmelser om revision för församlingarna och samfälligheterna, för stiftet och för den nationella nivån. Vidare hänvisas i kyrkoordningen till de föreskrifter om revision som finns i lag. Sedan år 2001 gäller revisionslagen (1999:1079), bokföringslagen (1999:1078) och årsredovisningslagen (1995:1554) även för registrerade trossamfund och deras organisatoriska delar.

Redovisning

Svenska kyrkan har i viss mån anpassade regler även beträffande redovisningen. Utöver vad som stadgas i årsredovisnings- och bokföringslagarna skall Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter följa de regler som finns i kyrkoordningens 47 kap. samt Svenska kyrkans redovisningskommittés (KRED) rekommendationer. Dessutom rekommenderas att Församlingsförbundets modell för särredovisning av begravningsverksamhetens intäkter och kostnader tillämpas.

Begravningsverksamhet

Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter har på uppdrag av staten ansvaret för begravningsverksamheten, även för dem som inte tillhör Svenska kyrkan. Vad som avses med begravningsverksamhet regleras närmare i begravningslagen (1990:1144). Regeringen har dock beslutat att för Stockholms och Tranås kommuner skall i stället respektive kommun vara huvudman. För denna verksamhet har huvudmännen rätt att ta ut en begravningsavgift av den som är folkbokförd i Sverige. Begravningsavgiften för den som tillhör Svenska kyrkan ingår i kyrkoavgiften. Begravningsavgifterna för dem som inte tillhör Svenska kyrkan skall på förslag av församlingen eller samfälligheten fastställas av Kammarkollegiet. Församlingarna och samfälligheterna är också enligt begravningslagen skyldiga att särredovisa begravningsverksamhetens intäkter och kostnader. För detta ändamål används inom Svenska kyrkan den tidigare nämnda modellen som har arbetats fram av Svenska kyrkans församlingsförbund. Modellen har under år 2008 uppdaterats i samarbete med Svenska kyrkan och KRED. Även begravningsavgifterna tas upp via den statliga skatteuppbörden.

Kulturminnen

Svenska kyrkan har också på uppdrag av staten ansvar för vården av de kyrkliga kulturminnena, bl. a. kyrkobyggnader, kyrkliga inventarier och begravningsplatser. För de kulturhistoriskt motiverade kostnader som detta medför får Svenska kyrkan kyrkoantikvarisk ersättning av staten. Detta regleras närmare i kulturminneslagen (1988:950). För begravningsverksamheten liksom när det gäller fördelning och användning av den kyrkoantikvariska ersättningen gäller samma regler som för myndigheter, t. ex. i fråga om handläggning av ärenden enligt förvaltningslagen (1986:223) samt hantering av handlingar enligt offentlighetsprincipen och vid arkivering.

Rättschef Maria Lundqvist Norling
Kyrkokansliet i Uppsala

Trossam-
fund

UTDRAG

Regeringsform (1974:152)**8 kap. Lagar och andra föreskrifter (6 §)**

6 § Föreskrifter om trossamfund meddelas i lag. I lag skall också meddelas föreskrifter om grunderna för Svenska kyrkan som trossamfund.

Vid stiftande, ändring eller upphävande av sådan lag gäller vad som sägs i 16 § om stiftande av riksdagsordningen. *Lag (1998:1700)*

11 kap. Rättskipning och förvaltning (6 §)

6 § Under regeringen lyder Justitiekanslern, Riksåklagaren, de centrala ämbetsverken och länsstyrelserna. Annan statlig förvaltningsmyndighet lyder under regeringen, om myndigheten ej enligt denna regeringsform eller annan lag är myndighet under riksdagen.

Förvaltningsuppgift kan anförtros åt kommun.

Förvaltningsuppgift kan överlämnas till bolag, förening, samfällighet, stiftelse, registrerat trossamfund eller någon av dess organisatoriska delar eller till enskild individ. Innefattar uppgiften myndighetsutövning, skall det ske med stöd av lag. *Lag (1998:1700)*

Lag (1998:1593) om trossamfund

(senast ändrad genom SFS 1999:956)

Allmänna bestämmelser om trossamfund

1 § Bestämmelser om religionsfrihet finns i regeringsformen och den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

2 § Med trossamfund avses i denna lag en gemenskap för religiös verksamhet, i vilken det ingår att anordna gudstjänst.

3 § Ingen är skyldig att tillhöra något trossamfund. Ett avtal eller löfte som strider mot denna bestämmelse är ogiltigt.

4 § Barn som har fyllt 12 år kan inte inträda i eller utträda ur ett trossamfund utan eget samtycke.

Registrerat trossamfund

5 § Med registrerat trossamfund avses

1. Svenska kyrkan, och
2. trossamfund som har registrerats enligt denna lag.

6 § Bestämmelser om grunderna för Svenska kyrkan som trossamfund finns i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

Bestämmelserna i 7–12 §§, 13 § första–tredje stycket och 17 § gäller inte för Svenska kyrkan.

Registrering

7 § Ett trossamfund skall på egen begäran registreras av den myndighet som regeringen bestämmer, om trossamfundet har

1. stadgar där det finns bestämmelser om trossamfundets ändamål och om hur det fattas beslut i trossamfundets angelägenheter, och
2. en styrelse eller motsvarande organ.

Ett trossamfund får registreras bara om dess namn är ägnat att särskilja trossamfundets verksamhet från andras. Bestämmelserna i 10 § firmalagen (1974:156) om hinder mot registrering av firma skall också tillämpas i fråga om trossamfunds namn.

Aktiebolag, ekonomiska föreningar eller stiftelser får inte registreras enligt denna lag.

8 § Registreringen skall omfatta

1. trossamfundets namn och postadress,
2. trossamfundets stadgar,
3. de personer som ingår i styrelsen eller motsvarande organ eller annars är behöriga att företräda trossamfundet samt deras namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum.

Ändringar i något av dessa förhållanden skall genast anmälas för registrering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter i registreringsärenden enligt denna lag.

9 § Ett trossamfund som har registrerats enligt 7 § får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter.

Trossamfundets rättsliga ställning enligt första stycket upphör när likvidation har avslutats enligt 11 §, när avregistrering sker enligt 12 § och, om trossamfundet har försatts i konkurs, när konkursen avslutas utan överskott.

10 § Ansvaret för de skyldigheter som har uppkommit för trossamfundet före registreringen övergår på det registrerade trossamfundet genom registreringsbeslutet, om trossamfundet har utgjort en ideell förening. Genom registreringen övergår även trossamfundets rättigheter till det registrerade trossamfundet.

Trossamfund

11 § Registreringsmyndigheten skall besluta att trossamfundet skall träda i likvidation om

1. de krav som gäller för registrering enligt 7 § första stycket inte längre är uppfyllda,
2. likvidationsskyldighet föreligger enligt stadgarna, eller
3. samfundet har försatts i konkurs som har avslutats med överskott.

Likvidator förordnas av registreringsmyndigheten. Beslut om likvidation och förordnande av likvidator skall registreras. För likvidation gäller i övrigt 11 kap. 9–11 och 13 §§, 15 § tredje stycket samt 16 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Likvidationen är avslutad när likvidatorerna har avgett slutredovisning. Detta förhållande skall genast anmälas för registrering.

12 § Ett trossamfund som uppfyller kraven i 7 § första stycket kan på egen begäran avregistreras av registreringsmyndigheten utan föregående likvidation. Trossamfundet övergår därvid i en ideell förening, som övertar trossamfundets rättigheter och skyldigheter.

Organisatoriska delar

13 § Självständiga organisatoriska delar av ett trossamfund som har registrerats enligt denna lag får också registreras, om de uppfyller kraven i 7 §. För registrerade organisatoriska delar gäller bestämmelserna i 8 §, 9 § andra stycket och 10–12 §§.

Organisatoriska delar som har registrerats enligt denna lag får var för sig förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter.

Förlorar trossamfundet sin rättsliga ställning enligt 9 § andra stycket och begär dess organisatoriska delar inte avregistrering enligt 12 § inom en månad därefter eller avslås en sådan begäran, skall registreringsmyndigheten besluta att de organisatoriska delarna skall träda i likvidation.

Svenska kyrkans församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift är registrerade organisatoriska delar av Svenska kyrkan.

Registrerade trossamfunds namn

14 § Ett registrerat trossamfunds namn eller en benämning som är förväxlingsbar med detta namn får inte utan tillstånd offentligen användas av någon annan annat än som benämning på trossamfundet i fråga.

Vid överträdelse av första stycket tillämpas 15 och 18–20 §§ firmalagen (1974:156). Härvid skall vad som sägs om firmaintrång gälla intrång i trossamfundets namn. I fråga om registrerade trossamfunds namn skall även 16 § firmalagen tillämpas.

Första och andra styckena gäller också för registrerade organisatoriska delars namn.

Registrerade trossamfunds förhållande till tredje man

15 § För ett registrerat trossamfunds skyldigheter i förhållande till tredje man svarar endast trossamfundets tillgångar.

För skyldigheter i förhållande till tredje man som ett trossamfunds registrerade organisatoriska delar har ådragit sig svarar endast den organisatoriska delens tillgångar.

Statlig hjälp med avgifter till registrerade trossamfund

16 § Svenska kyrkan har rätt till hjälp av staten med bestämmande, debitering och redovisning av avgifter från dem som tillhör Svenska kyrkan samt med att ta in avgifterna. Även andra registrerade trossamfund kan beviljas sådan hjälp. Bestämmelser om förfarandet meddelas i särskild lag.

Regeringen beslutar att ett annat registrerat trossamfund än Svenska kyrkan skall få sådan hjälp. Regeringen får besluta att ett trossamfund som har beviljats hjälp inte längre skall få det.

Hjälpen får lämnas endast till ett trossamfund som

1. bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på, och
2. är stabilt och har egen livskraft. *Lag (1999:956)*

Överklagande

17 § Beslut av registreringsmyndigheten får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol inom två månader från beslutets dag när det gäller

1. beslut att avskriva en ansökan om registrering eller att vägra registrering enligt 7 eller 13 §,
2. beslut att vägra avregistrering enligt 12 §, och
3. beslut enligt 11 § eller 13 § tredje stycket.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Propositioner

SFS 1998:1593

SFS 1999:956

Prop. 1997/98:116

Prop. 1998/99:124

Förordning (1999:731) om registrering av trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2008:710)

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om sådan registrering av trossamfund som avses i lagen (1998:1593) om trossamfund och i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

2 § Kammarkollegiet skall avgöra frågor om registrering av trossamfund och ansvara för registret över trossamfund.

3 § En ansökan eller anmälan som avses i denna förordning skall göras skriftligen hos Kammarkollegiet.

Ansökan om registrering eller avregistrering av ett trossamfund enligt 7 och 12 §§ lagen (1998:1593) om trossamfund skall undertecknas av samtliga personer som ingår i samfundets styrelse eller motsvarande organ. Anmälan om ändring av registrerade uppgifter skall undertecknas av en styrelseledamot eller en annan person som annars är behörig att företräda trossamfundet. Anmälan som görs av ett registrerat trossamfund i likvidation skall undertecknas av alla likvidatorerna.

Kopior av handlingar som ges in enligt denna förordning skall vara bestyrkta.

Trossamfund

Registrering av ett trossamfund

4 § En ansökan om registrering av ett trossamfund enligt 7 § lagen (1998:1593) om trossamfund skall ange

1. trossamfundets namn och postadress,
2. fullständigt namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum för de personer som ingår i styrelsen eller motsvarande organ och de personer som annars är behöriga att företräda trossamfundet,
3. hur trossamfundets namn tecknas. *Förordning (2000:214)*

5 § Till en ansökan skall följande handlingar fogas:

1. två kopior av trossamfundets stadgarna eller liknande grunddokument,
2. en kopia av protokoll eller annan handling som visar att trossamfundet har antagit stadgarna eller grunddokumentet,
3. en kopia av protokoll eller annan handling som visar vilka som har valts att ingå i styrelsen eller motsvarande organ och vilka som annars är behöriga att företräda trossamfundet,
4. en kopia av protokoll eller annan handling som visar hur trossamfundets namn tecknas, samt
5. en kopia av protokoll eller annan handling som visar att trossamfundet i behörig ordning beslutat att ansöka om registrering.

Till en anmälan om ändring av lämnade uppgifter skall fogas handlingar enligt första stycket 1–4 som styrker den ändrade uppgiften. En anmälan om ändring skall även innehålla uppgift om organisationsnummer för trossamfundet eller den organisatoriska del som berörs av ändringen. *Förordning (2000:214)*

Likvidation

6 § Registrering av likvidationsbeslut och förordnande av likvidatorer skall ange

1. dagen när likvidationen skall inträda, om beslutet inte har omedelbar verkan,
2. fullständigt namn, personnummer och postadress för likvidatorer och deras ersättare,
3. hur trossamfundets namn tecknas under likvidationen.

Likvidatorerna skall till Kammarkollegiet ge in en handling på vilken varje likvidator och ersättare för likvidator har skrivit sin av två vittnen styrkta namnteckning.

7 § Till en anmälan för registrering enligt 11 § tredje stycket lagen (1998:1593) om trossamfund att likvidatorerna har lagt fram slutredovisning skall det fogas ett bevis om dagen för utfärdande av kallelsen på okända borgenärer.

8 § Vid anmälan för registrering att likvidationen skall fortsätta skall 4 § första stycket samt 5 § första stycket 3 tillämpas.

Avregistrering

9 § Till en anmälan enligt 12 § lagen om trossamfund (1998:1593) om avregistrering av trossamfundet skall det fogas en kopia av protokoll som visar att trossamfundet har beslutat att ansöka om avregistrering.

Registrering av organisatoriska delar av ett trossamfund

10 § Vid registrering, ändring av registrerade uppgifter eller avregistrering av organisatoriska delar av ett registrerat trossamfund enligt 13 § första–tredje stycket lagen (1998:1593) om trossamfund skall 3–9 §§ tillämpas.

En ansökan om registrering av en självständig organisatorisk del av ett trossamfund skall innehålla uppgift om trossamfundets namn, adress och organisationsnummer. Uppgifter eller handlingar som getts in vid registreringen av trossamfundet behöver inte ges in på nytt vid registrering av den organisatoriska delen.

Registrering av uppgifter om Svenska kyrkan

11 § Uppgifter som lämnas enligt 14 § första stycket lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan samt anmälningar om ändring av sådana uppgifter skall lämnas skriftligen till Kammarkollegiet. Av uppgifterna skall framgå hur Svenska kyrkans och dess organisatoriska delars namn tecknas.

Uppgifter som lämnas skall vara undertecknade av samtliga personer som ingår i styrelsen för Svenska kyrkan. En anmälan om ändring av en uppgift skall undertecknas av en styrelseledamot eller en annan person som är behörig att företräda Svenska kyrkan. *Förordning (2000:214)*

12 § Till uppgifter som lämnas för registrering skall fogas handlingar enligt 5 § första stycket 1–4. Till en anmälan om ändring av lämnade uppgifter skall fogas handlingar som styrker den ändrade uppgiften. En anmälan om ändring skall även innehålla uppgift om organisationsnummer för trossamfundet eller den organisatoriska del som berörs av ändringen. *Förordning (2000:214)*

13 § Uppgifter som Svenska kyrkan lämnar om den territoriella indelningen i församlingar och om ändringar i denna indelning ska Kammarkollegiet utan dröjsmål lämna till Skatteverket, Riksarkivet, Domstolsverket och Lantmäteriet. *Förordning (2008:710)*

Registret över trossamfund

14 § Registret över trossamfund får användas för handläggning av registreringsärenden och för framställning av registreringsbevis och andra registerutdrag.

Registret får innehålla de uppgifter som framgår av lagen (1998:1593) om trossamfund och av 14 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

Registret får föras med hjälp av automatiserad behandling av personuppgifter.

15 § Vid varje anteckning i registret skall Kammarkollegiet ange datum då den ansökan eller anmälan som anteckningen grundar sig på kom in samt datum för anteckningen.

16 § När ett trossamfund registreras, skall det ena exemplaret av stadgarna eller annat grunddokument föras med ett bevis om registreringen och återställas till trossamfundet.

När en ändring av ett trossamfunds grunddokument registreras, skall det ena exemplaret av dokumentet i dess nya lydelse föras med ett bevis om registreringen och återställas till trossamfundet.

16 a § Kammarkollegiet ska utan dröjsmål underrätta Bolagsverket om beslut enligt 11 § första stycket, 12 § eller 13 § tredje stycket lagen (1998:1593) om trossamfund.
Förordning (2008:110)

Avgifter

17 § Kammarkollegiet skall ta ut avgifter för registrering enligt denna förordning.

Avgifterna skall grundas på kostnaderna för tjänsterna och beräknas så att full kostnadsäckning uppnås i verksamheten. Kammarkollegiet skall meddela de föreskrifter om avgifterna som behövs. Av föreskrifterna skall de närmare grunderna för avgiftsberäkningen framgå.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:110

Denna förordning träder i kraft den 1 april 2008.

2008:710

Denna förordning träder i kraft den 1 september 2008.

Förordning (2007:824) med instruktion för Kammarkollegiet

(senast ändrad genom SFS 2009:636)

Uppgifter

1 § Kammarkollegiet har till uppgift att tillhandahålla service inom det statliga området, främst avseende ekonomi, juridik, kapitalförvaltning, riskhantering och administration.

Kammarkollegiet har vidare enligt vad som föreskrivs här eller i någon annan författning uppgifter bland annat avseende miljö rätt, stiftelserätt, Sveriges indelning, registrering av trossamfund, fastställande av avgiftssatser inom begravningsområdet, fastställande av resegarantier och auktorisation av tolkar och översättare.

Kammarkollegiet bevakar Allmänna arvsfondens rätt till arv och förvaltar fondens kapital.

2 § Myndigheten ska företräda staten

1. i ärenden om ersättning enligt 4 § förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten, och
2. i andra ärenden som Justitiekanslern uppdrar åt myndigheten att handlägga.

Myndigheten ska även företräda allmänt vattenområde, i den utsträckning någon annan myndighet inte har till uppgift att göra det.

3 § Myndigheten ska föra talan för det allmänna

1. för att ta till vara miljöintressen och andra allmänna intressen i enlighet med vad som anges i miljöbalken,
2. mot beslut som avses i
 - 19 kap. 22 § jordabalken,
 - 19 kap. 4 § tredje stycket fastighetsbildningslagen (1970:988),
 - 4 kap. 26 § lagen (2008:990) om företagshypotek, samt
 - 2 kap. 29 § sjölagen (1994:1009), och
3. i vattenrättsliga mål vid Finsk-svenska gränsälvscommissionen.

Förordning (2008:1260)

Trossamfund

4 § Myndigheten ska besluta om ersättning enligt

1. lagen (1977:266) om statlig ersättning vid ideell skada m.m.,
2. förordningen (1986:259) om ersättning till följd av sjukdom eller skada som ådragits utom riket,
3. förordningen (SKOLFS 1991:47) om ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieskolutbildning, och
4. förordningen (1998:1785) om ersättning vid skada till deltagare i vissa arbetsmarknadspolitiska program m.m.

Myndigheten får av allmänna medel bevilja skälig ersättning för inställelsekostnader till den som kan lämna upplysningar i ett sådant ärende hos myndigheten.

5 § Myndigheten ska ansvara för

1. uppbörd av statens inkomster och betalning av dess utgifter, om något annat inte följer av särskilda föreskrifter,
2. att avgöra ärenden om att ändra, upphäva eller åsidosätta vissa bestämmelser i gåvobrev, testamenten och stiftelseförordnanden samt avgöra vissa andra ärenden som rör stiftelser,
3. att statens fasta egendom i övrigt, vars vård och tillsyn inte någon annan har till uppgift att sköta, inte disponeras i strid med föreskrifter, att bevaka rätten till egendomen och föra talan för denna samt avgöra ärenden om nyttjanderättsupplätelser, i den utsträckning inte någon annan har till uppgift att göra det,
4. att avgöra ärenden om jordnatur samt rättigheter och skyldigheter som åtföljer fast egendom på grund av dess särskilda natur,
5. att när det gäller statens aktier och andelar i bolag som förvaltas av Regeringskansliet
 - a) värdera och redovisa detta innehav,
 - b) förvara utgivna aktiebrev, om inte någon annan myndighet gör det, och
 - c) bevaka och redovisa utdelningar, köp, försäljningar, aktieägartillskott och andra ekonomiska händelser,
6. att hantera ansökningsförfarandet vid bidrag till vissa särskilda projekt, program, övrig verksamhet eller aktiviteter som regeringen eller Regeringskansliet beslutar om, betala ut sådana bidrag och följa upp de villkor som kan vara förenade med bidragen, och
7. att avgöra ansökningar om bidrag enligt förordningen (1993:712) om den statliga fonden för fukt- och mögelskador i småhus, m.m. samt hantera arkivering av ärenden. *Förordning (2008:1260)*

6 § Myndigheten ska vidare ansvara för

1. att på plats som regeringen godkänner, under fyra olika lås förvara och vårda rikets regalier och dyrbarheter enligt särskilda förteckningar,
2. att förvara förteckningar över sådan lös egendom i de kungliga slotten och hovstallet som tillhör staten,
3. att förvara åtkomsthandlingar till statens fasta egendom som står under myndighetens förvaltning,
4. att föra liggare över Sveriges indelning,
5. att göra fastighetsrättsliga arkivutredningar, och
6. att bevaka statliga lån som anförtrotts myndigheten.

6 a § Myndigheten ska utveckla och förvalta ett upphandlingsstöd samt driva utvecklingen av den elektroniska upphandlingen och delta i standardiseringsarbetet på området. I detta ingår att utveckla och sprida hjälpmedel och metoder. Arbetet ska ske i samverkan med berörda intressenter. *Förordning (2008:1260)*

7 § Efter överenskommelse kan myndigheten för statliga myndigheter och stiftelser med statlig anknytning tillhandahålla

1. ekonomisk, juridisk och administrativ service,
2. fordringsbevakning,

3. ett internt statligt riskfinansieringssystem, och
4. metoder för riskhantering och övrigt biträde i myndigheternas riskhantering.

Myndigheten kan efter överenskommelse tillhandahålla kapitalförvaltning, redovisning och andra administrativa tjänster för myndigheter, stiftelser eller fonder inom det statliga eller kyrkliga området.

Regeringen får i ett enskilt fall besluta att myndigheten får tillhandahålla tjänster enligt andra stycket för andra organisationer.

8 § Myndigheten ska som behörig myndighet, i fråga om tolkar och översättare, fullgöra de uppgifter som följer av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, ändrat genom rådets direktiv 2006/100/EG.

8 a § Myndigheten ska ansvara för samordningen av upphandlingen för den offentliga förvaltningen inom området informationsteknik. Myndigheten ska verka för att bästa möjliga villkor skapas för anskaffning och användning av informationsteknik inom den offentliga sektorn, samt att den offentliga förvaltningen använder gemensamma funktioner och lösningar. I detta arbete ska myndigheten särskilt beakta intresset av innovationer och teknikneutrala lösningar. *Förordning (2008:1260)*

Ledning

9 § Myndigheten leds av en myndighetschef.

10 § Vid myndigheten finns ett insynsråd som består av högst åtta ledamöter.

Trossamfund

Organisation

11 § Myndigheten utför administrativa och handläggande uppgifter åt

1. Fideikommissnämnden,
2. Statens skaderegleringsnämnd,
3. Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor,
4. Statens överklagandenämnd, och
5. Resegarantinämnden.

Myndigheten utför även efter överenskommelse uppgifter åt

1. Alkoholsortimentsnämnden,
2. Kärnavfallsfondens styrelse, och
3. Prövningsnämnden för stöd till kreditinstitut. *Förordning (2009:636)*

Fonddelegationen

12 § Inom myndigheten finns ett särskilt beslutsorgan för kapitalförvaltningen, fonddelegationen. Delegationen har till uppgift att besluta om

1. långsiktig placeringsinriktning, och
2. andra strategiska frågor.

13 § Fonddelegationen ska årligen i samband med årsredovisningen lämna en redovisning av sina beslut till regeringen.

14 § Fonddelegationen består av högst sju ledamöter.

Myndighetschefen ingår i delegationen och är dess ordförande.

15 § Fonddelegationen är beslutför när ordföranden och minst hälften av de andra ledamöterna är närvarande.

Anställningar och uppdrag

16 § Generaldirektören är myndighetschef.

17 § Andra ledamöter i fonddelegationen än myndighetschefen utses av regeringen för en bestämd tid.

Personalansvarsnämnd

18 § Vid myndigheten ska det finnas en personalansvarsnämnd.

Tillämpligheten av vissa förordningar

19 § Myndigheten ska tillämpa personalföreträdarförordningen (1987:1101) och internrevisionsförordningen (2006:1228). *Förordning (2008:1260)*

Avgifter

20 § Myndighetens verksamhet enligt 4, 7, 8 a §§ och 11 § andra stycket ska finansieras genom avgifter. Det gäller även ärenden som lämnas över enligt 9 § första stycket förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten.

Myndigheten får meddela föreskrifter om avgiftens storlek. *Förordning (2008:1260)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:1260

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2009.

2009:636

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2009.

KAMMARKOLLEGIETS FÖRESKRIFTER – KAMFS 2001:1

Avgift vid registrering av trossamfund

1 § Den avgift som Kammarkollegiet skall ta ut för registrering av trossamfund och organisatorisk del av trossamfund grundas på kollegiets kostnader för registerhållningen. Avgiften innefattar alla registreringsåtgärder som följer av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan och lagen (1998:1593) om trossamfund. Avgiften uppgår till 500 kronor per enhet och år.

2 § Skyldighet att erlägga hel årsavgift gäller dels för det år anmälan eller ansökan om registrering sker, dels för efterföljande år om enheten är registrerad den 1 januari det året.

3 § Avgiften skall första gången erläggas i samband med att anmälan eller ansökan om registrering ges in till Kammarkollegiet. För efterföljande år fakturerar kollegiet avgiften. Om inte annat har överenskommits, faktureras trossamfundet för den sammanlagda avgiften för såväl samfundet som dess organisatoriska delar.

Beträffande de trossamfund och organisatoriska delar av trossamfund som registrerats under år 2000 och för vilka avgift inte erlagts i samband med anmälan eller ansökan skall avgiften erläggas efter fakturering senast den 1 augusti 2000.

Firmalag (1974:156)

(senast ändrad genom SFS 2009:113)

Inledande bestämmelser	119
Rätt till firma m.m.	119
Registrering av firma	120
Överlåtelse av firma m.m.	121
Förbud mot användning av näringskännetecken	121
Hävande av registrering	121
Ansvar och ersättningskyldighet m.m.	122
Firmateckning m.m.	126
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	126
Propositioner	126

Inledande bestämmelser

1 § Firma är den benämning under vilken näringsidkare driver sin verksamhet. Drives del av verksamheten under särskild benämning, utgör denna bifirma. Vad i denna lag sägs om firma gäller även bifirma.

Annat kännetecken som näringsidkare jämte firma använder för sin verksamhet benämnes sekundärt kännetecken.

Firma och sekundärt kännetecken kallas gemensamt näringskännetecken.

Trossam-
fund

Rätt till firma m.m.

2 § Näringsidkare förvärfvar ensamrätt till firma genom registrering eller inarbetning. Ensamrätt till sekundärt kännetecken förvärfvas genom inarbetning.

Firma registreras enligt bestämmelserna i denna lag och vad i annan författning kan vara särskilt föreskrivet om registrering av visst slags firma.

Ett näringskännetecken anses inarbetat, om det är känt som beteckning för innehavarens verksamhet inom en betydande del av den krets till vilken verksamheten riktar sig. *Lag (1994:1509)*

3 § Ensamrätt till registrerad firma innebär att annan än innehavaren ej får använda ett med firmans förväxlingsbart näringskännetecken inom det område för vilket firman registrerats, om det ej visas att innehavaren icke kan lida skada därav.

Ensamrätt till näringskännetecken på grund av inarbetning innebär att annan än innehavaren ej får använda ett med dennes kännetecken förväxlingsbart näringskännetecken inom det område där inarbetningen består.

4 § Näringsidkare får utan registrering och oberoende av inarbetning använda sitt släktnamn som näringskännetecken, om icke detta är ägnat att framkalla förväxling med annans skyddade närings- eller varukännetecken.

Inom område där näringsidkare enligt vad i första stycket sägs använder sitt släktnamn som näringskännetecken får annan ej använda ett med namnet förväxlingsbart näringskännetecken.

5 § Inom område där näringsidkare enligt 3 § åtnjuter skydd för näringskännetecken får annan ej obehörigen använda näringskännetecken som är förväxlingsbart med näringsidkarens släktnamn eller skyddade varumärke.

6 § Kännetecken anses förväxlingsbara endast om de avser verksamhet av samma eller liknande slag.

Förväxlingsbarhet kan åberopas även till förmån för ett kännetecken som är väl ansett här i landet, om användningen av ett annat liknande kännetecken skulle dra otillbörlig fördel av eller skulle vara till förfång för det väl ansedda kännetecknets särskiljningsförmåga eller anseende. *Lag (1994:1509)*

7 § Vid tvist om rätt till kännetecken som är förväxlingsbara har den företrädare som kan åberopa tidigaste rättsgrund, om ej annat följer av 8 §.

8 § Har näringskännetecken inarbetats, får rätt därtill bestå vid sidan av äldre rätt till förväxlingsbart kännetecken, om innehavaren av den äldre rätten ej inom rimlig tid inskridit mot användningen av det förstnämnda kännetecknet.

I fall som avses i första stycket kan domstol på yrkande av part efter vad som är skäligt föreskriva att något av kännetecknen eller båda får användas endast på särskilt sätt, såsom med tillfogande av ortsangivelse eller med annat förtydligande.

Registrering av firma

9 § Firma registreras endast om den är ägnad att särskilja innehavarens verksamhet från andras.

Vid bedömning av om firma har särskiljningsförmåga skall hänsyn tagas till den tid och omfattning firman varit i bruk. Består firma av enbart allmän benämning på verksamhetens art eller på däri utbudena eller tjänst eller utgöres den enbart av allmänt brukat orsnamn eller annat sådant namn, skall firman i och för sig ej anses ha särskiljningsförmåga. Ingår i firma sådan beteckning som aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening eller förkortning därav, skall vid bedömningen bortses från denna. *Lag (1994:1509)*

10 § En firma får inte registreras,

1. om firman eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning,
2. om det i firman utan tillstånd tagits in en sådan statlig eller internationell benämning eller förkortning som enligt lag eller annan författning inte får obehörigen användas som firma, eller något som lätt kan förväxlas därmed,
3. om firman i annat fall är ägnad att vilseleda allmänheten,
4. om firman innehåller något som är ägnat att uppfattas som någon annans släktnamn, konstnärnamn eller likartat namn, såvida inte namnet uppenbarligen avser någon sedan länge avliden person, eller är ägnat att uppfattas som benämning på en stiftelse, ideell förening eller liknande sammanslutning,
5. om firman innehåller något som är ägnat att uppfattas som titel på någon annans skyddade litterära eller konstnärliga verk och titeln är egenartad, eller om firman innehåller något som kränker någon annans upphovsrätt till sådant verk,
6. om firman är förväxlingsbar med någon annan näringsidkares släktnamn eller skyddade närings- eller varukännetecken,
7. om firman i annat fall är förväxlingsbar med ett närings- eller varukännetecken, som vid tiden för ansökan användes av någon annan, samt ansökan gjorts med vetskap om detta och sökanden inte använt sin firma innan det andra kännetecknet togs i bruk, eller
8. om firman är förväxlingsbar med någon annans gemenskapsvarumärke som är skyddat enligt rådets förordning (EG) nr 40/94 av den 20 december 1993 om gemenskapsvarumärken.

I fall som avses i första stycket 8 kan, även om kännetecknen inte avser verksamhet av samma eller liknande slag, förväxlingsbarhet åberopas till förmån för ett gemenskapsvarumärke som är väl ansett i gemenskapen, om användningen av en annan liknande firma skulle dra otillbörlig fördel av eller skulle vara till förfång för det väl ansedda gemenskapsvarumärkets särskiljningsförmåga eller anseende.

Trots första stycket 4–8 och andra stycket får registrering ske, om den vars rätt är i fråga medger det och hinder inte finns enligt första stycket 1–3. *Lag (1995:1276)*

11 § Firma får registreras på två eller flera språk, under förutsättning att lydelserna överensstämmer till sitt innehåll. Vad i denna lag sägs om firma skall äga tillämpning på envar av lydelserna.

12 § Registrering gäller från den dag då ansökan kom in till registreringsmyndigheten.

Överlåtelse av firma m.m.

13 § Firma får överlätas endast i samband med överlåtelse av den näringsverksamhet i vilken firman användes.

Överlåtelse av verksamheten omfattar även firman, om ej annat avtalats. Detta gäller dock ej om firman innehåller överlåtarens eller, vid överlåtelse av handelsbolags verksamhet, bolagsmans släktnamn.

Ingår i dödsbo firma som innehåller den avlidnes släktnamn, får boutredningsman ej överlåta firman utan samtycke av dödsbodelägarna.

14 § Firma får ej tagas i mät. Försättes innehavaren i konkurs, ingår dock rätten till firman i konkursboet, om ej firman innehåller gäldenärens eller, vid handelsbolags konkurs, bolagsmans släktnamn. Firma som ej ingår i konkursbo får likväl användas under den tid verksamheten fortsättes för boets räkning.

Förbud mot användning av näringskännetecken

15 § Om ett näringskännetecken eller dess användning strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilsedande, får domstolen vid vite förbjuda innehavaren att använda kännetecknet.

Ett sådant förbud får även meddelas, om någon gör eller medverkar till intrång i någon annans rätt till näringskännetecken (firmaintrång).

Talan om förbud får föras av var och en som lider skada av kännetecknet eller dess användning. Talan om förbud enligt första stycket får föras även av den myndighet som regeringen bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

Om käranden visar sannolika skäl för att firmaintrång, eller medverkan till intrång, förekommer och om det skäligen kan befaras att svaranden genom att fortsätta intrånget, eller medverkan till det, förringar värdet av ensamrätten till näringskännetecknet, får domstolen meddela vitesförbud för tiden intill dess att målet slutligt har avgjorts eller annat har beslutats. Innan ett sådant förbud meddelas ska svaranden ha fått tillfälle att yttra sig, om inte ett dröjsmål skulle medföra risk för skada.

Bestämmelserna i andra–fjärde styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Förbud enligt fjärde stycket får meddelas endast om käranden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas svaranden. Saknar käranden förmåga att ställa sådan säkerhet, får domstolen befria honom eller henne från detta. I fråga om slaget av säkerheten gäller 2 kap. 25 § utskönningsbalken. Säkerheten ska prövas av domstolen, om den inte har godkänts av svaranden.

När målet avgörs ska domstolen pröva om förbud som har meddelats enligt fjärde stycket fortfarande ska bestå.

I fråga om överklagande av beslut enligt fjärde eller sjätte stycket samt i fråga om handläggningen i högre domstol gäller rättegångsbalkens bestämmelser om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken.

Talan om utdömmande av vite förs av den som har ansökt om förbudet eller, om detta meddelats enligt första stycket, av den myndighet som regeringen bestämmer. Talan ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med sådan talan får talan föras om nytt vitesförbud. *Lag (2009:113)*

Hävande av registrering

16 § Har firma registrerats i strid mot denna lag eller mot vad i annan författning är föreskrivet om firma och föreligger alltjämt hinder mot registrering, kan domstol häva registreringen, om ej rätten till firman ändå skall bestå enligt 8 §.

Registrering får även hävas,

1. om innehavaren upphört att vara näringsidkare,
2. om firman förlorat sin särskiljningsförmåga,
3. om firman blivit stridande mot goda seder eller allmän ordning,

4. om firman blivit vilseledande,
5. om firman ej varit i bruk under de senaste fem åren och innehavaren icke visar skäl för sin underlåtenhet att använda firman.

Talan om hävande av registrering får föras av var och en som lider förfång av registreringen. Talan som ej grundas på 10 § första stycket 4–7 får föras även av myndighet som Konungen bestämmer och av sammanslutning av berörda näringsidkare.

17 § Sedan dom om hävande av registrering vunnit laga kraft, skall firman avföras ur registret. I domen kan dock förordnas, att firman får stå kvar i registret under viss tid som skäligen behövs för att antaga ny firma och ansöka om dess registrering.

Ansvaret och ersättningskyldighet m.m.

18 § Gör någon firmaintrång och sker det uppsåtligt eller av grov oaktsamhet, skall han dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För försök eller förberedelse till brott enligt första stycket döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, skall inte dömas till ansvar för det intrång som gjorts före registreringsdagen.

Den som har överträtt ett vitesförbud enligt 15 § andra stycket får inte dömas till ansvar för intrång som omfattas av förbudet.

Åklagaren får väcka åtal för brott som avses i första eller andra stycket endast om målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat från allmän synpunkt. *Lag (1994:237)*

18 a § Egendom med avseende på vilken brott föreligger enligt 18 § skall förklaras förverkad, om det inte är uppenbart oskäligt. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat. Även utbyte av sådant brott skall förklaras förverkat, om det inte är uppenbart oskäligt. Detsamma gäller vad någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett sådant brott, eller värdet av det mottagna, om mottagandet utgör brott enligt 18 §.

Egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt 18 § får förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Detsamma gäller egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott enligt 18 §, om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse. I stället för egendomen får dess värde förklaras förverkat.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, får förverkande inte avse det intrång som gjorts före registreringsdagen. *Lag (2005:293)*

18 b § Om sökanden visar sannolika skäl för att någon har gjort ett firmaintrång får domstolen vid vite besluta att någon eller några av dem som anges i andra stycket ska ge sökanden information om ursprung och distributionsnät för de varor eller tjänster som intrånget gäller (informationsföreläggande). Ett sådant beslut får meddelas på yrkande av den som har lidit intrånget. Det får bara meddelas om informationen kan antas underlätta utredning av ett intrång som avser varorna eller tjänsterna.

Skyldigheten att lämna information omfattar den som

1. har gjort eller medverkat till intrånget,
2. i kommersiell skala har förfogat över en vara som intrånget gäller,
3. i kommersiell skala har använt en tjänst som intrånget gäller,
4. i kommersiell skala har tillhandahållit en elektronisk kommunikationstjänst eller en annan tjänst som har använts vid intrånget, eller
5. har identifierats av någon som anges i 2–4 såsom delaktig i tillverkningen eller distributionen av en vara eller tillhandahållandet av en tjänst som intrånget gäller.

Information om varors eller tjänsters ursprung och distributionsnät kan särskilt avse

1. namn på och adress till producenter, distributörer, leverantörer och andra som har innehaft varorna eller tillhandahållit tjänsterna,
2. namn på och adress till avsedda grossister och detaljister, och

3. uppgifter om hur mycket som har producerats, levererats, mottagits eller beställts och om vilket pris som har bestämts för varorna eller tjänsterna.

Bestämmelserna i första–tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2009:113)*

18 c § Ett informationsföreläggande får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Skyldigheten att lämna information enligt 18 b § omfattar inte uppgifter vars yppande skulle röja att uppgiftslämnaren eller någon honom eller henne närstående som avses i 36 kap. 3 § rättegångsbalken har begått en brottslig handling.

I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser som begränsar hur mottagna personuppgifter får behandlas. *Lag (2009:113)*

18 d § Ett beslut om informationsföreläggande får meddelas av den domstol där rättegång om intrånget pågår. I övrigt gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 24 § för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång. Det som sågs i rättegångsbalken om inskränkning av domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska dock inte tillämpas.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot den som är sökandens motpart i ett mål om intrång, ska bestämmelserna om rättegång som gäller för det målet tillämpas. Beslut om informationsföreläggande får överklagas särskilt.

Om yrkandet om informationsföreläggande riktar sig mot någon annan än den som anges i andra stycket, ska lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas. För prövning av frågan får det även hållas förhör enligt 37 kap. rättegångsbalken. Domstolen får bestämma att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader.

Talan om utdömmande av vite får föras av den som har ansökt om föreläggandet och ska handläggas enligt reglerna i rättegångsbalken om åtal för brott för vilket svårare straff än böter inte är föreskrivet. I samband med en sådan talan får talan föras om nytt informationsföreläggande. *Lag (2009:113)*

18 e § Den som på grund av bestämmelserna i 18 b § andra stycket 2–5 har förelagts att enligt första stycket samma paragraf lämna information har rätt till skäligen ersättning för kostnader och besvär. Ersättningen ska betalas av den som har framställt yrkandet om informationsföreläggande.

Den som tillhandahåller en elektronisk kommunikationstjänst och som till följd av ett informationsföreläggande har lämnat ut information som avses i 6 kap. 20 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska sända en skriftlig underrättelse om detta till den som uppgifterna gäller tidigast efter en månad och senast efter tre månader från det att informationen lämnades ut. Kostnaden för underrättelsen ersätts enligt första stycket. *Lag (2009:113)*

18 f § Trots förbudet i 21 § personuppgiftslagen (1998:204) får personuppgifter om lagöverträdelse som innefattar brott enligt 18 § behandlas om detta är nödvändigt för att ett rättsligt anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras.

Lag (2009:113)

18 g § På yrkande av käranden får domstolen, i mål om intrång, ålägga den som har gjort eller medverkat till intrånget att bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2009:113)*

19 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet gör firmaintrång ska betala skäligen ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet samt ersättning för den ytterligare skada som intrånget har medfört. När ersättningens storlek bestäms ska hänsyn särskilt tas till

1. utebliven vinst,
2. vinst som den som har begått intrånget har gjort,

3. skada på näringskännetecknets anseende,
4. ideell skada, och
5. rättighetshavarens intresse av att intrång inte begås.

Den som gör firmaintrång utan uppsåt eller oaktsamhet, ska betala ersättning för utnyttjandet av näringskännetecknet, om och i den mån det är skäligt.

Avser intrånget en firma som är skyddad enbart på grund av registrering, ska ersättning för det intrång som skett före registreringsdagen betalas endast om intrånget gjorts uppsåtligen.

Rätten till ersättning för skada preskriberas, om talan inte väcks inom fem år från det skadan uppkom. Rätten till ersättning med anledning av intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering preskriberas dock inte i något fall tidigare än ett år från registreringsdagen. *Lag (2009:113)*

20 § Vid överträdelse av ett vitesförbud som meddelats enligt 15 § första stycket får en domstol efter vad som är skäligt besluta att näringskännetecknen, som i strid mot förbudet förekommer på skyltar, varor, förpackningar, reklamtryck, affärshandlingar eller liknande ska utplånas eller ändras så att det inte längre strider mot goda seder eller allmän ordning eller är vilseledande. Kan en sådan åtgärd inte ske utan att egendomen på vilken kännetecknet förekommer förstörs eller ändras på visst sätt, får domstolen besluta om detta.

Vid överträdelse av ett vitesförbud som meddelats enligt 15 § andra stycket eller annars vid firmaintrång får en domstol på yrkande av den som har lidit intrånget, efter vad som är skäligt, besluta att egendom på vilken näringskännetecknen olovligen förekommer ska återkallas från marknaden, ändras eller förstöras eller att någon annan åtgärd ska vidtas med den. Detsamma gäller i fråga om hjälpmedel som har använts eller varit avsett att användas vid intrånget.

Om ett vitesförbud överträtts eller om det skäligen kan antas att ett brott enligt 18 § har begåtts, får egendom som avses i första eller andra stycket tas i beslag. I fråga om ett sådant beslag tillämpas reglerna om beslag i brottmål i allmänhet.

Bestämmelserna i andra och tredje styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång.

Ett beslut om åtgärd enligt andra stycket får inte innebära att den som har lidit firmaintrång ska betala ersättning till den som åtgärden riktas mot.

Åtgärder enligt andra stycket ska bekostas av svaranden om det inte finns särskilda skäl mot detta.

Ett beslut som avses i denna paragraf ska inte meddelas, om förverkande eller någon åtgärd till förebyggande av missbruk ska beslutas enligt 18 a § eller enligt brottsbalken. *Lag (2009:113)*

20 a § Om det skäligen kan antas att någon har gjort eller medverkat till ett intrång, får domstolen för att bevisning ska kunna säkras om intrånget besluta att en undersökning får göras hos denne för att söka efter föremål eller handlingar som kan antas ha betydelse för en utredning om intrånget (intrångsundersökning).

Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om skälen för åtgärden uppväger den olägenhet eller det men i övrigt som åtgärden innebär för den som drabbas av den eller för något annat motstående intresse.

Bestämmelserna i första och andra styckena tillämpas också i fråga om försök eller förberedelse till intrång. *Lag (2009:113)*

20 b § Ett beslut om intrångsundersökning meddelas av den domstol där rättegång som rör intrånget pågår. Om rättegång inte är inledd, gäller i fråga om behörig domstol det som föreskrivs i 24 § för där avsedda mål och i rättegångsbalken om tvistemål för andra fall som rör intrång. Det som sägs i rättegångsbalken om inskränkning av domstols behörighet i fråga om tvist som ska tas upp i annan ordning än inför domstol ska dock inte tillämpas.

En fråga om intrångsundersökning får tas upp endast på yrkande av den som lider skada av kännetecknet eller dess användning. Om rättegång inte är inledd, ska yrkandet framställas skriftligen.

Innan ett beslut om undersökning meddelas ska motparten ha fått tillfälle att yttra sig. Domstolen får dock omedelbart meddela ett beslut som gäller till dess annat har beslutats, om ett dröjsmål skulle medföra risk för att föremål eller handlingar som har betydelse för utredning om intrånget skaffas undan, förstörs eller förvanskas.

I övrigt ska en fråga om intrångsundersökning som uppkommer då rättegång inte är inledd handläggas på samma sätt som om frågan uppkommit under rättegång.

Lag (2009:113)

20 c § Ett beslut om intrångsundersökning får meddelas endast om sökanden ställer säkerhet hos domstolen för den skada som kan tillfogas motparten. Saknar sökanden förmåga att ställa säkerhet, får domstolen befria sökanden från det. I fråga om slaget av säkerhet gäller 2 kap. 25 § utsökningsbalken. Säkerheten skall prövas av domstolen, om den inte har godkänts av motparten.

I fråga om överklagande av domstolens beslut om intrångsundersökning och i fråga om handläggningen i högre domstol gäller vad som föreskrivs i rättegångsbalken om överklagande av beslut enligt 15 kap. rättegångsbalken. *Lag (1998:1458)*

20 d § Ett beslut om intrångsundersökning skall innehålla uppgifter om

1. vilket ändamål undersökningen skall ha,
2. vilka föremål och handlingar som det får sökas efter, och
3. vilka utrymmen som får genomsökas.

Trossam-
fund

Om det behövs, skall domstolen även förordna om andra villkor för verkställandet.

Lag (1998:1458)

20 e § Ett beslut om intrångsundersökning gäller omedelbart. Om ansökan om verkställighet inte har gjorts inom en månad från beslutet, förfaller det.

Om sökanden inte inom en månad från det att verkställigheten avslutats väcker talan eller på något annat sätt inleder ett förfarande om saken, skall en åtgärd som företagits vid verkställigheten av intrångsundersökningen omedelbart gå åter, i den utsträckning det är möjligt. Detsamma gäller om ett beslut om intrångsundersökning upphävs sedan verkställighet genomförts. *Lag (1998:1458)*

20 f § Ett beslut om intrångsundersökning verkställs av Kronofogdemyndigheten enligt de villkor som domstolen har föreskrivit och med tillämpning av 1–3 kap., 17 kap. 1–5 §§ samt 18 kap. utsökningsbalken. Sökandens motpart skall underrättas om verkställigheten endast om beslutet om intrångsundersökning har tillkommit efter motpartens hörande. Myndigheten har rätt att ta fotografier och göra film- och ljudupptagningar av sådana föremål som den får söka efter. Myndigheten har också rätt att ta kopior av och göra utdrag ur sådana handlingar som den får söka efter.

En intrångsundersökning får inte omfatta en skriftlig handling som avses i 27 kap. 2 § rättegångsbalken. *Lag (2006:689)*

20 g § När ett beslut om intrångsundersökning skall verkställas har motparten rätt att tillkalla ett juridiskt biträde. I avvaktan på att biträdet inställer sig får verkställigheten inte påbörjas. Detta gäller dock inte, om

1. undersökningen därigenom onödigt fördröjs, eller
2. det finns en risk att ändamålet med åtgärden annars inte uppnås.

Vid verkställigheten får Kronofogdemyndigheten anlita det biträde av en sakkunnig som behövs.

Myndigheten får tillåta att sökanden eller ett ombud för sökanden är närvarande vid undersökningen för att bistå med upplysningar. Om ett sådant tillstånd ges, skall myndigheten se till att sökanden eller ombudet inte i större utsträckning än som kan motiveras av verkställigheten får kännedom om förhållanden som kommer fram.

Lag (2006:689)

20 h § Fotografier och film- och ljudupptagningar av föremål samt kopior av och utdrag ur handlingar skall förtecknas och hållas tillgängliga för sökanden och motparten.

Lag (1998:1458)

21 § För intrång i firma som är skyddad enbart på grund av registrering får ej dömas till straff, ersättning eller annan åtgärd enligt 18–20 a § sedan registreringen hävts genom dom som vunnit laga kraft. *Lag (1998:1458)*

22 § Föres talan om intrång i registrerad firma och gör den mot vilken talan föres gällande att registreringen bör hävas, skall domstolen på hans yrkande förklara målet vilande i avbidan på att frågan om registreringens hävande slutligt prövas. Är talan här om icke väckt, skall domstolen i samband med vilandeförklaringen förelägga honom viss tid inom vilken sådan talan skall väckas.

23 § Talan om fastställelse, huruvida rätt till näringskännetecken består eller icke består eller om visst förfarande utgör intrång i sådan rätt eller ej, får av domstol upptagas till prövning, såvida ovisshet råder om förhållandet och denna medför förfång för kändanden.

Grundas rätt till firma enbart på registrering och göres vid fastställesetalan gällande att registreringen bör hävas, äger 22 § motsvarande tillämpning.

24 § Finnes ej enligt rättegångsbalken behörig domstol för talan om förbud mot användning av näringskännetecken, om hävande av firmaregistrering, om firmaintrång eller om fastställelse enligt 23 §, väckes talan vid Stockholms tingsrätt.

25 § Dom eller slutligt beslut i mål om förbud mot användning av firma, om hävande av firmaregistrering, om firmaintrång eller om fastställelse enligt 23 § skall genom domstolens försorg i avskrift sändas till Bolagsverket samt till annan berörd registreringsmyndighet. *Lag (2004:238)*

Firmateckning m.m.

26 § Firmateckning sker genom tydlig angivelse av den fullständiga firman och underskrift med namn av firmatecknare. Vid teckning av bifirma anges även firman för hela verksamheten.

Under likvidation eller konkurs skall firma tecknas med tillägg som anger det ändrade förhållandet.

Om firmateckning gäller i övrigt vad i andra författningar är särskilt föreskrivet för olika slag av firma.

27 § Sveriges riksbank, Svenska skeppshypotekskassan, Sveriges allmänna hypoteksbank samt annan inrättning eller sammanslutning för vilken Konungen fastställt firma har ensamrätt till denna som om firman blivit registrerad enligt denna lag.

Lag (2003:845)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:113

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2009.
2. Bestämmelserna i 18 b–18 e och 18 g §§ ska inte tillämpas när intrånget, eller försöket eller förberedelsen till intrånget, har begåtts före ikraftträdandet.

Propositioner

SFS 1974:156

Prop. 1974:4

SFS 1994:237

Prop. 1993/94:122

SFS 1994:1509

Prop. 1994/95:59

SFS 1995:1276

Prop. 1995/96:26

SFS 1996:850

Prop. 1995/96:160

SFS 1998:1458

Prop. 1998/99:11

SFS 2003:845

Prop. 2002/03:92

SFS 2004:238

Prop. 2003/04:34

SFS 2005:293

Prop. 2004/05:135

SFS 2006:689

Prop. 2005/06:200

SFS 2009:113

Prop. 2008/09:67

Lag (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m.

(senast ändrad genom SFS 2008:343)

1 § Skattesatsen för kommuns uttag av kommunal inkomstskatt och landstings uttag av landstingsskatt samt avgiftssatsen för uttag av begravningsavgift enligt 9 kap. begravningslagen (1990:1144) skall bestämmas i förhållande till de av Skatteverket beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna vid taxeringen det år skatte- och avgiftssatserna skall fastställas. Motsvarande gäller vid bestämmande av avgiftssatsen för ett trossamfunds uttag av avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

Om enligt 8 kap. 9 § andra stycket kommunallagen (1991:900) någon annan skatte- eller avgiftssats slutligt fastställts än den som har bestämts tidigare, skall den nya skatte- eller avgiftssatsen om möjligt bestämmas med hänsyn till de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna vid taxeringen det år skatte- eller avgiftssatsen skall fastställas. *Lag (2003:679)*

2 § har upphävts genom lag (1979:1161).

3 § Skatteverket ska senast den 8 mars till kommuner och landsting redovisa den skatt för det föregående året som tillkommer kommunen eller landstinget. Regeringen meddelar närmare föreskrifter om sådan redovisning.

Skatteverket ska senast den 10 september varje år lämna kommuner och landsting uppgift om den beräknade sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten som avses i 1 § första stycket.

Skatteverket ska i fråga om avgifter till trossamfund lämna redovisning och uppgifter motsvarande dem som anges i första och andra styckena till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund, som enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund har beviljats statlig hjälp med att ta in avgifterna. Skatteverket ska lämna motsvarande redovisning och uppgifter i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) till den församling, kyrkliga samfällighet eller kommun som är huvudman för begravningsverksamheten.

Skatteverket ska till kommuner lämna motsvarande redovisning som anges i första stycket i fråga om fastighetsavgiftsmedel. Senast samma dag ska Skatteverket till kommuner också lämna uppgift om de sammanlagda fastighetsavgifterna i kommunen enligt Skatteverkets senaste beslut vid årlig taxering enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:324). *Lag (2007:1414)*

3 a § När en kommun eller ett landsting har fastställt budgeten, skall kommunstyrelsen respektive landstingsstyrelsen genast underrätta Skatteverket om den skattesats som har bestämts för det följande året.

Om skattesatsen inte har fastställts före oktober månads utgång, skall styrelsen genast underrätta Skatteverket om styrelsens förslag till skattesats. Har någon annan skattesats än den föreslagna fastställts, skall styrelsen genast underrätta Skatteverket om den fastställda skattesatsen. Om budgeten inte har fastställts före november månads utgång, skall, så snart skattesatsen för den preliminära skatten har fastställts, Skatteverket underrättas om skattesatsen.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller även underrättelse om avgiftssats enligt begravningslagen (1990:1144). *Lag (2003:679)*

3 b § har upphävts genom lag (1999:298).

4 § Det som sägs i denna paragraf om kommun och kommunalskatte-medel tillämpas också i fråga om landsting och landstingsskatte-medel samt kommuns begravningsav-

Trossam-
fund

giftsmedel. I fråga om slutavräkning av begravningsavgiftsmedel gäller dock i stället bestämmelserna i sjätte stycket.

En kommun har rätt att under visst år (beskattningsåret) av staten uppbära preliminära kommunalskatte-medel med ett belopp som motsvarar produkten av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna i kommunen enligt Skatteverkets beslut enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:324) om taxering till kommunal inkomstskatt (skatteunderlaget) året före beskattningsåret, den skattesats som har beslutats för beskattningsåret och de uppräkningsfaktorer enligt tredje stycket som har fastställts senast i september året före beskattningsåret. En kommun har också rätt att under visst år (avgiftsåret) av staten uppbära fastighetsavgiftsmedel med belopp som motsvarar vad kommunen haft rätt att uppbära i sådana medel närmast föregående år med justering för skillnaden mellan de sammanlagda fastighetsavgifterna i kommunen enligt Skatteverkets beslut enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen vid årlig taxering året före avgiftsåret och motsvarande summa andra året före avgiftsåret.

Senast i september varje år ska regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, fastställa två uppräkningsfaktorer som ska svara mot den uppskattade procentuella förändringen av skatteunderlaget i riket. Den ena ska avse förändringen mellan andra och första året före beskattningsåret. Den andra ska avse förändringen mellan året före beskattningsåret och beskattningsåret. Under år då riksdagsval hålls i september, får regeringen dock ändra redan fastställda uppräkningsfaktorer. Detta ska ske senast en vecka efter att regeringen avlämnat budgetpropositionen.

Innan Skatteverket betalar ut kommunalskatte-medel och fastighetsavgiftsmedel till kommunerna ska avräkning och tillägg för bidrag göras enligt 19 § lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning och 6 § lagen (2008:342) om utjämning av kostnader för stöd och service till vissa funktionshindrade. Vidare ska avräkning göras enligt 16 kap. 8 § skattebetalningslagen (1997:483). Det belopp som framkommer ska betalas ut med en tolfedel per månad den tredje vardagen räknat från den 17 i månaden, varvid dag som enligt 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid jämställs med allmän helgdag inte ska medräknas. År kommunens fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, ska utbetalningarna dessa månader grundas på samma belopp som utbetalningen i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får Skatteverket dock förordna att utbetalningen ska grundas på ett annat belopp. Om något av de belopp som utbetalningen i månaderna januari, februari och mars grundats på inte motsvarar en tolfedel av kommunens fordran, ska den jämkning som föranleds av detta ske i fråga om utbetalningen i april eller, om det är fråga om ett större belopp, fördelas på utbetalningarna i april, maj och juni månader.

En slutavräkning av kommunalskatte-medlen ska ske när den årliga taxeringen under året efter beskattningsåret har avslutats. Därvid ska en kommun som inte ingår i ett landsting behandlas som om den även utgjorde ett landsting. Produkten av skatteunderlaget enligt den taxeringen och den skattesats som har beslutats för beskattningsåret utgör de slutliga kommunalskatte-medlen. Om summan av dessa överstiger summan av de preliminära kommunalskatte-medlen enligt andra stycket ska skillnaden betalas ut till kommunerna med ett enhetligt belopp per invånare den 1 november året före beskattningsåret. I motsatt fall ska skillnaden återbetalas av kommunerna med ett enhetligt belopp per invånare den 1 november året före beskattningsåret. Utbetalning eller återbetalning ska göras i januari andra året efter beskattningsåret.

En slutavräkning av kommunens begravningsavgiftsmedel ska ske när den årliga taxeringen under året efter beskattningsåret har avslutats. Produkten av skatteunderlaget enligt den taxeringen och den avgiftssats för begravningsavgiften som har beslutats för beskattningsåret utgör de slutliga begravningsavgiftsmedlen. Om dessa överstiger de preliminära begravningsavgiftsmedlen enligt andra stycket ska skillnaden betalas ut till kommunen. I motsatt fall ska skillnaden återbetalas av kommunen. Utbetalning eller återbetalning ska göras i januari andra året efter beskattningsåret.

Lag (2008:343)

4 a § Ett registrerat trossamfund som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund är berättigat att under visst år av staten uppbära avgift som avses i den lagen med belopp som motsvarar vad som skulle utgå på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga i trossamfundet enligt Skatteverkets beslut enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:324) vid det föregående årets (taxeringsåret) taxering, beräknat efter den eller de avgiftssatser som har bestämts för året före taxeringsåret.

Trossamfund som avses i första stycket är berättigat att under ett visst år av staten såsom förskott uppbära ett belopp som motsvarar produkten av den eller de avgiftssatser som har beslutats för året och de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomster, som enligt Skatteverkets beslut enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen rörande det föregående årets taxering till kommunal inkomstskatt har påförts de avgiftsskyldiga. Förskottet avräknas mot de avgifter, som trossamfundet har rätt att uppbära av staten på grundval av taxeringen under året efter det, då förskottet enligt bestämmelserna i nästföljande stycke utanordnas.

Belopp, som vid ingången av ett år utgör trossamfundets fordran hos staten enligt denna paragraf skall Skatteverket under samma år utanordna till trossamfundet med en tolfedel per månad den tredje vardagen räknat från den 17 i månaden, varvid vardag som enligt 2 § lagen (1930:173) om beräkning av lagstadgad tid jämföras med allmän helgdag inte skall medräknas. Är trossamfundets fordran inte uträknad vid utbetalningstillfällena i månaderna januari och februari, skall vid dessa tillfällen utbetalas samma belopp som har utbetalats i december månad det föregående året. När särskilda skäl föranleder det får Skatteverket dock förordna att utbetalning skall ske med annat belopp. Om något av de belopp som utbetalades i månaderna januari och februari inte motsvarar en tolfedel av trossamfundets fordran, skall den jämkning som föranleds härav ske i fråga om det belopp, som utbetalas i mars månad.

Vad som har sagts om avgift till registrerat trossamfund tillämpas på motsvarande sätt i fråga om begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144), om den inte enligt 3 § lagen om avgift till registrerat trossamfund skall räknas in i kyrkoavgiften. Det som sågs om trossamfund skall dock i stället gälla den församling eller kyrkliga samfällighet som är huvudman för begravningsverksamheten. *Lag (2003:679)*

5 § Finner Skatteverket på grund av anmärkning eller eljest att av verket meddelat beslut enligt denna lag blivit uppenbart oriktigt till följd av skrivfel, räknefel eller annat sådant förbiseende, skall verket meddela beslut om rättelse. *Lag (2003:679)*

6 § Skatteverkets beslut enligt denna lag får överklagas hos regeringen. *Lag (2003:679)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2007:1414

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.
2. Bestämmelserna i 3 § fjärde stycket tillämpas första gången i fråga om Skatteverkets redovisning för fastighetsavgiftsmedel som tillkommer kommuner 2008 och i övrigt för fastighetsavgifter för 2008. Bestämmelsen i 4 § andra stycket andra meningen tillämpas första gången för avgiftsåret 2011.

2008:343

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2009.

Trossam-
fund

Propositioner

<i>SFS 1965:269</i> Prop. 1965:43	<i>SFS 1972:142</i> Prop. 1972:60	<i>SFS 1973:437</i> Prop. 1973:49	<i>SFS 1973:1124</i> Prop. 1973:182
<i>SFS 1975:330</i> Prop. 1975:98	<i>SFS 1976:198</i> Prop. 1975/76:147	<i>SFS 1976:335</i> Prop. 1975/76:193	<i>SFS 1976:1086</i> Prop. 1976/77:45
<i>SFS 1977:191</i> Prop. 1975/76:187	<i>SFS 1977:282</i> Prop. 1976/77:64	<i>SFS 1977:1076</i> Prop. 1977/78:49	<i>SFS 1979:392</i> Prop. 1978/79:160
<i>SFS 1979:1161</i> Prop. 1979/80:58	<i>SFS 1981:557</i> Prop. 1980/81:150	<i>SFS 1982:1054</i> Prop. 1982/83:19	<i>SFS 1985:534</i> Prop. 1984/85:150
<i>SFS 1986:1315</i> Prop. 1986/87:47	<i>SFS 1987:564</i> Prop. 1986/87:100	<i>SFS 1988:190</i> Prop. 1987/88:67	<i>SFS 1988:493</i> Prop. 1987/88:100
<i>SFS 1990:353</i> Prop. 1989/90:74	<i>SFS 1991:511</i> Prop. 1990/91:153	<i>SFS 1991:1152</i> Prop. 1990/91:150	<i>SFS 1991:1678</i> Prop. 1991/92:17
<i>SFS 1991:1945</i> Prop. 1991/92:38	<i>SFS 1992:341</i> Prop. 1991/92:85	<i>SFS 1992:652</i> Prop. 1991/92:93	<i>SFS 1992:1583</i> Prop. 1992/93:36
<i>SFS 1992:1584</i> Prop. 1992/93:36	<i>SFS 1994:314</i> Prop. 1993/94:173	<i>SFS 1994:964</i> Prop. 1993/94:100	<i>SFS 1995:1519</i> Prop. 1995/96:64
<i>SFS 1996:743</i> Prop. 1995/96:150	<i>SFS 1997:514</i> Prop. 1996/97:100	<i>SFS 1997:1257</i> Prop. 1997/98:1	<i>SFS 1998:647</i> Prop. 1997/98:150
<i>SFS 1999:298</i> Prop. 1998/99:38	<i>SFS 1999:1238</i> Prop. 1998/1999:124	<i>SFS 2002:673</i> Prop. 2001/02:112	<i>SFS 2003:679</i> Prop. 2002/03:99
<i>SFS 2003:888</i> Prop. 2002/03:151	<i>SFS 2004:774</i> Prop. 2003/04:155	<i>SFS 2007:1414</i> Prop. 2007/08:27	<i>SFS 2008:343</i> Prop. 2007/08:88

Lag (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2003:726)

1 § Bestämmelser om statlig hjälp med bestämmande, debitering och redovisning av avgifter till Svenska kyrkan samt med att ta in avgifterna finns i 16 § lagen (1998:1593) om trossamfund. Bestämmelser om kyrkoavgift finns i 7 och 8 §§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan. *Lag (1999:957)*

2 § För den som tillhör Svenska kyrkan skall begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144) räknas in i kyrkoavgiften. Detta gäller dock inte för den som är folkbokförd i en församling där kommunen är huvudman för begravningsverksamheten. *Lag (1999:957)*

3 § Avgifter som tas in med statlig hjälp beräknas på grundval av den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärvsinkomsten. *Lag (1999:957)*

4 § Vid bestämmande, debitering, redovisning och betalning av avgifter gäller skattebetalningslagen (1997:483). *Lag (1999:957)*

5 § Trossamfundet skall senast den 3 december varje år på medium för automatisk databehandling till Skatteverket lämna de uppgifter som behövs för att bestämma, debitera, redovisa och ta in avgifterna.

Uppgifterna skall gälla för visst inkomstår och får endast avse personer som den 1 november året före det inkomstår för vilket avgiften skall tas in

1. är skyldiga att betala kyrkoavgift enligt 7 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan, eller
2. har eller anses ha samtyckt enligt 6 § denna lag till att betala avgift till trossamfundet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om hur uppgifterna skall lämnas. *Lag (2003:726)*

6 § Andra registrerade trossamfund än Svenska kyrkan skall innan uppgifter enligt 5 § lämnas skaffa skriftligt samtycke från de personer vilkas avgifter skall tas in med statlig hjälp. Samtycket skall avse avgiftsskyldigheten till trossamfundet och att avgifterna tas in med statlig hjälp.

Om trossamfundets stadgar innehåller regler om skyldighet för medlemmarna att betala avgift till trossamfundet i den ordning som gäller för skatter och avgifter enligt skattebetalningslagen (1997:483), anses medlemmarna ha lämnat sådant samtycke som avses i första stycket. *Lag (1999:957)*

7 § Den som utträtt ur trossamfundet eller på annan grund inte längre är betalningskyldig till trossamfundet skall genast få en skriftlig bekräftelse på detta från trossamfundet. *Lag (1999:957)*

8 § Om staten till följd av behandlingen av en uppgift som avses i 5 § betalar skadestånd till en person som är registrerad i beskattningsdatabasen enligt lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet skall det trossamfund som lämnat uppgiften ersätta staten i motsvarande utsträckning. *Lag (2003:726)*

9 § Bestämmelser om beräkning av avgiftssats och utbetalning av avgifterna till trossamfundet finns i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m. *Lag (1999:957)*

Propositioner

SFS 1999:291
Prop. 1998/99:38

SFS 1999:957
Prop. 1998/99:124

SFS 2001:190
Prop. 2000/01:33

SFS 2003:726
Prop. 2002/03:99

Trossam-
fund

Förordning (1999:728) om avgift till registrerat trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2003:1007)

1 § Denna förordning gäller avgifter till registrerade trossamfund enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

2 § Skatteverket får meddela föreskrifter om hur de uppgifter som behövs för att bestämma, debitera, redovisa och ta in avgifter till registrerade trossamfund skall lämnas till verket. *Förordning (2003:1007)*

Lag (1999:932) om stöd till trossamfund

Tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om statens stöd till trossamfunden. Stöd kan lämnas som statsbidrag och som statlig hjälp med avgifter till registrerade trossamfund.

Mål för stödet

2 § Stödet skall bidra till att skapa förutsättningar för trossamfunden att bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet i form av gudstjänst, sjukevård, undervisning och omsorg.

Förutsättningar för statsbidrag

3 § Statsbidrag får lämnas endast till ett trossamfund som

1. bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på, och
2. är stabilt och har egen livskraft.

Beslut om statsbidrag

4 § Regeringen bestämmer vilka trossamfund som kan få statsbidrag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om fördelning av statsbidrag.

Vid fördelning av statsbidrag skall det beaktas om trossamfundet får sådant stöd som avses i 5 §.

Statlig hjälp med avgifter till registrerade trossamfund

5 § Bestämmelser om statlig hjälp med bestämmande, debitering och redovisning av avgifter till Svenska kyrkan och andra registrerade trossamfund samt med att ta in avgifterna finns i 16 § lagen (1998:1593) om trossamfund och i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

Propositioner

SFS 1999:932

Prop. 1998/99:124

Förordning (1999:974) om statsbidrag till trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2008:41)

Tillämpningsområde

1 § Denna förordning innehåller föreskrifter om sådant statsbidrag som avses i lagen (1999:932) om stöd till trossamfund.

Definitioner

2 § I förordningen avses med

- *trossamfund*: en sammanslutning för religiös verksamhet i vilken det ingår att anordna gudstjänst, eller en grupp av samverkande församlingar eller trossamfund (samverkansorgan),
- *församling*: en sammanslutning som bedriver lokal religiös verksamhet, i vilken det ingår att anordna gudstjänst,
- *betjäнад*: medlem eller registrerad deltagare i verksamhet som organiseras av trossamfund eller församling.

Statsbidragsberättigade trossamfund

3 § Bidrag får lämnas till följande trossamfund, samverkansorgan och församlingar inom dessa:

1. Anglikanska kyrkan i Sverige,
2. Bibeltrogna Vänner,
3. Danska kyrkan i Sverige,
4. Estniska evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige,
5. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen,
6. Evangeliska Frikyrkan,
7. Frälsningsarmén,
8. Islamiska samarbetsrådet,
9. Isländska kyrkan i Sverige,
10. Judiska Centralrådet,
11. Lettiska evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige,
12. Metodistkyrkan i Sverige,
13. Norska kyrkan i Sverige,
14. Ortodoxa och österländska kyrkors ekumeniska råd,
15. Pingströrelsen,
16. Romersk-Katolska kyrkan i Sverige,
17. Sjundedags Adventistsamfundet,
18. Svenska Alliansmissionen,
19. Svenska Baptistsamfundet,
20. Svenska Missionskyrkan,
21. Sveriges Buddhistiska Samarbetsråd, och
22. Ungerska protestantiska kyrkan i Sverige. *Förordning (2005:227)*

4 § Bidrag får lämnas till teologisk utbildning som anordnas vid

1. Johannelunds teologiska högskola,
2. Korteboskolan – SAMs Missionskola och Bibelinstitut,
3. Metodistkyrkans Nordiska Teologiska Seminarium,
4. Prästseminariet i Stockholms katolska stift,
5. Teologiska Högskolan, Stockholm, och
6. Örebro missionskola.

Trossam-
fund

Bidragsformer

5 § Bidrag till trossamfund lämnas i form av

1. organisationsbidrag,
2. verksamhetsbidrag, och
3. projektbidrag.

Organisationsbidrag

6 § Organisationsbidrag lämnas till trossamfund och församlingar för att de skall kunna bedriva en aktiv och långsiktigt inriktad religiös verksamhet.

Organisationsbidrag får lämnas till lokal och central verksamhet.

7 § Bidrag till lokal verksamhet får lämnas till församlingar för att de skall kunna hålla gudstjänster, ge självvård samt bedriva undervisning och omsorg.

8 § Bidrag till central verksamhet får inte överstiga en tiondel av de sammanlagda organisationsbidrag som under ett verksamhetsår beviljats trossamfundet.

9 § Om trossamfundet får statlig hjälp att bestämma, debitera, redovisa och ta in avgifter, skall de årliga kostnaderna för hjälpen räknas av från organisationsbidraget i förhållande till det antal betjänade som omfattas av hjälpen. Kostnaderna för att förbereda hjälpen skall också avräknas från organisationsbidraget det första året som trossamfundet får avgiftshjälp.

Verksamhetsbidrag

10 § Verksamhetsbidrag får lämnas till sådan teologisk utbildning som anges i 4 §.

11 § Verksamhetsbidrag får lämnas till andlig vård inom sjukvården.

Projektbidrag

12 § Projektbidrag får lämnas till församlingar som behöver bidraget för att kunna hålla lokaler för religiös verksamhet (lokalbidrag).

Lokalbidrag får lämnas för att

1. skaffa lokaler genom nybyggnad eller köp,
2. bygga om eller rusta upp församlingens lokaler, och
3. anpassa församlingens lokaler till handikappade.

Lokalbidrag får inte lämnas för lokaler för vilka statsbidrag betalas enligt förordningen (1996:1593) om bidrag till allmänna samlingslokaler.

13 § Lokalbidrag för att skaffa, bygga om eller rusta upp en eller flera lokaler för en församling får lämnas med högst trettio procent av de kostnader som kan anses skäliga för åtgärderna, dock högst en miljon kronor.

14 § Lokalbidrag för att anpassa en lokal till handikappade får lämnas med belopp som motsvarar kostnaden för åtgärden, dock högst 100.000 kronor.

15 § Projektbidrag får lämnas under högst tre år till ett trossamfund eller en församling som huvudsakligen betjänar till landet invandrade trosbekännare för att bygga upp en central eller lokal verksamhet.

16 § Projektbidrag får lämnas för utbildning och fortbildning av funktionärer i trossamfund som saknar egna utbildningsinstitutioner i Sverige.

Beslutande myndighet

17 § Frågor om statsbidrag enligt denna förordning prövas av Nämnden för statligt stöd till trossamfund.

Ansökan om statsbidrag görs hos nämnden. *Förordning (2008:41)*

18 § Nämnden får meddela närmare föreskrifter om förutsättningarna för bidrag enligt denna förordning. *Förordning (2008:41)*

Redovisning

19 § Ett trossamfund eller en församling som har tagit emot bidrag enligt denna förordning ska till nämnden lämna de redovisningshandlingar, verksamhetsberättelser och andra uppgifter som nämnden bestämmer. *Förordning (2008:41)*

20 § Nämnden får besluta att ett beviljat bidrag inte ska betalas ut, om det kan antas att bidraget har beviljats på grund av felaktiga uppgifter.

Nämnden får besluta att ett bidrag ska betalas tillbaka om,

1. det har beviljats på grund av felaktiga uppgifter,
2. det inte används för det ändamål det beviljats för, eller
3. trossamfundet eller församlingen inte lämnar sådana handlingar och andra uppgifter som avses i 19 §. *Förordning (2008:41)*

Överklagande

21 § I 22 a § förvaltningslagen (1986:223) finns bestämmelser om överklagande hos allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut än beslut enligt 20 § första stycket får dock inte överklagas. *Förordning (2008:41)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:41

Denna förordning träder i kraft den 15 mars 2008.

Trossam-
fund

Förordning (2007:1192) med instruktion för Nämnden för statligt stöd till trossamfund

Uppgifter

1 § Nämnden för statligt stöd till trossamfund har till uppgift att pröva frågor om statsbidrag enligt lagen (1999:932) om stöd till trossamfund och förordningen (1999:974) om statsbidrag till trossamfund. Nämnden ska föra en fortlöpande dialog med bidragsberättigade trossamfund om förutsättningarna för stödet.

2 § Utöver de uppgifter som myndigheten har enligt 1 § ska den

1. handlägga frågor om trossamfundens roll i krisberedskapssamordning, och
2. ha kontakt med och samverka med andra myndigheter och organisationer i frågor som rör trossamfund.

Ledning

3 § Myndigheten leds av en nämnd.

4 § Nämnden ska bestå av högst nio ledamöter. För varje ledamot finns en personlig ersättare.

Organisation

5 § Vid nämnden finns ett kansli som leds av en generalsekreterare.

Särskilda organ

6 § Vid nämnden finns ett råd för samråd mellan nämnden och trossamfundet i frågor som rör nämndens arbete. Rådet har till uppgift att

1. nominera ledamöter och ersättare till nämnden inom ramen för de principer som anges i 8 §,
2. behandla principiella frågor om bidrag och tillämpningsföreskrifter för olika bidrag, och
3. behandla övriga frågor inom nämndens verksamhetsområde som är av gemensamt intresse för de bidragsberättigade trossamfundet.

7 § Rådet består av representanter för de trossamfund och de samverkansorgan som anges i 3 § förordningen (1999:974) om statsbidrag till trossamfund. Varje trossamfund har en representant i rådet. Samverkansorganen Islamiska samarbetsrådet och Ortodoxa och österländska kyrkans ekumeniska råd har vardera två representanter i rådet. För varje representant ska det finnas en ersättare.

Ordföranden i nämnden ska vara ordförande i rådet.

Anställningar och uppdrag

8 § Ledamöter och ersättare i nämnden utses av regeringen efter nominering av rådet bland företrädare för de trossamfund och de samverkansorgan som anges i 3 § förordningen (1999:974) om statsbidrag till trossamfund. Av de nio ledamöterna nomineras en efter förslag av vardera Islamiska samarbetsrådet, Judiska Centralrådet, Ortodoxa och österländska kyrkans ekumeniska råd, Pingst – fria församlingar i samverkan, Romersk-Katolska kyrkan i Sverige och Svenska Missionskyrkan samt tre efter förslag av övriga trossamfund.

9 § Nämnden utser bland ledamöterna en vice ordförande för en bestämd tid.

10 § Rådets ledamöter och deras ersättare utses av de trossamfund och de samverkansorgan som ingår i rådet för en tid av två år.

Undantag från myndighetsförordningen

11 § Följande bestämmelse i myndighetsförordningen (2007:515) ska inte tillämpas på myndigheten:

- 29 § om ärendeförteckning.

UTDRAG

Äktenskapsbalk (1987:230)

Första avdelningen Allmänna bestämmelser	136
1 kap. Äktenskap	136
Andra avdelningen Äktenskaps ingående och upplösning	137
2 kap. Äktenskapshinder	137
3 kap. Prövning av äktenskapshinder	137
4 kap. Vigsel	137

Första avdelningen Allmänna bestämmelser

1 kap. Äktenskap

1 § I denna balk finns bestämmelser om samlevnad i äktenskap.

De två som ingår äktenskap med varandra blir makar. *Lag (2009:253)*

2 § Makar skall visa varandra trohet och hänsyn. De skall gemensamt vårda hem och barn och i samråd verka för familjens bästa.

3 § Varje make råder över sin egendom och svarar för sina skulder.

4 § Makar skall fördela utgifter och sysslor mellan sig. De skall lämna varandra de upplysningar som behövs för att familjens ekonomiska förhållanden skall kunna bedömas.

5 § Äktenskap upplöses genom den ena makens död eller genom äktenskapsskillnad.

Andra avdelningen Äktenskaps ingående och upplösning

2 kap. Äktenskapshinder

1 § Den som är under 18 år får inte ingå äktenskap utan tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 §. Tillstånd får meddelas endast om det finns särskilda skäl.

Lag (2004:142)

2 § har upphävts genom lag (1988:1254).

3 § Äktenskap får inte ingås mellan dem som är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller är helsyskon.

Halvsyskon får inte ingå äktenskap med varandra utan tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 §.

Vid tillämpningen av första och andra styckena jämställs adoptivförhållande med släktskap. De som därvid anses som helsyskon får dock ingå äktenskap med varandra efter tillstånd av myndighet som anges i 15 kap. 1 §. *Lag (2004:763)*

4 § Den som är gift eller partner i ett registrerat partnerskap får inte ingå äktenskap.

Lag (1994:1118)

3 kap. Prövning av äktenskapshinder

1 § Innan ett äktenskap ingås ska det prövas om det finns något hinder mot äktenskapet. Denna prövning ska göras av Skatteverket.

De två som avser att ingå äktenskap ska gemensamt begära hindersprövningen hos Skatteverket. *Lag (2009:253)*

2 § Den som varken är eller skall vara folkbokförd här i landet skall vid hindersprövningen visa upp ett intyg av utländsk myndighet om sin behörighet att ingå äktenskapet, om ett sådant intyg kan anskaffas.

Om det fordras tillstånd till äktenskapet, skall bevis om tillståndet visas upp vid hindersprövningen. *Lag (1991:495)*

3 § De som begär hindersprövning ska skriftligen försäkra på heder och samvete att de inte är släkt med varandra i rätt upp- och nedstigande led eller helsyskon. Har de inte tillstånd till äktenskapet enligt 2 kap. 3 § andra stycket, ska deras försäkran också avse att de inte är halvsyskon.

De som begär hindersprövning ska på heder och samvete skriftligen uppge om de tidigare har ingått äktenskap eller låtit registrera partnerskap. Den som tidigare har ingått äktenskap eller låtit registrera partnerskap ska styrka att äktenskapet eller partnerskapet har blivit upplöst, om inte detta framgår av folkbokföringen eller av intyg från utländsk myndighet. *Lag (2009:253)*

4 § Finner Skatteverket att det inte finns något hinder mot äktenskapet, ska verket utfärda intyg om detta. *Lag (2009:253)*

4 kap. Vigsel

1 § Äktenskap ingås genom vigsel i närvaro av släktingar eller andra vittnen.

2 § Vid vigseln ska de som ingår äktenskap vara närvarande samtidigt. De ska var för sig på fråga av vigsselförrättaren ge till känna att de samtycker till äktenskapet. Vigsselförrättaren ska därefter förklara att de är makar.

Har det inte gått till så som anges i första stycket eller var vigsselförrättaren inte behörig att förrätta vigsel, är förrättningen ogiltig som vigsel.

En förrättning som enligt andra stycket är ogiltig som vigsel får godkännas av regeringen, om det finns synnerliga skäl. Ärendet får tas upp endast på ansökan av en av dem som avsett att ingå äktenskap eller, om en av dem har avlidit, av arvingar till den avlidne. *Lag (2009:253)*

Trossam-
fund

3 § Behörig att vara vigselförrättare är

1. sådan präst eller annan befattningshavare i ett trossamfund som har förordnande enligt lagen (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund, eller
2. den som länsstyrelsen har förordnat.

Den som är behörig enligt första stycket 1 är inte skyldig att förrätta vigsel. *Lag (2009:253)*

4 § Innan någon förordnas till vigselförrättare enligt 3 § första stycket 2 ska länsstyrelsen pröva att han eller hon har de kunskaper och kvalifikationer i övrigt som behövs för uppdraget.

Förordnandet ska gälla för en viss period, om det inte har begränsats att gälla till en angiven dag.

Upptyller en vigselförrättare inte längre kraven enligt första stycket eller missköter vigselförrättaren sitt uppdrag, ska länsstyrelsen återkalla förordnandet att vara vigselförrättare. *Lag (2009:253)*

5 § Innan vigsel förrättas skall vigselförrättaren förvissa sig om att hindersprövning har skett inom fyra månader före den planerade vigseln och att inget hinder har framkommit. *Lag (1991:495)***6 §** Vid vigsel gäller i övrigt

1. den ordning som gäller inom ett trossamfund, om vigseln förrättas av en präst eller någon annan befattningshavare i samfundet, och
2. föreskrifter som meddelas av regeringen för andra fall. *Lag (2009:253)*

7 § Vigselförrättaren skall genast lämna makarna ett bevis om vigseln. Regeringen meddelar föreskrifter om i vilka fall särskilt protokoll skall föras över vigslar.**8 §** Vigselförrättaren skall genast sända underrättelse om vigseln till Skatteverket.

Vid underrättelse om vigsel skall Skatteverket kontrollera att vigseln har föregåtts av hindersprövning och att vid denna prövning något hinder mot äktenskapet inte kommit fram. Om en sådan prövning inte har förekommit eller om vigseln har förrättats trots att det vid prövningen kommit fram hinder mot äktenskapet, skall Skatteverket sända underrättelse om förhållandet till den som skall anmäla eller pröva frågor om disciplinansvar, åtalsanmälan, avskedande eller entledigande beträffande vigselförrättaren. I de fall som avses i 5 kap. 5 § första stycket skall Skatteverket även underrätta allmän åklagare. *Lag (2004:142)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:253

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2009.
2. Bestämmelsen i 4 kap. 3 § första stycket 1 i dess äldre lydelse ska fortsätta att gälla till utgången av april 2010.
3. I fråga om ärenden om förordnande av vigselförrättare som en länsstyrelse avgjort före ikraftträdandet gäller äldre bestämmelser.

Lag (1993:305) om rätt att förrätta vigsel inom trossamfund

(senast ändrad genom SFS 2009:258)

1 § Ett trossamfund kan ges tillstånd att förrätta vigsel, om samfundets verksamhet är varaktig och samfundet har en sådan organisation att det på goda grunder kan antas att äktenskapsbalkens bestämmelser om vigsel och därmed sammanhängande åtgärder kommer att tillämpas. Har tillstånd givits, får vigsel inom samfundet förrättas av den som förordnats enligt 2 § att vara vigselförrättare.

Frågor om tillstånd enligt första stycket prövas av Kammarkollegiet efter ansökan av samfundet. Ett tillstånd gäller tills vidare. *Lag (2009:258)*

2 § Kammarkollegiet får, efter ansökan av ett trossamfund som har fått tillstånd att förrätta vigsel, förordna en präst eller någon annan befattningshavare inom samfundet att vara vigselförrättare.

Innan en person förordnas till vigselförrättare skall Kammarkollegiet pröva att han har de kunskaper som behövs för uppdraget. Kammarkollegiet får uppdra åt trossamfundet att utföra denna prövning.

Ett förordnande att vara vigselförrättare gäller tills vidare, om det inte har begränsats att gälla till en angiven dag.

3 § Om Kammarkollegiet finner att ett trossamfund som fått tillstånd att förrätta vigsel inte längre uppfyller kraven enligt 1 §, skall Kammarkollegiet återkalla tillståndet.

Uppfyller en vigselförrättare inte längre kraven enligt 2 § andra stycket eller missköter vigselförrättaren sin uppgift, skall Kammarkollegiet återkalla förordnandet att vara vigselförrättare. I samband med en sådan återkallelse skall Kammarkollegiet utreda om det finns grund för att enligt första stycket återkalla samfundets tillstånd att förrätta vigsel.

Ett förordnande att vara vigselförrättare skall återkallas av Kammarkollegiet, om samfundet begär det.

Om en vigselförrättare avlider, skall samfundet snarast anmäla detta till Kammarkollegiet. *Lag (2004:145)*

4 § Ett trossamfund som har fått tillstånd att förrätta vigsel skall hålla Kammarkollegiet underrättat om vem som är behörig att företräda samfundet samt om samfundets postadress.

Den som har förordnats till vigselförrättare skall hålla Kammarkollegiet underrättat om sin postadress.

5 § Beslut av Kammarkollegiet enligt denna lag får inte överklagas.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1993:305

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Ett förordnande att vara vigselförrättare som har meddelats före ikraftträdandet och som inte har upphört att gälla före den tidpunkten gäller som om det hade meddelats med tillämpning av denna lag.

2009:258

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2009.

Propositioner

SFS 1993:305

Prop. 1992/93:211

SFS 2004:145

Prop. 2003/04:48

SFS 2009:258

Prop. 2008/09:80

Förordning (2009:263) om vigsel som förrättas av särskilt förordnad vigselförrättare

1 § Bestämmelserna i denna förordning gäller vigsel som förrättas av den som länsstyrelsen har förordnat till vigselförrättare.

2 § Länsstyrelsen beslutar om tjänstgöringstiden för vigselförrättaren.

3 § Tid och plats för vigsel bestäms av vigselförrättaren efter samråd med paret.

4 § Vid vigsel ska vigselförrättaren rikta följande ord till paret:

Ni har förklarat att ni vill ingå äktenskap med varandra. Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man?

(Svar: Ja.)

Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man?

(Svar: Ja.)

Jag förklarar er nu för äkta makar.

5 § Om paret särskilt begär det kan vigselförrättaren, i stället för det som anges i 4 §, rikta följande ord till dem:

Ni vill ingå äktenskap med varandra. Äktenskapet bygger på kärlek och tillit. Genom att ingå äktenskap lovar ni att respektera och stötta varandra.

Som makar är ni två självständiga individer som kan hämta styrka ur er gemenskap.

Eftersom ni har förklarat att ni vill ingå äktenskap med varandra, frågar jag: Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man att älska henne/honom i nöd och lust?

(Svar: Ja.)

Vill du N.N. ta denna/denne N.N. till din hustru/man att älska henne/honom i nöd och lust?

(Svar: Ja.)

(Paret kan växla ringar.)

Jag förklarar er nu för äkta makar.

När ni nu går ut i livet och åter till vardagen så minns den vilja till gemenskap, den kärlek till varandra och den aktning för varandra som ni känt i denna stund och som lett er hit. (Texten författad av Per Anders Fogelström.)

Låt mig önska er lycka och välgång i ert äktenskap.

6 § Vigselförrättaren ska omedelbart anteckna i ett särskilt protokoll vad som har förekommit vid vigseln. I protokollet ska förrättaren också anteckna tid och plats för vigseln samt parets fullständiga namn och hemvist.

När en underrättelse om vigseln sänds till Skatteverket, ska vigselförrättaren anteckna detta i marginalen på protokollet.

7 § Vigselförrättaren ska för varje år före utgången av påföljande januari månad sända in sitt protokoll till länsstyrelsen.

8 § Vigselförrättaren har rätt till ersättning med etthundratio kronor för varje vigsel som han eller hon har förrättat.

Har vigselförrättaren samma dag förrättat mer än en vigsel, utgör ersättningen trettio kronor för varje vigsel utöver den första.

9 § Ersättning enligt 8 § betalas ut av länsstyrelsen efter ansökan av vigselförrättaren.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:263

1. Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2009, då förordningen (2006:214) med närmare föreskrifter om vigsel och registrering av partnerskap som förrättas av domare eller särskilt förordnad förrättare ska upphöra att gälla.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för registrering av partnerskap som förrättats före den 1 maj 2009.

Begravningslag (1990:1144)

(senast ändrad genom SFS 2008:208)

1 kap. Definitioner	141
2 kap. Begravningsplatser	141
3 kap. Krematorier	143
4 kap. Anmälan om dödsfall, dödsbevis, intyg om dödsorsaken m.m.	143
5 kap. Gravsättning och kremering	144
6 kap. Flyttning av gravsatt stoft eller aska	146
7 kap. Gravrätt	146
8 kap. Särskilda bestämmelser	149
9 kap. Begravningsavgift	150
10 kap. Ombud	151
11 kap. Ansvar, vite, överklagande	152
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	153
Propositioner	153

1 kap. Definitioner

1 § I denna lag avses med

- *begravningsverksamhet*: de olika åtgärder som har direkt samband med förvaltningen av allmänna begravningsplatser,
- *församling*: församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan,
- *huvudman*: församling inom Svenska kyrkan eller kommun som skall anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom ett visst geografiskt avgränsat förvaltningsområde,
- *begravningsplatser*: områden eller utrymmen som är behörigen anordnade för förvaring av avlidnas stoft eller aska och som har tagits i anspråk för detta ändamål, främst kyrkogårdar eller andra gravområden, minneslundar, kolumbarier eller urnmurar,
- *allmänna begravningsplatser*: sådana begravningsplatser som är anordnade av församlingar, av kommuner eller annars av det allmänna,
- *enskilda begravningsplatser*: andra begravningsplatser än allmänna,
- *gravrätt*: den rätt som uppkommer när en bestämd gravplats på en allmän begravningsplats upplåts av den som förvaltar begravningsplatsen till någon för gravsättning,
- *kremering*: förbränning av stoftet efter en avliden person,
- *gravsättning*: placering av stoft eller aska inom en bestämd gravplats och placering eller utströende av aska i minneslund eller på någon annan plats än begravningsplats,
- *gravanordningar*: gravvårdar och andra gravöverbyggnader, stenramar, staket eller andra liknande anordningar på en gravplats. *Lag (1999:306)*

Trossamfund

2 kap. Begravningsplatser

Allmänna begravningsplatser

Huvudmannaskapet

1 § Allmänna begravningsplatser med ett tillräckligt antal gravplatser och andra gravanläggningar av allmänt förekommande slag skall anordnas och hållas av de territoriella församlingarna inom Svenska kyrkan.

Regeringen får för särskilda fall besluta att en kommun i stället skall anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom kommunen.

Lag (1999:306)

2 § Huvudmannen skall, inom det egna förvaltningsområdet eller inom ett närbeläget förvaltningsområde, tillhandahålla särskilda gravplatser för dem som inte tillhör något kristet trossamfund.

Församling som är huvudman bör samråda med och informera företrädare för dem inom förvaltningsområdet som inte tillhör något kristet trossamfund i frågor som rör förvaltningen av de särskilda gravplatserna. Vid anläggning, utvidgning eller väsentlig ändring av en allmän begravningsplats skall församlingen samråda med företrädare för andra trossamfund och övriga berörda parter. *Lag (1999:306)*

2 a § Den som, utan att vara huvudman för begravningsverksamheten, innehar en allmän begravningsplats, har rätt att utan kostnad lämna över förvaltningen av begravningsplatsen till huvudmannen för begravningsverksamheten i det förvaltningsområde där begravningsplatsen är belägen. *Lag (1999:306)*

Skyldigheten att tillhandahålla gravplats

3 § På en allmän begravningsplats ska gravplats beredas dem som vid dödsfallet var folkbokförda inom församlingen eller kommunen. Där ska gravplats också beredas en dödfödd som avlidit efter utgången av tjuogoandra havandeskapsveckan, om kvinnan är folkbokförd inom huvudmannens förvaltningsområde. Detsamma gäller i fråga om en dödfödd som avlidit före utgången av tjuogoandra havandeskapsveckan, om kvinnan begär det och ett läkarintyg om dödsfallet lämnas till huvudmannen.

Om tillgången på gravplatsmark medger det, får också andra beredas gravplats där. *Lag (2008:208)*

4 § Rätten till gravsättning på en allmän begravningsplats skall inte vara beroende av att den avlidne tillhörde visst trossamfund.

Detta gäller dock inte för rätten till gravsättning på en sådan särskild gravplats som avses i 2 § första stycket. *Lag (1999:306)*

Gravkarta, gravbok, gravregister

5 § För varje allmän begravningsplats skall upprättas en gravkarta och föras gravbok eller gravregister enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Enskilda begravningsplatser

6 § Enskilda begravningsplatser får anordnas och hållas bara av trossamfund eller stiftelser som har fått tillstånd till det.

Frågor om tillstånd prövas av länsstyrelsen i det län där begravningsplatsen är eller avses bli anordnad.

7 § Tillstånd att anordna och hålla en enskild begravningsplats får lämnas bara om det finns särskilda skäl för det och det kan antas att trossamfundet eller stiftelsen kan behålla begravningsplatsen och fullgöra de skyldigheter som ankommer på innehavare av begravningsplatser.

8 § Tillstånd att anordna eller hålla en enskild begravningsplats får förenas med särskilda villkor.

9 § Rätten till gravplats som har upplåtits på en enskild begravningsplats får inte pantsättas eller utmätas.

Första stycket gäller även i fråga om gravanordningar.

Gemensamma bestämmelser

Panträtt, andra rättigheter m.m.

10 § Ett område som skall tas i anspråk för begravningsplats får inte vara belastat av panträtt, nyttjanderätt, servitut eller andra rättigheter.

Om det inte medför någon olägenhet, får området dock vara belastat av rättigheter av sådant slag som kan upplåtas enligt ledningsrättslagen (1973:1144).

11 § En begravningsplats får inte utmätas och inte heller belastas med panträtt eller andra rättigheter som kan inskrivas enligt jordabalken.

Begravningsplatsers skick

12 § En begravningsplats skall hållas i ordnat och värdigt skick och den helgd som tillkommer de dödas vilorum skall alltid iakttas.

Gravöppning

13 § En grav får öppnas bara genom innehavarens av begravningsplatsen försorg. Graven får inte öppnas på ett sådant sätt att stoft eller aska skadas.

Överlåtelse, användning för annat ändamål, nedläggning

14 § En begravningsplats får överlätas eller användas för annat än det avsedda ändamålet bara efter länsstyrelsens tillstånd.

Även för nedläggning helt eller delvis av en begravningsplats krävs länsstyrelsens tillstånd. Ett sådant tillstånd får förenas med villkor för nedläggningen och områdets framtida användning.

3 kap. Krematorier

1 § Krematorier får anordnas och hållas bara av den som innehar en allmän begravningsplats eller av en församling. *Lag (1999:306)*

2 § Krematorier får inte utmätas eller belastas med panträtt.

3 § Kremering får ske bara i krematorier.

4 § Vid krematorierna skall föras kremationsjournaler enligt föreskrifter som meddelas av regeringen.

Trossamfund

4 kap. Anmälan om dödsfall, dödsbevis, intyg om dödsorsaken m.m.

Anmälan om dödsfall

1 § När stoftet eller askan efter en person som har avlidit utomlands har förts in till Sverige, skall den som ordnar med gravsättningen snarast anmäla detta till Skatteverket. *Lag (2003:699)*

Dödsbevis och intyg om dödsorsaken

2 § Vid dödsfall i Sverige skall bevis om dödsfallet (*dödsbevis*) och *intyg om dödsorsaken* utfärdas utan dröjsmål.

Beviset och intyget skall utfärdas av läkare. Denne får inte vara make, barn, förälder, syskon eller på något annat sätt närstående till den avlidne. *Lag (1991:496)*

3 § Om något annat inte följer av 4 § skall dödsbeviset utan dröjsmål lämnas till Skatteverket.

Om den avlidne vid dödsfallet vårdades på en sjukvårdsinrättning eller fördes dit i anslutning till dödsfallet, skall dödsbeviset lämnas av inrättningen. I andra fall skall beviset lämnas av den läkare som utfärdat handlingen. *Lag (2003:699)*

4 § Om förhållandena vid ett dödsfall är sådana att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning enligt lagen (1995:832) om obduktion m.m. skall den läkare som fastställt att döden har inträtt eller som annars skall utfärda dödsbeviset snarast möjligt anmäla dödsfallet till polismyndigheten i den ort där dödsfallet inträffade eller, om kännedom härom saknas, den ort där den döda kroppen har anträffats.

I stället för vad som föreskrivs i 3 § första stycket skall dödsbeviset i ett sådant fall utan dröjsmål lämnas till polismyndigheten. Polismyndigheten skall underrätta Skatteverket om dödsfallet och efter den utredning som kan behövas lämna dödsbeviset till Skatteverket tillsammans med ett tillstånd till gravsättning eller kremering.

Beslutas att någon rättsmedicinsk undersökning inte skall göras, skall polismyndigheten underrätta den som har lämnat dödsbeviset om detta. *Lag (2003:699)*

5 § Intyget om dödsorsaken skall sändas till den myndighet som regeringen bestämmer av den läkare som utfärdat det. Om den avlidne vid dödsfallet vårdades på en sjuk-

vårdsinsättning eller fördes dit i anslutning till dödsfallet, skall intyget sändas in av inrättningen.

Efter rättsmedicinsk undersökning i fall som avses i 4 § skall intyget sändas in av den myndighet som regeringen bestämmer. *Lag (1995:834)*

Tillstånd till gravsättning eller kremering när stoft har förts in till Sverige

6 § När stoftet efter en person som har avlidit utomlands har förts in till Sverige, skall den som ordnar med gravsättningen begära tillstånd till gravsättning eller kremering.

Frågor om tillstånd prövas av polismyndigheten i den ort där stoftet skall gravsättas eller kremeras. *Lag (1991:496)*

Intyg för gravsättning eller kremering

7 § Skatteverket skall utfärda ett intyg om att stoft får gravsättas eller kremeras.

Ett sådant intyg får utfärdas bara om förhållandena vid dödsfallet enligt dödsbeviset inte är sådana att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning enligt lagen (1995:832) om obduktion m.m., eller

om polismyndigheten har meddelat tillstånd till gravsättning eller kremering i fall som avses i 4 eller 6 §.

Om det är känt för Skatteverket att det pågår eller har pågått medling om kremering eller om gravsättning enligt 5 kap. 3 §, får intyg inte utfärdas förrän tvisten är slutligt löst. *Lag (2003:699)*

Ytterligare föreskrifter om dödsbevis m.m.

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

- dödsbevis,
- intyg om dödsorsaken, och
- tillstånd till gravsättning eller kremering. *Lag (1991:496)*

5 kap. Grav­­sät­­tning och kremering

Ordnandet med gravsättning m.m.

1 § När någon har avlidit, bör hans önskan om kremering och om gravsättningen så vitt möjligt följas av den som i egenskap av anhörig eller närstående eller annars ordnar med gravsättningen.

2 § Om den avlidne inte efterlämnar någon som ordnar med gravsättningen, skall den ordnas av den kommun där den avlidne senast var folkbokförd eller, om den avlidne inte har varit folkbokförd i Sverige, av den kommun där dödsfallet inträffade.

För kostnaderna har kommunen rätt till ersättning av dödsboet. *Lag (1991:496)*

Tvister om kremering och om gravsättningen

3 § Om de efterlevande inte kan enas om kremering skall ske eller om gravsättningen, skall huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd på begäran medla mellan parterna.

Om parterna enas, skall huvudmannen fastställa deras överenskommelse. Om enighet inte kan uppnås, skall huvudmannen i stället med eget yttrande hänskjuta tvisten till länsstyrelsen. *Lag (1999:306)*

4 § Länsstyrelsen skall pröva vem som skall bestämma om kremering eller om gravsättningen.

Länsstyrelsen skall därvid särskilt beakta önskemål som den avlidne kan ha haft. Hänsyn skall också tas till parternas personliga förhållande till den avlidne, främst sammanlevnad, släktskap eller annan nära anknytning.

Platsen för gravsättning m.m.

5 § Stoft eller aska får gravsättas bara på allmän eller enskild begravningsplats.

Regeringen får dock meddela föreskrifter om att med askan får förfaras på något annat sätt. Beslut i sådana ärenden meddelas av länsstyrelsen.

6 § Sådana delar av stoftet som inte har förbränts vid kremeringen skall tillföras askurnan.

Om det inte kan ske, skall innehavaren av krematoriet låta förstöra delarna eller gravsätta dem inom en allmän begravningsplats. *Lag (1999:306)*

7 § Vid gravsättningen får inte förekomma något som strider mot förrättningens helgd och allvarliga innebörd.

8 § Regeringen får meddela sådana föreskrifter om gravsättning som behövs med hänsyn till hälsoskyddet.

Villkor för kremering och gravsättning

9 § Stoft får inte kremeras eller gravsättas utan att ett sådant intyg som avses i 2 kap. 3 § första stycket eller 4 kap. 7 § har lämnats till innehavaren av krematoriet eller den som förvaltar begravningsplatsen.

Regeringen får meddela föreskrifter om att kremering eller gravsättning i vissa fall får ske även utan ett sådant intyg. *Lag (1999:306)*

Tiden för kremering och gravsättning

10 § Stoftet efter en avliden eller en dödfödd som avses i 2 kap. 3 § första stycket skall kremeras eller gravsättas snarast möjligt och senast två månader efter dödsfallet.

Skatteverket får dock medge anstånd med kremeringen eller gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det.

Om stoftet inte har kremerats eller gravsatts inom föreskriven tid, skall Skatteverket undersöka anledningen till dröjsmålet och, om det behövs, underrätta den kommun som anges i 2 §. *Lag (2003:699)*

11 § Askan efter en avliden som har kremerats i Sverige skall gravsättas inom ett år från kremeringen.

Den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan får dock medge anstånd med gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det. *Lag (1999:306)*

12 § Om askan inte har gravsatts inom den tid som sägs i 11 §, skall den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan låta gravsätta den.

Dessförinnan skall den som skall ordna med gravsättningen lämnas tillfälle att själv låta gravsätta askan. *Lag (1999:306)*

Förvaring av aska

13 § I avvaktan på gravsättningen skall askan förvaras av en innehavare av krematorium.

Askan får även förvaras av huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där askan skall gravsättas eller, om platsen för gravsättningen inte är bestämd, av huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd. *Lag (1999:306)*

Utlämnande av aska

14 § Efter kremering får askan lämnas ut till någon enskild bara om denne skall

- föra över askan till en begravningsplats som inte är belägen vid krematoriet,
- gravsätta askan på någon annan plats än en begravningsplats, eller
- föra ut askan ur Sverige.

Trossamfund

15 § Askan får lämnas ut bara om det finns betryggande säkerhet för att den kommer att hanteras på ett pietetsfullt sätt.

16 § Om det för den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan är känt att det råder tvist om platsen för gravsättningen, får askan inte lämnas ut eller på annat sätt föras bort förrän tvisten är slutligt löst.

Lag (1999:306)

Aska som har förts in till Sverige

17 § Aska som efter kremering har förts in till Sverige skall i avvaktan på gravsättningen lämnas över till förvaring i enlighet med föreskrifterna i 13 §. I fråga om utlämnande av askan skall föreskrifterna i 14–16 §§ tillämpas.

18 § Askan skall gravsättas inom ett år från det att den fördes in till Sverige.

Den huvudman för begravningsverksamheten eller den innehavare av krematorium som förvarar askan får dock medge anstånd med gravsättningen, om det finns särskilda skäl för det.

Om askan inte har gravsatts inom den föreskrivna tiden, skall föreskrifterna i 12 § tillämpas. *Lag (1999:306)*

6 kap. Flyttning av gravsatt stoft eller aska

1 § Stoft eller aska som har gravsatts på en begravningsplats får inte flyttas från en gravplats för att gravsättas någon annanstans.

Tillstånd får dock ges till en sådan flyttning, om det finns särskilda skäl för det och om det är klarlagt var stoftet eller askan skall gravsättas på nytt.

2 § Frågor om tillstånd enligt 1 § andra stycket prövas av huvudmannen för begravningsverksamheten eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats, om flyttning skall ske från eller inom begravningsplatsen.

I andra fall prövas frågor om tillstånd av länsstyrelsen, som därvid skall höra innehavaren av begravningsplatsen. *Lag (1999:306)*

3 § Trots det som sägs i 1 § får huvudmannen för begravningsverksamheten eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats ta ut aska som har gravsatts i ett utrymme i ett kolumbarium eller en urnmur där gravrätten har upphört.

Askans skall i så fall grävas ned inom begravningsplatsen eller inom någon annan närbelägen begravningsplats. *Lag (1999:306)*

7 kap. Gravrätt

Utövande av gravrätt m.m.

1 § Gravrätten får utövas bara av den som i gravboken eller gravregistret är antecknad som innehavare av gravrätten.

När gravrättsinnehavaren har avlidit, får dock den som ordnar med gravsättningen utöva de befogenheter som tillkommer en gravrättsinnehavare och som har samband med gravsättningen av den avlidne.

2 § Gravrätten får inte pantsättas eller utmätas.

Gravrättsinnehavarens ansvar för gravplatsen

3 § Innehavaren av gravrätten skall hålla gravplatsen i ordnat och värdigt skick.

Upplåtelse av gravrätt

4 § En gravrätt får upplåtas till en juridisk person bara om det finns särskilda skäl för det.

5 § En gravrätt får upplåtas för viss tid, minst 15 och högst 50 år, eller för alltid.

Upplåtelse för alltid gäller bara så länge gravplatsen utgör en del av en allmän begravningsplats.

6 § Om någon upplåtelse tid inte har bestämts, varar upplåtelsen i 25 år.

7 § Upplåtaren skall utfärda gravbrev till bevis om att gravrätten upplåtits.

8 § har upphävts genom lag (1999:306).

Förnyelse av upplåtelse

9 § När upplåtelsetiden för gravrätten går ut, har gravrättsinnehavaren rätt till en ny upplåtelse, om

- gravplatsen är väl vårdad,
- upplåtelsen inte medför något synnerligt men för begravningsplatsens ändamålsenliga ordnande och skötsel, och
- gravrättsinnehavaren dessförinnan har anmält att han vill få upplåtelsen förnyad.

10 § I god tid innan upplåtelsetiden går ut skall upplåtaren underrätta gravrättsinnehavaren om förutsättningarna för en ny upplåtelse.

Överlåtelse och återlämnande av gravrätt

11 § Gravrätten får överlätas bara till någon som genom släktskap eller på något annat sätt har nära anknytning antingen till överlåtaren eller till någon som är gravsatt inom gravplatsen.

Frågor om överlåtelse prövas av upplåtaren.

12 § Gravrätten får återlämnas till upplåtaren.

13 § Gravrätten får inte överlätas eller återlämnas mot betalning.

Övergång av gravrätt vid innehavarens död m.m.

14 § När en gravrättsinnehavare avlider, får gravrätten gå över bara till

- någon som genom släktskap eller på något annat sätt har nära anknytning antingen till den avlidne gravrättsinnehavaren eller till någon som är gravsatt inom gravplatsen, eller
- allmänna arvsfonden.

Gravrätten får inte gå över till någon som inte är villig att överta den.

15 § Gravrätten går över till någon eller några av dem som anges i 14 § om det har förordnats om detta vid upplåtelsen eller genom ett senare skriftligt förordnande.

I andra fall bestämmer den avlidne efterlevande make och arvingar till vem eller vilka av dem som gravrätten skall gå över.

16 § Den avlidne gravrättsinnehavarens dödsbo skall inom sex månader från dödsfallet till upplåtaren anmäla

- vem eller vilka gravrätten har gått över till enligt 15 §, eller
- att det inte finns någon som gravrätten har gått över till.

17 § Om dödsboet inte inom föreskriven tid gör en sådan anmälan som avses i 16 §, skall upplåtaren förelägga dödsboet att inom viss tid fullgöra denna skyldighet.

18 § Om ett föreläggande enligt 17 § inte följs eller om det inte finns någon som gravrätten har gått över till enligt 15 §, skall upplåtaren besluta att gravrätten skall gå över till någon som avses i 14 §.

19 § Om det inte finns någon som gravrätten kan gå över till enligt 14 §, skall gravrätten anses återlämnad till upplåtaren.

20 § När en gravrätt skall anses återlämnad enligt 19 § är upplåtaren skyldig att behålla gravplatsen under minst 25 år från gravsättningen till förmån för den som senast har gravsatts där.

Gravanordning behöver behållas bara om kostnaden för skötseln av gravplatsen betalas. Lag (1999:306)

Gravsättning inom gravplatsen

21 § Gravrättsinnehavaren har rätt att bestämma vilka som skall gravsättas inom gravplatsen, om inte något annat följer av föreskrifterna i denna lag.

Trossamfund

22 § Om det finns flera gravrättsinnehavare och de inte kan enas om vilka som skall gravsättas inom gravplatsen, beslutar upplåtaren om gravsättningen.

23 § När upplåtaren beslutar om gravsättning i fall som anges i 22 § skall företrädere ges enligt reglerna om arvsrätt. Därvid skall dock beaktas att

- barn har företrädere framför barnbarn,
- föräldrar har företrädere framför syskon,
- syskon har företrädere framför syskonbarn,
- plats bör beredas för makar tillsammans.

Vid lika rätt enligt första stycket eller om det annars finns särskilda skäl för det får också beaktas

- närmare personlig anknytning till dem som har gravsatts inom gravplatsen eller till orten, och
- andra särskilda förhållanden.

I andra fall skall vid lika rätt företrädere ges åt den som avlider först.

24 § Upplåtaren får vägra gravsättning inom gravplatsen,

- om gravsättningen inte kan ske utan att stoft eller aska som har gravsatts inom gravplatsen skadas,
- om det är uppenbart att gravsättningen inte stämmer överens med tidigare gravrättsinnehavares önskan, eller
- om gravsättningen står i strid med pietetens krav.

Gravanordningar m.m.

25 § Gravplatsen får förses med gravanordning, om det inte strider mot vad som är avsett att gälla för den del av begravningsplatsen där gravplatsen är belägen.

26 § Gravrättsinnehavaren bestämmer gravanordningens utseende och beskaffenhet. Detsamma gäller gravplatsens utsmyckning och ordnande i övrigt. Upplåtaren får dock besluta de begränsningar i gravrättsinnehavarens bestämmanderätt som är nödvändiga för att tillgodose en god gravkultur.

27 § Innan en gravanordning sätts upp, skall upplåtaren pröva om den är sådan att den kan tillåtas.

28 § När en gravanordning har blivit uppsatt, får den inte föras bort utan upplåtarens medgivande.

Medgivande skall lämnas, om det inte finns risk för att man förfar med gravanordningen på ett ovärdigt sätt.

29 § Gravanordningar får inte pantsättas eller utmätas.

Ändringar på gravplatsen

30 § Upplåtaren får göra ändringar på gravplatsen bara om gravrättsinnehavaren medger det.

Ändringar som är nödvändiga för att tillgodose kraven på miljöskydd, hälsoskydd och arbetarskydd får dock genomföras, även om gravrättsinnehavaren motsätter sig ändringen.

31 § Om skador måste förebyggas, har upplåtaren rätt att genast genomföra nödvändiga åtgärder på gravplatsen.

Gravrättsinnehavaren skall snarast därefter underrättas om åtgärderna.

Gravrättens upphörande

32 § Gravrätten upphör när upplåtelseiden går ut, när gravrätten återlämnas till upplåtaren, när den förverkas enligt 33 § och när den förklaras ha upphört enligt 34 §.

33 § Upplåtaren får förklara gravrätten förverkad, om gravplatsen är uppenbart vanvårdad och gravrättsinnehavaren inte avhjälper vanvården inom ett år efter det att han

har delgetts föreläggande om att sätta gravplatsen i stånd. Föreläggandet skall innehålla upplysning om att gravrätten kan förverkas.

En gravrätt får inte förverkas, om det är en myndighet som svarar för gravplatsens vård och underhåll.

34 § Om en allmän begravningsplats helt eller delvis läggs ned eller om det skulle medföra synnerligt men för en begravningsplats ändamålsenliga ordnande och skötsel att ha kvar gravrätter på platsen, får länsstyrelsen besluta att de gravrätter som berörs skall flyttas över till andra platser. Om det inte är möjligt eller om ingen rättsinnehavare begär att få behålla gravrätten, får länsstyrelsen i stället besluta att rätten skall upphöra.

35 § När gravrätten har upphört, gäller om gravanordningar vad som föreskrivs i 28 §.

36 § Det som gravrättsinnehavaren inte har fört bort från gravplatsen inom sex månader efter gravrättens upphörande tillfaller upplåtaren.

Om det har uppstått tvist om bortförandet, räknas tiden från tvistens slutliga avgörande.

37 § Om en gravanordning har tillfallit upplåtaren och den är av kulturhistoriskt värde eller av något annat skäl bör bevaras för framtiden, skall upplåtaren om möjligt lämna kvar den på gravplatsen.

Om gravanordningen ändå måste föras bort från gravplatsen, skall den åter ställas upp inom begravningsplatsen eller på någon annan lämplig och därtill avsedd plats.

Ytterligare föreskrifter om hänsynen till kulturminnesvårdens intressen finns i lagen (1988:950) om kulturminnen m. m.

Trossamfund

8 kap. Särskilda bestämmelser

Gravsättning utan upplåtelse av gravrätt

1 § Om någon gravsätts inom en bestämd gravplats på en allmän begravningsplats och gravplatsen inte kan upplåtas till någon med gravrätt, skall gravplatsen förbehållas den avlidne under minst 25 år.

I fråga om gravanordningar tillämpas 7 kap. 25–29 och 35–37 §§. Med gravrättsinnehavare avses därvid den som ordnar med gravsättningen.

Som villkor för att förse gravplatsen med en gravanordning får den som förvaltar begravningsplatsen bestämma att kostnaderna för gravplatsens skötsel betalas.

Lag (1999:306)

Utförelse och införelse av stoft eller aska

2 § Föreskrifter om transport av stoft och aska till eller från Sverige får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Beredskapsförberedelser m.m.

3 § En församling som är huvudman för begravningsverksamheten skall vidta de beredskapsförberedelser som behövs för denna verksamhet under höjd beredskap.

Bestämmelser om vilket ansvar kommuner i detta sammanhang har inom det civila försvaret finns i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. *Lag (2006:633)*

4 § Skyldigheten att lämna upplysningar m. m. enligt 6 kap. 1 § andra stycket och 2 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap gäller för huvudman och annan församling som innehar en eller flera allmänna begravningsplatser. *Lag (2006:633)*

Gravsättning och kremering under krig

5 § Om Sverige är i krig, får stoftet efter en person vars död har orsakats av en krigsåtgärd eller en smittsam sjukdom gravsättas eller kremeras trots att vad som sägs i denna lag eller i föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen inte kan iakttas.

Lag (1999:943)

9 kap. Begravningsavgift

Avgiftsskyldighet

1 § Den som är folkbokförd i Sverige skall betala en avgift för begravningsverksamheten (*begravningsavgift*). *Lag (1999:306)*

2 § Begravningsavgiften skall betalas till den huvudman inom vars förvaltningsområde den avgiftsskyldige är folkbokförd.

Om församlingen är huvudman skall avgiften för den som tillhör Svenska kyrkan enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund räknas in i kyrkoavgiften.

Lag (1999:306)

Avgiftsunderlag

3 § Begravningsavgiften beräknas på grundval av den avgiftsskyldiges till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärvsinkomst. *Lag (1999:306)*

Fastställande av begravningsavgift

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver på förslag av huvudmannen den avgiftssats enligt vilken de som inte tillhör Svenska kyrkan skall betala begravningsavgift. Huvudmannen fastställer avgiftssats för dem som tillhör Svenska kyrkan. I de fall en kommun är huvudman fastställer kommunen dock alltid avgiftssatsen. Avgiftssatsen skall grundas på en särredovisning av verksamhetens intäkter och kostnader.

Avgiftssatsen skall bestämmas på grundval av de sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsterna för de avgiftsskyldiga på det sätt som anges i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m. m. I den lagen finns också bestämmelser om beräkning och utbetalning av begravningsavgiften till huvudmännen. *Lag (1999:1268)*

5 § Vid bestämmande, debitering, redovisning och betalning av begravningsavgiften gäller skattebetalningslagen (1997:483).

Vid tillämpningen av 1 och 2 §§ skall den avgiftsskyldiges folkbokföring den 1 november året före inkomståret anses gälla hela inkomståret. *Lag (2000:1186)*

Tjänster som ingår i begravningsavgiften

6 § För den som vid dödsfallet var folkbokförd inom en huvudmans förvaltningsområde skall huvudmannen utan kostnad för dödsboet tillhandahålla

- gravplats eller motsvarande på allmän begravningsplats under en tid av 25 år,
- gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav,
- transporter från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoftet till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser,
- kremering,
- lokal för förvaring och visning av stoftet, samt
- lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler. *Lag (1999:306)*

7 § De tjänster som anges i 6 § skall utan kostnad för dödsboet tillhandahållas även av annan som förvaltar en allmän begravningsplats än den huvudman som avses i 6 §, om den avlidne kan beredas gravplats där. *Lag (1999:306)*

8 § För en dödfödd som enligt 2 kap. 3 § skall beredas gravplats på en allmän begravningsplats skall bestämmelserna i 6 och 7 §§ tillämpas. *Lag (1999:306)*

Avgift vid förnyelse av upplåtelse

9 § Vid förnyad upplåtelse av gravrätt får en särskild avgift tas ut av gravrättsinnehavaren, om förnyelsen inte har något samband med ny gravsättning. *Lag (1999:306)*

Kostnadsansvar vid gravsättning m.m.

10 § En huvudman som avses i 6 § skall ersätta den som har tillhandahållit tjänster enligt 7 §. Ersättningen skall betalas med de belopp som fastställs för varje tjänst i enlighet med 12 §. *Lag (1999:306)*

11 § Om de tjänster som anges i 6 § tillhandahålls av den som innehar en enskild begravningsplats skall den huvudman som avses i den bestämmelsen ersätta innehavaren av den enskilda begravningsplatsen med de belopp som fastställs för varje tjänst i enlighet med 12 §. *Lag (1999:306)*

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer fastställer årligen de belopp med vilka ersättning skall betalas för de tjänster som anges i 6 §.
Lag (1999:306)

Bidrag till innehavare

13 § En huvudman har rätt att till den som innehar allmän begravningsplats inom huvudmannens förvaltningsområde lämna ett skäligt bidrag till förvaltningen av begravningsplatsen. *Lag (1999:306)*

Skyldighet att lämna uppgifter

14 § Svenska kyrkan skall på medium för automatisk databehandling underrätta regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer om de avgiftssatser som föreslås gälla för det följande inkomståret. Sedan regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer fastställt avgiftssatserna för dem som inte tillhör Svenska kyrkan skall Svenska kyrkan på samma sätt underrätta Skatteverket om de avgiftssatser som skall gälla för det följande inkomståret. På samma sätt skall Svenska kyrkan till Skatteverket lämna de ytterligare uppgifter som behövs för att beräkna, debitera, redovisa och ta in avgifterna. Svenska kyrkan skall till regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer lämna de ytterligare uppgifter som behövs för att fastställa en avgiftssats.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om när och hur uppgifterna skall lämnas.

Bestämmelser om skyldighet att lämna uppgifter när kommun är huvudman finns i lagen (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. *Lag (2003:699)*

10 kap. Ombud

1 § När en församling är huvudman för begravningsverksamheten skall länsstyrelsen förordna ett eller flera ombud att granska hur församlingen tar till vara de personers intressen som inte tillhör Svenska kyrkan. *Lag (1999:306)*

2 § Församlingen skall låta ombudet få tillgång till samtliga handlingar som avser begravningsverksamheten. *Lag (1999:306)*

3 § Ombudet har rätt att närvara, ställa frågor och göra påpekanden vid sammanträden i församlingen, när frågor om begravningsverksamheten behandlas. *Lag (1999:306)*

4 § Ombudet skall kontrollera att sådant samråd som avses i 2 kap. 2 § andra stycket andra meningen sker. Ombudet skall verka för att församlingen även i övrigt samråder med och informerar företrädare för dem som inte tillhör Svenska kyrkan. *Lag (1999:306)*

5 § Om ombudet finner att det finns anledning att rikta någon anmärkning mot församlingens sätt att sköta begravningsverksamheten skall länsstyrelsen underrättas om detta. *Lag (1999:306)*

6 § Ombudet har rätt till skälig ersättning för sitt arbete och sina kostnader. Ersättningen betalas av församlingen och utgör en kostnad för begravningsverksamheten.
Lag (1999:306)

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om ombuden och den ersättning som de har rätt till. *Lag (1999:306)*

Trossamfund

11 kap. Ansvar, vite, överklagande

Ansvar

1 § Den som uppsåtligt bryter mot föreskrifterna i 3 kap. 3 § eller 5 kap. 5 § döms till böter eller fängelse i högst sex månader, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken. *Lag (1999:306)*

Vite

2 § Om en huvudman eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får länsstyrelsen vid vite förelägga huvudmannen eller innehavaren att fullgöra skyldigheterna. Detsamma gäller om den som innehar en enskild begravningsplats eller ett krematorium inte fullgör sina skyldigheter. *Lag (1999:306)*

3 § Den som underlåter att överlämna aska för förvaring i enlighet med 5 kap. 17 § får av länsstyrelsen vid vite föreläggas att fullgöra sin skyldighet. *Lag (1999:306)*

4 § En gravrättsinnehavare som har försett en gravplats med en gravanordning eller någon annan anordning i strid mot vad upplåtaren har beslutat får av länsstyrelsen vid vite föreläggas att ta bort anordningen.

Ett sådant föreläggande får meddelas även i andra fall, om det finns synnerliga skäl för det. *Lag (1999:306)*

5 § Om gravrättsinnehavaren inte följer ett vitesföreläggande enligt 4 §, får kronofogdemyndigheten meddela särskild handräckning för anordningens borttagande.

I fråga om sådan handräckning finns bestämmelser i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning. *Lag (1999:306)*

Överklagande

6 § Beslut som en huvudman eller den som annars förvaltar en allmän begravningsplats eller ett krematorium fattat i ett enskilt ärende enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Detsamma gäller

- polismyndighetens beslut om tillstånd till gravsättning eller kremering enligt 4 kap. 6 §, och
- Skatteverkets beslut om intyg för gravsättning eller kremering enligt 4 kap. 7 § eller anstånd enligt 5 kap. 10 § andra stycket. *Lag (2003:699)*

7 § Länsstyrelsens beslut i ett överklagat ärende får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Den enskildes motpart skall därvid vara den som fattat beslut enligt 6 §.

Även länsstyrelsens beslut

- i ärende som avses i 5 kap. 4 §,
- om förfarande med aska enligt 5 kap. 5 § andra stycket,
- om flyttning av gravsatt stoft eller aska enligt 6 kap. 2 § andra stycket, och
- om överflyttning eller upphörande av gravrätt enligt 7 kap. 34 § får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. *Lag (2003:699)*

8 § Länsstyrelsens beslut att förelägga vite enligt 2, 3 eller 4 § får inte överklagas. *Lag (1999:306)*

9 § Länsstyrelsens beslut i andra ärenden enligt denna lag än som avses i 7 och 8 §§ får överklagas hos regeringen. *Lag (1999:306)*

Handläggning av ärenden

10 § Förvaltningslagen (1986:223) skall tillämpas när en församling handlägger enskilda ärenden enligt denna lag. *Lag (1999:306)*

Ikkraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:208

| Denna lag träder i kraft den 1 juli 2008.

Propositioner*SFS 1990:1144*

Prop. 1990/91:10

SFS 1995:834

Prop. 1994/95:148

SFS 1999:943

Prop. 1998/99:124

SFS 2006:633

Prop. 2005/06:133

SFS 1991:496

Prop. 1990/91:153

*SFS 1995:1718 Prop.**Saknas**SFS 1999:1268*

Prop. 1999/2000:2

SFS 2008:208

Prop. 2007/08:58

SFS 1991:873

Prop. 1990/91:126

SFS 1997:996

Prop. 1997/98:9

SFS 2000:1186

Prop. 2000/01:1

SFS 1991:878

Prop. Saknas

SFS 1999:306

Prop. 1998/99:38

SFS 2003:699

Prop. 2002/03:99

Trossam-
fund

Begravningsförordning (1990:1147)

(senast ändrad genom SFS 2008:1251)

Inledande bestämmelser	154
Gravkarta	154
Gravbok och gravregister	154
Gravbrev	155
Kremationsjournal	155
Gravar	155
Dödsbevis och intyg om dödsorsaken	156
Gemensamma bestämmelser	156
Dödsbevis	156
Intyg om dödsorsaken m.m.	156
Socialstyrelsens föreskrifter	157
Tillstånd till gravsättning eller kremering när stoft har förts in till Sverige	157
Intyg för gravsättning av stoft och kremering	157
Vissa meddelanden i begravningsärenden	157
Vid tvister om kremering eller om gravsättningen	157
Vid kremering och gravsättning	157
Vid överförande av aska	158
Gravsättning på någon annan plats än begravningsplats	158
Utströende av aska	158
Delning av aska	158
Gemensamma bestämmelser om utströende och delning av aska	158
Utförelse av stoft från Sverige	158
Passersedel	158
Kistans beskaffenhet m.m.	159
Utförelse av aska från Sverige	159
Reglering av kostnader vid gravsättning (s.k. begravningsclearing)	159
Ombud	160
Ombudets uppgifter	160
Hur ombud utses och entledigas	160
Ersättning till ombud	160
Ombudets redovisning	161
Överklagande	161
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	161

Inledande bestämmelser

1 § I denna förordning finns föreskrifter som ansluter till begravningslagen (1990:1144).

2 § De uttryck och benämningar som används i förordningen har samma betydelse som i begravningslagen (1990:1144). *Förordning (2003:947)*

Gravkarta

3 § På en gravkarta skall med nummer anges samtliga gravplatser inom begravningsplatsen.

Äldre gravplatser anges därvid så fullständigt som möjligt.

Om det finns en minneslund på begravningsplatsen, skall också den anges.

Gravbok och gravregister

4 § En gravbok eller ett gravregister skall föras av den som förvaltar en allmän begravningsplats. *Förordning (1999:882)*

- 5 §** I gravboken eller gravregistret skall för varje belagd eller upplåten gravplats anges
1. nummer enligt gravkartan,
 2. namn, personnummer och adress på den eller dem som gravplatsen har upplåtits, överlåtit eller gått över till,
 3. tiden för upplåtelsen,
 4. namn och personnummer på den som har gravsatts inom gravplatsen samt dödsdag och hemort vid dödsfallet,
 5. datum för gravsättning samt stoftets eller askans läge inom gravplatsen, och
 6. datum när gravrätten har återlämnats, förverkats eller på något annat sätt upphört.

Äldre gravplatser och gravar anges därvid så fullständigt som möjligt.

- 6 §** I fråga om en minneslund skall gravboken eller gravregistret innehålla uppgifter om
1. namn och personnummer på den som har gravsatts inom minneslundan samt dödsdag och hemort vid dödsfallet, och
 2. datum för gravsättning.

Gravbrev

- 7 §** Ett gravbrev skall innehålla uppgifter om
1. vem eller vilka gravrätten har upplåtits till,
 2. vilken gravplats som upplåtelsen avser,
 3. upplåtelse tiden,
 4. de villkor som gäller för upplåtelsen, och
 5. vem eller vilka gravrätten skall gå över till, om det har bestämts vid upplåtelsen.

I gravbrevet skall det också finnas en upplysning om den anmälnings skyldighet som den avlidne gravrättsinnehavarens dödsbo har enligt 7 kap. 16 § begravningslagen (1990:1144).

8 § Om gravrättsinnehavaren under upplåtelse tiden genom ett skriftligt förordnande har bestämt vem eller vilka som gravrätten skall gå över till, bör upplåtaren låta anteckna det i gravbrevet.

Upplåtaren bör i gravbrevet också låta anteckna vem eller vilka som gravrätten har gått över eller överlåtit till.

Kremationsjournal

- 9 §** I en kremationsjournal skall i löpande nummer följd antecknas
1. de avlidnas fullständiga för- och efternamn, personnummer, dödsdag och hemort vid dödsfallet,
 2. datum för utfärdandet av intyg för kremering,
 3. datum för kremeringen, och
 4. datum för gravsättningen, om askan gravsatts på en begravningsplats som är belägen vid krematoriet eller, i andra fall, när och till vem askan har översänts eller lämnats ut.

Detta gäller dock inte kremering av dödfödda som avses i 2 kap. 3 § första stycket tredje meningen begravningslagen (1990:1144). I sådana fall skall i stället datum för kremeringen antecknas på det där nämnda läkarintyget. *Förordning (1999:882)*

Gravar

10 § En kistgrav skall vara så djup att en kista som sätts ned i graven täcks av ett jordlager på minst en meter över kistans högsta del, gravkullen oräknad.

11 § Ett stoft får gravsättas i en kyrka, ett gravkor eller något annat särskilt anordnat gravrum bara om stoftet är balsamerat på ett lämpligt sätt och de ytterligare åtgärder har vidtagits som den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet kan komma att besluta till skydd mot olägenheter för människors hälsa med stöd av 2, 9 och 26 kap. miljöbalken eller föreskrifter meddelade med stöd av balken.

Trossam-
fund

Stofvet skall vara inneslutet i en lufttät metallkista, när stofvet skall gravsättas i en kyrka där gudstjänst brukar hållas eller i ett gravkor som står i omedelbar förbindelse med en sådan kyrka. *Förordning (1999:882)*

12 § Före en gravsättning som avses i 11 § skall den som ordnar med gravsättningen visa att de åtgärder har vidtagits som krävs för gravsättningen.

Dödsbevis och intyg om dödsorsaken

Gemensamma bestämmelser

13 § Dödsbeviset och intyget om dödsorsaken skall innehålla den avlidnes namn och personnummer samt uppgift om tid och plats för dödsfallet.

Dödsbeviset skall dessutom innehålla läkarens uttalande i frågan om det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning av den döda kroppen.

Intyget om dödsorsaken skall innehålla läkarens uttalande om dödsorsaken och uppgift om de undersökningar som ligger till grund för uttalandet. *Förordning (1996:541)*

13 a–13 c §§ har upphävts genom förordning (1996:541).

14 § En läkare är skyldig att vid ett dödsfall skyndsamt lämna en annan läkare de uppgifter som denne behöver för att kunna utfärda dödsbeviset och intyget om dödsorsaken. *Förordning (1996:541)*

Dödsbevis

15 § Den läkare som vid ett dödsfall har fastställt att döden inträtt skall ansvara för att dödsbeviset utfärdas. Beviset skall lämnas senast första vardagen efter det att dödsfallet konstaterades.

Innan dödsbeviset utfärdas, skall en läkare göra en noggrann yttre undersökning av den döda kroppen om det inte står klart att en rättsmedicinsk undersökning skall göras.

Den yttre undersökningen får också underlätas om en läkare har undersökt den döde så kort tid före dödsfallet att det föreligger ett tillförlitligt underlag för att utesluta att det kan finnas skäl för en rättsmedicinsk undersökning. *Förordning (1996:541)*

Intyg om dödsorsaken m.m.

16 § Den läkare som har utfärdat dödsbeviset skall även ansvara för att intyget om dödsorsaken utfärdas. När denne begär det, är den läkare som har vårdat den avlidne för den sjukdom eller det tillstånd som ledde till dödsfallet skyldig att utfärda intyget. Den läkare som skall utfärda intyget skall, om det behövs, ta initiativ till en klinisk obduktion.

Intyget skall sändas till Socialstyrelsen inom tre veckor från det att dödsbeviset utfärdades. Denna tidsgräns får överskridas endast om det finns särskilda skäl. Socialstyrelsen skall i sådant fall skriftligen underrättas om förseningen och om skälen för denna.

Efter rättsmedicinsk undersökning svarar Rättsmedicinalverket för att intyget utfärdas och sänds in. *Förordning (1996:541)*

17 § Skatteverket skall lämna de uppgifter som Socialstyrelsen behöver för att, om intyget om dödsorsaken inte har kommit in inom den tidsgräns som anges i 16 §, kunna uppmana den som skall lämna intyget att genast göra det. *Förordning (2003:947)*

18 § Om Skatteverket har tagit emot en utländsk handling som anger att en här i landet folkbokförd person har avlidit i utlandet, skall verket sända handlingen till Socialstyrelsen. *Förordning (2003:947)*

Socialstyrelsens föreskrifter

19 § Socialstyrelsen får efter samråd med Skatteverket, Rikspolisstyrelsen och Rättsmedicinalverket

1. meddela föreskrifter om de undersökningar och den utredning i övrigt som dödsbevis och intyg om dödsorsaken skall grundas på,
2. meddela ytterligare föreskrifter om vad dödsbevis och intyg om dödsorsaken skall innehålla samt fastställa formulär för dessa handlingar, och
3. meddela de ytterligare föreskrifter som behövs för verkställigheten inom hälso- och sjukvården av 4 kap. 2–5 §§ begravningslagen (1990:1144) och 14–16 §§ denna förordning. *Förordning (2003:947)*

Tillstånd till gravsättning eller kremering när stoft har förts in till Sverige

20 § Till en ansökan om tillstånd till gravsättning eller kremering enligt 4 kap. 6 § begravningslagen (1990:1144) skall fogas ett intyg om dödsfallet av behörig myndighet eller behörig läkare i det land där dödsfallet inträffade.

Intyget skall innehålla uppgift om dödsdagen. Om det är möjligt, skall intyget också innehålla uppgift om dödsorsaken. *Förordning (1991:802)*

21 § En polismyndighet som meddelat tillstånd till gravsättning eller kremering skall sända tillståndet till Skatteverket.

Polismyndigheten skall sända sådana intyg som avses i 20 § till Socialstyrelsen.

Förordning (2003:947)

Intyg för gravsättning av stoft och kremering

22 § Ett intyg för gravsättning av stoft eller kremering skall utfärdas på en blankett som fastställs av Skatteverket. *Förordning (2003:947)*

23 § har upphävts genom förordning (1999:882).

Vissa meddelanden i begravningsärenden

Vid tvister om kremering eller om gravsättningen

24 § När medling enligt 5 kap. 3 § första stycket begravningslagen (1990:1144) har begärts, skall huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd genast meddela det till Skatteverket.

Om ett intyg för gravsättning eller kremering redan har utfärdats, skall meddelande lämnas också till de förvaltare av begravningsplatser och innehavare av krematorier som kan bli berörda. *Förordning (2003:947)*

25 § Om medlingen leder till enighet mellan parterna eller ärendet återkallas hos huvudmannen för begravningsverksamheten, skall denne meddela detta till dem som har underrättats enligt 24 §. *Förordning (1999:882)*

26 § När länsstyrelsens beslut enligt 5 kap. 4 § begravningslagen (1990:1144) har vunnit laga kraft, skall länsstyrelsen genast sända beslutet till den huvudman som har hänskjutit ärendet. Om länsstyrelsens beslut har överklagats, skall i stället den domstol som senast handlagt ärendet sända beslutet.

Huvudmannen skall därefter meddela dem som har underrättats enligt 24 § att ärendet är slutbehandlat. *Förordning (1999:882)*

Vid kremering och gravsättning

27 § När stoftet efter en avliden har kremerats eller när askan eller stoftet har gravsatts på en begravningsplats i Sverige, skall den som innehar krematoriet eller den som förvaltar begravningsplatsen genast meddela det till Skatteverket.

Till sådant meddelande från den som innehar krematoriet skall ett utdrag ur kremationsjournalen fogas.

Första och andra styckena gäller dock inte i fall som avses i 2 kap. 3 § första stycket tredje meningen begravningslagen (1990:1144). *Förordning (2003:947)*

Trossam-
fund

Vid överförande av aska

28 § När aska lämnas ut för att gravsättas på en begravningsplats i Sverige, skall den som innehar krematoriet genast sända ett utdrag ur kremationsjournalen om den avlidne till den som förvaltar begravningsplatsen. Ett sådant utdrag skall också genast sändas till den som skall förvara askan enligt 5 kap. 13 § begravningslagen (1990:1144).

I fall som avses i 2 kap. 3 § första stycket tredje meningen begravningslagen (1990:1144) skall i stället det där nämnda läkarintyget sändas. *Förordning (1999:882)*

29 § Den som har tagit emot utdraget ur kremationsjournalen eller läkarintyget enligt 28 § skall se till att askan utan dröjsmål blir gravsatt eller omhändertagen för förvaring.

Gravsättning på någon annan plats än begravningsplats*Utströende av aska*

30 § Askan efter en avliden får strös ut på någon annan plats än begravningsplats, om länsstyrelsen i det län där det är meningen att askan skall strös ut ger tillstånd till det.

Tillstånd får meddelas bara om den plats där askan skall strös ut är lämplig för ändamålet och om det är uppenbart att man kommer att hantera askan på ett pietetsfullt sätt.

Delning av aska

31 § Askan efter en avliden får delas, om länsstyrelsen i det län där kremeringen har skett ger tillstånd till det.

Tillstånd får meddelas bara om

1. det finns synnerliga skäl för det,
2. en del av askan skall gravsättas utomlands, och
3. det är uppenbart att man kommer att hantera askan på ett pietetsfullt sätt.

Gemensamma bestämmelser om utströende och delning av aska

32 § Ansökan om tillstånd enligt 30 eller 31 § skall göras av den som ordnar med gravsättningen.

33 § Om tillstånd meddelas, skall länsstyrelsen i beslutet ange de villkor för förfarandet med askan som länsstyrelsen anser nödvändiga.

34 § Den som har fått tillstånd enligt 30 eller 31 § skall inom den tid som länsstyrelsen bestämmer lämna in ett intyg till länsstyrelsen om att det har förfarits med askan i enlighet med beslutet om tillstånd.

35 § När ett intyg som avses i 34 § har kommit in till länsstyrelsen, skall länsstyrelsen genast meddela det till Skatteverket. *Förordning (2003:947)*

Utförsel av stoff från Sverige*Passersedel*

36 § Stoffet efter en person som har avlidit i Sverige får föras ut ur landet om Skatteverket har utfärdat en passersedel.

Passersedeln ska följa med stoffet under transporten. *Förordning (2008:1251)*

37 § Passersedel får utfärdas bara om

1. intyg för gravsättning av stoff eller kremering kan utfärdas enligt 4 kap. 7 § begravningslagen (1990:1144), och
2. ett intyg från begravningsentreprenör visar
 - att föreskrifterna i 40, 41 och 43 §§ är uppfyllda, och
 - att kistan inte innehåller något annat än stoffet och sådana personliga tillhörigheter som skall gravsättas eller kremeras tillsammans med det.

Första stycket 2 gäller dock inte vid utförsel till Danmark, Finland, Island eller Norge.

Förordning (1991:802)

38 § Passersedeln skall utfärdas på en blankett som fastställs av Skatteverket. Den skall avfattas på svenska och engelska eller svenska och franska.

Vid utförsel till Danmark, Finland, Island eller Norge behöver dock passersedeln avfattas bara på svenska. *Förordning (2003:947)*

39 § Sedan stoftet har förts ut ur Sverige ska den som ordnat med transporten över gränsen intyga på en kopia av passersedeln att stoftet har förts ut och återsända kopian till Skatteverket. Kopian ska ha kommit in till Skatteverket inom två veckor från den dag då stoftet fördes ut. *Förordning (2008:1251)*

Kistans beskaffenhet m.m.

40 § En kista som används för transport från Sverige av en avlidens stoff skall vara ogenomtränglig för fukt och invändigt innehålla ett absorberande material.

Kistan kan bestå av

1. en yttre träkista med minst 2 cm tjocka sidor och en inre kista av zink eller något annat självförstörande material, eller
2. en träkista med minst 3 cm tjocka sidor som invändigt är klädd med zink eller något annat självförstörande material.

Vid transport med flyg gäller dessutom att kistan skall vara försedd med en reningsanordning som utjämnar trycket. Om en reningsanordning saknas, skall kistan vara så hållbar att den kan motstå den tryckförändring som kan uppkomma under transporten.

41 § Om dödsfallet har orsakats av en smittsam sjukdom, skall kroppen vid transporten vara klädd i en svepning som är indränkt med en antiseptisk lösning.

Trossamfund

42 § Vid transport till Danmark, Finland, Island eller Norge tillämpas föreskrifterna i 40 och 41 §§ bara om

1. den som sköter transporten kräver det, eller
2. dödsfallet har orsakats av en smittsam sjukdom och en läkare bestämmer att föreskrifterna skall tillämpas.

Kistan skall dock vara tät och tillräckligt solid.

43 § En kista som transporteras med vanlig frakt skall förpackas så att det inte framgår att det är en kista.

På förpackningen skall anges att den skall hanteras med varsamhet.

Utförsel av aska från Sverige

44 § Om askan efter en avliden som har kremerats i Sverige ska föras ut ur landet, måste ett utdrag ur kremationsjournalen om den avlidne först inhämtas.

Utdraget ska tillhandahållas av den som innehar krematoriet. *Förordning (2008:1251)*

45 § Sedan askan har förts ut ur Sverige ska den som ordnat med transporten över gränsen intyga på utdraget ur kremationsjournalen att askan har förts ut och återsända utdraget till innehavaren av krematoriet. Utdraget ska ha kommit in till krematoriet inom två veckor från den dag då askan fördes ut.

Innehavaren av krematoriet ska därefter genast sända ett meddelande till Skatteverket om att askan enligt mottaget bevis har förts ut ur Sverige. *Förordning (2008:1251)*

Reglering av kostnader vid gravsättning (s.k. begravningsclearing)

46 § Kammarkollegiet skall årligen fastställa en taxa enligt vilken ersättning skall betalas för tjänster som avses i 9 kap. 6 § begravningslagen (1990:1144) när en huvudman enligt 9 kap. 10 och 11 §§ begravningslagen skall ersätta någon som tillhandahållit dessa tjänster. *Förordning (1999:882)*

47 § Taxan skall grundas på ett underlag som visar den beräknade kostnaden för de olika tjänsterna. Kammarkollegiet skall samråda med huvudmännen i fråga om underlaget.

Om den faktiska kostnaden för en viss tjänst regelmässigt överstiger den beräknade kostnaden i väsentlig mån till följd av geografiska faktorer, särskilda begravnings seder eller andra förhållanden, får detta beaktas när taxan för tjänsten fastställs.

Förordning (1999:882)

48 § Kammarkollegiet skall senast den 1 september fastställa den taxa som skall tillämpas under det följande kalenderåret. Huvudmännen för begravningsverksamheten skall på lämpligt sätt informeras om taxan. *Förordning (1999:882)*

Ombud

Ombudets uppgifter

49 § Grundläggande bestämmelser om ett ombuds uppgifter finns i 10 kap. begravningslagen (1990:1144). Vid fullgörande av sitt uppdrag skall ett ombud inom sitt verksamhetsområde

1. skaffa sig kännedom om hur begravningsverksamheten är organiserad och utförs för dem som inte tillhör Svenska kyrkan och om deras önskemål rörande verksamheten,
2. informera dem som inte tillhör Svenska kyrkan om sin verksamhet och hålla kontakt med företrädare för andra trossamfund än Svenska kyrkan och andra berörda parter,
3. hos huvudmannen för begravningsverksamheten föreslå de åtgärder som behövs för att tillgodose beaktansvärda önskemål som kommer till ombudets kännedom,
4. skriftligen meddela Kammarkollegiet om han eller hon tillstyrker eller avstyrker huvudmannens förslag till begravningsavgift. Meddelandet skall lämnas i omedelbar anslutning till att Svenska kyrkan lämnat underrättelse om avgiftssatser för begravningsavgift enligt 3 § första stycket förordningen (1999:729) om begravningsavgift. Om förslaget avstyrks skall ombudet skriftligen motivera det och lämna ett eget förslag till begravningsavgift. *Förordning (1999:882)*

Hur ombud utses och entledigas

50 § Verksamhetsområdet för ett ombud omfattar församlingarna inom en kommun. Länsstyrelsen får besluta om ett annat verksamhetsområde om det finns skäl för det.

Länsstyrelsen skall ge kommunen tillfälle att föreslå personer som är lämpliga för uppdraget som ombud. *Förordning (1999:882)*

51 § Ett ombud skall utses för en tid av fyra kalenderår, räknat från och med den 1 januari året efter det år då det hållits val till kommunfullmäktige. *Förordning (1999:882)*

52 § Om ett ombud inte fullgör sin uppgift på ett tillfredsställande sätt får länsstyrelsen entlediga ombudet. *Förordning (1999:882)*

Ersättning till ombud

53 § Ett ombud har enligt 10 kap. 6 § begravningslagen (1990:1144) rätt till skälig ersättning av huvudmannen för sitt arbete. Ersättningen skall bestå av ett årligt grundarvode och ett belopp per sammanträde som ombudet är närvarande vid. Sammanträdesersättning betalas ut endast för protokollförda sammanträden hos en huvudman och sammanträden för samråd enligt 2 kap. 2 § andra stycket begravningslagen (1990:1144). *Förordning (1999:882)*

54 § Det årliga grundarvodet betalas i förhållande till folkmängden den 1 januari i den kommun eller annat verksamhetsområde som ombudet utsetts i enligt följande.

<i>Folkmängd den 1 januari</i>	<i>Grundarvode, kronor</i>
–24.999	7.500
25.000–74.999	10.000
75.000–	15.000

Sammanträdesarvodet skall vara 400 kronor per sammanträde som ombudet är närvarande vid. *Förordning (1999:882)*

55 § Ett ombud som får vidkännas löneavdrag eller annan inkomstförlust på grund av sammanträden som anges i 53 § har rätt till ersättning för sådan inkomstförlust.

Ersättning till den som driver egen verksamhet betalas högst med det belopp per sammanträdesdag som motsvarar 75 procent av egenföretagarens enligt 3 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring fastställda sjukpenninggrundande inkomst, delad med 365. *Förordning (1999:882)*

56 § Ett ombud har enligt 10 kap. 6 § begravningslagen (1990:1144) rätt till skälig ersättning för sina kostnader. Ersättning skall betalas för sådana kostnader som varit nödvändiga för fullgörande av uppdraget.

Resersättning och traktamente betalas enligt de bestämmelser om reseförmåner som enligt kollektivavtal gäller för statstjänstemän i allmänhet. *Förordning (1999:882)*

57 § Ombudet skall begära ersättning hos var och en av huvudmännen inom verksamhetsområdet. Därvid skall grundarvodet fördelas lika mellan huvudmännen inom verksamhetsområdet.

I en begäran om ersättning skall de sammanträden som ombudet varit närvarande vid redovisas. Har ombudet deltagit i sammanträden som avsett flera huvudmäns verksamhet, skall det av begäran framgå enligt vilka grunder ersättningsanspråket har fördelats mellan huvudmännen. *Förordning (1999:882)*

Trossam-
fund

Ombudets redovisning

58 § Ombudet skall senast den 31 mars varje år ge in en årsberättelse till länsstyrelsen. Årsberättelsen skall innehålla en redogörelse för verksamheten under det närmast föregående kalenderåret samt en redovisning dels av den tid som lagts ned på sammanträden och annat arbete, dels av den tid som lagts ned på arbete för olika huvudmän. Av berättelsen skall även kostnaderna för ombudets arbete för olika huvudmän framgå. *Förordning (1999:882)*

Överklagande

59 § Skatteverkets beslut om passersedel enligt 36 § får överklagas hos länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut får inte överklagas. *Förordning (2003:947)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:1251

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2009.

Förordning (1999:729) om begravningsavgift

(senast ändrad genom SFS 2003:1008)

1 § Denna förordning gäller begravningsavgift enligt 9 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144).

2 § Kammarkollegiet skall fastställa avgiftssatserna för begravningsavgift enligt 9 kap. 14 § begravningslagen (1990:1144) för dem som inte tillhör Svenska kyrkan.

3 § Svenska kyrkan skall senast den 1 november underrätta Kammarkollegiet om de avgiftssatser för begravningsavgift som föreslås gälla för det följande inkomståret för dem som inte tillhör Svenska kyrkan. Om en församling eller kyrklig samfällighet vid denna tidpunkt inte beslutat om förslag till avgiftssats skall Svenska kyrkan i stället underrätta Kammarkollegiet om den avgiftssats som framgår av upprättat förslag till budget. I sådana fall skall Svenska kyrkan senast den 15 november underrätta Kammarkollegiet om den beslutade avgiftssatsen, om denna avviker från den som framgår av förslaget till budget.

Kammarkollegiet skall senast den 1 december underrätta Svenska kyrkan om de avgiftssatser som Kammarkollegiet fastställt för dem som inte tillhör Svenska kyrkan.

Svenska kyrkan skall senast den 3 december underrätta Skatteverket om de avgiftssatser för begravningsavgiften som skall gälla för det följande inkomståret.

Förordning (2003:1008)

4 § Svenska kyrkan skall till Kammarkollegiet lämna de ytterligare uppgifter som behövs för att fastställa en avgiftssats. Kammarkollegiet får meddela närmare föreskrifter om hur uppgifterna skall lämnas till kollegiet.

5 § Skatteverket får meddela närmare föreskrifter om hur de uppgifter som behövs för att bestämma, debitera, redovisa och ta in begravningsavgifter skall lämnas till verket.

Förordning (2003:1008)

6 § Kammarkollegiets beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

KAMMARKOLLEGIETS FÖRESKRIFTER – KAMFS 2008:7

Taxa vid begravningsclearing 2009**Gravplats eller motsvarande på allmän eller enskild begravningsplats under en tid av 25 år***Tillhandahållande av gravplats*

Kistgravplats	6.400 kr
Urnggravplats	1.700 kr

Förlängning av tid för gravplats

Sker gravsättning i en redan upplåten grav skall upplåtelse tiden förlängas så att den uppgår till 25 år för den aktuella gravsättningen.

Förlängningsavgift kistgravplats	250 kr/år
Förlängningsavgift urngravplats	70 kr/år

Transport från det att huvudmannen övertagit ansvaret för stoftet till dess att gravsättning har skett, med undantag av transport för gravsättning utanför huvudmannens område, om inte transporten beror på ett avtal om tillhandahållande av särskilda gravplatser*Kistbegravning*

Ersättning för samtliga transporter fram till gravsättning på

– begravningsplats i anslutning till lokalen för begravningsceremonin	1.000 kr
– begravningsplats som inte ligger i anslutning till lokalen för begravningsceremonin	1.500 kr

Begravning med kremation

Ersättning för samtliga transporter av kista fram till krematoriet när begravningsceremoni sker i lokal som inte ligger i anslutning till krematoriet men inom förvaltningsområdet

1.500 kr

Ersättning för samtliga transporter av kista fram till krematoriet när ett krematorium utanför förvaltningsområdet anlitas

2.000 kr

Transport av urna från krematorium till separat begravningsplats

400 kr

Ersättning utgår inte för

- kisttransport när begravningsceremonin sker i lokal som ligger i anslutning till krematoriet
- urntransport när gravsättning sker på begravningsplats i anslutning till krematoriet.

Gravsättning inklusive gravöppning, återfyllning och iordningställande av öppnad grav

Kistgrav	4.600 kr
Urnggrav	700 kr

Taxan för urngrav tillämpas också vid annan gravsättning där anhörig eller annan närstående har rätt att närvara. Den tillämpas oberoende av om annan än huvudmannen helt eller delvis svarar för placeringen av stoftet eller askan i graven.

Placering eller utströende av aska i minneslund	200 kr
---	--------

Taxan tillämpas för gravsättning i minneslund eller motsvarande gravskick om anhörig eller annan närstående inte får närvara vid gravsättningen.

Trossamfund

Tjältning vid extremt tjäldjup	700 kr
Med extremt tjäldjup menas att marken är frusen till ett djup av minst 1,2 meter. Taxan kan endast användas i kombination med taxan för gravöppning av kistgrav.	
Särskild lokal för förvaring och visning av stoftet	300 kr
Lokal för begravningsceremoni utan religiösa symboler	600 kr
Kremering	2.000 kr

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2008:7

Den fastställda taxan skall gälla i fråga om dödsfall som inträffar under 2009. För dödsfall dessförinnan gäller äldre taxa.

Lag (1998:1591) om Svenska kyrkan

(senast ändrad genom SFS 2009:478)

Svenska kyrkan som trossamfund

1 § Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ.

2 § Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka, som i samverkan mellan en demokratisk organisation och kyrkans ämbete bedriver en rikstäckande verksamhet.

3 § Svenska kyrkan får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter.

Samma rätt har var för sig Svenska kyrkans församlingar, sammanslutningar av församlingar (kyrkliga samfälligheter) och stift.

Organisatorisk uppbyggnad

4 § Församlingen är lokal enhet inom Svenska kyrkan och omfattar de personer som tillhör Svenska kyrkan och är bosatta inom församlingens område.

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Det kan också finnas icke-territoriella församlingar.

5 § Stiftet är regional enhet inom Svenska kyrkan och omfattar församlingarna inom stiftets område.

Stiftets grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlingens liv.

För varje stift skall det finnas en biskop.

6 § Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ.

Kyrkomötet får inte besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i.

Kyrkoavgift

7 § Den som tillhör Svenska kyrkan skall betala lokal och regional kyrkoavgift.

8 § Församlingen beslutar om lokal kyrkoavgift. Om församlingen ingår i en kyrklig samfällighet, får samfälligheten besluta om hela eller del av avgiften.

Stiftet beslutar om regional kyrkoavgift.

Kyrklig egendom

9 § Prästlönefastigheter och prästlönefonder (prästlönetillgångar) har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas för ändamålet.

Prästlönetillgångarna skall förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Regeringen får besluta om tillsyn av förvaltningen.

Förmögenheten skall vara placerad på ett godtagbart sätt.

Rätten att ta del av handlingar

10 § Bestämmelser om rätten att ta del av Svenska kyrkans handlingar när det gäller vissa verksamheter finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Lag (2009:478)*

11 § Även utöver vad som följer av 10 § skall var och en ha rätt att ta del av Svenska kyrkans handlingar. Denna rätt får begränsas bara om det är särskilt motiverat med hänsyn till

1. skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden,
2. Svenska kyrkans ekonomiska intresse, eller
3. något synnerligen väsentligt intresse.

Trossamfund

Kyrkans arkiv

12 § Svenska kyrkans arkiv bildas av de handlingar från Svenska kyrkans verksamhet som avses i 11 §.

Svenska kyrkans arkiv skall bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

1. rätten enligt 11 § att ta del av kyrkans handlingar,
2. behovet av information för rättskipning och förvaltning, och
3. forskningens behov.

Vid arkivbildningen och arkivvården skall beaktas att Svenska kyrkans arkiv är en del av det nationella kulturarvet.

Överprövning

13 § Beslut som innebär att någon inte får ta del av sådana handlingar som avses i 11 § överprövas på det sätt som Svenska kyrkan bestämmer. I den utsträckning som Svenska kyrkan bestämmer får också andra beslut överprövas.

För att inom Svenska kyrkan ytterst pröva frågor enligt första stycket skall ett särskilt organ inrättas. Ordföranden i detta organ skall vara eller ha varit ordinarie domare.

Skyldighet att lämna uppgifter

14 § Svenska kyrkan skall till det register som avses i 7 § lagen (1998:1593) om trosamfund lämna uppgifter om

1. stadgar,
2. indelning i församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift, och
3. de personer som ingår i styrelsen eller motsvarande organ eller annars är behöriga att företräda Svenska kyrkan samt deras namn, postadress och personnummer eller, om sådant saknas, födelsedatum. Motsvarande uppgifter skall lämnas för församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift.

Ändringar i något av dessa förhållanden skall genast anmälas för registrering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter i ärenden enligt denna bestämmelse.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:478

Denna lag träder i kraft den 30 juni 2009.

Propositioner

SFS 1998:1591

SFS 2009:478

Prop. 1997/98:116

Prop. 2008/09:150

Lag (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan

Allmänna föreskrifter

1 § Lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan och denna lag träder i kraft den 1 januari 2000.

Bestämmelserna i 6 och 7 §§ i denna lag träder dock i kraft den 1 maj 1999.

2 § Genom lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan upphävs

1. lagen (1951:691) om viss lindring i skattskyldigheten för den som icke tillhör svenska kyrkan,
2. lagen (1972:704) om kyrkofullmäktigval, m.m.,
3. lagen (1992:288) om medlemskap i icke-territoriella församlingar,
4. kyrkolagen (1992:300),
5. lagen (1992:301) om införande av kyrkolagen.

Bestämmelserna om tystnadsplikt i 36 kap. 1 § kyrkolagen gäller dock fortfarande i fråga om uppgifter som har anförtrots före den 1 januari 2000.

3 § Ansvaret för de skyldigheter som har uppkommit för en församling eller kyrklig samfällighet före den 1 januari 2000 övergår vid den tidpunkten till motsvarande församling, kyrkliga samfällighet eller stift inom Svenska kyrkan. Den 1 januari 2000 övergår också en församlings eller kyrklig samfällighets rättigheter till motsvarande församling, kyrkliga samfällighet eller stift inom Svenska kyrkan.

Trossam-
fund

4 § En stiftelse som vid utgången av år 1999 förvaltas av en församling eller en kyrklig samfällighet skall från och med den 1 januari 2000 förvaltas av motsvarande församling, kyrkliga samfällighet eller stift.

Motsvarande skall gälla om en församling eller en kyrklig samfällighet skall utse en styrelseledamot i en stiftelse.

5 § De ärenden som i enlighet med lag eller förordning handläggs hos pastor, pastors-ämbetet, kyrkoherde, kontraktsprost, biskop, domkapitel, Domkyrkorådet i Lund, Kyrkofondens styrelse, Kyrkomötets besvärnsnämnd, Ansvarsnämnden för biskopar eller Svenska kyrkans centralstyrelse vid utgången av år 1999 skall överlämnas till Svenska kyrkan för fortsatt handläggning.

6 § Vid sammanträde under år 1999 har kyrkomötet med avseende på tiden från och med den 1 januari 2000 de befogenheter som följer av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan trots bestämmelserna i kyrkolagen (1992:300).

7 § Den skyldighet att lämna uppgifter som följer av 14 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan skall fullgöras första gången senast den 1 oktober 1999.

De församlingar, kyrkliga samfälligheter och stift som det har lämnats uppgifter enligt första stycket har med avseende på tiden efter den 1 januari 2000 de befogenheter som följer av lagen om Svenska kyrkan trots bestämmelserna i kyrkolagen (1992:300).

8 § Ledamöter och ersättare i beslutande församlingar hos Svenska kyrkans organisatoriska delar samt ledamöter och ersättare i kyrkomötet har till och med den 31 december 2009 rätt till den ledighet från sina anställningar som behövs för uppdragen. Detsamma gäller de personer som ingår i styrelse eller motsvarande organ inom Svenska kyrkan.

Egendomsfrågor

9 § Från och med den 1 januari 2000 skall Svenska kyrkan eller församling eller kyrklig samfällighet som avses i 3 § ha äganderätten till sådan egendom som avses i

38 kap. 1 § och 2 § 3, 39 kap. 1 §, 41 kap. 1 § första stycket 2–6 samt 24 och 26 §§ kyrkolagen (1992:300). Därvid skall gälla att

1. kyrkofondens tillgångar och kyrklig jord vars avkastning tillförs kyrkofonden (kyrkofondsfastighet) skall ägas av Svenska kyrkan och användas för kyrkliga ändamål,
2. kyrkor och domkyrkor med tillhörande inventarier, kyrkotomt och kyrkogård, uppförda före år 1817 på landet eller före år 1843 i stad, skall ägas av den församling där kyrkan är belägen och, tills annat beslutas av Svenska kyrkan, användas för samma ändamål som tidigare,
3. kyrklig jord vars avkastning är avsedd för församlingskyrkas behov (församlingskyrkas fastighet) och för domkyrkas behov (domkyrkas fastighet) skall ägas av den församling där kyrkan är belägen och, om inte annat beslutas enligt andra stycket, användas för samma ändamål som tidigare,
4. ersättning för församlingskyrkas fastighet eller domkyrkas fastighet som har fonderats och vars avkastning skall användas för församlingskyrkas respektive domkyrkas behov (församlingskyrkors och domkyrkors fastighetsfonder) skall ägas av den församling där kyrkan är belägen och, om inte annat beslutas enligt andra stycket, användas för samma ändamål som tidigare,
5. kyrklig jord där tjänstebostad är anvisad åt en kyrkoherde eller komminister (prästgård) skall ägas av den kyrkliga samfällighet eller, om sådan inte finns, den församling där egendomen är belägen,
6. kyrklig jord där tjänstebostad är anvisad åt en biskop (biskopsgård) skall, med undantag av sådan tjänstebostad som hyrs enligt särskilt avtal, ägas av Svenska kyrkan.

För att ändra ändamålet för egendom som avses i första stycket 3 och 4 krävs tillstånd av Kammarkollegiet. Därvid skall tillämpas de grunder för ändring som anges i 1 § permutationslagen (1972:205) samt 3 och 4 §§ samma lag.

Första stycket 2–4 gäller inte Lunds domkyrka och dess fastigheter och fastighetsfond. Denna egendom skall också i fortsättningen förvaltas som en självständig förmögenhet. Lunds domkyrka utgör ett särskilt rättssubjekt som får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter. För Lunds domkyrkas skyldigheter svarar endast domkyrkans tillgångar. Egendomen skall användas för samma ändamål som tidigare och förvaltas av Svenska kyrkan. Egendom som skall ge avkastning skall vara placerad på ett godtagbart sätt. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Regeringen får besluta om tillsyn av förvaltningen.

10 § Egendom som avses i 41 kap. 1 § första stycket 1 kyrkolagen (1992:300) (prästlönefastigheter) och 41 kap. 23 § kyrkolagen (prästlönefonder) utgör prästlönetillgångar som från och med den 1 januari 2000 skall förvaltas såsom självständiga förmögenheter enligt 9 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan. De utgör särskilda rättssubjekt som får förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter samt föra talan vid domstol och andra myndigheter. För ett sådant rättssubjekts skyldigheter svarar endast dess tillgångar. Prästlönefastigheter och prästlönefonder skall ägas av dessa rättssubjekt.

En församling eller kyrklig samfällighet som avses i 3 § och som den 31 december 1999 enligt bestämmelserna i 41 kap. 11 och 28 §§ kyrkolagen hade rätt till andel i avkastningen av prästlönetillgångarna, skall ha samma rätt, om inte annat beslutas enligt tredje stycket. Därvid skall fortfarande gälla att högst hälften av egendomens avkastning får användas för andra kyrkliga ändamål.

För att göra ändringar i fråga om rätten till andel i avkastningen av prästlönetillgångarna krävs tillstånd av Kammarkollegiet. Därvid skall tillämpas de grunder för ändring som anges i 1 § permutationslagen (1972:205) samt 3 och 4 §§ samma lag.

11 § Den som före ikraftträdandet av denna lag var ägare till kyrklig egendom som avses i lagen och lider förlust genom att egendom överförs enligt 9 och 10 §§ har rätt till skälig ersättning av staten. Detsamma gäller den som före ikraftträdandet hade särskild rätt till egendomen.

Propositioner

SFS 1998:1592
Prop. 1997/98:116

Lag (1999:289) om Svenska kyrkans personal vid relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan den 1 januari 2000

1 § De rättigheter och skyldigheter som Svenska kyrkans församlingar och kyrkliga samfälligheter har övergår enligt 3 § lagen (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan till motsvarande församlingar, kyrkliga samfälligheter eller stift inom Svenska kyrkan vid relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan den 1 januari 2000. Detta gäller också de rättigheter och skyldigheter på grund av de anställningsavtal och anställningsförhållanden som gäller vid tidpunkten för relationsändringen, om inte arbetstagaren väljer att frånträda anställningen. Arbetstagaren skall senast den 31 december 1999 till arbetsgivaren anmäla om han eller hon inte vill att anställningsavtalet skall övergå till den nya arbetsgivaren. Anställningen skall i så fall anses upphöra den 1 januari 2000.

Trossamfund

2 § De rättigheter och skyldigheter på grund av de anställningsavtal och anställningsförhållanden som gäller för innehavare av biskopstjänst vid tidpunkten för relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan den 1 januari 2000 övergår då till det stift inom Svenska kyrkan i vilket biskopstjänsten är inrättad, om inte biskopen väljer att frånträda anställningen. Biskopen skall senast den 31 december 1999 till arbetsgivaren anmäla om han eller hon inte vill att anställningsavtalet skall övergå till den nya arbetsgivaren. Anställningen skall i så fall anses upphöra den 1 januari 2000.

3 § De rättigheter och skyldigheter på grund av de anställningsavtal och anställningsförhållanden som gäller för dem som är anställda vid Årkebiskopsämbetet vid tidpunkten för relationsändringen mellan staten och Svenska kyrkan den 1 januari 2000 övergår då på Svenska kyrkan, om inte arbetstagaren väljer att frånträda anställningen. Arbetstagaren skall senast den 31 december 1999 till arbetsgivaren anmäla om han eller hon inte vill att anställningsavtalet skall övergå till den nya arbetsgivaren. Anställningen skall i så fall anses upphöra den 1 januari 2000.

4 § Vid tillämpningen av 28 § lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet skall de anställningsavtal och anställningsförhållanden som avses i 1–3 §§ anses ha övergått enligt 6 b § lagen (1982:80) om anställningsskydd.

5 § En arbetsgivare inom Svenska kyrkan skall trygga sina åtaganden avseende pensionsrättigheter som är intjänade före den 1 januari 2000. Detta skall arbetsgivaren göra genom pensionsförsäkring eller på något av de sätt som anvisas i lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m. Efter utgången av år 2009 skall dock tryggnandet ske genom pensionsförsäkring eller på det sätt som anvisas i 9–22 §§ nämnda lag.

6 § Svenska kyrkan svarar solidariskt med sina organisatoriska delar för sådana åtaganden som avser pensionsrättigheter som är intjänade före den 1 januari 2000 och som inte har tryggats enligt 5 §.

Propositioner

SFS 1999:289
Prop. 1998/99:38

Lag (1999:290) om skattefrihet för prästlönetillgångar vid 2001–2010 års taxeringar

De särskilda rättssubjekt som avses i 10 § första stycket lagen (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan skall vid 2001–2010 års taxeringar vara frikallade från skattskyldighet för inkomst och förmögenhet.

Propositioner

SFS 1999:290

Prop. 1998/99:38

Lag (2002:385) om lagfart i vissa fall för Svenska kyrkan m.m.

1 § I fråga om lagfart för förvärv av fast egendom som Svenska kyrkan eller en församling eller en kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan har gjort enligt 9 § första stycket lagen (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan gäller följande.

1. Bestämmelserna i 20 kap. 1, 2, 6 och 7 §§ jordabalken samt bestämmelsen om ingivande av fångeshandling i 20 kap. 5 § första stycket samma balk skall inte tillämpas.
2. Den till vilken äganderätten har övergått skall ansöka om lagfart före utgången av juni 2004.
3. Ansökan skall avslås, om sökanden inte förmår styrka sin äganderätt till egendomen.
4. Ansökan skall förklaras vilande, om den avser visst område av en fastighet och sökanden inte har lagfart på återstoden av fastigheten.

2 § De särskilda rättssubjekt som vid ingången av år 2000 ägde sådan fast egendom som avses i 9 § tredje stycket och 10 § första stycket lagen (1998:1592) om införande av lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan kan beviljas lagfart på egendomen även om det förvärv på vilket äganderätten grundas inte kan anges.

Vad som sägs i 1 § gäller även för lagfart på egendom som avses i första stycket.

3 § Bestämmelserna i 1 och 2 §§ tillämpas inte om lagfart på egendomen har beviljats efter utgången av år 1999.

4 § Den vars rätt berörs skall ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som avses i 1 eller 2 §. Om det behövs skall yttrande inhämtas från Kammarkollegiet.

Inskrivningsmyndighetens beslut i ett ärende som avses i 1 eller 2 § får överklagas, förutom av den som sägs i 19 kap. 32 § första stycket jordabalken, av Kammarkollegiet.

Propositioner

SFS 2002:385

Prop. 2001/02:136

UTDRAG

Lag (1988:950) om kulturminnen m.m.

1 kap. Inledande bestämmelser	171
God ortnamnsedd	171
4 kap. Kyrkliga kulturminnen	171
Kyrkobyggnader och kyrkotomter	171
Kyrkliga inventarier	172
Begravningsplatser	173
Beredskapsförberedelser	173
Ersättning till Svenska kyrkan	173
Ingripande för att åstadkomma rättelse	173
Överklagande	173

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda vår kulturmiljö.

Ansvaret för detta delas av alla. Såväl enskilda som myndigheter skall visa hänsyn och aktsamhet mot kulturmiljön. Den som planerar eller utför ett arbete skall se till att skador på kulturmiljön såvitt möjligt undviks eller begränsas.

2 § I denna lag finns bestämmelser om ortnamn, fornminnen, byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen samt om utförelse och återlämnande av kulturföremål.

Länsstyrelsen har tillsyn över kulturminnesvården i länet.

Riksantikvarieämbetet har överinseende över kulturminnesvården i landet. Riksantikvarieämbetet får överklaga beslut av domstol eller annan myndighet enligt denna lag. *Lag (2000:265)*

3 § Vad som föreskrivs i denna lag om ägare av fastighet eller byggnad skall, då fastigheten eller byggnaden innehåser fideikommiss eller under därmed jämförliga förhållanden eller med ständigt besittningsrätt, gälla innehavaren.

God ortnamnsedd

4 § Vid statlig och kommunal verksamhet skall god ortnamnsedd iakttas. Detta innebär att

- hävdvunna ortnamn inte ändras utan starka skäl,
- ortnamn i övrigt stavas enligt vedertagna regler för språkriktighet, om inte hävdvunna stavningsformer talar för annat,
- påverkan på hävdvunna namn beaktas vid nybildning av ortnamn, och
- svenska, samiska och finska namn så långt möjligt används samtidigt på kartor samt vid skyltning och övrig utmärkning i flerspråkiga områden.

Namn som godkänts för offentlig kartproduktion skall även i andra sammanhang användas i sin godkända form. *Lag (2000:265)*

4 kap. Kyrkliga kulturminnen

1 § Kulturhistoriska värden i kyrkobyggnader, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och begravningsplatser är skyddade enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Kyrkobyggnader och kyrkotomter

2 § Kyrkobyggnader och kyrkotomter skall vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas.

Kyrkobyggnader enligt denna lag är byggnader som före den 1 januari 2000 har in- vigts för Svenska kyrkans gudstjänst och den 1 januari 2000 ägdes eller förvaltades av Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar.

Kyrkotomt är ett område kring en kyrkobyggnad som hör samman med byggnadens funktion och miljö och som inte är begravningsplats. *Lag (1999:304)*

Trossam-
fund

3 § Kyrkobyggnader som är uppförda och kyrkotomter som har tillkommit före utgången av år 1939 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen.

I fråga om en kyrkobyggnad krävs alltid tillstånd för rivning, flyttning eller ombyggnad av byggnaden liksom för ingrepp i eller ändring av dess exteriör och interiör med dess fasta inredning och konstnärliga utsmyckning samt för ändring av dess färgsättning.

I fråga om en kyrkotomt krävs alltid tillstånd för utvidgning av tomten samt för utförande eller väsentlig ändring av byggnader, murar, portaler eller andra fasta anordningar på tomten.

Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs. *Lag (1995:560)*

4 § Om Riksantikvarieämbetet beslutar det, skall bestämmelserna i 3 § om tillståndsprövning tillämpas också i fråga om en kyrkobyggnad eller en kyrkotomt som har tillkommit efter utgången av år 1939 och som är märklig genom sitt kulturhistoriska värde.

5 § Sedvanliga underhållsarbeten eller brådskande reparationsåtgärder får utföras utan tillstånd. Sådana åtgärder skall utföras med material och metoder som är lämpliga med hänsyn till byggnadens eller anläggningens kulturhistoriska värde.

Kyrkliga inventarier

6 § Inventarier av kulturhistoriskt värde, som hör till kyrkobyggnad eller annan kyrklig byggnad, kyrkotomt eller begravningsplats, skall förvaras och vårdas väl. *Lag (1999:304)*

7 § För varje församling skall det finnas en förteckning över inventarier som avses i 6 §. I förteckningen skall anges om ett föremål ägs eller förvaltas av någon annan än församlingen och om det förvaras på någon annan plats än i kyrkan.

I varje församling skall det utses två personer som har ansvar för att föra förteckningen. De skall också se till att föremålen förvaras och vårdas väl. Församlingen skall anmäla till länsstyrelsen vilka som har utsetts. *Lag (1999:304)*

8 § Stiftet skall minst vart sjätte år kontrollera att alla föremål i förteckningen finns kvar. Sådan kontroll skall också göras vid byte av någon av de personer som har utsetts enligt 7 § andra stycket. Efter varje kontroll skall en kopia av förteckningen sändas till länsstyrelsen. *Lag (1999:304)*

9 § I fråga om ett föremål i förteckningen, som inte ägs av någon enskild person eller släkt, krävs tillstånd från länsstyrelsen

1. för att avyttra det,
2. för att avföra det från förteckningen,
3. för att reparera eller ändra det, eller
4. för att flytta det från den plats där det sedan gammalt hör hemma.

Länsstyrelsen får, i fråga om första stycket 3 och 4, ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder åtgärden. Villkoren får avse hur åtgärden skall utföras samt den dokumentation som behövs.

Tillstånd krävs inte för mera obetydliga reparationer. Sådana reparationer får inte utföras så, att föremålets kulturhistoriska värde minskas. *Lag (1999:304)*

10 § Länsstyrelsen och Riksantikvarieämbetet får besikta kyrkliga inventarier.

Länsstyrelsen får också besluta att ett föremål skall tas upp i förteckningen.

Om det finns allvarlig fara för att ett föremål skadas, får länsstyrelsen tills vidare ta hand om det eller vidta någon annan nödvändig åtgärd för att skydda eller vårda det. Innan en sådan åtgärd vidtas, skall samråd ske med stiftet och, om föremålet ägs av någon enskild, med denne. *Lag (1999:304)*

Begravningsplatser

11 § I vården av en begravningsplats skall dess betydelse som en del av vår kulturmiljö beaktas. Begravningsplatserna skall vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas eller förvanskas.

12 § Begravningsplatser enligt detta kapitel är sådana områden eller utrymmen som avses i 1 kap. 1 § begravningslagen (1990:1144).

Bestämmelserna om begravningsplatser omfattar också sådana byggnader på begravningsplatsen som inte är kyrkobyggnader samt fasta anordningar såsom murar och portaler. *Lag (1990:1146)*

13 § I fråga om en begravningsplats som anlagts före utgången av år 1939 krävs tillstånd av länsstyrelsen

1. för att utvidga eller på något annat sätt väsentligt ändra begravningsplatsen,
2. för att där uppföra någon ny byggnad eller fast anordning eller riva eller väsentligt ändra befintlig byggnad eller fast anordning.

Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs. *Lag (1999:304)*

14 § Om Riksantikvarieämbetet beslutar det, skall bestämmelserna i 13 § tillämpas också i fråga om en begravningsplats som tillkommit efter utgången av år 1939, om begravningsplatsen ligger invid en kyrkobyggnad som uppförts dessförinnan eller är märklig genom sitt kulturhistoriska värde.

15 § Om det på en begravningsplats eller i en byggnad på en begravningsplats som ägs och förvaltas av en borgerlig kommun finns föremål av kulturhistoriskt värde, tillämpas bestämmelserna i 6, 7, 9 och 10 §§ också på sådana föremål. Kommunen skall därvid ansvara för förteckningen samt förvaringen och vården av föremålen. I stället för vad som sägs i 7 § skall i förteckningen anges om ett föremål ägs eller förvaltas av någon annan än kommunen.

Beredskapsförberedelser

15 a § Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar skall vidta de beredskapsförberedelser som under höjd beredskap behövs för vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena. *Lag (1999:942)*

Ersättning till Svenska kyrkan

16 § Svenska kyrkan har rätt till viss ersättning av staten för kulturhistoriskt motiverade kostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena.

Svenska kyrkan beslutar om fördelning av ersättningen mellan stiftet. Stiftet beslutar om fördelning inom sitt område.

Riksantikvarieämbetet skall ges tillfälle att yttra sig över fördelningen i landet. Länsstyrelsen skall ges tillfälle att yttra sig över fördelningen i länet. *Lag (1999:304)*

Ingripande för att åstadkomma rättelse

17 § Länsstyrelsen får förelägga den som är ansvarig för förvaltningen av ett kyrkligt kulturminne att vidta rättelse eller avbryta pågående åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av föreskrifter och beslut enligt detta kapitel. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

I de fall som avses i första stycket får länsstyrelsen i stället hos kronofogdemyndigheten begära särskild handräckning enligt lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning mot den som ansvarar för förvaltningen av ett kyrkligt kulturminne. *Lag (1999:304)*

Överklagande

18 § Beslut som anges i 3, 4, 9, 10, 13 och 14 §§ samt 17 § första stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. *Lag (1999:304)*

Trossamfund

UTDRAG

Förordning (1988:1188) om kulturminnen m.m.

Kyrkliga kulturminnen (18–22 §§)

18 § I ärenden enligt 4 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall Riksantikvarieämbetet och länsstyrelserna samråda med stiftet, om det behövs.

Förordning (1999:881)

19 § Till kyrkliga inventarier som avses i 4 kap. 6 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. hör bl.a. äldre skrudar, rökelsekar, kärl, böcker, altartavlor, kors och krucifix, dopfuntar, andra målningar och konstarbeten, avlatsskrin, förvaringskistor, fattigbössor, ljuskronor och ljusstakar, epitafier, vapensköldar, banér, sorgfanor, vapen, rustningar, votivskepp, kyrkklockor, musikinstrument samt vissa äldre gravvårdar.

20 § har upphävts genom förordning (1999:881).

21 § När länsstyrelsen har fattat beslut eller vidtagit någon åtgärd enligt 4 kap. 10 § andra och tredje styckena lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. skall stiftet underrettas om beslutet eller åtgärden. *Förordning (1999:881)*

22 § Närmare föreskrifter för verkställigheten av 4 kap. lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. meddelas av Riksantikvarieämbetet.

UTDRAG

Tryckfrihetsförordning (1949:105)

2 kap. Om allmänna handlingars offentlighet (17 §)

17 § I lag får föreskrivas att regeringen eller beslutande kommunal församling får besluta att allmänna handlingar som hänför sig till myndighets verksamhet, vilken skall övertas av enskilt organ, får överlämnas till det organet för förvaring, om detta behöver handlingarna i verksamheten, utan att handlingarna därigenom upphör att vara allmänna. Ett sådant organ skall i fråga om överlämnade handlingar jämföras med myndighet vid tillämpningen av 12–16 §§.

I lag får även föreskrivas att regeringen får besluta att allmänna handlingar får överlämnas till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, utan att handlingarna därigenom upphör att vara allmänna. Detta gäller handlingar som senast den 31 december 1999 har kommit in till eller upprättats hos

1. myndigheter som har upphört och som har haft uppgifter som hänför sig till Svenska kyrkans verksamhet, eller
2. Svenska kyrkans beslutande församlingar.

Vid tillämpningen av 12–16 §§ skall Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar jämföras med myndighet i fråga om överlämnade handlingar. *Lag (1998:1701)*

UTDRAG

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)**2 kap. Lagens tillämpningsområde (5 §)**

5 § Ett enskilt organ ska vid tillämpningen av denna lag jämställas med en myndighet när det hanterar sådana allmänna handlingar som det förvarar med stöd av lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring. Detsamma gäller Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar vid hanteringen av allmänna handlingar som förvaras med stöd av lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m.

11 kap. Överföring av sekretess (7 §)*Bestämmelser om överföring av sekretess*

Enskilda organ som förvarar allmänna handlingar

7 § Får ett enskilt organ för förvaring enligt lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring en allmän handling som innehåller en sekretessreglerad uppgift, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos det enskilda organet. Får Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring en allmän handling enligt lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m. som innehåller en sekretessreglerad uppgift, blir sekretessbestämmelsen tillämplig på uppgiften även hos Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar.

Trossam-
fund**Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser***2009:400*

1. Denna lag träder i kraft den 30 juni 2009, då sekretesslagen (1980:100) ska upphöra att gälla.
2. Om det i lag eller annan författning hänvisas till bestämmelser i sekretesslagen (1980:100) som har ersatts genom bestämmelser i denna lag, ska i stället de nya bestämmelserna tillämpas.
3. Föreskrifter som har meddelats med stöd av sekretesslagen (1980:100) och som gäller när denna lag träder i kraft ska anses meddelade enligt denna lag.
4. Överklagande av myndighets beslut som fattats före ikraftträdandet av denna lag ska prövas med tillämpning av bestämmelserna i denna lag.
5. Förbehåll som vid utlämnande av allmän handling meddelats med stöd av sekretesslagen (1980:100) ska anses meddelade enligt denna lag.
6. Dispensbeslut som meddelats med stöd av sekretesslagen (1980:100) och som ännu inte vunnit tillämpning när denna lag träder i kraft ska anses meddelade enligt denna lag.
7. Övergångsbestämmelserna till sekretesslagen (1980:100) och till ändringar i den lagen ska fortsätta att gälla.

Bilaga (beträffande Svenska kyrkan)

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ

Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar

Verksamhet

verksamhet som bedrivs enligt begravningslagen (1990:1144) samt fördelning och användning av den statliga ersättning som Svenska kyrkan erhåller enligt 4 kap. 16 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m.

Arkivlag (1990:782)

(senast ändrad genom SFS 2009:445)

Lagens tillämpningsområde

1 § I denna lag ges bestämmelser om myndigheternas och vissa andra organs arkiv samt om arkivmyndigheterna.

Bestämmelserna i 3–6 och 10 §§ skall tillämpas också på statliga och kommunala beslutande församlingar.

Bestämmelserna i 3–6 samt 9 och 10 §§ skall i tillämpliga delar gälla också

1. sådana enskilda organ hos vilka allmänna handlingar förvaras med stöd av lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring, och
2. Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar vid förvaring av allmänna handlingar med stöd av lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m. m.

Lag (1999:305)

2 § Det som enligt denna lag gäller för statliga myndigheters arkiv ska gälla även för arkiv hos sådana organ som avses i 2 kap. 4 § första meningen offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) till den del arkivet härrör från den verksamhet som avses i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen. *Lag (2009:445)*

2 a § Det som enligt denna lag gäller för kommunala myndigheters arkiv ska gälla även för arkiv hos sådana juridiska personer som avses i 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Lag (2009:445)*

Arkivbildningen och dess syften

3 § En myndighets arkiv bildas av de allmänna handlingarna från myndighetens verksamhet och sådana handlingar som avses i 2 kap. 9 § tryckfrihetsförordningen och som myndigheten beslutar skall tas om hand för arkivering. Upptagningar för automatisk databehandling som är tillgängliga för flera myndigheter, så att de där utgör allmänna handlingar, skall dock bilda arkiv endast hos en av dessa myndigheter, i första hand den myndighet som svarar för huvuddelen av upptagningen.

Myndigheternas arkiv är en del av det nationella kulturarvet.

Myndigheternas arkiv skall bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

1. rätten att ta del av allmänna handlingar,
2. behovet av information för rättskipningen och förvaltningen, och
3. forskningens behov.

Arkivvården

4 § Varje myndighet skall svara för vården av sitt arkiv, om inte en arkivmyndighet med stöd av 9 § har övertagit detta ansvar.

5 § Som grund för arkivvården skall myndigheterna

1. vid registreringen av allmänna handlingar ta vederbörlig hänsyn till dess betydelse för en ändamålsenlig arkivvård, och
2. vid framställningen av handlingar använda materiel och metoder som är lämpliga med hänsyn till behovet av arkivbeständighet.

6 § I arkivvården ingår att myndigheten skall

1. organisera arkivet på ett sådant sätt att rätten att ta del av allmänna handlingar underlättas,
2. upprätta dels en arkivbeskrivning som ger information om vilka slag av handlingar som kan finnas i myndighetens arkiv och hur arkivet är organiserat, dels en systematisk arkivförteckning,

3. skydda arkivet mot förstörelse, skada, tillgrepp och obehörig åtkomst,
4. avgränsa arkivet genom att fastställa vilka handlingar som skall vara arkivhandlingar, och
5. verkställa föreskriven gallring i arkivet.

Arkivmyndigheterna och deras uppgifter

7 § För tillsynen av att myndigheterna och sådana organ som avses i 1 § tredje stycket fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ skall det finnas arkivmyndigheter såväl inom den statliga som den kommunala förvaltningen.

Arkivmyndigheterna skall dock inte ha tillsyn över riksdagens myndigheter, regeringen, myndigheter inom regeringens kansli eller utrikesrepresentationen.

Lag (1999:305)

8 § Regeringen bestämmer vilka arkivmyndigheter som ska finnas för tillsynen över de statliga myndigheterna. Tillsynen över att sådana organ som avses i 2 § fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ ska skötas av de statliga arkivmyndigheterna.

Kommunstyrelsen är arkivmyndighet i kommunen och landstingsstyrelsen i landstinget, om inte kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige har utsett någon annan nämnd eller styrelse till arkivmyndighet.

Den kommunala arkivmyndigheten ska se till att sådana juridiska personer som avses i 2 kap. 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ denna lag. I de fall flera kommuner eller flera landsting bestämmer tillsammans i ett sådant företag fullgörs uppgiften av arkivmyndigheten i den kommun eller det landsting som kommunerna eller landstingen kommer överens om.

Tillsynen över att sådana enskilda organ som avses i 1 § tredje stycket 1 fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ ska skötas av de statliga arkivmyndigheterna i de fall det enskilda organet förvarar ett statligt arkiv och av de kommunala arkivmyndigheterna i de fall det enskilda organet förvarar ett kommunalt arkiv.

De statliga arkivmyndigheterna ska också sköta tillsynen över att Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar fullgör sina skyldigheter enligt 3–6 §§ avseende handlingar som förvaras med stöd av lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m. *Lag (2009:445)*

9 § En arkivmyndighet har rätt att överta arkivmaterial från en myndighet som står under dess tillsyn. Övertagande kan ske både efter överenskommelse och på grund av ett ensidigt beslut från arkivmyndigheten.

En arkivmyndighet övertar också arkivmaterial i sådana fall som beskrivs i 11 och 14 §§.

När en arkivmyndighet har övertagit arkivmaterial från en annan myndighet övergår hela ansvaret för det materialet till arkivmyndigheten.

Gallring

10 § Allmänna handlingar får gallras.

Vid gallring skall dock alltid beaktas att arkiven utgör en del av kulturarvet och att det arkivmaterial som återstår skall kunna tillgodose de ändamål som anges i 3 § tredje stycket.

Om det finns avvikande bestämmelser om gallring av vissa allmänna handlingar i annan lag eller i förordning gäller dessa bestämmelser. *Lag (1998:774)*

Särskilt om statliga arkiv

11 § Om en statlig myndighet har upphört och dess verksamhet inte har förts över till en annan statlig myndighet, skall myndighetens arkiv överlämnas till en arkivmyndighet inom tre månader, såvida inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat.

Trossamfund

I lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring finns bestämmelser om förvaring av statliga myndigheters arkiv hos enskilda organ i vissa fall. Bestämmelser om förvaring av allmänna handlingar finns också i lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m. *Lag (1999:305)*

12 § Utöver vad som följer av bestämmelserna i 9, 10 och 11 §§ får en statlig myndighet avhända sig allmänna handlingar endast genom sådant återlämnande eller överlämnande som sker med stöd av

1. lag eller föreskrift som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, eller
2. särskilt beslut av regeringen.

Första stycket gäller inte handlingar som en myndighet har fått som lån.

13 § Statliga arkivmyndigheter får ta emot arkivmaterial också från enskilda.

Särskilt om kommunala arkiv

14 § Om en kommunal myndighet har upphört och dess verksamhet inte har förts över till en annan kommunal myndighet, skall myndighetens arkiv överlämnas till arkivmyndigheten inom tre månader, såvida inte kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige har beslutat något annat.

I lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring finns bestämmelser om förvaring av kommunala myndigheters arkiv hos enskilda organ i vissa fall. *Lag (1994:1386)*

15 § Utöver vad som följer av bestämmelserna i 9, 10 och 14 §§ får en kommunal myndighet avhända sig allmänna handlingar endast genom sådant återlämnande eller överlämnande som sker med stöd av

1. lag, eller
2. särskilt beslut av kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige.

Första stycket gäller inte handlingar som en myndighet har fått som lån. *Lag (1993:1296)*

16 § Kommunfullmäktige eller landstingsfullmäktige får meddela föreskrifter om arkivvården inom kommunen, i den utsträckning något annat inte är särskilt föreskrivet. *Lag (1993:1296)*

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:445

Denna lag träder i kraft den 30 juni 2009.

Propositioner

SFS 1990:782

Prop. 1989/90:72

SFS 1998:774

Prop. 1997/98:97

SFS 2009:445

Prop. 2008/09:150

SFS 1993:1296

Prop. 1993/94:48

SFS 1999:75

Prop. saknas

SFS 1994:1385

Prop. 1993/94:113

SFS 1999:305

Prop. 1998/99:38

SFS 1994:1386

Prop. 1993/94:113

SFS 2004:787

Prop. 2003/04:152

Lag (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m.

(senast ändrad genom SFS 2009:480)

Lagens tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om överlämnande av vissa arkiv till arkivmyndighet och om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar i enlighet med vad som anges i 2 kap. 17 § andra stycket tryckfrihetsförordningen samt om förvaring av dessa handlingar sedan de har överlämnats. I lagen finns också bestämmelser om skyldigheten att pröva framställningar om utlämnande av sådana allmänna handlingar enligt reglerna i tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). *Lag (2009:480)*

Överlämnande av vissa arkiv till arkivmyndighet

2 § Allmänna handlingar som senast den 31 december 1999 har kommit in till eller upprättats hos Svenska kyrkans beslutande församlingar skall senast den 31 mars 2000 överlämnas till en statlig arkivmyndighet.

I arkivlagen (1990:782) finns bestämmelser om överlämnande i vissa fall av kyrko-kommunala myndigheters arkiv till arkivmyndighet.

Trossam-
fund

Förvaring av allmänna handlingar hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar

3 § Regeringen får föreskriva att allmänna handlingar får överlämnas till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar och förvaras där under viss tid utan att handlingarna upphör att vara allmänna. Detta gäller handlingar som senast den 31 december 1999 har kommit in till eller upprättats hos

1. myndigheter som har upphört och som har haft uppgifter som hänför sig till Svenska kyrkans verksamhet, eller
2. Svenska kyrkans beslutande församlingar.

Vård och tillsyn av de allmänna handlingarna

4 § Bestämmelser om vården av allmänna handlingar och om arkivmyndigheternas tillsyn finns i arkivlagen (1990:782).

5 § Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar skall vid förvaring och handhavande av de allmänna handlingarna se till att dessa lätt kan särskiljas från andra handlingar.

Om Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för sin verksamhet behöver göra tillägg i allmänna handlingar skall tilläggen utföras så att det tydligt framgår när och av vem de har gjorts, om det inte av omständigheterna klart framgår att tilläggen har gjorts efter den 31 december 1999.

Skyldigheter mot allmänheten

6 § Bestämmelser om rätten att ta del av allmänna handlingar finns i 2 kap. tryckfrihetsförordningen.

Bestämmelser om begränsningar i rätten att ta del av allmänna handlingar och om skyldigheten att iaktta sekretess finns i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Av 2 kap. 17 § andra stycket tryckfrihetsförordningen och 2 kap. 5 § andra meningen offentlighets- och sekretesslagen framgår att Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar ska jämföras med myndighet i fråga om befattningen med allmänna handlingar som de förvarar enligt denna lag. *Lag (2009:480)*

7 § Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar är skyldiga att lämna ut eget material, om detta är en nödvändig förutsättning för att en allmän handling skall kunna lämnas ut med hänsyn till det sätt på vilket materialet tillförts den handlingen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

2009:480

Denna lag träder i kraft den 30 juni 2009.

Propositioner

SFS 1999:288

SFS 2009:480

Prop. 1998/99:38

Prop. 2008/09:150

Förordning (1999:976) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring

1 § Allmänna handlingar får utan att de upphör att vara allmänna överlämnas till och tills vidare förvaras hos Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar i enlighet med vad som anges i bilagan till denna förordning under förutsättning att handlingarna senast den 31 december 1999 har kommit in till eller upprättats hos

1. myndigheter som har upphört och som har haft uppgifter som hänför sig till Svenska kyrkans verksamhet, eller
2. Svenska kyrkans beslutande församlingar.

Riksarkivet eller landsarkiven skall efter samråd med mottagande organ inom Svenska kyrkan göra en sammanställning över de handlingar som överlämnas.

2 § Riksarkivet får meddela ytterligare föreskrifter om verkställigheten av lagen (1999:288) om överlämnande av allmänna handlingar till Svenska kyrkan eller någon av dess organisatoriska delar för förvaring, m.m.

Bilaga

Myndighet eller beslutande församling

Mottagande organ inom Svenska kyrkan

Kyrkokommunala myndigheter på lokal nivå

Motsvarande församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan

Kyrkokommunala myndigheter på regional nivå

Motsvarande stift inom Svenska kyrkan

Svenska kyrkans beslutande församlingar:

– på lokal nivå

Motsvarande församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan

– på regional nivå

Motsvarande stift inom Svenska kyrkan

– kyrkomötet

Svenska kyrkan

<i>Myndighet eller beslutande församling</i>	<i>Mottagande organ inom Svenska kyrkan</i>
Pastor	Församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan som motsvarar den där pastor funnits
Pastorsämbetet	Församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan som motsvarar den där pastorsämbetet funnits
Kyrkoherde	Församling eller kyrklig samfällighet inom Svenska kyrkan som motsvarar den där kyrkoherden funnits
Kontraktsprost	Församling, kyrklig samfällighet eller stift inom Svenska kyrkan som motsvarar den församling eller kyrkliga samfällighet eller det stift där kontraktsposten funnits
Biskop	Stift inom Svenska kyrkan som motsvarar det där biskopen funnits
Domkapitel	Stift inom Svenska kyrkan som motsvarar det där domkapitlet funnits
Domkyrkorådet i Lund	Svenska kyrkan
Kyrkofondens styrelse	Svenska kyrkan
Kyrkomötets besvärnsämnd	Svenska kyrkan
Ansvarsnämnden för biskopar	Svenska kyrkan
Svenska kyrkans centralstyrelse	Svenska kyrkan

Trossam-
fund

SVENSKA KYRKANS BESTÄMMELSER – SvKB 1999:1

Kyrkoordning för Svenska kyrkan

(senast ändrad genom SvKB 2008:5)

Inledning till kyrkoordningen	184
Första avdelningen: Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund	185
1 kap. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära	185
Andra avdelningen: Församlingarna	186
Inledning	186
2 kap. Församlingens uppdrag	187
3 kap. Beslutande organ i församlingar och samfälligheter	188
Allmänt	188
Kyrkofullmäktige	189
Samfällda kyrkofullmäktige	193
4 kap. Kyrkorådet, kyrkonämnden och andra nämnder i församlingar och samfälligheter	194
Allmänt	194
Församlingen	195
Samfälligheten	198
Flerpastoratssamfälligheten	199
5 kap. Kyrkoherden	200
Tredje avdelningen: Stiften	201
Inledning	201
6 kap. Stiftets uppdrag	201
7 kap. Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnderna	202
Stiftsfullmäktige	202
Stiftsstyrelsen och nämnderna	202
8 kap. Biskopen	204
Biskopens uppgifter	204
Förhinder för biskopen	204
Kontraktsprostens uppgifter	205
Hur biskopar utses	205
Hur kontraktsprostar utses	208
9 kap. Domkapitlet	208
Skiljaktig mening	210
Val av de ledamöter och ersättare som skall vara präst eller diakon	210
Val av lekmanaledamöterna	212
Fjärde avdelningen: Den nationella nivån	212
Inledning	212
10 kap. Den nationella nivåns uppdrag	212
Allmänt	212
11 kap. Kyrkomötet	213
12 kap. Kyrkostyrelsen, m.m.	216
13 kap. Biskopsmötet	217
14 kap. Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar	217
Beslut	218
Försäkran	218
15 kap. Svenska kyrkans valprovningensnämnd	218
16 kap. Svenska kyrkans överklagandenämnd	219
Femte avdelningen: Gudstjänst	220
17 kap. Gudstjänstliv	220
18 kap. Gudstjänstböcker	223
19 kap. Dop	224

20 kap. Nattvard	225
21 kap. Bikt	226
22 kap. Konfirmation	226
23 kap. Vigsel och välsignelsehandlingar	227
Välsignelse över registrerat partnerskap	228
24 kap. Begravning	228
25 kap. Vigningshandlingar	229
26 kap. Sändnings- och mottagningshandlingar	230
27 kap. Invigningshandlingar	230
28 kap. Kyrkoåret	231
Sjätte avdelningen: Kyrkotillhörighet	233
Inledning	233
29 kap. Kyrkotillhörighet	233
Sjunde avdelningen: Kyrkliga uppdrag och befattningar	234
Inledning	234
30 kap. Uppdraget som biskop	235
31 kap. Uppdraget som präst	236
32 kap. Uppdraget som diakon	238
33 kap. Kyrkans förtroendevalda	240
34 kap. Kyrkans anställda	242
Åttonde avdelningen: Församlingstillhörighet och indelning	245
Inledning	245
35 kap. Församlingstillhörighet	246
36 kap. Indelningsenheter	247
37 kap. Ändringar i indelningen	248
Ändringar i den territoriella församlingsindelningen	248
Ändringar i pastoratsindelningen	250
Ändringar i indelningen i flerpastoratssamfälligheter	251
Ändringar i kontraktsindelningen	252
Ändringar i stiftsindelningen	252
Indelningsdelegerade	253
Namn på kyrkliga enheter	254
Nionde avdelningen: Val	254
Inledning	254
38 kap. Direkta val	255
Allmänna bestämmelser	255
Valkretsar och valkretsmandat	255
Valdistrikt	257
Registrering av gruppbeteckningar och anmälan av kandidater	257
Valsedlar	259
Röstlängder och röstkort	260
Kuvert	261
Röstning	261
Sammanräkning av rösterna	263
Mandatfördelning mellan nomineringsgrupper, utseende av ledamöter och ersättare	264
Beräkningsgrunder	268
Anmälan att för få ledamöter har utsetts	268
Närmare bestämmelser	269
Överklagande	269
39 kap. Valsätt vid indirekta val	270
Tionde avdelningen: Kyrkobyggnader	272
Inledning	272
40 kap. Kyrkobyggnader	273
41 kap. Upplåtelse av kyrka	273

Trossam-
fund

Elfte avdelningen: Ekonomi och egendom	274
Inledning	274
42 kap. Avgifter och uppbörd	274
43 kap. Kollekt	276
Allmänt	276
44 kap. Ekonomisk utjämning	277
46 kap. Prästlönetillgångar och annan ändamålsbestämd egendom ..	280
47 kap. Ekonomisk förvaltning för församlingar och samfälligheter ..	281
Målsatt kapital	281
48 kap. Revision för församlingar och samfälligheter	282
49 kap. Ekonomisk förvaltning för stiftet	283
Målsatt kapital	283
50 kap. Revision för stiftet	284
51 kap. Ekonomisk förvaltning för den nationella nivån	284
52 kap. Revision för den nationella nivån	285
Tolftte avdelningen: Handlingar och register	286
Inledning	286
53 kap. Offentlighet för handlingar	286
54 kap. Undantag från offentlighet för handlingar	287
55 kap. Diarier och arkiv	289
56 kap. Kyrkobokföring och andra register	290
Trettonde avdelningen: Tillsyn och överklagande	291
Inledning	291
57 kap. Tillsyn	292
Allmänt om tillsyn	292
Församlingsinstruktion	292
Församlingsinstruktioner för utlandskyrkan	293
Beslutsprövning	293
Överklagande av beslutsprövningsärenden	295
58 kap. Överklagande	295
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	297

Inledning till kyrkoordningen

Svenska kyrkan är ett trossamfund som leder sin historia tillbaka till de äldsta kristna församlingarna och deras bekännelse till Kristus. Svenska kyrkans trosarv är den apostoliska tron.

Alltsedan kristendomen kom till Sverige har människor samlats i församlingarna till gudstjänst, rådslag och beslut om gemensamma angelägenheter. I stiftet har biskoparna vikt präster till församlingarnas tjänst och haft uppsikt över församlingar och präster. Gudstjänstlivet har gestaltats på olika sätt; organisatoriska och ekonomiska förhållanden har kontinuerligt förändrats liksom relationerna mellan kyrka och stat.

Svenska kyrkans identitet som ett trossamfund med evangelisk-luthersk bekännelse kan härledas till reformationen av den svenska kyrkoprovinsen. Den bekännelsen antogs slutligt vid Uppsala möte 1593 i ett beslut som innefattade 1571 års kyrkoordning. Kontinuiteten tillbaka framgår av att den evangelisk-lutherska bekännelsen är grundad i Guds ord samt innehåller de ekumeniska trosbekännelserna från fornkyrkan och den augsburgska bekännelsen som skrevs inom den odelade västkyrkans ram.

Syftet med kyrkoordningen

En huvuduppgift för kyrkoordningen är att ange de strukturer och beslutsformer som ger de bästa förutsättningarna för Svenska kyrkan att fullfölja sin kallelse. Härtill kommer uppgiften att bevaka och stärka enheten och gemenskapen bland dem som tillhör Svenska kyrkan, mellan församlingar och stift och med hela den världsvida kyrkan. Kyrkoordningen behöver kontinuerligt ses över och anpassas till nya förutsättningar för att kunna fullfölja sin uppgift.

Kyrkoordningen med dess bestämmelser och inledningar ger en begränsad bild av Svenska kyrkans tro och liv. Regelsystemet behandlar främst kyrkans institutionella sida. Inledningarna begränsas till de ämnen som kyrkoordningen reglerar. Andra viktiga teman i kyrkans och enskilda kristnas tro, bekännelse och lära behandlas inte här.

Ett evangelisk-lutherskt kyrkosamfund har stor frihet att utforma sin organisation utifrån vad som i varje tid bedöms som mest ändamålsenligt. Kyrkoordningen innehåller mycket som inte är nödvändigt för kyrkans sanna enhet, men när Svenska kyrkan har fastställt bestämmelser av olika slag måste de följas för att splittring skall motverkas även i fråga om det som kan utformas på olika sätt.

Kyrkoordningen är beroende av det historiska arv som Svenska kyrkan bär med sig och den kulturella och sociala roll kyrkan har. Kyrkans organisation och uttrycksformer knyter an till det samhälle kyrkan är satt att verka i. Samtidigt måste kyrkoordningens bestämmelser stå i samklang med vad kyrkan tror, bekänner och lär.

Förhållandet mellan teologi och juridik

I kyrkoordningen knyts teologi och juridik samman. Det som Svenska kyrkan tror, bekänner och lär ger en utgångspunkt för kyrkoordningens innehåll och kriterier, mot vilket innehållet i kyrkoordningen skall prövas. Genom korta inledningar till kyrkoordningens avdelningar eller kapitel anges i en koncentrerad form bakgrunden och sammanhanget för de bestämmelser som finns i de följande paragraferna. Inledningarna innehåller långt ifrån allt vad Svenska kyrkan har att säga om de ämnen som behandlas i kyrkoordningen. Syftet är att lyfta fram några väsentliga aspekter på det som behandlas i de följande avdelningarna eller kapitlen, inte att motivera varje bestämmelse.

Vid tolkningen och tillämpningen av kyrkoordningens bestämmelser bör de principer gälla som är vedertagna för samhällets rättsordning i övrigt. Inledningarna innehåller inte några bestämmelser. Dessa återfinns endast i de efterföljande paragraferna. När bestämmelserna tillämpas skall inledningarna fungera som teologiska motiveringar till bestämmelserna och kan därmed bli av betydelse för tolkningen. Det är dock inte möjligt att enbart på grundval av vad som står i en inledningstext avgöra vad som gäller rättsligt eller pröva om någon har brutit mot kyrkans ordning. Den gällande ordningen finns i bestämmelserna.

Trossamfund

Första avdelningen: Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund

1 kap. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära

Inledning

Den kristna kyrkan bekänner en enda Gud – Fadern, Sonen och den heliga Anden – som skapar, frälsar och ger liv. Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och delar den kristna bekännelsen och lovsången till en treenig Gud.

Kyrkans centrum och livskälla är Jesus Kristus och evangeliet om honom. Evangeliet leder människan till gemenskap med Gud, som är hennes ursprung och mål. Hos Gud finns ett outtömligt djup av vishet, nåd och kärlek. Kyrkans tro innebär en grundläggande tillit till Gud och bygger på Guds väldiga handlingar, som är omvittnade i Bibeln och möter människorna i deras liv. Tron har ett från det apostoliska arvet överlämnat innehåll som kyrkan för vidare och som blir till en personlig erfarenhet i människornas liv.

Tron uttrycks i bekännelsen i ord och handling. Under kyrkans historia har tron uttryckts i nya formulerade bekännelser, när situationen har krävt det. De tre äldsta trosbekännelserna har en särställning som allmänkyrkliga uttryck för trons och kyrkans kontinuitet genom tiderna. Svenska kyrkan tillhör den evangelisk-lutherska traditionen med den augsburgska bekännelsen från 1530 som förenande bekännelsedokument. Bekännelseskriterierna från reformationstiden är vägledande vittnesbörd om hur tron utlades som svar på den tidens frågeställningar.

Kyrkans lära formuleras genom den teologiska reflektionen över vad tron och bekännelsen innebär. Det är en uppgift för enskilda kristna och kyrkan att i varje tid på nytt leva sig in i trons djup och klargöra dess innebörd. Läran uttrycks i trosbekännelser, i skrifter från kyrkans historia, i gudstjänstböcker och andra nutida dokument som kyrkan har bejakat. Varken trosbekännelserna eller läran är föremål för tro. De redovisar vad kyrkans övertygelse består i och utlägger tron. I fortlöpande samtal med andra traditioner, i förkunnelsen och gudstjänsten fortsätter Svenska kyrkan att utlägga sin tro.

Den grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för skall komma till uttryck i allt vad kyrkan gör och säger. Kyrkan förutsätter att de som företräder kyrkan delar kristen tro och kristet liv.

Kyrkans uppgift är att för alla klargöra vad dess tro, bekännelse och lära innebär. Svenska kyrkan inbjuder alla att tillhöra trons folk och dela dess liv. I kristen tro intar barnen en särställning och de behöver därför särskilt uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet.

Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära

1 § Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,

som gestaltas i gudstjänst och liv,

är grundad i Guds heliga ord, såsom det är givet i Gamla och Nya testamentets profetiska och apostoliska skrifter,

är sammanfattad i den apostoliska, den nicenska och den athanasianska trosbekännelsen samt i den oförändrade augsburgska bekännelsen av år 1530,

är bejakad och erkänd i Uppsala mötes beslut år 1593,

är förklarad och kommenterad i Konkordieboken

samt i andra av Svenska kyrkan bejakade dokument.

Andra avdelningen: Församlingarna

Inledning

Svenska kyrkan framträder lokalt som en församling. Denna är den primära enheten inom kyrkan. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor skall komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.

Svenska kyrkan har en rikstäckande indelning i territoriella församlingar som pastorala områden. Församlingarna är samtidigt en gemenskap av de människor som tillhör Svenska kyrkan och är bosatta inom församlingens område. Det finns även icke-territoriella församlingar.

Församlingen har lokal självstyrelse men är samtidigt en del av ett stift och Svenska kyrkan som trossamfund. Delaktigheten i de döptas och troendes allmänna prästadöme förenar alla i församlingen, vigda och icke vigda. Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Den demokratiska organisationen och kyrkans ämbete eller vinningstjänst har gemensamt ansvar för att bedriva en verksamhet i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. För varje församling finns ett kyrkoråd som församlingens styrelse och en kyrkoherde med ansvar för ledning, samordning och tillsyn.

Kyrkans verksamhet bärs således organisatoriskt upp såväl av alla kyrkotillhörigas, och särskilt de förtroendevaldas, ansvarstagande inom den demokratiska organisationen som av ansvarstagandet hos dem som är vigda till uppdragen inom kyrkans vinningstjänst. Det är inte två helt skilda former av ansvar. De förtroendevalda och andra som tillhör kyrkan har tillsammans med dem som innehar vinningstjänsten del i det gemensamma uppdraget att förkunna det kristna budskapet. Tillsammans har de också ansvar för det demokratiska beslutsfattandet och för besluten.

2 kap. Församlingens uppdrag

Församlingens uppgifter

1 § Församlingen är det lokala pastorala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Församlingen får även lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Särskilda bestämmelser finns om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst.

Församlingen skall anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens uppgifter samt anställa och avlöna personal, om detta inte är en uppgift för en kyrklig samfällighet som församlingen ingår i.

2 § Föreskrifter om församlingens ansvar för begravningsverksamheten finns i begravningslagen (1990:1144).

3 § En församling skall behandla dem som tillhör församlingen lika om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Ansvarsfördelningen

4 § Beslutanderätten i en församling utövas av kyrkofullmäktige eller av ett direktvalt kyrkoråd. Närmare bestämmelser om beslutanderätten finns i 3 kap.

Av kyrkoordningen framgår att kyrkoherden och kyrkorådet beslutar i vissa frågor. (SvKB 2007:5)

5 § Kyrkorådet är församlingens styrelse.

Kyrkorådet skall ha omsorg om församlingens liv och ha ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

Kyrkorådet leder och samordnar församlingens förvaltning och har tillsyn över nämndernas verksamhet.

6 § För varje församling skall det finnas en kyrkoherde, som utifrån avgivna vigningslöften på eget ansvar fullgör de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Kyrkoherden har ansvaret för tillsyn och övergripande samordning av all verksamhet utifrån församlingens grundläggande uppgift.

Kyrkoherden leder församlingens verksamhet såvitt avser gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.

Pastorat

7 § Ett pastorat är en kyrkoherdes tjänstgöringsområde.

Pastoratet kan bestå av endast en församling (enförsamlingspastorat) eller av flera församlingar (flerförsamlingspastorat).

Samfälligheter

8 § När flera församlingar utgör ett pastorat samverkar de i en samfällighet som svarar för ekonomisk utjämning, resurshushållning och service (pastoratssamfällighet).

9 § Församlingar inom flera pastorat får bilda en samfällighet som svarar för ekonomisk utjämning, resurshushållning och service (flerpastoratssamfällighet).

Hur beslut om att bilda sådana samfälligheter fattas framgår av 37 kap. 31–34 §§.

Pastoratsnämnden

10 § Pastoratsnämnden är ett gemensamt organ för församlingarna i ett flerförsamlingspastorat som ingår i en flerpastoratssamfällighet.

Närmare bestämmelser om pastoratsnämnden finns i 4 kap. 33–37 §§. (SvKB 2002:9)

Trossam-
fund

Samfällighetens uppgifter

11 § Samfälligheten har det ekonomiska ansvaret för alla församlingens uppgifter enligt 1 och 2 §§. Bestämmelser om församlingens rätt att disponera vissa anslag finns i 4 kap. 31 §. Bestämmelser om församlingens inflytande i budgetarbetet finns i 47 kap. 13 §.

Samfälligheten är arbetsgivare för alla anställda och har det grundläggande ansvaret för den fasta egendomen inom samfälligheten. Samfälligheten är också huvudman för begravningsverksamheten.

När man skall anställa någon som skall ha arbetsuppgifter i endast en av församlingarna i en samfällighet, är det den församlingens kyrkoråd som skall göra detta om inte kyrkorådet har gett tillstånd till något annat.

När man skall anställa någon som skall ha arbetsuppgifter i endast ett av pastoraten i en flerpastoratssamfällighet är det pastoratsnämnden som skall göra detta när en sådan finns och denna inte har gett tillstånd till något annat. (SvKB 2002:9)

12 § För det ekonomiska ansvaret för kyrkobyggnaderna i Visby stift får det finnas en samfällighet som omfattar samtliga församlingar i stiftet. En sådan samfällighet får ändras eller upplösas genom beslut av stiftsstyrelsen om samtliga församlingar i stiftet har samtyckt till det eller om det finns synnerliga skäl.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om en sådan samfällighet.

13 § En samfällighet får inte besluta om ändringar av en kyrkobyggnad eller i ett kyrkorum utan att församlingen först har godkänt dessa.

14 § Bestämmelserna i 3 § gäller också samfälligheterna.

Den kyrkliga beredskapen

15 § Församlingen och samfälligheten skall vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheterna under kris och höjd beredskap.

Utlandskyrkan

16 § Utlandskyrkan omfattar utlandsförsamlingar och övriga utlandsverksamheter. Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet beslutar vilka utlandsförsamlingar som tillhör Svenska kyrkan och vilka övriga utlandsverksamheter som skall finnas.

Inom utlandskyrkan gäller kyrkoordningens bestämmelser bara om det är särskilt angivet. (SvKB 2005:17)

17 § För varje utlandsförsamling skall det finnas en församlingsordning. Beslut om församlingsordningen fattas av församlingens beslutande organ. I församlingsordningen skall alltid finnas bestämmelser om vilka av kyrkoordningens bestämmelser som gäller för församlingen, om församlingstillhörighet samt om rösträtt och valbarhet i församlingen.

En församlingsordning för en viss församling skall för att gälla vara fastställd av Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet efter att Domkapitlet i Visby stift har getts tillfälle att yttra sig.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om församlingsordning för församlingar i utlandskyrkan. (SvKB 2005:17)

3 kap. Beslutande organ i församlingar och samfälligheter

Allmänt

Beslutanderätten i församlingar

1 § Kyrkofullmäktige är församlingens högsta beslutande organ.

Om en församling ingår i en samfällighet får kyrkofullmäktige bestämma att församlingens beslutanderätt i stället skall utövas av ett direktvalt kyrkoråd. Beslutanderätten utövas dock alltid av kyrkofullmäktige under resterande del av den ordinarie mandat-

perioden i en församling bildad genom en indelningsändring enligt bestämmelserna i 37 kap. 15 § tredje stycket.

Att ett direktvalt kyrkoråd samtidigt är församlingens styrelse framgår av 4 kap. (SvKB 2007:5)

2 § Ett direktvalt kyrkoråd får bestämma att församlingens beslutanderätt i stället skall utövas av kyrkofullmäktige. (SvKB 2007:5)

3 § har upphävts genom SvKB 2007:5.

4 § Beslut enligt 1 § andra stycket och 2 § skall för att gälla ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. (SvKB 2007:5)

Beslutanderätten i samfälligheter

5 § I en samfällighet utövas beslutanderätten av samfällda kyrkofullmäktige.

Kyrkofullmäktiges och samfällda kyrkofullmäktiges uppgifter

6 § Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. kyrkorådets, kyrkonämndens och andra nämnders organisation och verksamhetsformer,
4. val av ledamöter och ersättare i kyrkoråd, kyrkonämnden och andra nämnder,
5. val av revisorer och revisorsersättare,
6. grunderna för ekonomiska förmåner åt förtroendevalda, och
7. årsredovisning och ansvarsfrihet.

Trossam-
fund

Kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

Samfällda kyrkofullmäktige får, i fråga om första stycket 1, inte besluta om andra mål och riktlinjer än sådana som avser ekonomisk utjämning, resurshushållning och service.

Kyrkofullmäktige i de församlingar som ingår i en samfällighet får inte besluta om de uppgifter som avses i första stycket 2 och 5–7 utan dessa bestäms av samfällda kyrkofullmäktige. (SvKB 2007:5)

Beslutanderätten när en församling som ingår i en samfällighet saknar beslutande organ

6 a § Om kyrkofullmäktige i en församling som ingår i en samfällighet inte har tillräckligt antal ledamöter för att vara beslutfört får kyrkorådet fatta de beslut som annars ankommer på kyrkofullmäktige.

Om det i fall som anges i första stycket inte heller finns något kyrkoråd som är beslutfört skall samfällda kyrkofullmäktige

1. efter förslag från kyrkoherden fatta sådana beslut om mål och riktlinjer för verksamheten som avses i 3 kap. 6 § första stycket punkten 1,
2. bestämma vilket beslutande organ församlingen skall ha enligt 3 kap. 1–3 §§,
3. fastställa antalet ledamöter och andelen ersättare i kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd enligt 3 kap. 8 § respektive 4 kap. 12 och 13 §§, samt
4. välja ledamöter och ersättare i indelningsdelegerade i enlighet med 37 kap. 51 §.

(SvKB 2005:18)

Kyrkofullmäktige

7 § Kyrkofullmäktige väljs av de röstberättigade i församlingen.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Att indelningsdelegerade i vissa fall blir kyrkofullmäktige vid en indelningsändring framgår av bestämmelserna i 37 kap. 54 a § första stycket. (SvKB 2004:10)

Antalet ledamöter och ersättare

8 § Kyrkofullmäktige fastställer antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige.

Antalet ledamöter skall bestämmas till ett udda tal och till minst

- 15 i församlingar med högst 5.000 röstberättigade,
- 19 i församlingar med över 5.000 till och med 10.000 röstberättigade,
- 25 i församlingar med över 10.000 röstberättigade.

Antalet ersättare skall utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i församlingen. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det skall alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

Med röstberättigad avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret. (SvKB 2003:9)

9 § När kyrkofullmäktige skall utses första gången, beslutar det direktvalda kyrkorådet om antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige. Stiftsstyrelsen skall genast underrättas om beslutet. Har ett beslut inte fattats senast den 1 februari under valåret får stiftsstyrelsen besluta om antalet ledamöter och ersättare.

Om fullmäktige beslutar att antalet ledamöter eller ersättare skall ändras, skall beslutet för att gälla ha anmälts till stiftsstyrelsens senast den 1 mars under valåret.

(SvKB 2007:5)

Mandatperiodens längd

10 § Ledamöter och ersättare skall väljas för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

Ordförande

11 § Kyrkofullmäktige väljer bland sina ledamöter en ordförande och en eller flera vice ordförande.

Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen.

När sammanträdena skall hållas

12 § Kyrkofullmäktige bestämmer när ordinarie sammanträden skall hållas.

Sammanträde skall också hållas, när kyrkorådet eller minst en tredjedel av fullmäktiges ledamöter begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

13 § Vid ett sammanträde senast den 31 december under valåret skall det nyvalda kyrkofullmäktige välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret.

Hur sammanträdena kungörs

14 § Ordföranden utfärdar en kungörelse om när kyrkofullmäktige skall sammanträda. Kungörelsen skall innehålla uppgifter om tid och plats för sammanträdet samt uppgifter om de ärenden som skall behandlas.

När ett sammanträde skall hållas första gången sedan beslutanderätten har uppdragits åt fullmäktige, utfärdas kungörelsen av den senast valda ordföranden i det direktvalda kyrkorådet. (SvKB 2007:5)

15 § Kungörelsen skall anslås minst en vecka före sammanträdesdagen på församlingens anslagstavla. Den skall inom samma tid också lämnas till varje ledamot och ersättare på ett lämpligt sätt.

16 § Om ett ärende är så brådskande att det inte hinner kungöras på det sätt som föreskrivs i 15 §, skall kungörelsen med uppgifter om ärendet anslås senast vardagen före sammanträdesdagen. Dessutom skall kungörelsen på ett lämpligt sätt lämnas till varje ledamot och ersättare så att den kan antas nå dem inom samma tid.

Ersättarnas tjänstgöring

17 § Om en ledamot är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde eller att vidare delta i ett sammanträde, skall en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

18 § Ersättarna skall tjänstgöra enligt den ordning som är bestämd att gälla mellan dem.

En ersättare som redan har börjat tjänstgöra har dock företräde oberoende av turordning.

En ersättare som måste avbryta tjänstgöringen på grund av jäv i ett ärende, får åter tjänstgöra sedan det ärendet har handlagts.

19 § En ledamot som inställer sig under pågående sammanträde eller till fortsatt sammanträde, har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har inträtt i hans eller hennes ställe.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen vid ett sammanträde på grund av något annat hinder än jäv, får inte tjänstgöra igen under samma dag.

Beslutförhet

20 § Kyrkofullmäktige får handlägga ett ärende bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Om en ledamot är jävig i ett ärende, får fullmäktige handlägga detta även om antalet närvarande ledamöter på grund av jävet inte uppgår till mer än hälften.

Jäv

21 § En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.

22 § Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne, skall självmant ge det till känna.

Om det har uppkommit en fråga om jäv mot någon och någon ersättare inte har trätt i hans eller hennes ställe, skall kyrkofullmäktige snarast besluta i jävsfrågan. Den som jävet gäller får delta i prövningen av jävsfrågan endast om kyrkofullmäktige inte är beslutföra utan honom eller henne och man inte tillräckligt snabbt kan tillkalla någon annan.

Beslutsprövning av en jävsfråga får endast begäras i samband med att man begär beslutsprövning av det beslut genom vilket fullmäktige har avgjort ärendet.

(SvKB 2002:9)

Rätten för kyrkoherden och andra att delta

23 § Kyrkoherden har rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten vid kyrkofullmäktiges sammanträden samt att få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*).

Kyrkofullmäktige får bestämma att också andra skall ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten.

Ärendena i kyrkofullmäktige

24 § Kyrkofullmäktige skall besluta i ärenden som har väckts av

1. kyrkorådet eller någon nämnd,
2. en ledamot genom en motion,
3. Kyrkostyrelsen eller övriga organ som är tillsatta av Kyrkomötet,
4. stiftsstyrelsen eller någon nämnd som är tillsatt av stiftsfullmäktige,
5. domkapitlet, eller
6. revisorerna, om ärendet gäller en förvaltning som har samband med revisionsuppdraget.

Trossamfund

Beredning

25 § Innan kyrkofullmäktige avgör ett ärende skall det ha beretts av en nämnd, om ärendet hör till nämndens verksamhetsområde, eller av kyrkorådet.

Kyrkorådet skall alltid få tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en nämnd.

Kyrkorådet skall lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon nämnd har gjort det.

26 § Kyrkofullmäktige får behandla revisionsberättelsen utan föregående beredning.

Om en förtroendevald har vägrats ansvarsfrihet, får fullmäktige också utan beredning, besluta att den förtroendevalda personens uppdrag skall återkallas enligt 33 kap. 11 §.

27 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

28 § Kyrkofullmäktige får hålla val utan föregående beredning.

Man behöver inte heller bereda ärenden om ändring av antalet ledamöter och ersättare i kyrkorådet eller någon nämnd.

29 § En motion bör beredas inom sådan tid, att kyrkofullmäktige kan fatta beslut om den inom ett år från det att motionen väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta anmälas till fullmäktige vid ett sammanträde inom samma tid. Fullmäktige skall då också underrättas om vad som dittills kommit fram vid beredningen. Fullmäktige får då avskryva motionen från vidare handläggning.

Bordläggning

30 § Ett ärende skall bordläggas, om minst en tredjedel av de närvarande ledamöterna begär det. Det krävs dock att mer än hälften av de närvarande ledamöterna är ense om det för att bordlägga ett val eller ett tidigare bordlagt ärende.

Ett bordlagt ärende skall behandlas på kyrkofullmäktiges nästa sammanträde, om fullmäktige inte beslutar något annat. *(SvKB 2002:9)*

Offentlighet vid sammanträdena

31 § Sammanträdena med kyrkofullmäktige skall vara offentliga.

Ordningen vid sammanträdena

32 § Ordföranden leder kyrkofullmäktiges sammanträden och ansvarar för ordningen vid sammanträdena. Ordföranden får visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.

Hur ärendena avgörs

33 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att det inte har kungjorts enligt 14–16 §§, om samtliga närvarande ledamöter beslutar det.

34 § När överläggningen är avslutad lägger ordföranden fram förslag till beslut. Varje förslag skall utformas så att det kan besvaras med ja eller nej. Ordföranden redovisar därefter sin uppfattning om vad som har beslutats och befäster beslutet med ett klubbslag, om inte någon ledamot begär omröstning.

35 § Om en ledamot begär omröstning, skall den ske öppet, utom i ärenden som gäller val eller anställning av personal.

36 § Vid en omröstning gäller den mening som mer än hälften av ledamöterna är ense om.

37 § Vid lika antal röster är ordförandens röst utslagsgivande.

I ärenden som gäller val eller anställning av personal fattas beslutet dock genom lottning.

Reservation

37 a § Den som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet. Reservationen skall anmälas innan sammanträdet har avslutats. Om ledamoten vill utveckla reservationen närmare, skall den avfattas skriftligen och lämnas senast när protokollet justeras. (SvKB 2006:8)

Frågor

38 § För att skaffa upplysningar får ledamöterna ställa frågor till någon ledamot i kyrkorådet eller i en nämnd. Frågorna skall avse ämnen som hör till kyrkofullmäktiges, kyrkorådets eller nämndens handläggning. De får dock inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild. Kyrkofullmäktige beslutar utan föregående överläggning om en viss fråga får ställas.

Protokollet

39 § Vid kyrkofullmäktiges sammanträden skall protokoll föras på ordförandens ansvar.

40 § Protokollet skall redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort vid sammanträdet och vilka ärenden som kyrkofullmäktige har handlagt. (SvKB 2002:9)

41 § Protokollet skall för varje ärende redovisa

1. vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
4. vilka beslut som har fattats,
5. vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar,
6. vilka reservationer som har anmälts mot besluten, och
7. särskild mening enligt 23 §.

42 § I protokollet skall anges vilka frågor som har ställts och vilka som har besvarats.

43 § Ett protokoll skall justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som kyrkofullmäktige har bestämt.

44 § Senast på andra dagen efter justeringen skall denna tillkännages på församlingens anslagstavla.

Av tillkännagivandet skall det framgå var protokollet finns tillgängligt och vilken dag som det har anslagits. Tillkännagivandet får inte tas bort innan tiden för att överklaga har gått ut.

En uppgift om vilken dag tillkännagivandet anslogs skall tecknas på protokollet eller utfärdas särskilt.

45–51 §§ har upphävts genom SvKB 2007:5.

Samfällda kyrkofullmäktige

52 § Samfällda kyrkofullmäktige väljs av de röstberättigade i samfälligheten på kyrkans valdag.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Att indelningsdelegerade i vissa fall blir samfällda kyrkofullmäktige vid en indelningsändring framgår av bestämmelserna i 37 kap. 54 a § andra stycket. (SvKB 2004:10)

Antalet ledamöter och ersättare

53 § Samfällda kyrkofullmäktige fastställer antalet ledamöter i fullmäktige.

Antalet ledamöter i fullmäktige skall bestämmas till ett udda antal och till minst

- 15 i samfälligheter med högst 5.000 röstberättigade,
- 25 i samfälligheter med över 5.000 till och med 20.000 röstberättigade,
- 35 i samfälligheter med över 20.000 till och med 40.000 röstberättigade, och
- 45 i samfälligheter med över 40.000 röstberättigade.

För ledamöterna skall utses lika många ersättare.

Trossam-
fund

Med röstberättigad avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret. (SvKB 2007:5)

54 § När samfällda kyrkofullmäktige skall utses första gången, bör församlingarna komma överens om antalet ledamöter med ledning av 53 §. Stiftsstyrelsen skall genast underrättas om beslutet. Om församlingarna inte kan enas, bestämmer stiftsstyrelsen antalet ledamöter och ersättare.

55 § Om samfällda kyrkofullmäktige beslutar att antalet ledamöter skall ändras, skall beslutet för att gälla vid det kommande valet ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. (SvKB 2007:5)

Hänvisningsbestämmelser

56 § I fråga om samfällda kyrkofullmäktige tillämpas bestämmelserna i 10–44 §§ om kyrkofullmäktige i en församling. Då skall följande gälla:

1. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige och kyrkoråd i församling skall gälla samfällda kyrkofullmäktige och kyrkonämnden.
2. Kungörelser och tillkännagivanden skall anslås på samfällighetens anslagstavla.
3. Den första gången som samfällda kyrkofullmäktige skall sammanträda, utfärdas kungörelsen om sammanträdet av ordföranden i kyrkofullmäktige eller i det direktvalda kyrkorådet i den församling i samfälligheten som har flest röstberättigade.
4. Kungörelsen om sammanträdet skall, utöver vad som anges i 15 §, även lämnas till kyrkorådet i varje församling och till varje pastoratsnämnd på lämpligt sätt.
5. Samfällda kyrkofullmäktige skall, utöver vad som anges i 24 §, även besluta i ärenden som har väckts av någon församlings kyrkoråd eller av en pastoratsnämnd.
6. Innan samfällda kyrkofullmäktige avgör ett ärende som särskilt angår en församling skall, utöver vad som anges i 25 §, församlingens kyrkoråd få tillfälle att yttra sig i ärendet. Om ett ärende särskilt angår ett pastorat skall pastoratsnämnden på motsvarande sätt få tillfälle att yttra sig i ärendet.
7. Rätten att ställa frågor har, utöver vad som anges i 38 §, även ordföranden och vice ordföranden i en församlings kyrkoråd samt ordföranden och vice ordföranden i pastoratsnämnden.
8. Ordföranden och vice ordföranden i en församlings kyrkoråd har rätt att delta i fullmäktiges överläggningar men inte i besluten när det gäller sådana ärenden som särskilt angår församlingen. Motsvarande gäller för ordföranden och vice ordföranden i en pastoratsnämnd samt kyrkoherden när det gäller ärenden som särskilt angår pastoratet.
9. I en flerpastoratssamfällighet tillkommer rätten för en kyrkoherde att delta i överläggningarna bara den kyrkoherde som enligt 5 kap. 5 § har valts till ledamot i samfällighetens kyrkonämnd. När det gäller ärenden som särskilt angår ett visst pastorat eller en viss församling har även kyrkoherden i det pastoratet eller den församlingen denna rätt. (SvKB 2007:5)

4 kap. Kyrkorådet, kyrkonämnden och andra nämnder i församlingar och samfälligheter

Allmänt

1 § I varje församling skall det som församlingens styrelse finnas ett kyrkoråd. Det kan också finnas nämnder.

Har en församling ett direktvalt kyrkoråd som högsta beslutande organ är detta samtidigt den församlingens styrelse.

2 § I varje samfällighet skall det som samfällighetens styrelse finnas en kyrkonämnd. Det kan också finnas andra nämnder.

3 § I varje flerpastoratspastorat inom en flerpastoratssamfällighet skall det finnas en pastoratsnämnd.

4 § Kyrkofullmäktige eller samfällda kyrkofullmäktige får uppdra åt kyrkorådet, kyrkonämnden eller någon annan nämnd att i fullmäktiges ställe fatta beslut i ett visst ärende eller vissa grupper av ärenden.

Sådana ärenden som avses i 3 kap. 6 § första stycket eller som annars enligt kyrkoordningen skall avgöras av det beslutande organet får dock inte delegeras.

(SvKB 2007:5)

Församlingen

Kyrkorådets uppgifter

5 § Kyrkorådets grundläggande uppgifter framgår av 2 kap. 5 §.

6 § Kyrkorådet skall uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på församlingens ekonomiska ställning.

Kyrkorådet skall också göra de framställningar som behövs till kyrkofullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ samt statliga och kommunala myndigheter.

(SvKB 2007:5)

7 § Kyrkorådet skall

1. bereda eller yttra sig i ärenden som skall handläggas av kyrkofullmäktige,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och själv förvalta kyrkans och församlingens egendom om detta inte skall skötas av någon annan, och
3. verkställa kyrkofullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan.

Ett direktvalt kyrkoråd skall även besluta i ärenden som gäller mål och riktlinjer för verksamheten i församlingen.

Ett kyrkoråd inom en samfällighet skall dessutom

1. bereda och yttra sig i ärenden som särskilt angår församlingen och som skall handläggas av samfällda kyrkofullmäktige,
2. disponera de anslag som kyrkonämnden har uppdragit åt kyrkorådet, och
3. verkställa de beslut som kyrkonämnden har uppdragit åt kyrkorådet. (SvKB 2007:5)

8 § Kyrkorådet skall handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen.

När det behövs för att kyrkorådet skall kunna fullgöra sina uppgifter får rådet begära in yttranden och upplysningar från nämnder och anställda i församlingen.

Uppgiftsfördelning när beslutfört kyrkoråd saknas

8 a § Om kyrkorådet i en församling som ingår i en samfällighet inte har tillräckligt antal ledamöter för att vara beslutfört gäller följande.

Kyrkonämnden

1. tillsätter, enligt 2 kap. 11 § tredje stycket, befattningar som omfattar tjänstgöring enbart i församlingen,
2. väljer, i enlighet med 4 kap. 24 §, minst två kyrkvärdar bland dem som är röstberättigade och tillhör församlingen,
3. utser, i enlighet med 40 kap. 2 § tredje stycket jämfört med 4 kap. 24 §, en av kyrkvärdarna att tillsammans med kyrkoherden ansvara för kyrkobyggnadens inventarier i enlighet med bestämmelserna i lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., och
4. fullgör övriga uppgifter som annars ankommer på kyrkorådet om inte annat framgår av denna paragraf.

Kyrkoherden

1. beslutar, i enlighet med 17 kap. 6 §, i kyrkorådets ställe om former för huvudgudstjänster,
2. beslutar, i enlighet med 17 kap. 7 §, i kyrkorådets ställe att en huvudgudstjänst får firas med församling i ett annat samfund,
3. beslutar, i enlighet med 17 kap. 8 §, om huvudgudstjänstens uppbyggnad,

Trossamfund

4. fastställer, i enlighet med 17 kap. 9 §, gudstjänstplan,
5. beslutar, i enlighet med 18 kap. 6 §, att huvudgudstjänst får firas i annan form än enligt kyrkohandbokens ordningar,
6. yttrar sig om namn på ett pastorat, en flerpastoratssamfällighet eller ett kontrakt enligt 37 kap. 56 §,
7. prövar frågor om upplåtelse av kyrka enligt 41 kap. 4 §,
8. beslutar om församlingskollektorer enligt 43 kap. 6 §,
9. avger verksamhetsberättelse i enlighet med 47 kap. 12 §, samt
10. lämnar budgetförslag till kyrkonämnden i enlighet med 47 kap. 13 §.

Innan kyrkoherden fattar ett sådant beslut som anges i punkterna 1–5 och 8 skall samråd ske med församlingens kyrkvårdar. (SvKB 2005:18)

Kyrkoherden som ledamot

9 § Kyrkoherden är ledamot i kyrkorådet. Bestämmelser om kyrkoherdens rätt att i sitt ställe utse en annan präst som ledamot finns i 5 kap.

Val av kyrkoråd, som inte är direktvalt

10 § Kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i kyrkorådet. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex.

Antalet ersättare skall vara minst hälften av antalet valda ledamöter. (SvKB 2007:5)

Val av direktvalt kyrkoråd

11 § Församlingens röstberättigade väljer vilka ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare som skall ingå i ett direktvalt kyrkoråd.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

12 § Det direktvalda kyrkorådet fastställer antalet ledamöter och ersättare i rådet.

Antalet valda ledamöter skall bestämmas till ett jämnt tal och till minst

- 8 i församlingar med högst 500 röstberättigade.
- 10 i församlingar med över 500 röstberättigade.

Antalet ersättare skall utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i församlingen. Om ett decimaltal uppkommer, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det skall alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat.

Med röstberättigad avses en person som uppfyller kraven för rösträtt enligt 33 kap. 2 § den 1 oktober året före valåret. (SvKB 2003:9)

13 § När ett direktvalt kyrkoråd skall utses första gången beslutar kyrkofullmäktige om antalet ledamöter och ersättare. Stiftsstyrelsen skall underrättas om beslutet senast den 1 mars under valåret.

Om ett direktvalt kyrkoråd beslutar att antalet ledamöter eller ersättare skall ändras, skall beslutet för att gälla vid det kommande valet ha anmälts till stiftsstyrelsen senast den 1 mars under valåret. (SvKB 2007:5)

Mandatperiodens längd

14 § Ledamöterna och ersättarna skall väljas för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret.

14 a § Om valet till kyrkofullmäktige har upphävts och omval har ägt rum eller om rätelse har vidtagits genom förnyad sammanräkning och mandatfördelningen mellan nomineringsgrupperna därvid har ändrats, upphör uppdragen för de ledamöter och ersättare i kyrkorådet som har valts av fullmäktige, två månader efter det att omvalet eller sammanräkningen har avslutats.

När omvalet eller sammanräkningen har avslutats, skall fullmäktige förrätta nytt val av ledamöter och ersättare för återstoden av tjänstgöringstiden. (SvKB 2003:9)

15 § Om en vald ledamot avgår under tjänstgöringstiden, skall ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Om ledamoten har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare enligt den turordning som har bestämts för ersättarna.

Dessa bestämmelser gäller inte för det direktvalda kyrkorådet.

Ordförande

16 § Kyrkofullmäktige skall bland kyrkorådets valda ledamöter välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdraget.

Ett direktvalt kyrkoråd skall självt bland de valda ledamöterna välja ordförande och en eller två vice ordförande. Rådet bestämmer tiden för uppdraget. (SvKB 2007:5)

17 § Om varken ordföranden eller någon vice ordförande kan närvara vid ett sammanträde med kyrkorådet utser rådet en annan vald ledamot att vara ordförande för det tillfället.

Om ordföranden för längre tid är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag, får rådet utse en annan vald ledamot att som ersättare för ordföranden fullgöra hans eller hennes uppgifter under denna tid.

När sammanträdena skall hållas

18 § Kyrkorådet bestämmer tid och plats för sina sammanträden.

Sammanträdena skall även hållas när minst en tredjedel av rådets ledamöter eller kyrkoherden begär det eller när ordföranden anser att det behövs.

Det nyvalda kyrkorådet får sammanträda under valåret för att välja personer till de uppdrag inom församlingen som avser tiden efter valåret. (SvKB 2003:9)

Trossam-
fund

Ersättarnas tjänstgöring

19 § I fråga om ersättarnas tjänstgöring i kyrkorådet tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 17–19 §§ om ersättarnas tjänstgöring i kyrkofullmäktige.

Ersättarna får närvara vid rådets sammanträden.

Beslutförhet

20 § Kyrkorådet får handlägga ärenden bara om mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

Offentlighet vid sammanträden med direktvalda kyrkoråd

21 § Ett sammanträde med det direktvalda kyrkorådet skall vara offentligt när rådet handlägger ärenden om mål och riktlinjer för verksamheten i församlingen.

Ett sådant sammanträde skall kungöras enligt bestämmelserna i 3 kap. 14–16 §§.

Jäv

22 § En ledamot får inte delta i handläggningen av ett ärende som rör ledamoten eller ledamotens make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något ledamoten närstående intresse.

Detsamma gäller om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till ledamotens opartiskhet i ärendet.

I fråga om jäv i övrigt tillämpas bestämmelsen i 3 kap. 22 §. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige skall då gälla kyrkorådet. (SvKB 2002:9)

22 a § Bestämmelserna i 22 § gäller även anställda eller andra personer som på kyrkorådets uppdrag handlägger ett ärende. (SvKB 2002:9)

Ärendenas avgörande och protokollet

23 § I fråga om hur man fattar beslut tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§. Vidare tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 39–41, 43 och 44 §§ när det gäller hur protokollet skall föras, vad det skall innehålla samt hur det skall justeras och hur justeringen skall tillkännages.

Bestämmelserna om kyrkofullmäktige skall då gälla kyrkorådet. (SvKB 2006:8)

Kyrkvårdar

24 § Kyrkorådet väljer för mandatperioden kyrkvårdar bland dem som är döpta och röstberättigade i församlingen.

Minst två av kyrkvårdarna skall alltid vara ledamöter eller ersättare i kyrkorådet.

En kyrkvård som blir medlem i en annan församling får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden. (SvKB 2007:5)

Tillsättning av nämnder

25 § För förvaltning och verkställighet får kyrkofullmäktige tillsätta de nämnder som behövs. Ledamöter och ersättare i sådana nämnder väljs av fullmäktige till det antal som fullmäktige bestämmer. Det skall också finnas en valnämnd. Bestämmelser om valnämnd finns i 38 kap. 3 §.

För dessa nämnder tillämpas bestämmelserna om kyrkorådet i 14 a–20 och 22–23 §§.

För valnämnden gäller även 14 §.

Kyrkofullmäktige skall anta reglementen med närmare bestämmelser om nämndernas verksamhet. (SvKB 2007:5)

Närvarorätt vid sammanträden med nämnd m.m.

26 § Kyrkoherden eller den präst som avses i 5 kap. 4 § har rätt att närvara vid en nämnds sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i beslut, samt få sin mening antecknad i protokollet (*särskild mening*). Detsamma gäller ett organ till vilket kyrkorådet eller nämnd har delegerat beslutanderätt eller givit uppdrag att bereda kyrkorådets eller nämndens ärenden.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte valnämnden. (SvKB 2004:7)

Samfälligheten

Kyrkonämndens uppgifter

27 § Kyrkonämnden är samfällighetens styrelse.

I fråga om kyrkonämndens uppgifter tillämpas bestämmelserna i 6 §, 7 § första stycket 1–3 och 8 § samt i 2 kap. 5 § tredje stycket. Det som där sägs om församlingen, kyrkofullmäktige och kyrkorådet skall i stället gälla samfälligheten samt dess samfällda kyrkofullmäktige och kyrkonämnden.

Ledamöter och ersättare

28 § Kyrkoherden är ledamot i kyrkonämnden.

I flerpastoratssamfälligheter gäller vad som sägs i första stycket den kyrkoherde som enligt 5 kap. 5 § har blivit vald till sådan ledamot.

29 § Samfällda kyrkofullmäktige väljer ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i kyrkonämnden. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än sex. Vid valet skall om möjligt varje församling bli företrädd i kyrkonämnden genom minst en ledamot eller ersättare.

Antalet ersättare skall vara minst hälften av antalet valda ledamöter.

Kyrkonämnden och församlingarna

30 § Kyrkonämnden skall underrätta församlingarna om frågor av större ekonomisk betydelse. Kyrkonämnden får begära in yttranden och upplysningar från kyrkoråd och pastoratsnämnder, när det behövs för att nämnden skall kunna fullgöra sina uppgifter. (SvKB 2002:9)

31 § Kyrkonämnden skall, om det inte finns särskilda skäl, uppdraga åt församlingarnas kyrkoråd att disponera de anslag som enligt den fastställda budgeten eller ett särskilt beslut har blivit anvisade åt församlingarna och som avser deras uppgifter enligt 2 kap. 1 §.

Kyrkonämnden skall också, om det inte finns särskilda skäl, uppdra åt församlingens kyrkoråd respektive pastoratsnämnden att för samfälligheten handlägga arbetsgivarfrågor för sådana anställda som avses i 2 kap. 11 § tredje stycket respektive fjärde stycket.

Kyrkonämnden får uppdra åt församlingarnas kyrkoråd att disponera de anslag som har blivit anvisade för begravningsverksamheten i respektive församling samt att i övrigt fatta beslut enligt begravningslagen (1990:1144).

Kyrkonämnden får även uppdra åt ett kyrkoråd eller en pastoratsnämnd att verkställa samfälliga kyrkofullmäktiges beslut.

Hänvisningsbestämmelser

32 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling skall tillämpas på kyrkonämnden och övriga nämnder i samfälligheten:

- 14 § om mandatperiodens längd,
- 14 a § om vad som sker efter ett omval eller en ny sammanräkning,
- 15 § om fyllnadsval,
- 16 § första stycket och 17 § om ordförandeskapet,
- 18 § om när sammanträdena skall hållas,
- 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 20 § om beslutförhet,
- 22 och 22 a §§ om jäv,
- 23 § om ärendenas avgörande och protokoll,
- 25 § om tillsättning av nämnder, och
- 26 § om närvarorätt vid sammanträden m.m.

Trossam-
fund

Då skall följande gälla:

1. Bestämmelserna om församling och kyrkofullmäktige skall avse samfälligheten och dess samfälliga kyrkofullmäktige.
2. Bestämmelserna om mandatperiodens längd gäller kyrkonämnden och valnämnden.
3. Kungörelser och tillkännagivanden skall anslås på samfällighetens anslagstavla.
(SvKB 2003:9)

Flerpastoratsamfälligheten

Pastoratsnämndens uppgifter

33 § Pastoratsnämnden är ett gemensamt organ för församlingarna inom ett flerförsamlingspastorat.

Pastoratsnämnden skall anställa personal enligt bestämmelserna i 2 kap. 11 § fjärde stycket och för samfälligheten handlägga arbetsgivarfrågor för där angivna anställda.

Ledamöter och ersättare

34 § Kyrkoherden är ledamot i pastoratsnämnden.

35 § Kyrkoråden i församlingarna väljer inom sig ledamöter, förutom kyrkoherden, och ersättare i pastoratsnämnden.

Antalet valda ledamöter i pastoratsnämnden och hur många av dessa som varje kyrkoråd skall utse bestäms genom överenskommelse mellan kyrkoråden. Varje kyrkoråd skall dock välja minst en ledamot.

Om församlingarna inte kan enas avgörs frågan av stiftsstyrelsen.

Antalet ersättare skall vara minst hälften av antalet valda ledamöter.

Ordförande

36 § Pastoratsnämnden skall bland de valda ledamöterna välja en ordförande och en eller två vice ordförande. Nämnden bestämmer tiden för uppdragen.

Hänvisningsbestämmelser

37 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling skall tillämpas på pastorstadsnämnden:

- 14 § om mandatperiodens längd,
- 15 § om fyllnadsväl,
- 17 § om tillfällig ordförande,
- 18 § om när sammanträdena skall hållas,
- 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 20 § om beslutförhet,
- 22 och 22 a §§ om jäv, och
- 23 § om ärendenas avgörande och protokoll.

Kungörelser och tillkännagivanden skall anslås på pastoratets anslagstavla.

(SvKB 2002:9)

38 § Om kyrkofullmäktige har valt nya ledamöter i kyrkorådet enligt 14 a §, skall det nyvalda kyrkorådet inom två månader välja nya ledamöter och ersättare i pastorstadsnämnden. *(SvKB 2003:9)*

5 kap. Kyrkoherden

1 § Kyrkoherdens grundläggande uppgifter framgår av 2 kap. 6 §.

2 § Uppdraget som kyrkoherde i församlingen utövas av den som är anställd eller vikarierar som kyrkoherde.

Domprosten är kyrkoherde för den församling där stiftets domkyrka är belägen.

3 § Kyrkoherden beslutar i vilken turordning församlingens övriga präster skall träda in som vikarierande kyrkoherde när det är fråga om ett vikariat om högst tre månader. I turordningen får också tas in andra präster, som enligt församlingsinstruktionen får anlitas som vikarierande kyrkoherde.

Finns det ingen som kan träda in som vikarie enligt turordningen utses istället kyrkorådet, kyrkonämnden eller pastorstadsnämnden vikarie.

För längre vikariat än som anges i första stycket, utses kyrkorådet, kyrkonämnden eller pastorstadsnämnden vikarie och, om det är fråga om vikarie för domprost, stiftsstyrelsen. *(SvKB 2006:10)*

3 a § En vikarie för domprost, som enligt 3 § tredje stycket utses av stiftsstyrelsen, skall under vikariatet även fullgöra domprostens uppgifter enligt 7, 9, 26 och 40 kap.

(SvKB 2007:4)

4 § Kyrkoherden får utse en präst som tjänstgör i pastoratet att i kyrkoherdens ställe vara kyrkorådsledamot i någon annan församling än den där han eller hon själv är ledamot. Förordnandet skall avse den tid för vilken övriga kyrkorådsledamöter har valts. Kyrkoherden skall underrätta kyrkofullmäktiges eller det direktvalda kyrkorådets ordförande om förordnandet.

Om en präst som har utsetts enligt första stycket är förhindrad att inställa sig till ett sammanträde skall kyrkoherden tjänstgöra i stället.

En kyrkoherde som tillträder i ett pastorat får – om det finns ett förordnande enligt första stycket som har givits av den tidigare kyrkoherden – återkalla detta.

(SvKB 2007:5)

5 § I en flerpastoratssamfällighet skall kyrkoherdarna i samfälligheten genom omröstning välja en bland dem att vara ledamot i kyrkonämnden och en annan att vara hans eller hennes ersättare. Förordnandet skall avse den tid för vilken de övriga ledamöterna i kyrkonämnden har valts.

Om två eller flera får lika många röster fattas beslutet genom lottnings.

Samfälliga kyrkofullmäktige skall underrättas om förordnandet. *(SvKB 2002:9)*

Tredje avdelningen: Stiften

Inledning

Svenska kyrkan framträder regionalt som ett stift. Kyrkans episkopala struktur kommer till uttryck i att det finns en biskop i ledningen för varje stift. Stiften utgör pastorala områden som tillsammans täcker hela landet.

Varje stift omfattar församlingarna inom stiftets område och bär namn efter biskops-sätet. Stiftet är indelat i kontrakt, vilka vart och ett omfattar ett antal av stiftets församlingar. I varje kontrakt finns en kontraktsprost.

Stiftets grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlinglivet. Den uppgiften gäller därför främst församlingarnas gudstjänstliv, undervisning, diakoni och mission. Stiftet har även förvaltande uppgifter.

De som är vigda till uppdrag i kyrkan är genom kyrkans kallelse och sändning samt avgivna vigningslöften förpliktade till Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära med ett särskilt ansvar inför stiftet med dess biskop och domkapitel.

6 kap. Stiftets uppdrag

Allmänt om stiftet

1 § Stiftet är det regionala pastorala området. Dess grundläggande uppgift är att främja och ha tillsyn över församlinglivet.

Stiftet har också förvaltande uppgifter.

2 § För varje stift skall det finnas en biskop med uppgifter som anges i kyrkoordningen.

I Uppsala stift finns en ärkebiskop och en biskop. Den biskop som inte är ärkebiskop benämns biskopen i Uppsala stift.

Biskoparna skall utifrån avgivna vigningslöften på eget ansvar fullgöra sina uppgifter.

3 § Stiftet är indelat i kontrakt.

I varje kontrakt skall det finnas en kontraktsprost.

Stiftets uppgifter

4 § Stiftet skall främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Detta sker genom att stiftet erbjuder utbildning och fortbildning samt genom andra insatser.

Stiftet får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Det finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om övriga uppgifter som stiftet, biskopen, domkapitlet och stiftsstyrelsen skall fullgöra.

För sina uppgifter skall stiftet anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet samt anställa och avlöna personal.

Den kyrkliga beredskapen

5 § Stiftet skall vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten under kris och höjd beredskap.

Beslutanderätten i stiftet

6 § I ett stift utövas beslutanderätten av stiftsfullmäktige.

Av kyrkoordningen framgår att biskopen, stiftsstyrelsen och domkapitlet skall besluta i vissa frågor.

Förvaltningen och verkställigheten i stiftet

7 § I varje stift skall det finnas en stiftsstyrelse. Det kan också finnas nämnder.

Domkapitlet

8 § I varje stift skall det finnas ett domkapitel. Domkapitlet skall självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Trossam-
fund

7 kap. Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och nämnderna

Stiftsfullmäktige

Stiftsfullmäktiges uppgifter

1 § Stiftsfullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. stiftsstyrelsens och nämndernas organisation och verksamhetsformer,
4. val av ledamöter och ersättare i stiftsstyrelse och nämnder,
5. val av revisorer och revisorsersättare,
6. grunderna för ekonomiska förmåner åt förtroendevalda, och
7. årsredovisning och ansvarsfrihet.

Stiftsfullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

Stiftsfullmäktige i Visby stift beslutar inte i frågor rörande utlandskyrkan enligt 2 kap. 16 §. (SvKB 2005:17)

2 § Stiftsfullmäktige får uppdra åt stiftsstyrelsen eller en nämnd att i fullmäktiges ställe fatta beslut i vissa grupper av ärenden.

Sådana ärenden som avses i 1 § första stycket eller som annars enligt kyrkoordningen skall avgöras av det beslutande organet, får dock inte delegeras.

3 § Stiftsfullmäktige väljs av de röstberättigade i stiftet.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

Antalet ledamöter och ersättare

4 § Stiftsfullmäktige fastställer antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige. Antalet ledamöter skall bestämmas till ett udda tal och till minst 41.

Antalet ersättare skall utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje nomineringsgrupp får i stiftsfullmäktige. Om det då uppkommer ett decimaltal, avrundas detta till närmast högre hela tal. Det skall alltid utses minst två ersättare från varje nomineringsgrupp som har något mandat. (SvKB 2002:9)

5 § Om stiftsfullmäktige beslutar att antalet ledamöter eller ersättare skall ändras, skall beslutet om det nya antalet fattas senast den 1 februari under valåret och tillämpas vid det kommande valet. (SvKB 2002:9)

Hur bestämmelserna om kyrkofullmäktige m.m. i församlingar skall tillämpas på stiftsfullmäktige

6 § I fråga om stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 10–44 §§ om kyrkofullmäktige i en församling.

Då skall följande gälla:

1. Bestämmelserna om församlingen, kyrkorådet och nämnder skall i stället avse stiftet, stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.
2. Kungörelser och tillkännagivanden skall anslås på stiftets anslagstavla.
3. Bestämmelserna i 3 kap. 23 § och 3 kap. 41 § 7 om kyrkoherden skall i stället avse biskopen eller domprosten.
4. För ersättarnas tjänstgöring i stiftsfullmäktige tillämpas bestämmelserna i 38 kap. 72 §.

Stiftsstyrelsen och nämnderna

Stiftsstyrelsens uppdrag

7 § Stiftsstyrelsen skall främja församlinglivet i stiftet och verka för dess utveckling.

Av 10 kap. 6 § framgår att denna uppgift, när det gäller utlandskyrkan, ankommer på Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet. (SvKB 2002:7)

8 § Stiftsstyrelsen skall leda och samordna stiftets förvaltning och ha tillsyn över nämndernas verksamhet.

Stiftsstyrelsen skall uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på stiftets ekonomiska ställning.

Stiftsstyrelsen skall också göra de framställningar som behövs till stiftsfullmäktige och nämnder liksom till andra kyrkliga organ samt statliga och kommunala myndigheter.

9 § Stiftsstyrelsen skall

1. bereda eller yttra sig i ärenden som skall handläggas av stiftsfullmäktige,
2. ha hand om den ekonomiska förvaltningen och förvalta stiftets egendom om detta inte skall skötas av någon annan, och
3. verkställa stiftsfullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan.

10 § Stiftsstyrelsen skall verka för att beredskapsförberedelserna inom stiftet genomförs på ett ändamålsenligt sätt och med en enhetlig inriktning.

11 § Stiftsstyrelsen skall handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen.

När det behövs för att stiftsstyrelsen skall kunna fullgöra sina uppgifter får styrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftets nämnder och anställda och från domkapitlet samt från församlingar och samfälligheter.

Ledamöter och ersättare

12 § Biskopen är ledamot i stiftsstyrelsen. Domprosten är biskopens ersättare.

I Uppsala stift är biskopen i Uppsala stift ledamot i stiftsstyrelsen.

13 § Stiftsfullmäktige väljer ledamöter, förutom biskopen, och ersättare, förutom domprosten, i stiftsstyrelsen. Antalet bestämmer fullmäktige. Antalet valda ledamöter får dock inte vara mindre än åtta.

Antalet ersättare skall vara minst hälften av antalet ledamöter.

Ledamöterna och ersättarna skall väljas för fyra år, räknat från och med den 1 januari året efter valåret. (SvKB 2002:9)

Ordförandeskapet

14 § Biskopen är ordförande i stiftsstyrelsen. Bland de valda ledamöterna utser stiftsfullmäktige en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdragen som vice ordförande.

I Uppsala stift är biskopen i Uppsala stift stiftsstyrelsens ordförande.

Hur bestämmelserna om kyrkoråd i församlingar tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder

15 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling skall tillämpas på stiftsstyrelsen och stiftets nämnder:

- 4 kap. 14 a § om vad som sker efter omval eller en ny sammanräkning,
- 4 kap. 15 § om fyllnadsval,
- 4 kap. 17 § första stycket om tillfällig ordförande,
- 4 kap. 18 § om när sammanträdena skall hållas,
- 4 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 20 § om beslutförhet,
- 4 kap. 22 och 22 a §§ om jäv,
- 4 kap. 23 § om ärendenas avgörande och protokoll,
- 4 kap. 25 § om tillsättning av nämnder, och
- 4 kap. 26 § om närvarorätt vid sammanträden.

Då skall följande gälla:

1. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige, kyrkoråd och nämnder skall avse stiftsfullmäktige, stiftsstyrelsen och stiftets nämnder.

Trossamfund

2. Bestämmelserna om närvaro- och yttranderätt för kyrkoherden skall avse biskopen och, när han eller hon har förhinder, domprosten.
3. Kungörelser och tillkännagivande skall anslås på stiftets anslagstavla.
4. Stiftsstyrelsen och nämnderna får begära upplysningar från kyrkoråden, kyrkornämnderna och pastoratsnämnderna, när det behövs för att stiftsstyrelsen och nämnderna skall kunna fullgöra sina uppgifter. (SvKB 2003:9)

8 kap. Biskopen

Biskopens uppgifter

1 § Den som innehar en befattning som biskop skall

1. förkunna evangelium i ord och handling,
2. ha ansvar för att evangelium förkunnas rent och klart och för att sakramenten förvaltas enligt kyrkans bekännelse och ordning,
3. svara för ledning och tillsyn,
4. vårda och värna kyrkans enhet,
5. viga präster och diakoner,
6. kalla präster och diakoner till överläggningar, samt
7. i övrigt fullgöra biskopens uppgifter enligt kyrkoordningen.

Visitationer

2 § Biskopen skall visitera stiftets församlingar.

Biskopen får också uppdra åt kontraktsprostarna att i biskopens ställe visitera församlingarna i deras kontrakt. Uppdraget kan i särskilda fall ges till en ledamot eller till sekreteraren i domkapitlet.

Vid visitationerna skall det föras protokoll som skall lämnas till domkapitlet samt till berörd församling och samfällighet.

Fördelningen av uppgifterna mellan ärkebiskopen och biskopen i Uppsala stift

3 § Arbetsuppgifterna för ärkebiskopen och biskopen i Uppsala stift fördelas mellan dem på pastorala områden.

Ärkebiskopens pastorala område består av församlingarna inom Uppsala, Enköpings och Sigtuna kontrakt.

Biskopens i Uppsala stift pastorala område består av återstående församlingar i Uppsala stift.

Inom sina pastorala områden skall ärkebiskopen respektive biskopen i Uppsala stift svara för uppgifterna enligt 1 § 1–4 och 2 §. De utser även kontraktsprostarna inom sina respektive områden. I övrigt skall uppgifterna enligt 1 § utföras av ärkebiskopen eller, efter uppdrag från ärkebiskopen, av biskopen.

Överhovpredikant

4 § Ur kretsen av biskopar utser Konungen en överhovpredikant.

Överhovpredikanten får, i den ordning som Konungen bestämmer, fullgöra de uppgifter beträffande hovförsamlingen som för andra församlingar ankommer på stiftsstyrelsen eller domkapitlet.

Närmare bestämmelser om vem som får tillhöra hovförsamlingen finns i 35 kap.

Förhinder för biskopen

5 § När biskopen är förhindrad att utöva sin tjänst eller när biskopstjänsten är ledig får domkapitlet besluta om vem som skall fullgöra biskopens uppgifter, såvida detta inte är särskilt reglerat i kyrkoordningen.

I Uppsala stift skall dock vad som sägs i första stycket gälla först när båda biskoparna är förhindrade.

Uppgiften att viga präster och diakoner får bara ges åt en annan biskop.

Kontraktsprestens uppgifter

6 § Kontraktspresten skall i sitt kontrakt

1. biträda biskopen med ledningen och tillsynen,
2. biträda biskopen vid visitationerna i församlingarna,
3. på biskopens uppdrag visitera församlingar, samt
4. i övrigt fullgöra de uppgifter som kontraktspresten enligt kyrkoordningen skall utföra.

Hur biskopar utses

Allmänna bestämmelser

7 § En biskop utses genom ett val i stiftet. Ärkebiskopen utses genom val i alla stift. Rösträtt i dessa val har bara särskilt röstberättigade.

Valet skall föregås av ett provval för nominering av kandidater.

Stiftsstyrelsen ansvarar för genomförandet av provvalet och valet. (SvKB 2005:17)

8 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar skall utifrån bestämmelserna i 25 kap. 2 § första stycket pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhållit röster i provvalet. Prövningen skall omfatta de kandidater som erhållit fem procent eller mera av rösterna. Om möjligt skall dock minst fem kandidater bli behörigförklarade.

I valet får röster bara avges på dem som Ansvarsnämnden förklarat behöriga att biskopsvigas. (SvKB 2002:9)

9 § Vid valet har varje röstberättigad en röst.

Vid valet av ärkebiskop skall samtliga röster från prästerna och elektorerna i Uppsala stift delas med tio, varvid decimaler skall strykas.

Därefter skall de läggas samman med övriga röster.

10 § En kandidat som får mer än hälften av rösterna är vald till biskop.

Om ingen kandidat får mer än hälften av rösterna skall en andra valomgång genomföras mellan de två kandidater som i det första valet har fått flest röster. Om flera kandidater fått lika många röster avgörs genom lottning vilka av kandidaterna som skall delta i den andra valomgången.

11 § Om båda kandidaterna i en andra valomgång får lika många röster avgörs valet genom lottning.

12 § Kyrkostyrelsen bekräftar valet genom att utfärda ett bevis om utnämningen till biskop.

Röstberättigade

13 § Vid ett biskopsval, som inte avser befattningen som ärkebiskop eller biskop i Visby stift, har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. de som är anställda som präster i stiftet eller i någon av dess församlingar, och
3. särskilt utsedda elektorer. (SvKB 2005:17)

14 § Vid ett val av ärkebiskop har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift,
2. ledamöterna i Kyrkostyrelsen,
3. de som är anställda som präster i Uppsala stift eller i någon av dess församlingar, och
4. särskilt utsedda elektorer för Uppsala stift. (SvKB 2002:9)

14 a § Vid ett val av biskop i Visby stift har följande personer rösträtt:

1. domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter,
2. ledamöterna i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet,

Trossamfund

3. de som är anställda som präster i Visby stift eller i någon av dess församlingar i Sverige,
4. de som är anställda som präster för utlandsförsamlingarna, och
5. särskilt utsedda elektorer. (SvKB 2005:17)

15 § Stiftsstyrelsen skall upprätta en förteckning som visar vilka präster som har rösträtt och hur många elektorer som skall väljas i varje pastorat.

Hur elektorerna utses

16 § När det gäller val av elektorer utgör varje pastorat en valkrets.

17 § Inom varje pastorat skall det väljas lika många elektorer som det finns anställda präster och tjänstgörande pastorsadjunkter i pastoratet vid tidpunkten för elektorsvalet.

18 § För elektorerna skall det väljas lika många ersättare.

19 § Valet av elektorerna och deras ersättare skall äga rum senast den dag som stiftsstyrelsen bestämmer.

20 § Om ett pastorat består av en församling, skall elektorerna och deras ersättare väljas av kyrkofullmäktige eller, om det inte finns något kyrkofullmäktige, av kyrkorådet.

21 § Om ett pastorat består av två eller flera församlingar, skall elektorerna och deras ersättare väljas av samfällda kyrkofullmäktige.

Om det inte finns samfällda kyrkofullmäktige i pastoratet skall elektorerna och deras ersättare i stället väljas av kyrkoråden gemensamt i pastoratets församlingar.

22 § Vid valet av elektorerna och deras ersättare får inte de personer rösta som redan har rösträtt vid biskopsvalet.

23 § Valbar till elektor och ersättare för elektor är den som är behörig att utses till ledamot i kyrkofullmäktige i en församling inom pastoratet.

Den som redan har rösträtt vid biskopsvalet är dock inte valbar.

Elektorer från utlandskyrkan

23 a § För varje församling i utlandskyrkan skall de valda ledamöter i kyrkorådet som tillhör Svenska kyrkan välja lika många elektorer som det finns anställda präster för församlingen vid tidpunkten för elektorsvalet. En elektor skall tillhöra Svenska kyrkan och vara valbar i den församling som förrättar valet.

Vid valet av elektorer gäller bestämmelserna i 18, 19 och 22 §§ samt i 23 § andra stycket. (SvKB 2005:17)

Hur provvalet går till

24 § Provvalet skall ske på betryggande sätt enligt anvisningar som stiftsstyrelsen utfärdar.

Rösträtt i provvalet har de som har rösträtt i biskopsvalet.

25 § Stiftsstyrelsen skall omedelbart efter det att rösterna räknats anslå resultatet av provvalet på stiftets anslagstavla.

Så snart provvalet inte längre kan överklagas skall resultatet överlämnas till Svenska kyrkans ansvarsnämnd för prövning enligt 8 § av kandidaternas behörighet.

Hur biskopsvalet går till

26 § Stiftsstyrelsen bestämmer tidpunkten för biskopsvalet.

27 § För att avge sina röster samlas de röstberättigade enligt följande:

1. stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter samlas med stiftsstyrelsens ordförande som valförrättare,

2. Kyrkostyrelsens ledamöter deltar tillsammans med stiftsstyrelsens och domkapitlets ledamöter i Uppsala stift,
3. övriga röstberättigade inom varje kontrakt samlas med kontraktsprosten som valförrättare.

Om kontraktsprosten är förhindrad att vara valförrättare utser stiftsstyrelsen en annan av prästerna i kontraktet att fullgöra uppgiften.

Stiftsstyrelsen i Visby stift beslutar hur präster och elektorer i utlandskyrkan samt ledamöterna i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet skall utöva sin rösträtt.

(SvKB 2005:17)

28 § Prästerna inom ett kontrakt samt elektorerna för kontraktets pastorat röstar i sitt kontrakt.

Stiftsadjunkter och tjänstlediga pastorsadjunkter röstar i det kontrakt där stiftets domkyrka är belägen.

29 § Den som har rösträtt under flera av punkterna i 13–14 a §§ skall meddela valförrättarna på vilket ställe han eller hon kommer att lämna sin röst. (SvKB 2005:17)

30 § Valförrättningen är offentlig.

31 § Valet skall ske med slutna sedlar. Dessa skall vara lika till storlek, material och färg och vara utan kännetecken.

Varje röstande skall på sin valsegel ange namnet på den person som han eller hon anser vara lämpligast att bli biskop i stiftet. Den föreslagnas titel och hemort får också anges på valsegeln.

32 § Omedelbart efter det att röstningen har förklarats avslutad skall valförrättaren räkna rösterna tillsammans med två av dem som röstat. Dessa två utses av de röstberättigade. Rösträkningen skall genomföras utan avbrott. Resultatet av rösträkningen är preliminärt.

Omedelbart efter det att den preliminära rösträkningen har avslutats skall valförrättaren till stiftsstyrelsen överlämna en förteckning över de röstande, protokollet samt valseglar i förseglade omslag.

Stiftsstyrelsen skall se till att samtliga dessa handlingar kommer in. Om någon handling saknas skall den begäras in.

33 § Stiftsstyrelsen skall göra den slutliga sammanräkningen av valresultatet. Vid valet av ärkebiskop skall stiftsstyrelsen vid denna sammanräkning iakttä bestämmelsen i 9 § andra och tredje styckena.

34 § En valsegel är ogiltig om den har kännetecken som uppenbarligen har gjorts med avsikt.

35 § Ett namn på en valsegel skall anses obefintligt om namnet avser en kandidat som inte behörigförklarats av ansvarsnämnden, är överstruket eller det inte klart framgår vem som avses.

Om valsegeln upptar flera namn, skall alla namn utom det första anses obefintliga.

36 § Om det behövs en andra valomgång skall stiftsstyrelsen genast kungöra det på stiftets anslagstavla samt meddela dem som berörs.

Den andra valomgången genomförs på samma sätt som det första valet.

37 § När valet har genomförts så att en kandidat blivit vald till ny biskop skall stiftsstyrelsen på stiftets anslagstavla kungöra vem som valts.

Överklagande

38 § Elektorsvalet, provvalet och biskopsvalet får överklagas hos Svenska kyrkans valprovsnämnd. Elektorsvalet får dock bara överklagas i samband med att provvalet överklagas.

Trossamfund

Skrivelse med överklagandet över elektorsvalet eller provvalet skall ha kommit in till stiftsstyrelsen senast tre veckor efter det att resultatet av provvalet har anslagits på stiftets anslagstavla.

Skrivelse med överklagandet över biskopsvalet skall ha kommit in till stiftsstyrelsen senast tre veckor efter det att resultatet av biskopsvalet har anslagits på stiftets anslagstavla.

Vem som får överklaga

39 § Den som har varit röstberättigad vid biskopsvalet har rätt att överklaga provvalet och biskopsvalet.

Även den som har varit röstberättigad vid elektorsvalet får överklaga provvalet, om grunden för överklagandet är att fel har förekommit vid elektorsvalet.

Hur kontraktsprostar utses

40 § Kontraktsprosten utses av biskopen efter det att kontraktets präster har hörts. Vid behov får biskopen utse en vikarie för kontraktsprosten.

Om biskopen är förhindrad att utse en kontraktsprost eller vikarie för kontraktsprosten får domkapitlet göra det. Domkapitlets förordnande får bara vara till dess att biskopen har utsett en ny kontraktsprost.

9 kap. Domkapitlet

Domkapitlets sammansättning

1 § Domkapitlet skall bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som är en i stiftet eller i någon av dess församlingar anställd präst eller diakon,
4. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
5. tre övriga ledamöter.

Ledamöterna som avses i första stycket 4 och 5 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande skall tillämpas för dessa.

För biskopen och domprosten som ledamot utses en gemensam ersättare som skall vara präst. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses tre ersättare. (SvKB 2002:9)

2 § I Uppsala stift skall domkapitlet bestå av följande ledamöter:

1. ärkebiskopen, som är ordförande,
2. biskopen i Uppsala stift, som är förste vice ordförande,
3. domprosten, som är andre vice ordförande,
4. en ledamot som är en i stiftet eller i någon av dess församlingar anställd präst eller diakon,
5. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
6. fyra övriga ledamöter.

Ledamöterna som avses i första stycket 5 och 6 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande skall tillämpas för dessa.

För ärkebiskopen, biskopen och domprosten som ledamot utses två gemensamma ersättare som skall vara präst. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses fyra ersättare. (SvKB 2002:9)

2 a § Domkapitlet i Visby stift skall bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som är anställd som präst eller diakon i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige,
4. en ledamot som är präst eller diakon och som vid valet är anställd i utlandskyrkan,
5. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
6. fyra övriga ledamöter varav en när valet äger rum skall vara valbar i en utlandsförsamling.

Ledamöterna som avses i första stycket 5 och 6 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande skall tillämpas för dessa. För ordinarie ledamot och ersättare valda av Kyrkomötet enligt bestämmelserna i 19 § andra stycket gäller de bestämmelser om valbarhet och valbarhetshinder som i 33 kap. anges för val till den nationella nivån.

För biskopen och domprosten som ledamot utses en gemensam ersättare som skall vara präst i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige. För var och en av ledamöterna som avses i första stycket 3–5 utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav som ledamoten. För den ledamot som enligt första stycket 6 skall vara valbar i en utlandsförsamling utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav som ledamoten. För de övriga ledamöterna utses tre ersättare.

(SvKB 2005:17)

2 b § Ledamoten som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare deltar i domkapitlets överläggningar i alla ärenden men har rösträtt endast vid handläggningen av ärenden enligt 5 § andra och tredje styckena.

Ersättarna får delta vid överläggningarna och har därvid rätt att yttra sig.

(SvKB 2002:9)

Sekreterare och föredragande

3 § Sekreterare i domkapitlet är en i stiftet anställd stiftsjurist.

I frågor som rör den kyrkomusikaliska verksamheten i stiftet är domkyrkoorganisten eller annan musiksakkunnig föredragande. I andra frågor är en ledamot, sekreteraren eller någon annan i stiftet anställd person, föredragande.

4 § Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara sekreterare eller föredragande i domkapitlet.

Beslutförhet

5 § Domkapitlet är beslutfört när minst sex eller, om samtliga är ense om beslutet, minst fem ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande. Ordföranden eller vice ordföranden måste dock vara närvarande för att domkapitlet skall vara beslutfört.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§ – beslutfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare som ordförande eller den ledamotens ersättare.

Vid handläggningen av ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ i andra fall än som anges i andra stycket och 58 kap. skall också den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare vara beslutande. (SvKB 2003:9)

Delegation

5 a § Domkapitlet får uppdra åt

1. ordföranden eller vice ordföranden att besluta på domkapitlets vägnar om något annat inte sägs i 5 b §,
2. ordföranden, vice ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande. (SvKB 2003:9)

Trossamfund

5 b § Beträffande ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 34 kap. 9, 10 och 14 §§, 53 kap. 10 §, 57 kap. 8–18 §§ och 58 kap. får delegation ske bara på det sätt som anges i andra stycket.

Domkapitlet får uppdra åt

1. ordföranden eller vice ordföranden att slutligt avgöra ärenden enligt 31 kap. 11 § 2 och 3 samt 32 kap. 11 § 2 och 3,
2. en grupp bestående av ordföranden eller vice ordföranden och ytterligare minst två av domkapitlets ledamöter att besluta i ärenden enligt 34 kap. 9, 10 eller 14 §. Gruppen får endast fatta beslut om samtliga är ense,
3. ordföranden, vice ordföranden, den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare att beträffande ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§, 57 kap. 8–18 §§ och 58 kap. fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet, eller som innebär att ärendet inte skall prövas i sak,
4. ordföranden, vice ordföranden och sekreteraren att fatta beslut i fråga om utlämnande av handling enligt 53 kap. 10 §, och
5. den som var ordförande att besluta om rättelse enligt 57 kap. 18 § och 58 kap. 16 §. (SvKB 2005:15)

Jäv

6 § I fråga om jäv skall bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Omröstningsregler m.m.

7 § Om det vid en överläggning i sådana ärenden som anges i 5 § andra och tredje styckena framkommer skilda meningar skall en omröstning ske.

Därvid skall vid överläggningar som avser ärenden om behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst, reglerna om omröstning i brottmål i allmän domstol tillämpas. Vid överläggningar i övriga ärenden enligt första stycket skall i stället reglerna om omröstning i tvistemål tillämpas.

I domkapitlets ärenden i övrigt skall bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige skall då gälla domkapitlet. (SvKB 2006:8)

Skiljaktig mening

7 a § Vid avgörande av ärenden enligt 31 kap. 11–14 §§ respektive 32 kap. 11–14 §§ skall av beslutet framgå skiljaktig mening där sådan förekommit. Att detsamma gäller vissa andra ärenden framgår av 57 kap. 17 § respektive 58 kap. 15 §. (SvKB 2006:8)

Protokoll

8 § I fråga om protokoll skall bestämmelserna i 3 kap. 39–41 och 43 §§ tillämpas. Bestämmelserna om kyrkofullmäktige skall då gälla domkapitlet. (SvKB 2002:9)

Domkapitelsförsäkran

9 § Innan en ledamot första gången deltar i domkapitlets överläggningar skall han eller hon avlägga denna försäkran:

”Jag NN lovar och försäkrar på heder och samvete att jag i trohet mot kyrkans lära och ordning efter bästa förstånd skall fullgöra det uppdrag som ledamot av domkapitlet vilket har anförtrotts mig och inte yppa något som förekommit vid domkapitlets överläggningar.”

Val av de ledamöter och ersättare som skall vara präst eller diakon

10 § Valet av de ledamöter och ersättare som skall vara präst- eller diakonvigda äger rum vid ett gemensamt möte med stiftets präster och diakoner med biskopen som valförrättare. Därvid röstar prästerna och diakonerna gemensamt fram ledamöterna och ersättarna.

Röstberättigade som är förhindrade att närvara vid det gemensamma mötet får – när fråga är om val som sker med slutna sedlar – avge sina röster genom att sända valsedlarna med post eller bud. Valsedlarna för respektive val skall läggas i olika kuvert, vilka skall tillslutas och förses med egenhändigt undertecknad påskrift om innehållet. Kuverten måste för att valsedlarna skall tas med vid sammanräkningen vara valförrättaren tillhanda innan mötet börjar. (SvKB 2003:9)

Kallelse till valet

11 § Biskopen utfärdar kallelse till valet.

Kallelsen skall i god tid före valet sändas till de röstberättigade.

Rösträtt vid valet

12 § Rösträtt vid valet har den som innehar en anställning som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar och som är behörig att utöva uppdraget som präst eller diakon i Svenska kyrkan.

Mandatperiodens längd

13 § Valet av ledamoten som är präst eller diakon och hans eller hennes ersättare skall gälla för en tid av fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Detsamma gäller valet av de präster som skall vara ersättare för biskopen och domprosten.

14 § Om en ledamot eller en ersättare avgår under valperioden får fyllnadsval förrättas om biskopen bestämmer det.

Trossam-
fund

Förfarandet vid valet

15 § Valet skall ske med slutna sedlar.

Först hålls och sammanräknas valet av den ordinarie ledamoten respektive valen av de ordinarie ledamöterna var för sig. Därefter hålls valen av ersättare var för sig. Vid vart och ett av valen öppnas innan sammanräkningen börjar de kuvert som har sänts in. Valsedlarna tas ut, utan att läsas, och blandas med de valsedlar som har lämnats personligen. Vid lika antal röster avgörs utgången av valet genom lottnig.

Valen av ersättare får ske genom acklamation vid det gemensamma mötet. Begär röstberättigad som deltar i mötet omröstning skall sådan ske med slutna sedlar. Om valen sker genom acklamation skall insända valsedelkuvert förstöras utan att ha öppnats.

Vid valet av de två ersättarna för ärkebiskopen, biskopen i Uppsala stift och domprosten i Uppsala stift skall bestämmas i vilken ordning ersättarna skall inträda i tjänst. (SvKB 2003:9)

Protokoll

16 § Protokoll skall föras över valet.

I protokollet skall anges vilka röstberättigade som har lämnat sina valsedlar personligen vid valtillfället och vilka som har sänt in sina valsedlar.

Protokollet skrivs under av biskopen och justeras av minst två röstberättigade. Det skall sedan omedelbart sändas till domkapitlet. (SvKB 2003:9)

17 § Valsedlar och annat valmaterial skall förvaras på ett betryggande sätt till dess tiden för överklagande har gått ut.

Överklagande

18 § Valet får överklagas hos Svenska kyrkans valprovsnämnd.

Skrivelse med överklagandet skall ha kommit in till biskopen senast tre veckor efter det att valet hölls.

Den som var röstberättigad vid valet har rätt att överklaga. (SvKB 2002:9)

Val av lekmannaledamöterna

Tidpunkt för valet

19 § De ledamöter som avses i 1 § första stycket 4 och 5 och 2 § första stycket 5 och 6 och deras ersättare väljs av det nyvalda stiftsfullmäktige för fyra år.

Vid valet av domkapitel i Visby stift gäller bestämmelserna i första stycket den ledamot som avses i 2 a § första stycket 5 och den ledamotens ersättare samt tre av de ledamöter som avses i 2 a § första stycket 6 och deras ersättare. Den ledamot i första stycket 6 som vid valet skall vara valbar i en församling i utlandskyrkan och den ledamotens ersättare väljs av Kyrkomötet vid det första sammanträdet under mandatperioden. Valen gäller till dess att Kyrkomötet har hållit nya val under nästa mandatperiod.

Övriga ledamöter och deras ersättare väljs för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum. (SvKB 2005:17)

20 § Om en ledamot eller ersättare avgår under tjänstgöringstiden, skall fyllnadsväl hållas för den tid som återstår.

Om ledamoten har utsetts vid ett proportionellt val inträder i stället en ersättare i enlighet med den ordning som har bestämts för ersättarnas tjänstgöring.

Fjärde avdelningen: Den nationella nivån

Inledning

Svenska kyrkan är ett trossamfund bestämt av sin evangelisk-lutherska bekännelse. På den nationella nivån representeras Svenska kyrkan av organ som står till trossamfundets förfogande.

Svenska kyrkan på nationell nivå tar ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter i fråga om inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, samråd samt ekumeniska relationer, internationell diakoni och mission. Till uppgiften hör också att vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Det beslutar om kyrkoordningen. Den lokala och regionala självstyrelsen kommer till uttryck i att Kyrkomötet inte får besluta i sådana enskilda frågor som faller inom församlingarnas och stiftens ansvarsområden.

Kyrkomötet får som det högsta beslutande organet ange vilka andra organ som skall finnas på nationell nivå och vilka uppgifter de skall ha. (SvKB 2002:9)

10 kap. Den nationella nivåns uppdrag

Allmänt

1 § Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Kyrkomötet får inte besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i.

Ansvarsfördelningen

2 § Kyrkomötet skall i kyrkoordning utfärda bestämmelser om

1. Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
2. Svenska kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
3. tillhörigheten till Svenska kyrkan,
4. kyrkans vigningstjänst,
5. den kyrkliga organisationen, och
6. de regler efter vilka församlingarna och stiftens samt organen på den nationella nivån skall fullgöra sina uppgifter.

- 3 §** Kyrkostyrelsen eller något organ som Kyrkomötet bestämmer skall
1. stödja stiftens arbete för utveckling av församlingslivet,
 2. ansvara för Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder,
 3. svara för Svenska kyrkans officiella relationer till andra kyrkor och samfund,
 4. samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission och internationell diakoni,
 5. ange villkoren för tillträde till de kyrkliga grundutbildningarna och bestämma utbildningsplanerna för dessa samt se till att de kyrkliga grundutbildningarna erbjuds i tillräcklig omfattning,
 6. svara för det kyrkliga utjämningsystemet,
 7. ha hand om övergripande frågor när det gäller Svenska kyrkans gemensamma datasystem,
 8. främja forskning av betydelse för Svenska kyrkan, och
 9. verka för ett rikt och mångfaldigt kulturliv som främjar dialogen kring religion och livstolkning.

De organ som Kyrkomötet bestämmer har också andra förvaltande uppgifter.

(SvKB 2005:14)

4 § Kyrkostyrelsen företräder trossamfundet Svenska kyrkan. Den bereder och verkställer Kyrkomötets beslut. Den har också förvaltande uppgifter.

5 § har upphävts genom SvKB 2005:7.

6 § För samordning, planering och utveckling skall det finnas följande nämnder:

1. Nämnden för internationell mission och diakoni, med särskilt ansvar för insatserna rörande internationell mission och diakoni.
2. Nämnden för utbildning, forskning och kultur, med särskilt ansvar för de kyrkliga grundutbildningarna, kyrkans forskning och kulturfrågorna.
3. Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet, med särskilt ansvar för att främja församlingslivet i utlandskyrkan. (SvKB 2005:17)

7 § För samråd i frågor som rör biskoparnas uppdrag inom kyrkans vigningstjänst och tillsyn över biskoparnas verksamhet finns Biskopsmötet.

8 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar är ett särskilt organ för att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

Ansvarsnämnden skall självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

9 § Svenska kyrkans valprövningsnämnd är ett särskilt organ för att pröva överklaganden av val.

Valprövningsnämnden skall självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

10 § Svenska kyrkans överklagandenämnd är ett särskilt organ för att ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan.

Överklagandenämnden skall självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

11 kap. Kyrkomötet

Kyrkomötets sammansättning m.m.

1 § Kyrkomötet består av tvåhundra femtioen valda ledamöter.

2 § Kyrkomötet väljs av de röstberättigade i hela landet.

Bestämmelser om rösträtt och valbarhet finns i 33 kap. och om valet i 38 kap.

3 § Stiftens biskopar skall närvara vid Kyrkomötets sammanträden.

Trossamfund

Mandatperiodens längd

4 § Ledamöter och ersättare skall väljas för fyra år räknat från och med den 1 mars året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

5 § För varje ledamot utses lika många ersättare som ledamotens nomineringsgrupp har fått mandat i valkretsen. Det skall dock alltid utses minst tre ersättare för varje ledamot.

När sammanträdena skall hållas

6 § Kyrkomötet skall sammanträda i september och oktober vid två tillfällen varje år. Kyrkomötet får sammanträda högst 10 dagar under ett år.

7 § Kyrkomötets sammanträden i plenum är offentliga.

Ordförande

8 § Kyrkomötet skall för varje mandatperiod välja en ordförande samt en förste och en andre vice ordförande.

Till dess att valen av ordförande har förrättats utövas ordförandeskapet av den som har varit ledamot längst tid. Om två eller flera har varit ledamöter lika länge, har den äldste av dem företräde.

Närvarorätt

9 § Stiftens biskopar får delta i Kyrkomötets överläggningar och framställa förslag.

Ledamöterna i Kyrkostyrelsen har rätt att närvara och delta i Kyrkomötets överläggningar. De får delta i besluten bara om de är ledamöter av Kyrkomötet.

Ordföranden i en sådan nämnd som anges i 10 kap. 6 § får delta i överläggningarna, men inte i besluten vid granskningen av nämndens verksamhet även om han eller hon inte är ledamot av Kyrkomötet eller i Kyrkostyrelsen. (SvKB 2005:7)

Ärenden i Kyrkomötet

10 § Kyrkomötet skall besluta i ärenden som har väckts av

1. Kyrkostyrelsen genom en skrivelse,
2. en ledamot eller en biskop genom en egenhändigt underskriven motion,
3. ett utskott inom dess beredningsområde genom ett betänkande, och
4. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.

Kyrkostyrelsen, ledamöter och biskopar får väcka ärenden endast till årets första sammanträde.

Hur ärendena bereds

11 § Kyrkomötets ärenden skall beredas i ett utskott innan de avgörs eller, om det gäller val, av valberedningen.

Det finns särskilda bestämmelser om beredningen av lärofrågor i 16–18 §§.

12 § Beredningen av ärenden i ett utskott skall göras under årets första sammanträde.

Om det krävs för beredningen av ett ärende kan Kyrkomötet besluta att ett utskott får sammanträda mellan det första och det andra sammanträdet under ett år. I ett sådant beslut skall anges hur många dagar utskottet får sammanträda.

Beredningen skall vara färdig i sådan tid att ärendet kan avgöras vid årets andra sammanträde.

Ärendenas avgörande

13 § Kyrkomötet skall vid årets andra sammanträde fatta beslut i alla ärenden som har väckts vid det första sammanträdet och som inte behandlas enligt bestämmelserna i 18 §.

14 § När ett ärende skall avgöras tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§.

Det finns särskilda bestämmelser om beslut i lärofrågor i 18 § och om beslut i vissa av kyrkoordningens bestämmelser i 19 §. (SvKB 2006:8)

Särskilda bestämmelser

15 § Kyrkomötet kan på förslag av Kyrkomötets ordförande besluta att för särskilt fall avvika från bestämmelserna i 6 och 11–13 §§.

Ett förslag enligt första stycket prövas genom omröstning utan föregående beredning i utskott. För beslut fordras att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av Kyrkomötets ledamöter ansluter sig till förslaget.

Behandlingen av lärofrågor

16 § Läronämnden skall bestå av stiftens biskopar och åtta andra ledamöter valda av Kyrkomötet.

Ärkebiskopen är ordförande i Läronämnden. Läronämnden skall inom sig välja en vice ordförande.

17 § Läronämnden skall yttra sig innan Kyrkomötet beslutar i ärenden som gäller

1. grundläggande bestämmelser om Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära,
2. Svenska kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar,
3. kyrkans vigningstjänst, och
4. ekumeniska överenskommelser.

Läronämnden skall beredas tillfälle att yttra sig i övriga lärofrågor.

18 § Beslutar Kyrkomötet i något ärende som gäller ett ämne som anges i 17 § första stycket att bifalla ett förslag som har avstyrkts av Läronämnden skall denna åter yttra sig och ärendet på nytt beredas i utskottet innan Kyrkomötet fattar ett slutligt beslut.

Vid det slutliga beslutet måste två tredjedelar av de röstande bifalla ett förslag som har avstyrkts av Läronämnden för att förslaget skall genomföras. (SvKB 2004:10)

Trossam-
fund

Beslut vid två tillfällen

19 § För att ändra följande bestämmelser i kyrkoordningen skall Kyrkomötet fatta likalydande beslut vid sammanträdet i oktober två på varandra följande år:

1. 16–19 §§ om lärofrågor och kyrkoordningsfrågor,
2. 29 kap. 2–4 §§ om kyrkotillhörighet,
3. 53 kap. om offentlighet för handlingar, och
4. 54 kap. om undantag från offentlighet för handlingar m.m.

Hur man överklagar val inom Kyrkomötet

20 § Val inom Kyrkomötet med slutna sedlar får överklagas hos Svenska kyrkans valprövningsnämnd inom två dagar efter det att resultatet av valet har meddelats.

Valet skall gälla även om det har överklagats till dess att Valprövningsnämnden har fattat sitt beslut. Bestämmelserna i 58 kap. 14 § gäller inte vid överklagandet.

Protokollet

21 § Vid sammanträden i plenum skall föras fullständiga protokoll. För varje ärende skall redovisas

1. namnen på dem som yttrat sig,
2. i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
3. genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
4. vilka beslut som har fattats, och
5. vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

Protokoll, skrivelser, motioner, yttranden och utskottsbetänkanden skall tryckas. Kyrkostyrelsen skall svara för tryckningen.

22 § Protokollen skall justeras av ordföranden och tre andra ledamöter.

Arbetsordning

23 § Ytterligare bestämmelser om Kyrkomötet finns i Kyrkomötets arbetsordning.

12 kap. Kyrkostyrelsen, m.m.

Kyrkostyrelsen

1 § Kyrkostyrelsen leder och samordnar förvaltningen av den nationella nivåns uppgifter.

Kyrkostyrelsen skall uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på den nationella nivåns ekonomiska ställning.

Kyrkostyrelsen skall också göra de framställningar som behövs till Kyrkomötet och till andra kyrkliga organ, internationella och nationella organisationer samt statliga och kommunala myndigheter.

2 § Kyrkostyrelsen skall leda och samordna Svenska kyrkans beredskap.

Kyrkostyrelsen skall också vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten på den nationella nivån under kris och höjd beredskap.

3 § Kyrkostyrelsen skall handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen.

Beslut om bestämmelser som Kyrkostyrelsen enligt kyrkoordningen kan utfärda får inte delegeras. (SvKB 2005:7)

3 a § Kyrkostyrelsen skall begära in yttrande från Biskopsmötet vid beredningen av styrelsens beslut i teologiska och ekumeniska frågor av större vikt.

När det behövs för att den skall kunna fullgöra sina uppgifter får Kyrkostyrelsen begära in yttranden och upplysningar från stiftens samt från församlingar och samfundigheter. (SvKB 2005:7)

4 § har upphävts genom SvKB 2005:7.

5 § Kyrkostyrelsen består av ärkebiskopen och fjorton ledamöter, som väljs av Kyrkomötet.

För de valda ledamöterna skall Kyrkomötet välja lika många ersättare. Kyrkomötet väljer efter förslag från Biskopsmötet en annan biskop som ersättare för ärkebiskopen.

Ordförandeskapet i Kyrkostyrelsen

6 § Ärkebiskopen är ordförande i Kyrkostyrelsen. Bland ledamöterna väljer Kyrkomötet två vice ordförande.

7–8 §§ har upphävts genom SvKB 2005:7.

Nämnderna för planering, samordning och utveckling

9 § Nämnden för internationell mission och diakoni består av elva ledamöter, som väljs av Kyrkomötet. En av ledamöterna skall vara biskop.

Nämnden för utbildning, forskning och kultur består av nio ledamöter, som väljs av Kyrkomötet. En av ledamöterna skall vara biskop.

Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet består av nio ledamöter. Åtta av dessa väljs av Kyrkomötet, den nionde ledamöten skall vara biskopen i Visby stift.

För ledamöterna i respektive nämnd väljer Kyrkomötet lika många ersättare.

(SvKB 2006:9)

10 § I var och en av nämnderna väljer Kyrkomötet en ledamot att vara ordförande och en eller två att vara vice ordförande.

Mandatperiodens längd

11 § Ledamöterna och ersättarna i Kyrkostyrelsen och nämnderna väljs av Kyrkomötet vid det första sammanträdet under mandatperioden. Valen gäller till dess att Kyrkomötet har hållit nya val under nästa mandatperiod. (SvKB 2005:7)

Arbetsformer

12 § Följande bestämmelser om kyrkorådet i en församling skall tillämpas på Kyrkostyrelsen och nämnderna:

- 4 kap. 15 § första och andra styckena om fyllnadsval,
- 4 kap. 18 § om när sammanträdena skall hållas, och
- 4 kap. 19 § om ersättarnas tjänstgöring. (SvKB 2005:7)

13 § I fråga om hur man fattar beslut tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 34–37 a §§ om kyrkofullmäktige i en församling.

Vidare tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 39–41 §§ när det gäller hur protokollet skall föras och vad det skall innehålla.

Bestämmelserna om kyrkofullmäktige skall då gälla Kyrkostyrelsen eller nämnderna. (SvKB 2006:8)

13 a § I fråga om jäv tillämpas bestämmelserna om kyrkoråd i en församling i 4 kap. 22 §. Bestämmelserna om kyrkoråd skall då gälla Kyrkostyrelsen eller nämnderna.

Bestämmelserna om jäv gäller även anställda eller andra personer som på Kyrkostyrelsens eller nämndernas uppdrag handlägger ett ärende. (SvKB 2005:7)

13 kap. Biskopsmötet

1 § Biskopsmötet består av stiftens biskopar.

2 § Ärkebiskopen skall regelbundet kalla Biskopsmötet till samråd om stiftsledningen och ämbetsansvaret.

Biskopsmötet skall också, på begäran av Kyrkostyrelsen enligt 12 kap. 3 a § första stycket, yttra sig i de frågor som där anges.

Bestämmelser om Biskopsmötets tillsyn finns i 57 kap. 2 §. (SvKB 2008:5)

3 § Ärkebiskopen är ordförande i Biskopsmötet. Om ärkebiskopen har förhinder skall den biskop som är äldst i tjänsten vara ordförande.

14 kap. Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Nämndens uppgifter

1 § Som framgår av 10 kap. 8 § skall Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

Nämndens sammansättning

2 § Ansvarsnämnden skall bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare,
2. en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
3. en ledamot som är präst och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet, och
4. en ledamot som är lekman och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet.

För var och en av ledamöterna skall det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. När ordförandens ersättare träder in som ledamot skall han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande skall gälla för ledamöterna som avses i första stycket 1 och 4 och deras ersättare.

Sekreterare och föredragande i Ansvarsnämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Ansvarsnämnden. (SvKB 2002:9)

Trossamfund

Val till Ansvarsnämnden

3 § Ledamöterna och ersättarna väljs av Kyrkomötet vid det första sammanträdet under en mandatperiod. Valet gäller till dess att Kyrkomötet har hållit ett nytt val under sin nästa mandatperiod.

Om en ledamot eller en ersättare avgår under tjänstgöringstiden, skall ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Vem som får fatta beslut

4 § Ansvarsnämnden är beslutför när ordföranden eller ordförandens ersättare och minst två andra ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande.

I en arbetsordning får nämnden uppdra åt

1. ordföranden att slutligt avgöra ärenden, när beslutet innebär att ärendet inte skall prövas i sak,
2. ordföranden att fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet, och
3. ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande.

Jäv

5 § I fråga om jäv skall bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Omröstningsregler

6 § Om det vid en överläggning framkommer skilda meningar, skall gällande regler om omröstning i tvistemål i allmän domstol tillämpas.

Vid överläggningar i ärenden om prövning av behörigheten att utöva kyrkans vigningstjänst skall dock reglerna om omröstning i brottmål i stället tillämpas.

Beslut

6 a § För nämndens slutliga avgörande av ett ärende gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs ifråga om besluts innehåll i 58 kap. 15 §. (SvKB 2006:8)

Försäkran

7 § Innan en ledamot första gången deltar i Ansvarsnämndens överläggningar skall han eller hon avlägga denna försäkran:

”Jag NN lovar och försäkrar på heder och samvete att jag i trohet mot kyrkans lära och ordning efter bästa förstånd skall fullgöra det uppdrag som ledamot av Ansvarsnämnden vilket har anförtrotts mig och inte yppa något som förekommit vid nämndens överläggningar.” (SvKB 2006:8)

Överklagande av nämndens beslut

8 § Ansvarsnämndens beslut får inte överklagas.

15 kap. Svenska kyrkans valprövningsnämnd*Nämndens uppgifter*

1 § Som framgår av 10 kap. 9 § skall Svenska kyrkans valprövningsnämnd pröva överklaganden av val inom Svenska kyrkan. (SvKB 2002:9)

Nämndens sammansättning

2 § Valprövningsnämnden skall bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare och som inte är ledamot eller ersättare i Kyrkomötet, och
2. sex andra ledamöter.

För ordföranden skall det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för ordföranden. För de övriga ledamöterna skall utses personliga ersättare. När ordförandens ersättare träder in som ledamot skall han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande skall gälla för ledamöterna och ersättarna.

Sekreterare och föredragande i Valprövningsnämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Valprövningsnämnden. (SvKB 2002:9)

Val till Valprövningsnämnden

3 § Ledamöterna och ersättarna väljs av Kyrkomötet vid det första sammanträdet under en mandatperiod. Valet gäller till dess att Kyrkomötet har hållit ett nytt val under sin nästa mandatperiod.

Om en ledamot eller ersättare avgår under tjänstgöringstiden, skall ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår. (SvKB 2002:9)

Vem som får fatta beslut

4 § Valprövningsnämnden är beslutförför när ordföranden eller ordförandens ersättare och minst fyra andra ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande.

I en arbetsordning får nämnden uppdra åt

1. ordföranden att slutligt avgöra ärenden, när beslutet innebär att ärendet inte skall prövas i sak,
2. ordföranden att fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet,
3. den som var ordförande att fatta beslut om rättelse enligt 58 kap. 16 §, och
4. ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande. (SvKB 2002:9)

Trossamfund

Omröstningsregler

5 § Om det vid en överläggning framkommer skilda meningar, skall gällande regler om omröstning i tvistemål i allmän domstol tillämpas.

Överklagande av nämndens beslut

6 § Valprövningsnämndens beslut får inte överklagas.

16 kap. Svenska kyrkans överklagandenämnd

Nämndens uppgifter

1 § Som framgår av 10 kap. 10 § skall Svenska kyrkans överklagandenämnd ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan.

Nämndens sammansättning

2 § Överklagandenämnden skall bestå av följande ledamöter:

1. en ordförande som är eller har varit ordinarie domare,
2. en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
3. en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området,
4. en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, och
5. en övrig ledamot.

Ledamöterna skall ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet.

För ordföranden skall det finnas en personlig ersättare. För var och en av de övriga fyra ledamöterna skall det finnas två personliga ersättare. Ersättarna skall uppfylla de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. När ordförandens ersättare träder in som ledamot skall han eller hon vara ordförande.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande skall gälla för ledamöterna som avses i första stycket 1, 4 och 5 och för deras ersättare.

Sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är en jurist som utses av nämnden.

Endast den som har fyllt 18 år, är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara föredragande i Överklagandenämnden. (SvKB 2004:4)

Val till Överklagandenämnden

3 § Ledamöterna och ersättarna väljs av Kyrkomötet vid det första sammanträdet under en mandatperiod. Valet gäller till dess att Kyrkomötet har hållit ett nytt val under sin nästa mandatperiod.

Om en ledamot eller en ersättare avgår under tjänstgöringstiden, skall ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Vem som får fatta beslut

4 § Överklagandenämnden är beslutför när ordföranden eller ordförandens ersättare och minst tre andra ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande.

I en arbetsordning får nämnden uppdra åt

1. ordföranden att slutligt avgöra ärenden, när beslutet innebär att ärendet inte skall prövas i sak,
2. ordföranden att fatta sådana beslut som inte innefattar ett slutligt avgörande av ärendet,
3. den som var ordförande att fatta beslut om rättelse enligt 58 kap. 16 §, och
4. ordföranden eller sekreteraren att vidta åtgärder som gäller ett ärendes beredande.

Omröstningsregler

5 § Om det vid en överläggning framkommer skilda meningar, skall gällande regler om omröstning i tvistemål i allmän domstol tillämpas.

Vid överläggningar i ärenden om prövning av behörigheten att utöva kyrkans vigningstjänst skall dock reglerna om omröstning i brottmål i stället tillämpas.

Försäkran

6 § Innan en ledamot första gången deltar i Överklagandenämndens överläggningar skall han eller hon avlägga denna försäkran:

"Jag NN lovar och försäkrar på heder och samvete att jag i trohet mot kyrkans lära och ordning efter bästa förstånd skall fullgöra det uppdrag som ledamot av Överklagandenämnden vilket har anförtrotts mig och inte yppa något som förekommit vid nämndens överläggningar."

Överklagande av nämndens beslut

7 § Överklagandenämndens beslut får inte överklagas.

Femte avdelningen: Gudstjänst

17 kap. Gudstjänstliv

Inledning

Gudstjänsten är kyrkolivets centrum, där församlingen möter Gud i Ordet och sakramenten. Kyrkans dag för huvudgudstjänster är söndagen, eftersom Jesus Kristus uppstod på söndagen, Herrens dag.

Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud. Kyrkorådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för guds-

tjänstlivets utformning och utveckling. Prästen, kyrkomusikern, kyrkovårdarna och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst.

I gudstjänsten får tron näring genom förkunnelsen av evangeliet, firandet av den heliga måltiden och gemenskapen i bön och lovsång. De som firar gudstjänst sänds ut för att i vardagen vittna om evangelium och göra kärlekens gärningar till mission och diakoni.

Svenska kyrkans gudstjänstliv

1 § I församlingen skall gudstjänst firas i form av huvudgudstjänster, kyrkliga handlingar och andra gemensamma gudstjänster.

Gudstjänstens öppenhet och tillgänglighet

2 § Svenska kyrkans gudstjänster är öppna för alla.

Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att i sin församling bli delaktig av de kyrkliga handlingarna dop, bikt, konfirmation, vigsel och begravning enligt vad som föreskrivs i denna kyrkoordning.

Bestämmelser om möjligheterna att i en annan församling bli delaktig av kyrkliga handlingar finns i 42 kap.

Huvudgudstjänster

3 § I varje församling skall det firas en huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar.

Finns det särskilda skäl får domkapitlet på begäran av en församling i församlingsinstruktionen besluta om undantag från bestämmelserna i första stycket. I ett sådant beslut skall domkapitlet ange vad som i stället skall gälla i fråga om församlingsgudstjänstliv. Om beslutet gäller enstaka tillfällen behöver det inte finnas i församlingsinstruktionen. (SvKB 2005:6)

4 § Huvudgudstjänster skall firas

1. enligt någon av de ordningar för huvudgudstjänster som finns i Den svenska kyrkohandboken, eller
2. som gudstjänst med biskops-, präst- eller diakonvigning, sändning, mottagande av kyrkoherde eller kyrkoinvigning.

I 18 kap. 6 § finns bestämmelser om möjligheterna att använda annan gudstjänstordning och annan musik än den som ingår i Den svenska kyrkohandboken.

5 § Domkapitlet får besluta om det minsta antal huvudgudstjänster med nattvard som skall firas i varje församling under ett kyrkoår.

6 § Kyrkorådet i en församling får efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker besluta vilka i Den svenska kyrkohandboken angivna former av huvudgudstjänst som utöver högmässa skall användas i församlingen.

7 § En gudstjänst tillsammans med en församling i ett annat kristet trossamfund får firas som huvudgudstjänst om kyrkorådet medger det. Innan kyrkorådet fattar ett sådant beslut skall det samråda med församlingens präster och kyrkomusiker och inhämta tillstånd från domkapitlet.

8 § Kyrkoherden beslutar efter samråd med församlingens kyrkoråd, präster och kyrkomusiker om huvudgudstjänstens uppbyggnad och utformning.

Den präst som leder gudstjänsten beslutar vilka av kyrkohandbokens alternativa moment som skall användas.

Gudstjänstplan

9 § Kyrkoherden fastställer efter samråd med församlingens kyrkoråd, präster och kyrkomusiker en plan för församlingens gudstjänster.

Vid oenighet mellan kyrkorådet och kyrkoherden om gudstjänstplanen får ärendet föras till domkapitlet för beslut.

Trossamfund

Beslut om psalmer och andra församlingssånger

10 § Den präst som leder en gudstjänst beslutar efter samråd med den tjänstgörande kyrkomusikern vilka psalmer eller andra församlingssånger som skall användas.

Kollekter

11 § I gudstjänsten får kollekt tas upp till Svenska kyrkans verksamhet eller till någon annan verksamhet som det är angeläget för Svenska kyrkan att stödja.

Vid varje huvudgudstjänst skall en kollekt tas upp om inte särskilda skäl talar mot detta. Vid övriga församlingsgudstjänster får kollekt tas upp enligt bestämmelserna i 43 kap.

Vem som får leda en gudstjänst

12 § Församlingens gemensamma gudstjänster skall ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Bestämmelser om att någon annan än en präst kan leda församlingens gemensamma gudstjänster finns i 13 och 14 §§.

13 § Biskopen får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör Svenska kyrkan att predika vid och leda de gemensamma gudstjänsterna i vissa eller alla församlingar i stiftet. Ett sådant tillstånd får ges åt den som

1. utbildas till präst, eller
2. har rekommenderats av en kyrkoherde.

Biskopens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna.

14 § Kyrkoherden får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör eller är anställd för en församling i pastoratet att predika och leda gudstjänsten vid en viss eller vissa av de gemensamma gudstjänsterna i någon av pastoratets församlingar. Ett sådant tillstånd får inte ges om frågan har prövats av biskopen enligt 13 § första stycket och biskopen har vägrat tillstånd.

Kyrkoherden skall för varje år anmäla till biskopen vilka som fått ett sådant tillstånd och vilka gudstjänster det har gällt.

Kyrkoherdens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna.

Förberedelse och uppföljning av kyrkliga handlingar

15 § Dop, konfirmation, vigsel och begravning skall föregås av samtal mellan den präst som skall leda gudstjänsten och dem som närmast berörs.

Kyrkoherden har ansvar för att det erbjuds möjligheter till fortsatt kontakt med församlingen efter den kyrkliga handlingen.

Samråd när gudstjänst firas i någon annan församling

16 § En präst som skall leda en gudstjänst i en annan församling än den där han eller hon är anställd bör samråda med kyrkoherden i den församling där gudstjänsten skall äga rum innan den firas.

Gudstjänst i någon annat kristet trossamfund

17 § En präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. (SvKB 2006:6)

18 kap. Gudstjänstböcker

Inledning

I gudstjänstböckerna uttrycks vad kyrkan tror, bekänner och lär. Gudstjänsten åter speglar såväl kyrkans tradition som förnyade former för gemensam tillbedjan.

Kyrkohandboken ger ordningen för gudstjänsterna och de kyrkliga handlingarna. Varje moment har sin motiverade plats i helheten. Genom att den innehåller både en fast struktur för gudstjänsten och alternativa möjligheter ger kyrkohandboken uttryck för gudstjänstens enhet och mångfald.

I psalmboken finns de psalmer och visor som församlingen använder vid gudstjänsterna och som kan användas enskilt.

I evangelieboken finns de bibeltexter som läses och utlägges i gudstjänsten. I bibelordet har kyrkan den givna grunden för vad den tror, bekänner och lär. I de bibliska läsningarna möter människorna Guds ord som genom den heliga Anden blir levande varje gång någon hör det i gudstjänsten och tar emot det i tro. I och genom detta ord möter den uppståndne Jesus Kristus sin kyrka.

I bönboken finns en samlad skatt av böner för gemensamt och enskilt bruk. Bönen är varje hjärtas förtroliga samtal med Gud men också församlingens gemensamma samtal med Gud.

Gudstjänstböckerna

1 § Svenska kyrkans gudstjänstböcker är, förutom Bibeln, Den svenska kyrkohandboken, Den svenska psalmboken, Den svenska evangelieboken och En liten bönbok. Dessa skall som uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära antas av Kyrkomötet.

Trossamfund

Användningen av Svenska kyrkans gudstjänstböcker

2 § Vid läsning i en gudstjänst av andra bibeltexter än de som finns intagna i Den svenska evangelieboken och Den svenska kyrkohandboken skall användas en sådan översättning av Bibeln som gäller för Svenska kyrkan.

3 § Den svenska kyrkohandboken skall användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar. Den används även vid församlingens gudstjänster i övrigt.

4 § Den svenska psalmboken skall användas vid huvudgudstjänster och kyrkliga handlingar.

Psalmer får bytas ut mot andra psalmer eller församlingssånger som inte ingår i Den svenska psalmboken om den präst som leder gudstjänsten och den tjänstgörande kyrkomusikern är ense.

5 § Den svenska evangelieboken skall användas för läsningarna vid huvudgudstjänster.

Predikan skall utgå från en eller flera av de lästa bibeltexterna.

6 § I huvudgudstjänsten får vid ett visst tillfälle eller under en viss tid användas någon annan gudstjänstordning eller musik än den som ingår i Den svenska kyrkohandboken och andra psalmer eller församlingssånger än de som ingår i Den svenska psalmboken.

Beslut om detta fattas av kyrkoherden efter samråd med församlingens präster och kyrkomusiker och efter medgivande av kyrkorådet. Ett sådant beslut skall genast anmälas till domkapitlet.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet ändra eller upphäva kyrkoherdens beslut.

Alternativ formulering i nicenska trosbekännelsen

7 § Vid en gudstjänst tillsammans med en ortodox församling får den präst inom Svenska kyrkan som ansvarar för gudstjänsten besluta att använda den nicenska trosbekännelsen med uteslutande av orden "och Sonen" (filioque) om

1. samstämmighet om detta finns med andra medverkande församlingar, och
2. gudstjänsten har utlysts som ekumenisk.

Översättning av gudstjänstböcker

8 § Kyrkomötet beslutar vilka översättningar till andra språk av Svenska kyrkans gudstjänstböcker som får användas i Svenska kyrkan.

19 kap. Dop*Inledning*

Dopet är ett sakrament, vilket betyder att det är en helig handling instiftad av Jesus Kristus. Dopet sker alltid med vatten och i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn. Genom jordiska medel får människan del i Guds rike. I en ny födelse tas människan ut ur syndens och dödens sammanhang och förenas med Jesus Kristus för att med honom och hans folk dela korsets och uppståndelsens liv.

Dopet är en engångshandling, vid vilken Gud treenig tar upp människan i sin gemenskap och för henne in i sin kyrka och församling. Dopet sker därför vanligen i församlingens gemensamma gudstjänst.

Samtidigt har dopet betydelse för hela livsvägen: varje dag får den som döpts leva i sitt dop och gå genom död till liv, från ofrihet till frihet. Genom dopet har människan fått Guds nåd, en nåd som bär henne hela livet och genom döden.

Kyrkans uppdrag är att alla människor skall nås av erbjudande om dop. Såväl barn som ungdomar och vuxna kan ta emot dopet. Det är församlingens uppgift att ombesörja att dopundervisning sker. Faddrar kan också utses för att tillsammans med de närstående ta ett särskilt ansvar för den döptes fostran till människa och kristen.

Dopet kan senare bekräftas i församlingens gemenskap, vid konfirmation och annan gudstjänst där dopet aktualiseras.

Grundläggande bestämmelser

1 § Dopet skall ske i Faderns och Sonens och den helige Andes namn med rent vatten genom begjutning eller nedsänkning.

Svenska kyrkan erkänner varje dop som har skett i denna ordning.

2 § Ett barn får döpas när dess vårdnadshavare begär att barnet skall döpas till kyrkans tro.

En vuxen får döpas när han eller hon begär att bli döpt till kyrkans tro och vill leva med församlingen i Kristi gemenskap.

Bestämmelser om upptagande i kyrkans finns i 29 kap. 2–4 §§.

3 § Den som är döpt får inte döpas igen.

Vem som leder en dogudstjänst

4 § En dogudstjänst skall ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Dop i krissituation

5 § Ett dop i krissituation får förrättas av någon som är döpt.

Den som förrättat ett dop i en krissituation skall så snart som möjligt anmäla detta till kyrkoherden i den församling där den döpta personen är folkbokförd. Kyrkoherden skall pröva om dopet har skett i Svenska kyrkans ordning.

Dopundervisning

6 § Församlingen skall erbjuda dopundervisning till dem som är bosatta i församlingen och tillhör Svenska kyrkan.

En sådan undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära skall alltid föregå ungas och vuxnas dop.

Fadder

7 § Som fadder kan någon antecknas som är döpt och är villig att dela ansvaret för den döpta personens kristna fostran.

Information om kyrkotillhörighet och dop

8 § Församlingens kyrkoherde skall innan ett barn uppnått sex månaders ålder informera föräldrar eller annan vårdnadshavare som tillhör Svenska kyrkan om dopet och om bestämmelserna för kyrkotillhörighet samt erbjuda dem att låta döpa sitt barn.

9 § Församlingens kyrkoherde skall informera unga personer som tillhör Svenska kyrkan utan att vara döpta om bestämmelserna för kyrkotillhörighet samt erbjuda dopundervisning och dop. Detta skall alltid göras året före 18-årsdagen.

20 kap. Nattvard

Inledning

Nattvarden är ett sakrament, en av Jesus Kristus instiftad helig måltid med bröd och vin, vid vilken kyrkan och den enskilde förenas med honom och de troende i alla tider. I måltiden firas åminnelsen av Jesus Kristus, hans offerdöd och uppståndelse. Kristus är närvarande och ger sig själv i det välsignade brödet och vinet. Människan får del av offeret och segern över döden. Det är en festmåltid och ett trons mysterium, i tacksamhet och innerlig gemenskap.

Nattvarden firas med en nattvardsbön, som innefattar en bön om den heliga Andens närvaro och Bibelns berättelse om när Jesus instiftar nattvarden (instiftelseorden) samt med utdelandet av det välsignade brödet och vinet. Måltiden leds av en präst och firas vanligen i församlingens gemenskap, men kan även firas i enskildhet. När människan i tro deltar i denna måltid får hon del i det som Jesus Kristus själv gav sina lärjungar när nattvarden instiftades: gemenskap, syndernas förlåtelse och ett evigt liv.

Enheten i måltiden är ett tecken för den synliga enhet kyrkan strävar efter och för världens enhet. Delandet av brödet vid Guds bord får konsekvenser för hur brödet delas i världen. Blicken är riktad mot den himmelska måltidens fullkomlighet.

Svenska kyrkan har ett öppet nattvardsbord. Alla som är döpta i Faderns, Sonens och den heliga Andens namn inbjuds till måltiden.

Grundläggande bestämmelser

1 § Nattvarden skall firas med läsning av instiftelseorden samt utdelande av det välsignade brödet och vinet.

Tillträde till nattvarden

2 § Var och en som är döpt får ta emot nattvardsgåvorna.

Vem som leder en nattvardsgudstjänst

3 § En nattvardsgudstjänst skall ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Var nattvarden firas

4 § Nattvarden skall firas i församlingens gemenskap. Finns det särskilda skäl får nattvarden firas på någon annan plats än i ett invigt kyrkorum.

Sjukkommunion får firas enskilt.

Trossamfund

Biträde vid nattvardens utdelande

5 § Den som tillhör Svenska kyrkan och är döpt får biträda när nattvardsgåvorna delas ut, och då säga de ord som är förenade med utdelandet.

Den präst som leder gudstjänsten avgör vilka personer som får biträda när nattvardsgåvorna delas ut.

Ekumeniskt nattvarfsfirande

6 § Kyrkoherden får bjuda in den som är behörig att leda nattvarfsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst i församlingen. Innan kyrkoherden gör en sådan inbjudan skall han eller hon samråda med församlingens övriga präster, och kyrkorådet skall ge sitt medgivande.

Biskopen får bjuda in den som är behörig att leda nattvarfsfirandet i något annat kristet trossamfund att biträda vid en nattvardsgudstjänst som firas för ett kontrakt eller för stiftet.

7 § En präst i Svenska kyrkan får biträda vid en nattvardsgudstjänst i något annat kristet trossamfund om kyrkoherden i den församling där gudstjänsten skall firas medger det. I gudstjänstordningen skall ingå läsning av instiftelseorden samt utdelande av det välsignade brödet och vinet.

8 § Sådana gudstjänster som avses i 6 och 7 §§ skall vara utlysta såsom ekumeniska.

21 kap. Bikt*Inledning*

I bikten får den enskilda människan ta emot Guds förlåtelse i sitt eget liv. Genom att bikta sig erkänner människan sin delaktighet i världens bortvändhet från Gud och sin egen skuld och synd inför Gud. I bikten innesluts både enskilda fel och den ofullkomlighet som den människa ser som speglar sitt liv i Guds fullkomliga kärlek.

Bikten består av två huvudmoment: bekännelsen och tillsägandet av förlåtelsen (avlösningen) på Jesu Kristi uppdrag. I bekännelsen, som vanligen föregås av ett samtal, erkänner den biktande sin synd och skuld. I avlösningen tillsäger prästen Guds förlåtelse personligt till den som biktat sig. Jesus Kristus bär den biktandes bördor.

Genom bikten växer den biktande som människa och kristen och kommer allt längre in i det mysterium som ett liv i Kristi efterföljd innebär. Hon får ta på sig ansvar och till andra ge vidare av den frihet hon fått.

Grundläggande bestämmelser

1 § Bikten, som skall ske enskilt, innefattar att den biktande bekänner sina synder och att prästen tillsäger förlåtelsen på Kristi uppdrag.

Vem som tar emot bikt

2 § Bikten får tas emot av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

För det som sägs i bikten råder tystnadsplikt. Bestämmelser om tystnadsplikten finns i 30 kap. 3 § och 31 kap. 9 §.

22 kap. Konfirmation*Inledning*

Konfirmationen är en aktualisering av dopet. I ordet konfirmation, som betyder bekräftelse, ligger att dopet har ägt rum och att konfirmationen bekräftar och levandegör vad dopet redan har givit. Ordet konfirmation syftar på både undervisningen och den avslutande gudstjänsten.

Konfirmationen erbjuds ungdomar men kan även äga rum senare i livet.

Det är föräldrarnas, faddrarnas och församlingens uppgift att ge de döpta undervisning i kristen tro och kristet liv. Sådant undervisning skall föregå konfirmationsguds-

tjänsten. I denna delar konfirmanderna med sig av sina erfarenheter och uttrycker vad de lärt sig om kyrkans tro. De får också möjlighet att instämma i kyrkans trosbekännelse. Framför allt får konfirmanderna genom bön med handpåläggning förnyad delaktighet av Andens gåva och de sänds ut i världen som medarbetare i Guds rike.

Konfirmationens huvudinnehåll

1 § Konfirmationen skall innefatta dopundervisning, deltagande i församlingens gudstjänstliv samt en konfirmationsgudstjänst med redovisning, trosbekännelse, bön med handpåläggning och sändning.

Vem som får konfirmeras

2 § Den som är döpt, tillhör Svenska kyrkan och själv begär det får konfirmeras. Den som tillhör en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med får också konfirmeras i Svenska kyrkan.

3 § Den som döps efter genomgången dopundervisning det år han eller hon fyller 16 år eller senare skall antecknas som konfirmerad.

Ansvar för undervisning och gudstjänst

4 § Den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan, eller den som kyrkoherden utser ansvarar för den dopundervisning som föregår konfirmationsgudstjänsten.

Konfirmationsgudstjänsten skall ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Trossamfund

Ytterligare bestämmelser

5 § Domkapitlet i det stift där en konfirmationsgudstjänst skall äga rum får utfärda bestämmelser för den dopundervisning som skall föregå gudstjänsten. (SvKB 2004:10)

23 kap. Vigsel och välsignelsehandlingar

Inledning

Genom vigseln förenas kvinnan och mannen i äktenskapet. De lovar att med varandra i livslång trohet dela livets glädje och sorg. Äktenskap och familj är en grundläggande gemenskapsform i samhället.

Vigseln markerar högtiden, glädjen och ansvaret vid övergången till denna gemenskap. Kyrkan vill med Jesus Kristus som förebild visa makarna på den inbördes gemenskapen och det ömsidiga tjänandets väg, men också på vars och ens behov av egen gudsgemenskap och på familjens öppenhet för alla som behöver dess omtanke. Guds närvaro i äktenskapet ger makarna hjälp att leva med varandra i kärlek och vara ett vittnesbörd för omgivningen.

I kyrkans vigselgudstjänst ger kvinnan och mannen sina äktenskapslöften offentligt inför Gud, varandra och församlingen eller de vittnen som är närvarande. Båda skall var för sig fritt samtycka till äktenskapet. Gud sammanfogar de båda till ett. Prästen tillkännager att de är äkta makar och Guds välsignelse nedkallas över äktenskapet. De närvarande deltar i förbön och firande och blir påmind om vad en sann och äkta gemenskap i äktenskapet innebär.

Äktenskap kan även ingås genom borgerlig vigsel eller enligt någon annan ordning. Efter en sådan vigsel kan makarna få del av vår kyrkas förbön och välsignelse.

Registrerat partnerskap ingås genom en civil ordning. Detta livsförbund mellan två kvinnor eller två män syftar till en livslång gemenskap i kärlek och trohet. När partnerskapet ingåtts kan paret få del av kyrkans förbön och välsignelse. (SvKB 2007:4)

Vigselgudstjänstens huvudinnehåll

1 § Vigselgudstjänsten skall omfatta makarnas samtycke till äktenskapet, ömsesidiga löften om livslång kärlek och trohet, tillkännagivande att äktenskapet har ingåtts samt kyrkans förbön med välsignelse.

Vigseln skall äga rum inför vittnen.

Vigselförrättare

2 § Vigselgudstjänsten skall ledas av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Välsignelse över ingånget äktenskap

3 § De som har ingått äktenskap genom borgerlig vigsel eller i annan ordning kan i en särskild gudstjänst få del av kyrkans förbön med välsignelse.

Välsignelse över registrerat partnerskap

4 § Kyrkostyrelsen får utfärda bestämmelser om utformning och användning av en ordning för välsignelse över registrerat partnerskap. (SvKB 2005:4)

24 kap. Begravning*Inledning*

I begravningsgudstjänsten tar församlingen och de sörjande avsked och överlämnar den som har dött åt Guds barmhärtighet. Kyrkan tror och bekänner att Jesus Kristus genom sin död har burit människans död och genom sin uppståndelse segrat över döden och öppnat vägen till det eviga livet.

Vid begravningen kommer såväl sorgen och dödens allvar som hoppet och uppståndelsens ljus till uttryck. Den blir samtidigt en påminnelse för de närvarande att själva besinna sig inför livets frågor och dödens allvar.

Den dubbelhet av död och liv, mörker och ljus som finns i varje människas liv och i korsets evangelium sätter således sin prägel på begravningen, men sorgen och döden får en ny och annorlunda karaktär, när den bärs upp av uppståndelsens och den himmelska lovsångens ton.

Begravning och begravningsgudstjänst

1 § Begravningen kan omfatta utfärdsbön, bisättning, begravningsgudstjänst och gravsättning.

2 § Begravningsgudstjänsten skall innefatta överlåtelse och begravningsbön.

3 § När någon har avlidit bör man så långt det är möjligt följa hans eller hennes önskan om begravningsens utformning.

4 § När någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit och inte har en anhörig som ordnar med begravningen bör om möjligt församlingens kyrkoherde verka för att begravningen sker enligt Svenska kyrkans ordning, om inte särskilda skäl talar mot detta.

Vem som leder begravningsgudstjänst och begravning

5 § Begravningsgudstjänsten leds av den som är behörig att utöva uppdraget som präst i Svenska kyrkan.

Utfärdsbön, bisättning och gravsättning utan anslutning till begravningsgudstjänst kan ledas av någon som inte är präst.

Själaringning och tacksägelse

6 § Själaringning får ske när någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit.

Efter dödsfallet skall tacksägelse ske i en församlings gudstjänst.

Kyrkoherden svarar för att själaringning sker och tacksägelse hålls.

Begravningsgudstjänst för den som inte tillhörde Svenska kyrkan

7 § Att även den som inte tillhörde Svenska kyrkan i vissa fall får begravas enligt Svenska kyrkans ordning framgår av 42 kap. 9 §.

25 kap. Vigningshandlingar*Inledning*

I Guds folk, där alla genom dopet är kallade att föra ut evangelium i världen, finns också särskilda uppdrag. Genom vigningen bekräftas att Gud och kyrkan kallar människor till kyrkans vigungstjänst med dess olika uppdrag. Vigungarna till biskop, präst och diakon är likvärdiga uttryck för evangeliets fullhet och kyrkans sändning utifrån evangeliet.

Vid alla vigationer får de som skall vigas avlägga löften där de förklarar sig villiga att med Guds hjälp fullgöra sina livslånga uppdrag, stå fasta i kyrkans tro, följa kyrkans ordning samt i sina liv vittna om Guds kärlek. Genom handpåläggning och bön om att Anden skall ledsaga dem som vigs, avskiljs de för sina särskilda uppdrag i kyrkan.

Vid vigningen omsluts de som vigs av församlingens förböner och sänds för att i ord och handling förkunna evangelium och vara Kristi sändebud. De vigda får i sin dagliga gärning styrka av att på detta sätt vara sända på kyrkans uppdrag.

Vigningshandlingarnas huvudinnehåll

1 § Vigningen till ett uppdrag inom kyrkans vigungstjänst skall innefatta löften om att fullgöra uppdraget i överensstämmelse med Svenska kyrkans tro och ordning samt vigningsbönen med handpåläggning.

Trossamfund

2 § Till ett uppdrag inom kyrkans vigungstjänst får den vigas som

1. är döpt och konfirmerad,
2. tillhör Svenska kyrkan, och
3. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till uppdrag inom kyrkans vigungstjänst oavsett deras kön.

I 30–32 kap. finns ytterligare bestämmelser om vem som kan ges ett uppdrag inom kyrkans vigungstjänst. (SvKB 2002:9)

Biskopsvigning

3 § Biskopsvigningar skall ledas av ärkebiskopen. Om ärkebiskopen är förhindrad eller befattningen som ärkebiskop är ledig skall den biskop som är äldst i tjänsten leda biskopsvigningen.

4 § Biskopsvigningar skall äga rum i Uppsala domkyrka.

Prästvigning

5 § Prästvigningar skall ledas av stiftets biskop. Om biskopen är förhindrad eller befattningen som biskop är ledig får domkapitlet anlita någon annan biskop att leda prästvigningen.

Om den som vigs till präst skall tjänstgöra inom Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen (EFS) får någon annan biskop än stiftsbiskopen leda prästvigningen.

6 § Prästvigningar skall äga rum i stiftets domkyrka. Om en prästvigning inte kan hållas i domkyrkan får den äga rum i någon annan kyrka i stiftet.

Om den som vigs till präst skall tjänstgöra inom EFS får en prästvigning i samband med EFSs årskonferens äga rum på den ort där årskonferensen hålls.

Diakonvigning

7 § Diakonvigningar skall ledas av stiftets biskop. Om biskopen är förhindrad eller befattningen som biskop är ledig får domkapitlet anlita någon annan biskop att leda diakonvigningen.

8 § Diakonvigningar skall äga rum i stiftets domkyrka. Om en diakonvigning inte kan hållas i domkyrkan får den äga rum i någon annan kyrka i stiftet.

Vigning till ett uppdrag i något annat kristet trossamfund

9 § En biskop i Svenska kyrkan får leda en vigning till uppdragen som biskop, präst eller diakon i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Biskopen skall före vigningen samråda med Biskopsmötet.

26 kap. Sändnings- och mottagningshandlingar

Inledning

I sändningsgudstjänsten sänds de som har kallats till särskilda uppgifter i evangeliets och kyrkans tjänst. I gudstjänsten bekräftar de sin vilja att följa denna kallelse och avsluts av församlingens förbön.

I mottagningsgudstjänsten tas de emot som har fått en särskild uppgift inom församlingen. Gudstjänsten innehåller förbön och välsignelse för dem och deras uppgift.

Den nyvigda biskopen tas i mottagningsgudstjänsten emot i stiftet av stiftets församlingar. En ny kyrkoherde tas emot som ledare för pastoratets församlingar i en gemensam gudstjänst i en av pastoratets kyrkor. På motsvarande sätt bör andra anställda, medarbetare och förtroendevalda tas emot vid en huvudgudstjänst.

Sändningshandlingar

1 § När Svenska kyrkan sänder en medarbetare för tjänst utomlands eller på ett särskilt uppdrag i landet kan en sändningsmessa eller en sändningsgudstjänst firas enligt den ordning som finns i Den svenska kyrkohandboken.

Mottagningshandlingar

2 § När en biskop har vigts och tillträtt sin tjänst skall biskopen så snart som möjligt mottagas i en gudstjänst i stiftets domkyrka.

Mottagandet skall ledas av domprosten. Om domprosten är förhindrad skall mottagandet ledas av den präst som domkapitlet utser.

3 § När en kyrkoherde har tillträtt sin tjänst skall kyrkoherden så snart som möjligt mottagas i en för pastoratet gemensam gudstjänst.

Mottagandet skall ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

4 § En ny medarbetare eller förtroendevald bör mottagas av församlingen i en huvudgudstjänst i anslutning till tillträdesdagen.

Mottagandet skall ledas av kyrkoherden eller en präst som kyrkoherden utser.

27 kap. Invigningshandlingar

Inledning

Att inviga ett kyrkorum innebär att församlingen genom läsning av Guds ord, bön och nattvardsfirande tar i bruk kyrkorummet och allt som används i gudstjänsterna. Kyrkorummet avskiljs som en särskild plats för tillbedjan och lovsång, en helig plats, ett fredat rum och ett himmelrikets tecken. När det tas ur bruk sker det också genom läsning av Guds ord och bön.

Att inviga en begravningsplats innebär att genom läsning av Guds ord och bön ta den i bruk som en viloplats för de döda och att bereda ett rum för andakt och eftertanke för de efterlevande. Här skall de döda vila i frid till uppståndelsens morgon och de efterlevande påminnas om sin egen dödlighet och hoppet om uppståndelsens nya liv.

Invigningshandlingarnas huvudinnehåll

1 § En invigningsgudstjänst skall innefatta bibelläsning och bön samt tillkännagivandet om att invigningen härigenom skett.

Invigning av ett kyrkorum

2 § Ett nytt kyrkorum skall tas i bruk genom en kyrkoinvigningsmessa. Detsamma gäller när ett kyrkorum åter tas i bruk.

Kyrkoinvigningsmässan skall ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

Hur ett kyrkorum tas ur bruk

3 § När ett kyrkorum inte längre skall användas för församlingens gudstjänster skall det tas ur bruk vid en gudstjänst där detta tillkännages.

Gudstjänsten skall ledas av biskopen eller en präst som biskopen utser.

Invigning av en begravningsplats

4 § En ny begravningsplats för dem som tillhör Svenska kyrkan skall invigas. Detsamma gäller när en begravningsplats har utvidgats.

Invigningsgudstjänsten skall ledas av kontraktsprosten eller en präst som kontraktsprosten utser.

28 kap. Kyrkoåret*Inledning*

Kyrkan har sitt eget år, kyrkoåret, och sin egen kalender, som utgör en grund för och huvudsakligen sammanfaller med den borgerliga kalendern.

I kyrkoåret, som börjar med första söndagen i advent och slutar med veckan efter domssöndagen, framställs Guds frälsningshandlingar med människan. Varje söndag och annan högtidsdag har sitt särskilda firningsämne eller tema som anges i evangelieboken och uttrycks i dess urval av bibliska texter. Kyrkans stora högtider är jul, påsk och pingst då Kristi födelse, Kristi uppståndelse respektive Andens utgjutande firas. Högtiderna har förberedelsestider och efterfirande.

Genom kyrkoåret får kyrkan och den enskilda människan möjlighet att ta del av och leva sig in i avgörande händelser i Jesu liv och hans undervisning. Genom att knytas till och klädas i olika skeenden under årets gång, kulturella seder och bruk, musik och liturgi, får budskapet en åskådlighet som gör att människan kan få uppleva hur Jesus Kristus varje kyrkoår på nytt kommer till sin kyrka och varje människas liv.

Helg- och högtidsdagar

1 § Kyrkoårets helg- och högtidsdagar är följande

första–fjärde söndagen i advent	de fyra söndagarna före juldagen
juldagen	den 25 december
annandag jul eller den helige Stefanos dag	den 26 december
söndagen efter jul	den söndag som infaller 27–31 december
nyårsdagen	den 1 januari
söndagen efter nyår	den söndag som infaller under tiden den 2–5 januari
trettondedag jul	den 6 januari
första–sjätte söndagen efter trettondedagen**	de sex söndagarna efter trettondedag jul
septuagesima**	andra söndagen före fastlagssöndagen
sexagesima eller reformationsdagen**	söndagen före fastlagssöndagen
fastlagssöndagen	sjunde söndagen före påskdagen
askonsdagen*	onsdagen efter fastlagssöndagen

Trossamfund

första–tredje söndagen i fastan**	de tre söndagarna efter fastlagssöndagen
midfastosöndagen**	den fjärde söndagen efter fastlagssöndagen
femte söndagen i fastan**	söndagen efter midfastosöndagen
palmsöndagen	söndagen före påskdagen
skärtorsdagen*	torsdagen före påskdagen
långfredagen	fredagen före påskdagen
påskdagen	söndagen närmast efter den fullmåne som infaller på eller närmast efter den 21 mars
annandag påsk	dagen efter påskdagen
andra–femte söndagen i påsktiden	de fyra söndagarna efter påskdagen
bönsöndagen	den femte söndagen efter påskdagen
Kristi himmelfärds dag	sjätte torsdagen efter påskdagen
söndagen före pingst	den sjätte söndagen efter påskdagen
pingstdagen	sjunde söndagen efter påskdagen
annandag pingst*	dagen efter pingstdagen
heliga trefaldighets dag eller missionsdagen	söndagen efter pingstdagen
första–fjärde söndagen efter trefaldighet**	de fyra första söndagarna efter heliga trefaldighets dag
apostladagen**	den femte söndagen efter heliga trefaldighets dag
sjätte söndagen efter trefaldighet	den sjätte söndagen efter heliga trefaldighets dag
Kristi förklarings dag	den sjunde söndagen efter heliga trefaldighets dag
åttonde–tjugofemte söndagen efter trefaldighet	de söndagar som infaller mellan Kristi förklaringsdag och söndagen före domssöndagen
söndagen före domssöndagen	söndagen före första söndagen i advent
domssöndagen	den söndag som infaller under tiden den 2–8 februari (Om denna söndag är fastlagssöndagen flyttas kyndelsmässodagen till närmast föregående söndag.)
kyndelsmässodagen eller jungfru Marie kyrkogångsdag	den söndag som infaller under tiden den 22–28 mars (Om denna söndag är palmsöndagen eller påskdagen flyttas jungfru Marie bebådelsedag till söndagen närmast före palmsöndagen.)
jungfru Marie bebådelsedag	den lördag som infaller under tiden den 20–26 juni
midsommardagen	den söndag som infaller efter midsommardagen
den helige Johannes	den söndag som infaller under tiden den 29 september–5 oktober
döparens dag	den andra söndagen i oktober
den helige Mikael's dag	den lördag som infaller under tiden den 31 oktober–6 november
tacksägelsedagen	
alla helgons dag	söndagen efter alla helgons dag
söndagen efter alla helgons dag eller alla själars dag	

Med * markerad dag är kyrklig högtidsdag utan att vara helgdag enligt lagen (1989:253) om allmänna helgdagar.

Med ** markerade söndagar utgår om en annan helgdag infaller samtidigt.

(SvKB 2005:18)

Sjätte avdelningen: Kyrkotillhörighet

Inledning

Den som döps i Svenska kyrkans ordning blir därmed upptagen i Svenska kyrkan. Den som har döpts i någon annan kristen kyrkas ordning kan inträda i kyrkan genom att anmäla sig. Det finns också möjlighet att tillhöra Svenska kyrkan i avvaktan på dop.

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka med uppdrag att förmedla evangelium i ord och handling. Kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som för den trosvisse, för den som har hunnit kortare likaväl som den som hunnit längre på trons väg.

Den som tillhör Svenska kyrkan och är bosatt i Sverige tillhör någon av kyrkans församlingar, vanligen den territoriella församling inom vars område personen är folkbokförd.

29 kap. Kyrkotillhörighet

Inledande bestämmelser

1 § En person som är svensk medborgare, eller utländsk medborgare bosatt i Sverige, får tillhöra Svenska kyrkan.

Kyrkostyrelsen får besluta att även någon annan person får tillhöra Svenska kyrkan.

Upptagande i kyrkan genom dop

2 § Den som döps i Svenska kyrkans ordning blir upptagen i Svenska kyrkan.

Trossamfund

Barns upptagande i kyrkan

3 § Den som är under 18 år skall i annat fall än som avses i 2 § tas upp i Svenska kyrkan efter meddelande från barnets vårdnadshavare.

Av lagen (1998:1593) om trossamfund framgår att den som har fyllt 12 år själv skall ha samtyckt till inträdet.

Vuxnas upptagande i kyrkan

4 § Den som har fyllt 18 år och som i annat fall än som avses i 2 § vill inträda i Svenska kyrkan skall efter skriftlig anmälan tas upp i Svenska kyrkan, om han eller hon

1. är döpt i Svenska kyrkans eller någon annan evangelisk-luthersk kyrkas ordning eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med, eller
2. är döpt i något annat kristet trossamfunds ordning och samtidigt med sin anmälan begär undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, eller
3. samtidigt med sin anmälan begär undervisning i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära som förberedelse för dop.

Utträde ur kyrkan

5 § Den som tillhör Svenska kyrkan får träda ut ur kyrkan genom en anmälan. Anmälan skall göras antingen personligen hos kyrkoherden eller genom att man lämnar en egenhändigt undertecknad handling.

Av lagen om trossamfund framgår att den som har fyllt 12 år själv skall ha samtyckt till utträdet.

Beslut om kyrkotillhörighet

6 § Frågor om upptagande i kyrkan prövas av kyrkoherden i den församling där den som ärendet rör är folkbokförd. För den som vill och har rätt att tillhöra en icke-territoriell församling prövas sådana frågor av kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen.

Frågor om utträde ur kyrkan prövas av kyrkoherden i den församling som den som anmäler utträde tillhör.

Kyrkoherden får utse en annan präst i pastoratet att pröva frågor om inträde i och utträde ur kyrkan.

För den som inte är folkbokförd i Sverige prövas frågor om inträde i och utträde ur kyrkan av Kyrkostyrelsen.

- 7 §** Kyrkotillhörigheten för den som blir upptagen i Svenska kyrkan gäller från och med
1. dopdagen eller
 2. den dag då meddelande eller anmälan om inträdet kom in till den som enligt 6 § skall pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan. (SvKB 2003:9)

8 § Kyrkotillhörigheten upphör från och med den dag då anmälan om utträdet kom in till den som enligt 6 § skall pröva frågan om inträde i och utträde ur kyrkan. (SvKB 2003:9)

Skriftligt bevis

9 § Den som har tagits upp i eller utträtt ur Svenska kyrkan skall genast få ett skriftligt bevis om det.

Överklagande

10 § Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Det samma gäller Kyrkostyrelsens beslut enligt 6 §.

Sjunde avdelningen: Kyrkliga uppdrag och befattningar

Inledning

Kallelsen att föra ut evangelium är given åt hela Guds folk. Alla i kyrkan är lemmar i en och samma kropp. Dopet är den grundläggande vigningen till tjänst i kyrkan och ger delaktighet i kyrkans gemensamma uppdrag. Förtroendevalda, frivilliga medarbetare, anställda och de som vigs till uppdrag inom kyrkans vigningstjänst skall fullgöra de speciella uppdrag som de anförtratts i solidaritet med Svenska kyrkan och kyrkans tro, bekännelse och lära. Alla står i evangeliets tjänst och under dess auktoritet.

Kyrkans vigningstjänst eller ämbete är en tjänst i och för församlingen. Vigningen sker i församlingens gemenskap och tjänsten fullgörs i församlingen. Vigningstjänsten är ett tecken i församling och samhälle. Den visar på det som är kyrkans gemensamma uppdrag och varje döpts ansvar. Kyrkans kallelse och vigning av särskilda personer till livslång tjänst syftar till församlingens andliga uppbyggelse och skall rusta församlingen för dess uppdrag i världen. Det befriar inte andra i kyrkan från ansvar utan levandegör kyrkans gemensamma sändning på Guds kallelse.

Biskopens uppdrag är ett tecken på kyrkans kontinuitet genom tiderna, kyrkans enhet och universella gemenskap. Biskopen har tillsammans med domkapitlet ansvar för att kyrkans lära och ordning följs och skall leda och inspirera kyrkan i stiftet. Biskopen viger nya kvinnor och män till uppdragen inom kyrkans vigningstjänst och är en herde för dem liksom för församlingarna i stiftet.

Prästens uppdrag är ett tecken på att den kristna församlingen och tron får sin andliga näring när Ordet förkunnas och sakramenten delas ut. Som Verbi Divini Minister (det gudomliga ordets tjänare) skall prästen i trohet mot sitt uppdrag förkunna evangeliet rent och klart, genom dopet föra nya människor till kyrkans gemenskap, leda firandet av den heliga måltiden och förmedla förlåtelse, tröst och hopp. Prästen skall uppbygga och undervisa församlingen i tron, ge själavård och utrusta för vittnesbörd och tjänst i världen. Prästen är församlingens tjänare och samtidigt en herde för församlingen.

Diakonen är genom sin gärning ett barmhärtighetens tecken i både församlingen och samhället. Diakonen har ett ansvar att göra kärlekens gärningar, särskilt mot utsatta människor. Uppgifterna varierar beroende på de lokala sociala behoven och församlingarnas strukturer och diakonala prioriteringar. Uppdraget har en karitativ inrikt-

ning som också kan komma till uttryck exempelvis i undervisning. Varhelst det finns mänsklig nöd är det diakonens kallelse att ingripa och inspirera andra att ta ansvar.

Präster och diakoner fullgör sina uppdrag i trohet mot avgivna vigningslöften och är i detta hänseende underställda biskopen och domkapitlet.

Församlingspedagoger, kyrkomusiker och andra anställda bidrar i sina befattningar direkt eller indirekt till att församlingens grundläggande uppgift i gudstjänst, undervisning, diakoni och mission blir utförd.

De förtroendevalda har av församlingen fått i uppdrag att ta ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd och dess förvaltning skött. De utövar sina uppdrag inom ramen för det mandat som tillhör det förtroendevalda organ som de ingår i.

Alla kyrkans anställda och medarbetare skall tjäna kyrkan och församlingen och i det uppdrag de fått bidra till att evangeliet blir känt, kyrkan uppbyggd och människorna tjänade. (SvKB 2000:5)

30 kap. Uppdraget som biskop

Behörighet att utöva uppdraget som biskop

1 § Behörig att utöva uppdraget som biskop är den som har vigts till biskop i Svenska kyrkans ordning.

Överlämnande av uppdraget som biskop

2 § Till biskop får bara den vigas som har valts till biskop i ett stift och är prästvigd.

Vigningen skall äga rum så snart som möjligt efter att Kyrkostyrelsen har utfärdat bevis om utnämningen till biskop. (SvKB 2002:9)

Tystnadsplikt

3 § Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som biskop har tystnadsplikt i fråga om uppgifter som han eller hon därvid har fått veta under bikt eller enskild själavård.

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

4 § En biskop skall förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon

1. har övergett Svenska kyrkans lära,
2. genom en egen ansökan begär det, eller
3. har utträtt ur Svenska kyrkan. (SvKB 2003:9)

5 § En biskop får förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha. (SvKB 2003:9)

6 § En biskop som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att biskopen kan anses lämplig att utöva ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst.

7 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 4–6 §§ prövas av Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar.

Trossam-
fund

31 kap. Uppdraget som präst

Behörighet att utöva uppdraget som präst

1 § Behörig att utöva uppdraget som präst är den som har vigts till präst i Svenska kyrkans ordning eller som har förklarats behörig av ett domkapitel.

2 § Domkapitlet får förklara den behörig att utöva uppdraget som präst som

1. är behörig att utöva uppdraget som präst i en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med,
2. tillhör Svenska kyrkan,
3. har godtagbara kunskaper i svenska språket,
4. har sådana kunskaper och erfarenheter inom det praktisk-teologiska området som behövs för uppdrag som präst i Svenska kyrkan,
5. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön, och
6. inför biskopen i domkapitlet har gett löften motsvarande dem som finns i momentet Löftena i ordningen för prästvigning i Den svenska kyrkohandboken.

3 § Om det finns särskilda skäl får domkapitlet förklara en präst från en annan kyrka än de kyrkor och samfund som avses i 2 § 1 behörig att utöva uppdraget som präst. Innan domkapitlet fattar ett sådant beslut skall stiftets biskop samråda med övriga biskopar i Biskopsmötet.

3 a § Trots att villkoren i 2 § andra och sjätte punkterna inte är uppfyllda får domkapitlet förklara en präst som söker en anställning tillsvidare som präst i Svenska kyrkan behörig att utöva uppdraget som präst. För att så skall kunna ske skall prästen förklara att han eller hon kommer att inträda i Svenska kyrkan och avge löften enligt sjätte punkten om han eller hon får den sökta anställningen i Svenska kyrkan.

En behörigförklaring enligt första stycket upphör att gälla om prästen inte får den sökta anställningen eller om prästen inte, senast vid den tidpunkt domkapitlet bestämmer, uppfyller de krav som anges i 2 § andra och sjätte punkterna. *(SvKB 2006:11)*

4 § Domkapitlet får också, trots de krav som anges i 2 §, för en viss tid förklara den behörig att utöva uppdraget som präst som är behörig att utöva detta uppdrag i

1. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet, eller
2. en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

För tjänstgöring vid ett visst tillfälle krävs ingen behörigförklaring av den som avses i första stycket punkterna 1 och 2, såvida det inte är fråga om en kyrklig handling.

(SvKB 2006:6)

Överlämnande av uppdraget som präst

5 § En biskop får till präst i Svenska kyrkan bara viga den som av domkapitlet har blivit godkänd i prästexamen.

Prästexamen

6 § Domkapitlet får i prästexamen pröva den som

1. har genomgått den utbildning och praktiska tjänstgöring som har fastställts av Kyrkostyrelsen, och
2. skall tjänstgöra som präst i stiftet eller inom Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen.

Om det finns särskilda skäl får domkapitlet besluta om undantag från bestämmelserna i första stycket 2.

7 § Domkapitlet skall i prästexamen pröva prästkandidatens kunskaper och lämplighet.

Examinationen skall omfatta sådana teologiska ämnen som är väsentliga för att uppdraget som präst i Svenska kyrkan skall kunna fullgöras.

8 § Den som inte har godkänts i prästexamen får på nytt genomgå examen.

Tystnadsplikt

9 § Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som präst har tystnadsplikt i fråga om uppgifter som han eller hon därvid har fått veta under bikt eller enskild själavård.

Rätt att delta i överläggningar, val m.m.

10 § Den som är anställd som präst i Svenska kyrkan har rätt att inom ramen för sin anställning delta i överläggningar på kallelse av biskop eller kontraktsprost samt i val av biskop och av ledamot i domkapitlet.

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

11 § En präst skall förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon

1. har övergett Svenska kyrkans lära,
2. genom en egen ansökan begär det, eller
3. har utträtt ur Svenska kyrkan. (SvKB 2006:11)

12 § Domkapitlet får förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, avsluta provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en präst bör ha.

Om domkapitlet beslutar om provotid skall den pågå tre år. Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig.

(SvKB 2003:9)

13 § En präst som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att prästen kan anses lämplig att utöva sitt uppdrag. En sådan förklaring får ske endast om biskopen godkänner den.

Befogenhetsprövning av beslut om uppsägning m.m.

14 § Beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering av en präst och beslut om disciplinär åtgärd mot en präst får fattas endast om domkapitlet har prövat att beslutet inte skulle strida mot kyrkoordningens regler om tillsyn från biskop och domkapitel vad gäller lära, utövande av vigningstjänsten och efterlevnad av vigningslöften.

Beslutande biskop och domkapitel

15 § Frågor om att anta någon till uppdraget som präst eller att enligt 2–4 §§ förklara någon behörig att utöva detta uppdrag prövas enligt följande:

1. den som söker anställning som präst i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. den som inte söker anställning som präst i ett stift och är folkbokförd i landet	domkapitlet i det stift där kandidaten är folkbokförd
3. den som inte är folkbokförd i landet och skall tjänstgöra i ett visst stift utan att anställas	domkapitlet i det stiftet
4. andra än de som avses i punkterna 1–3	Domkapitlet i Uppsala stift.

(SvKB 2004:10)

Trossam-
fund

16 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 11–12 §§ prövas enligt följande:

1. präster som har anställning som präst i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. präster som är verksamma i utlandskyrkan	Domkapitlet i Visby stift
3. präster som har anställning hos Svenska kyrkan på nationell nivå och som inte är verksamma i utlandskyrkan	Domkapitlet i Uppsala stift
4. övriga präster, folkbokförda inom ett stifts område	domkapitlet i det stiftet
5. övriga präster	Domkapitlet i Uppsala stift

(SvKB 2002:7)

17 § Frågor om behörigförklaring enligt 13 § prövas av det domkapitel som tidigare förklarat prästen obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst och biskopen i det stiftet.

Överklagande

18 § Biskopens beslut enligt detta kapitel får inte överklagas. Domkapitlets beslut att godkänna eller inte godkänna en kandidat i prästexamen får inte överklagas.

Domkapitlets beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

- den präst som berörs av beslutet, och
- biskopen, såvitt avser domkapitlets beslut att inte förklara en präst obehörig enligt 11 § 1. (SvKB 2003:9)

32 kap. Uppdraget som diakon

Behörighet att utöva uppdraget som diakon

1 § Behörig att utöva uppdraget som diakon är den som har vigts till diakon i Svenska kyrkans ordning eller som har förklarats behörig av ett domkapitel.

2 § Domkapitlet får förklara den behörig att utöva uppdraget som diakon som

- är behörig att utöva uppdraget som diakon i en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild eumenisk samverkan med,
- tillhör Svenska kyrkan,
- har godtagbara kunskaper i svenska språket,
- har sådana kunskaper och erfarenheter i övrigt som behövs för uppdraget som diakon i Svenska kyrkan,
- har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön, och
- inför biskopen i domkapitlet har gett löften motsvarande dem som finns i momentet Löftena i ordningen för diakonvigning i Den svenska kyrkohandboken.

3 § Om det finns särskilda skäl får domkapitlet förklara en diakon från en annan kyrka än de kyrkor och samfund som avses i 2 § 1 behörig att utöva uppdraget som diakon. Innan domkapitlet fattar ett sådant beslut skall stiftets biskop samråda med övriga biskopar i Biskopsmötet.

3 a § Trots att villkoren i 2 § andra och sjätte punkterna inte är uppfyllda får domkapitlet förklara en diakon som söker en anställning tillsvidare som diakon i Svenska kyrkan behörig att utöva uppdraget som diakon. För att så skall kunna ske skall diakonen förklara att han eller hon kommer att inträda i Svenska kyrkan och avge löften enligt sjätte punkten om han eller hon får den sökta anställningen i Svenska kyrkan.

En behörigförklaring enligt första stycket upphör att gälla om diakonen inte får den sökta anställningen eller om diakonen inte, senast vid den tidpunkt domkapitlet bestämmer, uppfyller de krav som anges i 2 § andra och sjätte punkterna. (SvKB 2006:11)

4 § Domkapitlet får också, trots de krav som anges i 2 §, för ett visst tillfälle eller för en viss tid förklara den behörig att utöva uppdraget som diakon som är behörig att utöva detta uppdrag i

1. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet, eller
2. en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

Överlämnande av uppdraget som diakon

5 § En biskop får till diakon i Svenska kyrkan bara viga den som av domkapitlet har blivit godkänd i diakonexamen.

Diakonexamen

6 § Domkapitlet får i diakonexamen pröva den som

1. har genomgått den utbildning och praktiska tjänstgöring som har fastställts av Kyrkostyrelsen, och
2. skall tjänstgöra som diakon inom stiftet.

7 § Domkapitlet skall i diakonexamen pröva diakonkandidatens kunskaper och lämplighet.

Examinationen skall omfatta sådana ämnen som är väsentliga för att uppdraget som diakon i Svenska kyrkan skall kunna fullgöras.

8 § Den som inte har godkänts i diakonexamen får på nytt genomgå examen.

Trossamfund

Tystnadsplikt

9 § Den som är eller har varit behörig att utöva uppdraget som diakon har tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon därvid har fått veta under själavårdande samtal.

Tystnadsplikten hindrar dock inte att en sådan uppgift lämnas ut om

- personen ifråga medger att uppgiften lämnas ut,
- diakonen har ålagts att uttala sig under ed, eller
- det föreligger uppgifts-, informations- eller anmälningsskyldighet enligt lag.

(SvKB 2003:9)

Rätt att delta i överläggningar, val m.m.

10 § Den som är anställd som diakon i Svenska kyrkan har rätt att inom ramen för sin anställning delta i överläggningar på kallelse av biskop eller kontraktsprost samt i val av ledamot i domkapitlet.

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

11 § En diakon skall förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon

1. har övergett Svenska kyrkans lära,
2. genom en egen ansökan begär det, eller
3. har utträtt ur Svenska kyrkan. (SvKB 2006:11)

12 § Domkapitlet får förklara en diakon obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, bsjuta om prövotid för fortsatt behörighet eller tildela diakonen skriftlig erinran, om diakonen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under själavårdande samtal,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en diakon bör ha.

Om domkapitlet beslutar om prövotid skall den pågå tre år. Om diakonen under prövotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag skall han eller hon förklaras obehörig. (SvKB 2003:9)

13 § En diakon som har förklarats obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst får förklaras åter behörig, om förhållandena ändrats på ett sådant sätt att diakonen kan anses lämplig att utöva sitt uppdrag. En sådan förklaring får ske endast om biskopen godkänner den.

Befogenhetsprövning av beslut om uppsägning m.m.

14 § Beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering av en diakon och beslut om disciplinär åtgärd mot en diakon får fattas endast om domkapitlet har prövat att beslutet inte skulle strida mot kyrkoordningens regler om tillsyn från biskop och domkapitel vad gäller lära, förvaltning av vigningstjänsten och efterlevnad av vigningslöften.

Beslutande biskop och domkapitel

15 § Frågor om att anta någon till uppdraget som diakon eller att förklara någon behörig att utöva detta uppdrag prövas av domkapitlet i det stift där kandidaten skall tjänstgöra som diakon.

16 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 11–12 §§ prövas enligt följande:

1. diakoner som har anställning som diakon i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. diakoner som är verksamma i utlandskyrkan	Domkapitlet i Visby stift
3. diakoner som har anställning hos Svenska kyrkan på nationell nivå och som inte är verksamma i utlandskyrkan	Domkapitlet i Uppsala stift
4. övriga diakoner, folkbokförda inom ett stifts område	domkapitlet i det stiftet
5. övriga diakoner	Domkapitlet i Uppsala stift

(SvKB 2002:7)

17 § Frågor om behörigförklaring enligt 13 § prövas av det domkapitel som tidigare har förklarat diakonen obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst och biskopen i det stiftet.

Överklagande

18 § Biskopens beslut enligt detta kapitel får inte överklagas. Domkapitlets beslut att godkänna eller inte godkänna en kandidat i diakonexamen får inte överklagas.

Domkapitlets beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

- den diakon som berörs av beslutet, och
- biskopen såvitt avser domkapitlets beslut att inte förklara en diakon obehörig enligt 11 § 1. (SvKB 2003:9)

33 kap. Kyrkans förtroendevalda

Inledande bestämmelser

1 § Med förtroendevalda avses i denna kyrkoordning de personer som vid kyrkliga val har utsetts till ledamöter, ersättare och ordförande i beslutande och verkställande organ inom Svenska kyrkan.

Rösträtt

2 § Den som tillhör Svenska kyrkan och fyller 16 år senast på valdagen har rösträtt vid direkta kyrkliga val om han eller hon är folkbokförd i

- församlingen, om det gäller val till en församling,
- en församling som ingår i samfälligheten, om det gäller val till en samfällighet,

3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftsfullmäktige, eller
4. landet, om det gäller val till Kyrkomötet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till församling inte rösträtt till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Den som tillhör en icke-territoriell församling har vid val till samfällda kyrkfullmäktige i en samfällighet endast rösträtt i en samfällighet där den icke-territoriella församlingen ingår. (SvKB 2002:9)

3 § Frågor om rösträtt vid direkta val avgörs på grundval av en röstlängd som har upprättats före valet. Närmare bestämmelser om röstlängd finns i 38 kap. (SvKB 2003:9)

Valbarhet

4 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i Svenska kyrkan är den som tillhör Svenska kyrkan, är döpt och fyller 18 år senast på dagen för valet. Härtill skall den som väljs vara folkbokförd i

1. församlingen, om det gäller val till en församling,
2. en församling som ingår i samfälligheten, om det gäller val till en samfällighet, eller
3. en församling inom stiftet, om det gäller val till stiftet.

Den som tillhör en icke-territoriell församling är vid val till församling inte valbar till den församling där han eller hon är folkbokförd utan i stället till den icke-territoriella församlingen. Vid val till samfällighet är han eller hon endast valbar till en samfällighet där den icke-territoriella församlingen ingår.

Det finns ytterligare bestämmelser om valbarhet vid val till Kyrkomötet i 38 kap. 19 a §.

Om valbarhetshinder i vissa fall finns bestämmelser i 5–9 §§. (SvKB 2008:5)

Valbarhetshinder

5 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i en församling är inte den som

1. är anställd som biskop,
2. är anställd som kyrkoherde i församlingen,
3. har utsetts att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingens kyrkoråd, eller
4. är anställd hos församlingen eller samfällighet i vilken församlingen ingår och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. (SvKB 2002:9)

6 § Valbar till uppdrag som förtroendevald i en samfällighet är inte

1. den som är anställd som biskop,
2. den kyrkoherde som är ledamot och kyrkoherdens ersättare i samfällighetens kyrkonämnd, eller
3. den som är anställd hos samfälligheten och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. (SvKB 2002:9)

7 § Valbar till uppdrag som förtroendevald på stiftsnivå är inte den som

1. har en anställning som biskop,
2. har en anställning som domprost, eller
3. är stiftsanställd och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. (SvKB 2002:9)

8 § Valbar till uppdrag som ledamot eller ersättare i Kyrkomötet är inte den som

1. har en anställning som biskop, eller
2. är anställd på nationell nivå och som på grund av sina uppgifter har en ledande ställning bland de anställda. (SvKB 2002:9)

9 § Förutom det som anges i 5–8 §§ gäller följande valbarhetshinder för förtroendeuppdrag. Hindren gäller för alla kyrkligt anställda som har en tjänstgöringsgrad över 20 procent av heltid för sin befattning.

1. Den som är anställd i en församling är inte valbar till direkt eller indirekt valt kyrkoråd eller någon nämnd i denna församling. Om församlingen ingår i en samfällighet gäller detta också vid val till kyrkonämnden eller någon annan nämnd i samfälligheten.

Trossam-
fund

2. Den som är anställd i en samfällighet är inte valbar till kyrkonämnden eller någon annan nämnd i denna samfällighet. Han eller hon är inte heller valbar till ett direkt eller indirekt valt kyrkoråd eller någon nämnd i en församling som ingår i samfälligheten om anställningen innefattar tjänstgöring i den församlingen.
3. Den som är stiftsanställd är inte valbar till stiftsstyrelsen eller någon av stiftets nämnder.
4. Den som är anställd på nationell nivå är inte valbar till Kyrkostyrelsen eller någon nämnd på nationell nivå. (SvKB 2005:7)

Uppdragets upphörande

10 § Om en förtroendevald upphör att vara valbar upphör också uppdraget genast.

Om valbarheten upphör enbart därför att en förtroendevald flyttar gäller följande.

1. En ledamot eller ersättare i Kyrkomötet får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden.
2. En ledamot eller ersättare i ett kyrkoråd eller någon nämnd i en församling får behålla sitt uppdrag under resterande del av mandatperioden om han eller hon kan fortsätta att fullgöra uppdraget och inte samtidigt har något förtroendeuppdrag i en annan församling. (SvKB 2008:5)

11 § Kyrkofullmäktige eller samfällda kyrkofullmäktige får återkalla uppdraget för en förtroendevald som har valts av fullmäktige om han eller hon

1. har vägrats ansvarsfrihet, eller
2. genom en dom som vunnit laga kraft har dömts för ett brott för vilket det är föreskrivet fängelse i två år eller mer.

Första stycket skall på motsvarande sätt tillämpas på stiftsfullmäktige och Kyrkomötet. (SvKB 2007:5)

12 § har upphävts genom SvKB 2006:8.

34 kap. Kyrkans anställda

Befattningar för en församling

1 § För varje församling skall det finnas anställd

1. en kyrkoherde,
2. minst det antal övriga präster (komministrar) som stiftsstyrelsen bestämmer,
3. minst en kyrkomusiker som skall vara organist eller kantor, samt
4. det antal diakoner och den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte Hovförsamlingen.

2 § Församlingar som ingår i ett flerförsamlingspastorat har gemensam kyrkoherde och annan personal.

Domkyrkoorganisten är kyrkomusiker för den församling där stiftets domkyrka är belägen. Domkyrkoorganisten skall vara organist. När en domkyrkoorganist skall anställas skall domkapitlet beredas tillfälle att yttra sig över de sökande.

Domkapitlet skall för andra församlingar än den som avses i andra stycket besluta om den kyrkomusiker som avses i 1 § 3 skall vara organist eller kantor.

3 § Efter framställan från stiftet har en präst som har utsetts till kontraktsprost enligt 8 kap. 40 § rätt till tjänstledighet för den tid som behövs för detta uppdrag.

Befattningar för utlandskyrkan

3 a § För församlingar och övriga verksamheter i utlandskyrkan skall det finnas anställda

1. minst det antal präster som Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet bestämmer, och
2. den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Svenska kyrkan på nationell nivå är arbetsgivare för utsänd personal som tjänstgör i utlandskyrkan.

När präster och diakoner skall anställas för tjänstgöring i utlandskyrkan gäller bestämmelserna i 7–11, 12 a–14 och 17 §§. (SvKB 2005:17)

Befattningar för ett stift

4 § I varje stift skall det finnas anställd

1. en biskop,
2. det antal präster (stiftsadjunkter, kontraktsadjunkter och pastorsadjunkter) och diakoner som stiftsstyrelsen bestämmer,
3. minst en stiftsjurist som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, samt
4. den personal i övrigt som behövs för verksamheten.

Befattningar för den nationella nivån

5 § I kyrkokansliet skall det finnas anställd

1. en chef för kyrkokansliet,
2. minst en person som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen,
3. minst en person som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen, samt
4. det antal präster och diakoner och den personal i övrigt som behövs för verksamheten. (SvKB 2003:9)

Arbetsgivarorganisation

6 § När en församling, en samfällighet eller ett stift är arbetsgivare skall Svenska kyrkans församlingsförbund

1. företräda arbetsgivaren när det gäller att ingå eller säga upp kollektivavtal,
2. avgöra frågor om lockout eller andra stridsåtgärder vid konflikter om sådana kollektivavtal,
3. företräda arbetsgivaren i tvister om sådana kollektivavtal eller om påföljder vid konflikter om sådana avtal, och
4. i anslutning till ingångna kollektivavtal företräda arbetsgivaren i fråga om sådana arbetstagare som inte är medlemmar i någon avtalslutande arbetstagarorganisation.

Svenska kyrkans församlingsförbund skall på motsvarande sätt företräda Svenska kyrkan som arbetsgivare för personalen i kyrkokansliet.

Särskilda villkor för att få och inneha en anställning

7 § Behörig att anställas på och inneha en tillsvidareanställning i Svenska kyrkan är den som tillhör

1. Svenska kyrkan, eller
2. en annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom Kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med.

Det som sägs i första stycket gäller inte sådana anställda som uteslutande eller så gott som uteslutande arbetar inom begravningsverksamheten.

Vid en viss anställning får göras undantag från bestämmelserna i första stycket om det finns särskilda skäl. (SvKB 2002:9)

8 § Endast den som är behörig att utöva uppdraget som biskop enligt bestämmelserna i 30 kap. får vara anställd som biskop.

Endast den som är behörig att utöva uppdraget som präst enligt bestämmelserna i 31 kap. får vara anställd som präst.

Endast den som är behörig att utöva uppdraget som diakon enligt bestämmelserna i 32 kap. får vara anställd som diakon eller på en befattning med benämning där ordet diakon ingår eller en där sådan behörighet på annat sätt har angetts som villkor för anställning.

Trossamfund

Särskilda villkor för att få en anställning

9 § Behörig att anställas som domprost eller kyrkoherde eller på ett längre vikariat än tre månader på en sådan befattning är den som

1. har fyllt 30 år,
2. har varit anställd som präst i Svenska kyrkan i minst tre år,
3. har genomgått den utbildning som har fastställts av Kyrkostyrelsen,
4. uppfyller de villkor för befattningen som domkapitlet kan ha beslutat om enligt 11 §, och
5. har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön.

Domkapitlet får medge undantag från villkoren i första stycket 1–3, om det finns särskilda skäl.

Innan någon anställs skall domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. (SvKB 2007:6)

10 § Behörig att anställas som komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning är den som

1. har varit anställd som pastorsadjunkt i ett år, eller som vid tidpunkten för tillträdet av den sökta tjänsten kan antas ha fullgjort sådan anställning, och
2. uppfyller de villkor för befattningen som domkapitlet kan ha beslutat om enligt 11 §.

Domkapitlet får medge undantag från villkoren i första stycket 1 om det finns särskilda skäl.

Innan någon anställs skall domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. (SvKB 2004:10)

11 § Domkapitlet får besluta om särskilda villkor för att någon skall kunna anställas på en viss befattning som kyrkoherde, komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt.

Tillsättning av domprost

12 § En befattning som domprost skall tillsättas av stiftsstyrelsen.

Innan stiftsstyrelsen beslutar om tillsättningen skall kyrkoråden i varje församling i pastoratet ges tillfälle att yttra sig över de behöriga sökandena. Därefter skall domkapitlet yttra sig.

Tillsättning av präst i utlandskyrkan

12 a § En befattning som präst i utlandskyrkan med anställning på nationell nivå skall tillsättas av Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

Innan nämnden beslutar om tillsättning av en präst i en utlandsförsamling skall kyrkorådet ges tillfälle att yttra sig över de behöriga sökandena. Därefter skall domkapitlet yttra sig. (SvKB 2005:17)

Yttrande till en befattning som präst

13 § När ansökningstiden för en ledigförklarad befattning som kyrkoherde, komminister, stiftsadjunkt eller kontraktsadjunkt gått ut skall kyrkorådet, kyrkonämnden, pastoratsnämnden eller stiftsstyrelsen översända ansökningshandlingarna och platsannonsern till domkapitlet.

Efter beslut om behörighet skall domkapitlet med eget yttrande över de behöriga sökandena överlämna handlingarna till den som har att besluta om tillsättningen.

Domkapitlet skall underrätta de sökande om beslutet i behörighetsfrågan och om skälen för detta.

Vid tillsättning av befattning som präst i utlandskyrkan skall skyldigheten att översända handlingar till domkapitlet gälla Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

(SvKB 2002:7)

Yttrande vid tillsättning av en diakon

14 § Innan någon anställs som diakon eller på ett längre vikariat än sex månader på en sådan befattning skall domkapitlet yttra sig över de behöriga sökandena utifrån de särskilda krav som befattningen ställer. Detsamma gäller andra befattningar med benämning där ordet diakon ingår eller där behörigheten att utöva uppdraget som diakon har angetts som villkor för anställning. (SvKB 2003:9)

Behörig att anställas som kyrkomusiker

15 § Behörig att anställas som organist är den som har avlagt organistexamen eller motsvarande examen.

Behörig att anställas som kantor är den som har avlagt kantorsexamen eller motsvarande examen eller som är behörig att anställas som organist.

Tjänstebostad

16 § Om församlingen anvisar tjänstebostad åt en kyrkoherde eller komminister är den som innehar befattningen skyldig att bo i den. Församlingen får om det finns särskilda skäl medge befrielse från denna skyldighet. Kostnaderna för bostaden betalas av församlingen. Kyrkoherden eller komministern erlägger hyra till församlingen.

Ingår församlingen i en samfällighet gäller det som sägs i första stycket samfälligheten i enlighet med bestämmelserna i 2 kap. 11 §.

Garantier för kyrkliga organ med pensionsåtaganden

16 a § Kyrkostyrelsen får mot avgift lämna behövliga garantier till kyrkliga organ med pensionsåtaganden som behöver kreditgarantier för att kunna fullgöra sina skyldigheter mot Svenska kyrkans pensionskassa. (SvKB 2005:7)

Trossamfund

Överklagande

17 § Domkapitlets beslut i ärenden som avses i 9 § första och andra styckena samt 10 § första och andra styckena får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. den sökande, såvitt avser beslut att inte förklara honom eller henne behörig,
2. en medsökande, såvitt avser beslut att förklara en sökande behörig, och
3. den som skall besluta om tillsättningen, såvitt avser beslut att inte förklara en sökande behörig.

När ett beslut har överklagats enligt första stycket får anställningsärendet inte slutföras förrän Överklagandenämnden har avgjort överklagandet.

Åttonde avdelningen: Församlingstillhörighet och indelning**Inledning**

Svenska kyrkans uppdrag är att ge vidare evangelium i ord och handling till dem som bor i Sverige. Kyrkans geografiska gränser sammanfaller därför med nationens. Svenska kyrkan framträder på lokal nivå som församlingar och på regional nivå som stift. På den lokala nivån finns också pastorat, som är kyrkoherdens tjänstgöringsområde, och samfälligheter för att flera församlingar skall kunna samverka om personal, ekonomi och fastigheter. Kontraktet är ett utflöde av stiftet och omfattar några av stiftets församlingar.

Kyrkotillhörigheten tar sig normalt uttryck i församlingstillhörighet. Den som tillhör Svenska kyrkan och är bosatt i Sverige tillhör därför alltid någon av kyrkans församlingar. Församlingarna är vanligen territoriella, dvs. sådana där det geografiska området anger gränsen, men det finns också icke-territoriella församlingar, där upptagningsområdet är större än en territoriell församling. Den som är bosatt i utlandet kan också tillhöra Svenska kyrkan. Det finns särskilda församlingar och andra enheter för

verksamhet bland svenskar utomlands, men man kan tillhöra Svenska kyrkan utan att tillhöra en svensk församling.

Församlingen är den grundläggande enheten inom Svenska kyrkan, eftersom det är där människor lever, evangelium förkunnas och sakramenten delas ut. Utan gudstjänsterna och gudstjänstgemenskapen finns ingen församling. För att församlingen skall kunna utföra sina uppgifter måste där också finnas människor som är villiga att ta ett särskilt ansvar för dessa uppgifter.

Församlingarna är förenade i stift. Stiftet är i sin tur beroende av varandra och relaterade till den vidare gemenskap som kyrkan utgör. Svenska kyrkans stiftsorganisation och episkopala struktur skall värna om och främja församlingarnas liv och hela kyrkogemenskapens enhet.

35 kap. Församlingstillhörighet

1 § Den som tillhör Svenska kyrkan tillhör den territoriella församling där han eller hon är folkbokförd.

Bestämmelser om rätt i vissa fall att i stället tillhöra en icke-territoriell församling finns i 2–6 §§.

2 § En person har rätt att tillhöra Karlskrona amiralitetsförsamling om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i en församling i Karlskrona eller Ronneby kommun och dessutom

1. är anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen,
2. har varit fast anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen och vid anställningens upphörande har fått pension,
3. är anställd vid Karlskrona amiralitetsförsamling,
4. är make eller hemmavarande barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller hemmavarande barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

3 § En person har rätt att tillhöra Tyska Christinae församling i Göteborg om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i en församling i Göteborgs, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Möndals, Partille eller Öckerö kommun, och dessutom

1. är medborgare i Tyskland,
2. är född i ett tyskspråkigt land,
3. är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land,
4. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3. (SvKB 2005:18)

4 § En person har rätt att tillhöra Tyska S:ta Gertruds församling i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i en församling i Stockholms stift, och dessutom

1. är medborgare i Tyskland,
2. är född i ett tyskspråkigt land,
3. är barn till någon som är född i ett tyskspråkigt land,
4. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

5 § En person har rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i Stockholms kommun och dessutom

1. är född i Finland,
2. är barn till någon som är född i Finland,
3. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

5 §¹ En person har rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholm om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i en församling i Stockholms stift och dessutom

1. är född i Finland,
2. är barn till någon som är född i Finland,
3. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

(SvKB 2008:4)

6 § En person har rätt att tillhöra Hovförsamlingen om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i Sverige, och dessutom

1. är medlem av Kungliga Huset,
2. tjänstgör eller har tjänstgjort vid Kungliga Hovstaterna eller Kungliga Staberna,
3. är make eller hemmavarande barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller hemmavarande barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

7 § Ansökan om att få tillhöra en icke-territoriell församling skall göras skriftligen till den som har att pröva frågan.

8 § Frågor om tillhörighet till en icke-territoriell församling prövas av kyrkoherden i respektive församling.

Dock skall Kyrkostyrelsen pröva fråga om att få tillhöra någon av de båda tyska församlingarna för den som grundar sin ansökan på 3 § 2 eller 3 eller 4 § 2 eller 3.

9 § Den som tillhör en icke-territoriell församling får efter en skriftlig anmälan utträda ur församlingen för att i stället tillhöra den territoriella församling där han eller hon är folkbokförd. En sådan anmälan skall göras hos kyrkoherden i den icke-territoriella församlingen. Kyrkoherden skall genast underrätta Kyrkostyrelsen om anmälan.

Förändringen gäller från och med den dag då anmälan kom in till kyrkoherden.

(SvKB 2004:10)

10 § Kyrkoherdens beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets och Kyrkostyrelsens beslut får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Rätt att överklaga beslutet har

1. den person som ärendet gäller,
2. den icke-territoriella församlingen, och
3. den territoriella församling där personen i fråga är folkbokförd.

36 kap. Indelningsenheter

1 § Svenska kyrkan är indelad i territoriella församlingar, pastorat, kontrakt och stift.

2 § Inom Svenska kyrkan finns också de icke-territoriella församlingar som framgår av 35 kap. samt utlandskyrkan enligt 2 kap. 16 §. (SvKB 2006:13)

3 § Den territoriella församlingsindelningen skall omfatta hela landet.

4 § Ett pastorat består av en församling (enförsamlingspastorat) eller flera församlingar (flerförsamlingspastorat). Pastoratet utgör tjänstgöringsområde för en kyrkoherde. Varje icke-territoriell församling utgör ett pastorat.

5 § Ett kontrakt består av flera pastorat i ett stift.

Kontraktet är tjänstgöringsområde för en kontraktsprost.

Kontraktsindelningen skall omfatta hela stiftet.

¹ Denna lydelse träder i kraft den 1 januari 2010 enligt SvKB 2008:4 [red.anm.].

6 § Inom Svenska kyrkan finns det tretton stift. Dessa är Uppsala, Linköpings, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lunds, Göteborgs, Karlstads, Härnösands, Luleå, Visby och Stockholms stift.

Stiftsindelningen skall omfatta hela landet.

Till Visby stift hör även utlandskyrkan enligt 2 kap. 16 §. (SvKB 2005:17)

37 kap. Ändringar i indelningen

Ändringar i den territoriella församlingsindelningen

Hur indelningen i församlingar ändras

1 § Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar i den territoriella församlingsindelningen inom ett stift.

Denna indelning får ändras genom att en församling delas eller genom att församlingar läggs samman om det ger bättre förutsättningar för församlingarna att utföra sina uppgifter.

2 § Följande kriterier gäller för församling:

1. I församlingen firas en huvudgudstjänst varje söndag och annan kyrklig helgdag eller åtminstone en gudstjänst varje vecka.
2. I församlingen finns minst ett kyrkorum, invigt i Svenska kyrkans ordning.
3. I församlingen finns människor som tar ansvar för att församlingens uppgifter blir utförda och som är beredda att åtaga sig förtroendeuppdragen i församlingen.

Om domkapitlet i församlingsinstruktionen har medgivit undantag från bestämmelserna i första stycket eller om det annars finns särskilda skäl får en församling undantas från en indelningsändring även om den inte uppfyller dessa kriterier. (SvKB 2005:6)

2 a § har upphävts genom SvKB 2005:18.

3 § Den territoriella församlingsindelningen får ändras genom att en del av en församling överförs till en annan församling. Detta kan göras om en sådan ändring medför en bestående fördel för en församling eller en del av en församling och om de berörda församlingarna efter ändringen uppfyller de kriterier som anges i 2 § eller om de medges undantag på de grunder som anges där.

Stiftsstyrelsen får besluta om sådana ändringar mellan församlingar i samma stift. Om en ändring berör församlingar i flera stift skall den beslutas av Kyrkostyrelsen.

4 § Den territoriella församlingsindelningen får ändras på grund av oregelbundenhet i indelningen eller med hänsyn till fastighetsförhållandena.

Stiftsstyrelsen får besluta om sådana ändringar mellan församlingar i samma stift. Om en ändring berör församlingar i flera stift skall den beslutas av Kyrkostyrelsen.

5 § Stiftsstyrelsen skall verka för en lämplig församlingsindelning. Styrelsen skall fortlopande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i 1 och 2 §§ skall kunna följas.

En fråga om att ändra församlingsindelningen får också väckas genom en ansökan till stiftsstyrelsen av en församling som skulle beröras av ändringen eller av en kyrkotillhörig i en sådan församling. Samma rätt har en samfällighet, som skulle beröras av ändringen, och domkapitlet.

Om frågan berör församlingar i flera stift skall den väckas genom en ansökan till Kyrkostyrelsen. Rätt att väcka en sådan fråga har, utöver de som angivits i andra stycket, även stiftsstyrelserna och domkapitlet i de stift som skulle beröras av förändringen.

Utredning

6 § I ett ärende om ändrad församlingsindelning skall stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs. Församlingar och samfälligheter skall lämna uppgifter och i övrigt i skälig omfattning hjälpa till i utredningsarbetet, om stiftsstyrelsen begär det.

Vid utredning som avser ändring enligt 1 eller 3 § skall stiftsstyrelsen samråda med berörda församlingar och samfälligheter samt med domkapitlet. Stiftsstyrelsen skall

även samråda med lantmäterimyndigheten och en kommun där församling som är föremål för indelningsändring är belägen.

Om den ändring i församlingsindelningen som utredningen avser också bör leda till en ändring i någon annan indelning, som stiftsstyrelsen får besluta om, skall utredningen omfatta även denna ändring. (SvKB 2003:9)

7 § Ändring av församlingsindelningen enligt 1 eller 3 § får inte ske utan att berörda församlingar, samfälligheter, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet har getts tillfälle att yttra sig. Även lantmäterimyndigheten och en kommun där församling som är föremål för indelningsändring är belägen skall ges tillfälle att yttra sig före beslutet. (SvKB 2003:9)

8 § Om fråga om ändrad församlingsindelning berör församlingar i flera stift skall det som i 6 och 7 § sägs om stiftsstyrelsen i stället gälla Kyrkostyrelsen. Bestämmelserna om samråd och om tillfälle att yttra sig skall i en sådan fråga gälla även stiftsstyrelserna och domkapiteln i de stift som berörs av ändringen. Skyldigheten att lämna uppgifter och i övrigt i skäligen omfattning hjälpa till i utredningsarbetet om Kyrkostyrelsen begär det skall gälla även dessa stiftsstyrelser och domkapitel.

Ekonomisk reglering

9 § När en församling delas, skall de inbördes ekonomiska förhållandena mellan församlingarna enligt den nya indelningen regleras.

När en del av en församling förs över till en annan församling skall en sådan reglering ske om tillgångar och förbindelser som kan hänföras till den delen bör föras över eller om det finns särskilda skäl till en reglering.

10 § Fördelningen av tillgångar och förbindelser skall grundas på vad som är ändamålsenligt och skäligt. Församlingarna får träffa överenskommelse om hur fördelningen skall göras.

Regleringen fastställs av stiftsstyrelsen i beslutet om indelningsändringen. Är församlingarna inte överens om fördelningen skall stiftsstyrelsen göra denna.

11 § Om fördelningen av tillgångar och förbindelser inte kan följa grunden för regleringen, skall utjämning ske i pengar. Stiftsstyrelsen får bestämma att utjämningsbeloppet skall betalas på en gång eller fördelas på två eller flera år.

12 § När två eller fler församlingar läggs samman övergår deras tillgångar och ansvaret för deras förbindelser till den nya församlingen som bildas.

Beslut om ytterligare bestämmelser

13 § Stiftsstyrelsen får i beslutet om indelningsändringen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen skall kunna genomföras.

Om indelningsändringen innebär att en ny församling bildas får stiftsstyrelsen i beslutet också bestämma att beslutanderätten i församlingen skall utövas av sådana indelningsdelegerade som avses i 50 § från det att dessa valts till dess indelningsändringen träder i kraft. Detta gäller också om en indelningsändring annars är av sådan omfattning att församlingen inte bör företrädas av tidigare valda organ.

14 § Om en ny församling bildas av församlingar som utgör en samfällighet blir samfällda kyrkofullmäktige kyrkofullmäktige i den nybildade församlingen.

Om samfällda kyrkofullmäktige inte senast den 30 november året innan indelningsändringen skall träda i kraft har valt kyrkoråd för återstoden av mandatperioden blir kyrkonämnden kyrkoråd i den nybildade församlingen. (SvKB 2008:5)

När beslut om ändringar i församlingsindelningen träder i kraft

15 § En ändring i församlingsindelningen träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

En ändring som är av så begränsad omfattning att församlingen även under återstoden av mandatperioden bör kunna företrädas av tidigare valda organ träder i kraft den

1 januari det år som bestämts i beslutet. Detsamma gäller sådana ändringar som avses i 14 §. Om beslutet har fattats med stöd av bestämmelserna i 4 § träder det dock i kraft vid den tidpunkt som stiftsstyrelsen eller Kyrkostyrelsen beslutar.

Om det finns särskilda skäl får stiftsstyrelsen även i andra fall än som anges i andra stycket besluta att en ändring som innebär att en ny församling bildas genom sammanläggning av församlingar skall träda i kraft under pågående mandatperiod. Ändringen träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. (SvKB 2008:5)

16 § Ett beslut om att ändra församlingsindelningen enligt 1 eller 3 § skall fattas senast ett år innan ändringen skall träda i kraft. Ett beslut om indelningsändring enligt 4 § skall fattas senast tre månader innan ändringen skall träda i kraft.

Ett beslut om att ändra församlingsindelningen enligt 15 § tredje stycket skall fattas under den mandatperiod då den ändrade indelningen skall träda i kraft. Det skall fattas senast nio månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen skall genast underrättas om alla beslut om ändringar i församlingsindelningen. (SvKB 2004:10)

17 § Sedan en indelningsändring har beslutats kan en församling enligt den nya indelningen förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter. Om indelningsdelegerade skall utses gäller dock detta först sedan dessa delegerade har valts.

Ändringar i pastoratsindelningen

Hur indelningen i pastorat ändras

18 § Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar i pastoratsindelningen.

Om uppgifterna inom ett pastorat inte kan fullgöras skall indelningen ändras. Indelningen får ändras om den därmed blir mer ändamålsenlig.

19 § Stiftsstyrelsen skall verka för en ändamålsenlig pastoratsindelning. Styrelsen skall fortlöpande följa utvecklingen och snarast initiera åtgärder när så behövs för att bestämmelserna i 18 § skall kunna följas.

En fråga om att ändra pastoratsindelningen får också väckas genom en ansökan till stiftsstyrelsen av en församling eller en samfällighet som skulle beröras av ändringen, samt av domkapitlet.

Utredning

20 § I ett ärende om ändrad pastoratsindelning skall stiftsstyrelsen göra den utredning som behövs. Vid utredningen skall stiftsstyrelsen samråda med berörda församlingar och samfälligheter. Församlingar och samfälligheter skall lämna uppgifter och i övrigt i skäligen omfattning hjälpa till i utredningsarbetet om stiftsstyrelsen begär det.

Om den ändring i pastoratsindelningen som utredningen avser också bör leda till en ändring i någon annan indelning, som stiftsstyrelsen får besluta om skall utredningen omfatta även denna ändring.

21 § Pastoratsindelningen får inte ändras utan att berörda församlingar, samfälligheter, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet har getts tillfälle att yttra sig.

Ekonomisk reglering

22 § När ett pastorat delas, skall de inbördes ekonomiska förhållandena enligt den nya indelningen regleras.

23 § Fördelningen av tillgångar och förbindelser skall grundas på vad som är ändamålsenligt och skäligt. De samfälligheter och församlingar som berörs får träffa överenskommelse om hur fördelningen skall göras.

Regleringen fastställs av stiftsstyrelsen i beslutet om indelningsändringen. Är samfälligheterna och församlingarna inte överens om fördelningen skall stiftsstyrelsen göra denna.

24 § Om fördelningen av tillgångar och förbindelser inte kan följa grunden för regleringen, skall utjämning ske i pengar. Stiftsstyrelsen får bestämma att utjämningsbeloppet skall betalas på en gång eller fördelas på två eller flera år.

25 § När två eller fler pastorat läggs samman övergår tillgångar och ansvarigheten för förbindelser till den nya enhet som bildas.

Prästorganisation

26 § När stiftsstyrelsen beslutar att ändra pastoratsindelningen skall styrelsen samtidigt fastställa hur stor prästorganisationen minst skall vara i varje nybildat pastorat.

Beslut om ändring av hur stor prästorganisationen minst skall vara i pastoratet får fattas av stiftsstyrelsen även om den territoriella pastoratsindelningen inte ändras.

Beslut om ytterligare bestämmelser

27 § Stiftsstyrelsen får i beslutet om indelningsändringen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen skall kunna genomföras.

I beslutet får stiftsstyrelsen också bestämma att beslutanderätten i en pastoratsamfällighet skall utövas av sådana indelningsdelegerade som avses i 50 § från det att dessa valts till dess att indelningsändringen träder i kraft.

När beslut om ändringar i pastoratsindelningen träder i kraft

28 § En ändring i pastoratsindelningen träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Om det finns särskilda skäl får stiftsstyrelsen besluta att en ändring i pastoratsindelningen skall träda i kraft under pågående mandatperiod. Ändringen träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. (SvKB 2004:10)

29 § Ett beslut om att ändra pastoratsindelningen skall fattas senast ett år innan ändringen skall träda i kraft.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 28 § andra stycket skall fattas under den mandatperiod då den ändrade indelningen skall träda i kraft. Det skall fattas senast nio månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen skall genast underrättas om alla beslut om ändringar i pastoratsindelningen. (SvKB 2004:10)

30 § Sedan en indelningsändring har beslutats kan en församling eller samfällighet enligt den nya indelningen förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter. Om indelningsdelegerade skall utses gäller dock detta först sedan dessa delegerade har valts.

Ändringar i indelningen i flerpastoratssamfälligheter

Hur indelningen i flerpastoratssamfälligheter ändras

31 § En flerpastoratssamfällighet får bildas genom beslut av stiftsstyrelsen, om berörda församlingar har samtyckt till åtgärden eller om den är till övervägande och varaktigt fördel för församlingarna. (SvKB 2007:5)

32 § En flerpastoratssamfällighet får ändras eller upplösas genom beslut av stiftsstyrelsen om förhållandena har ändrats så att de angelägenheter som samfälligheten har hand om sköts lämpligare på något annat sätt.

33 § En fråga om att bilda, ändra eller upplösa en flerpastoratssamfällighet får väckas genom en ansökan till stiftsstyrelsen av en församling eller en samfällighet som skulle beröras av beslutet samt av domkapitlet. Stiftsstyrelsen får också själv ta upp en sådan fråga.

34 § Ett beslut om att bilda, ändra eller upplösa en flerpastoratssamfällighet får inte fattas utan att berörda församlingar, samfälligheter, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet har getts tillfälle att yttra sig.

Ekonomisk reglering

35 § I fråga om den ekonomiska regleringen när flerpastoratssamfälligheter bildas, ändras eller upplösas skall bestämmelserna i 22–25 §§ tillämpas.

Trossamfund

Beslut om ytterligare bestämmelser

36 § Stiftsstyrelsen får i beslutet om indelningsändringen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen skall kunna genomföras.

I beslutet får stiftsstyrelsen också bestämma att beslutanderätten i flerpastorats-samfälligheten skall utövas av sådana indelningsdelegerade som avses i 50 § från det att dessa valts till dess att indelningsändringen träder i kraft.

När beslut om ändringar i indelningen i flerpastoratssamfälligheter träder i kraft

37 § En ändring i indelningen i en flerpastoratssamfällighet träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

Om det finns särskilda skäl får stiftsstyrelsen besluta att en ändring i indelningen i en flerpastoratssamfällighet skall träda i kraft under pågående mandatperiod. Ändringen träder i kraft den 1 januari det år som bestämts i beslutet. (SvKB 2004:10)

38 § Ett beslut om att ändra indelningen i en flerpastoratssamfällighet skall fattas senast ett år innan det skall träda i kraft.

Ett beslut om att ändra indelningen enligt 37 § andra stycket skall fattas under den mandatperiod då den ändrade indelningen skall träda i kraft. Det skall fattas senast nio månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen skall genast underrättas om alla beslut om ändringar i indelningen i en flerpastoratssamfällighet. (SvKB 2004:10)

39 § Sedan en indelningsändring har beslutats kan en flerpastoratssamfällighet enligt den nya indelningen förvärva rättigheter och ta på sig skyldigheter. Om indelningsdelegerade skall utses gäller dock detta först sedan dessa delegerade har valts.

Ändringar i kontraktsindelningen

40 § Stiftsstyrelsen beslutar om ändringar i kontraktsindelningen.

Indelningen får ändras om den därmed blir mer ändamålsenlig. Den skall dock vara oförändrad det år då ordinarie kyrkoval äger rum och det närmast följande året.

41 § Stiftsstyrelsen skall verka för en ändamålsenlig kontraktsindelning och får själv ta upp frågor om att ändra indelningen.

En fråga om att ändra kontraktsindelningen får också väckas genom en ansökan till stiftsstyrelsen av en församling eller en samfällighet som skulle beröras av ändringen samt av domkapitlet.

42 § Kontraktsindelningen får inte ändras utan att berörda församlingar, samfälligheter, kyrkoherdar och kontraktsprostar samt domkapitlet har getts tillfälle att yttra sig.

43 § En ändring i kontraktsindelningen träder i kraft vid den tidpunkt som beslutats, med den inskränkning som anges i 40 §.

Ett beslut om att ändra kontraktsindelningen skall fattas senast tre månader före ikraftträdandet.

Kyrkostyrelsen skall genast underrättas om alla beslut om ändringar i kontraktsindelningen. (SvKB 2008:5)

Ändringar i stiftsindelningen

44 § Kyrkomötet beslutar om ändringar i stiftsindelningen.

45 § Kyrkostyrelsen får dock besluta om sådana mindre ändringar i stiftsindelningen som består i att en eller flera församlingar förs över från ett stift till ett angränsande stift.

Sådana ändringar får göras om stiftsindelningen därmed blir mer ändamålsenlig. Kyrkostyrelsen får själv ta upp frågor om sådana ändringar i stiftsindelningen.

En fråga om en sådan ändring får också väckas genom en ansökan till Kyrkostyrelsen av stiftsstyrelsen eller domkapitlet i ett stift, som skulle beröras av ändringen, samt av en församling eller en samfällighet, som skulle beröras av densamma.

46 § I ett ärende om ändring i stiftsindelningen enligt 45 § skall Kyrkostyrelsen göra den utredning som behövs. Vid utredningen skall Kyrkostyrelsen samråda med berörda biskopar, stiftsstyrelser, domkapitel, församlingar och samfälligheter. Stiftsstyrelserna, domkapitlen, församlingarna och samfälligheterna skall lämna uppgifter och i övrigt i skälig omfattning hjälpa till i utredningsarbetet om Kyrkostyrelsen begär det.

47 § Kyrkostyrelsen får i ett beslut om ändring i stiftsindelningen utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för att ändringen skall kunna genomföras.

48 § En ändring i stiftsindelningen enligt 45 § träder i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

49 § Ett beslut om en ändring i stiftsindelningen enligt 45 § skall meddelas senast ett år innan det skall träda i kraft.

Indelningsdelegerade

Antalet indelningsdelegerade och hur dessa utses

50 § Om stiftsstyrelsen i ett beslut om ändrad församlingsindelning eller pastoratsindelning eller ändring av indelning i flerpastoratssamfällighet bestämmer att beslutanderätten skall utövas av indelningsdelegerade skall ledamöter och ersättare i delegerade utses från varje församling vars område helt eller delvis skall ingå i den indelningsenheten enligt den nya indelningen.

Stiftsstyrelsen skall i beslutet ange hur många ledamöter och ersättare som varje församling skall utse och om när valet av dessa senast skall förrättas.

51 § Ledamöter och ersättare väljs av kyrkofullmäktige eller det direktvalda kyrkorådet. De skall väljas bland dem som är ledamöter eller ersättare där eller i samfälliga kyrkofullmäktige i en samfällighet som berörs av indelningsändringen.

Sedan valet ägt rum skall stiftsstyrelsen snarast utse en av ledamöterna att vara sammankallande. (SvKB 2007:5)

Arbetsutskott

52 § För beredning och verkställighet av indelningsdelegerades ärenden skall det finnas ett arbetsutskott, som delegerade utser för sin tjänstgöringstid.

Den av prästerna i en församling vilken helt eller delvis skall ingå i den nya indelningsenheten som har varit kyrkoherde längst eller, om ingen har varit kyrkoherde, som har varit anställd som präst längst skall vara ledamot i arbetsutskottet. Han eller hon skall ha rätt att sätta annan präst i en sådan församling som ledamot i sitt ställe respektive som ersättare.

Andra ledamöter och ersättare i arbetsutskottet väljs av delegerade till det antal dessa bestämmer. Utskottet skall dock bestå av minst sex valda ledamöter.

(SvKB 2004:10)

Kostnader för indelningsdelegerades verksamhet

53 § De församlingar som har valt delegerade skall gemensamt betala kostnaderna för delegerades verksamhet.

Fördelningen av kostnaderna mellan församlingarna skall grundas på vad som är skäligt.

Twister om kostnadsfördelningen skall avgöras av stiftsstyrelsen.

Beslut om ytterligare bestämmelser

54 § Kyrkostyrelsen får utfärda de ytterligare bestämmelser som behövs för indelningsdelegerades verksamhet.

Beslutande och verkställande organ vid indelningsändring under en mandatperiod

54 a § När en indelningsändring enligt 15 § tredje stycket träder i kraft blir indelningsdelegerade kyrkofullmäktige i den nya församlingen resterande del av mandatperioden och indelningsdelegerades arbetsutskott blir kyrkoråd. Beträffande kyrkoherden som ledamot i kyrkorådet gäller därvid bestämmelserna i 4 kap. 9 §.

När en indelningsändring enligt 28 § andra stycket eller enligt 37 § andra stycket träder i kraft blir indelningsdelegerade samfälliga kyrkofullmäktige i den nya samfälligheten resterande del av mandatperioden och indelningsdelegerades arbetsutskott blir kyrkonämnd. Beträffande kyrkoherden som ledamot i kyrkonämnden gäller därvid bestämmelserna i 4 kap. 28 § och 5 kap. 5 §.

När en indelningsändring enligt första eller andra stycket träder i kraft upphör alla uppdrag som förtroendevald i de församlingar eller samfälligheter som berörs av ändringen.

Bestämmelserna i tredje stycket gäller även uppdrag som kyrkvård och revisor. Nya kyrkvårdar och revisorer skall väljas för återstoden av mandatperioden senast den 31 december året före ikraftträdandet av indelningsändringen. Valet av auktoriserad eller godkänd revisor får dock skjutas upp och äga rum senast den 30 juni det år då indelningsändringen träder i kraft. (SvKB 2004:10)

Namn på kyrkliga enheter

55 § I beslut om indelning i församlingar, pastorat, flerpastoratssamfälligheter och kontrakt skall stiftsstyrelsen också besluta om namn på enheterna.

Stiftsstyrelsen skall även i andra fall pröva frågor om att ändra namn på sådana enheter. Kyrkostyrelsen skall genast underrättas om beslut av stiftsstyrelsen om att ändra ett namn i sådant fall.

56 § Namnet på ett pastorat som består av en församling skall vara detsamma som församlingens namn.

Namnet på ett flerförsamlingspastorat, samfällighet och kontrakt beslutas av stiftsstyrelsen efter samråd med församlingarna i pastoraten.

Namnet på en flerpastoratssamfällighet och ett kontrakt skall ha en geografisk anknytning till det område enheten omfattar.

57 § Innan namnet på en territoriell församling, ett flerförsamlingspastorat, en flerpastoratssamfällighet eller ett kontrakt fastställs skall Språk- och folkminnesinstitutet samt Lantmäteriverket beredas tillfälle att yttra sig.

Sådant yttrande behövs dock inte om namnet på en flerpastoratssamfällighet skall bestå av namnen på alla de församlingar som ingår i samfälligheten.

Nionde avdelningen: Val

Inledning

Inom kyrkan väljs människor till olika förtroendeuppdrag och för att överlägga och fatta beslut på hela gemenskapens vägnar. Så har det varit genom kyrkans hela historia. I mycket har kyrkans beslutsordningar knutit an till men även påverkat vad som har gällt i det samhälle där kyrkan har verkat.

Svenska kyrkan har den ordningen att de kyrkotillhöriga väljer sina företrädare i beslutande organ genom demokratiska val. Därigenom ger de kyrkliga valen var och en som tillhör kyrkan en möjlighet att ta ansvar för hur församlingen skall fullgöra sin grundläggande uppgift och hur stiftet och den nationella nivån skall främja den uppgiften. Denna breda delaktighet i kyrkans styrelse har också sin grund i kristen människosyn och i Guds folks gemensamma ansvar på dopets grund för kyrkans alla angelägenheter.

Valsystemet kan utformas på olika sätt så länge grundläggande värden tas till vara. Dit hör rätten till fria val som ger möjlighet för var och en att med lika rösträtt välja enligt sin egen övertygelse. Valhandlingen har också betydelse som ett uttryck för samhörighet med kyrkan.

38 kap. Direkta val*Allmänna bestämmelser*

1 § Kyrkostyrelsen har det övergripande ansvaret för de direkta valen. (SvKB 2003:9)

2 § Stiftsstyrelsen har det övergripande ansvaret för alla direkta val inom stiftet. (SvKB 2003:9)

Valnämnder

3 § I varje församling eller, om församlingen ingår i en samfällighet, i samfälligheten skall det finnas en valnämnd med ansvar för valets genomförande.

Valnämnderna skall biträda stiftsstyrelsen och i övrigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen eller i bestämmelser utfärdade av Kyrkostyrelsen. (SvKB 2003:9)

4 § Om en ändrad indelning innebär att en ny församling som inte ingår i en samfällighet eller en ny samfällighet bildas, skall indelningsdelegerade snarast möjligt välja ledamöter till valnämnden och ersättare för dessa. (SvKB 2003:9)

5 § Valnämnden skall ha tillgång till personal i den omfattning som behövs för att nämnden skall kunna utföra sina uppgifter.

Kostnaden för valnämndens verksamhet skall bestridas av församlingen eller samfälligheten.

För valnämnden skall tillämpas vad som sägs om nämnder i 4 kap. 25 respektive 32 § kyrkoordningen. (SvKB 2003:9)

Trossamfund

Valdag

6 § Alla ordinarie direkta kyrkoval i hela landet skall hållas samma dag. Valdag skall vara tredje söndagen i september.

Ordinarie kyrkoval hålls vart fjärde år.

Vid omval skall Kyrkostyrelsen efter samråd med stiftsstyrelsen bestämma vilken dag som skall vara valdag. (SvKB 2003:9)

Val vid indelningsändring

7 § Om en ändrad indelning skall träda i kraft den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval hålls, skall redan det valet avse enheterna enligt den nya indelningen.

(SvKB 2003:9)

Valkretsar och valkretsmandat

Valkretsar vid val till beslutande organ i församling

8 § Varje församling utgör en valkrets. (SvKB 2003:9)

Fördelning av mandat mellan valkretsar vid val till samfällda kyrkofullmäktige

9 § Stiftsstyrelsen skall senast den 31 mars under valåret besluta hur många mandat som varje valkrets vid val till samfällda kyrkofullmäktige skall ha. Det skall göras på följande sätt.

Antalet röstberättigade i samfälligheten delas med antalet mandat och därefter delas antalet röstberättigade i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet röstberättigade i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får valkretsen ett mandat.

Om inte alla mandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter hur stort överskott var och en valkrets får vid beräkningen. Om överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, skall man genom lottningsavgöra vilken valkrets som skall få mandatet.

Antalet röstberättigade skall beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 den 1 oktober året före valåret. (SvKB 2003:9)

Valkretsar vid val till samfällda kyrkofullmäktige i flerpastoratssamfällighet

10 § I en flerpastoratssamfällighet skall varje pastorat utgöra en valkrets.

Om antalet mandat som en valkrets får vid fördelning enligt 9 § blir mindre än 1, skall antalet ändå bestämmas till 1. Antalet mandat i övriga valkretsar i samfälligheten skall då jämkas i motsvarande utsträckning så att det totala antalet mandat överensstämmer med det beslutade antalet. (SvKB 2003:9)

Valkretsar vid val till samfällda kyrkofullmäktige i pastoratssamfällighet

11 § I en pastoratssamfällighet skall varje församling utgöra en valkrets.

Om det i förväg kan bedömas att någon valkrets när mandatens fördelas enligt 9 § kommer att få mindre än fem mandat skall i stället en särskild valkretsindelning göras i samfälligheten.

När det gäller särskilda valkretsindelningar skall samfällda kyrkofullmäktige besluta hur samfälligheten skall delas in i valkretsar, sedan församlingarna har fått tillfälle att yttra sig. För att gälla skall beslutet vara fastställt av stiftsstyrelsen. Om samfällda kyrkofullmäktige inte senast den 1 februari under valåret har fattat ett beslut som kan fastställas av stiftsstyrelsen, får styrelsen besluta hur samfälligheten skall delas in i valkretsar.

Vid särskild valkretsindelning skall varje valkrets utformas så att den vid mandatfördelning enligt 9 § kan få minst fem mandat. Den skall omfatta en eller flera församlingar och ha en sammanhängande gränslinje. Antalet mandat för hela samfälligheten skall fördelas så jämnt som möjligt. (SvKB 2003:9)

Beslut om inskränkt valbarhet vid val till samfällda kyrkofullmäktige

12 § Samfällda kyrkofullmäktige får, sedan församlingarna i samfälligheten har fått tillfälle att yttra sig, besluta att valbarheten skall vara inskränkt till valkretsen. Sådant beslut skall fattas senast den 1 februari under valåret. För att gälla skall beslutet vara fastställt av stiftsstyrelsen. (SvKB 2003:9)

Fasta valkretsmandat och utjämningsmandat vid val till stiftsfullmäktige

13 § Mandaten i stiftsfullmäktige består av fasta valkretsmandat och utjämningsmandat.

Fyra femtedelar av mandaten är fasta valkretsmandat. Om resultatet blir ett decimaltal när antalet fasta valkretsmandat beräknas, skall det rundas av till närmast lägre hela tal. Återstående mandat är utjämningsmandat.

Närmare bestämmelser om hur fasta valkretsmandat och utjämningsmandat fördelas på grundval av valresultatet finns i 72–76 §§. (SvKB 2003:9)

Fördelning av fasta valkretsmandat vid val till stiftsfullmäktige

14 § Stiftsstyrelsen skall senast den 31 mars under valåret besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets skall ha. Det skall göras på följande sätt.

Antalet röstberättigade i stiftet delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet röstberättigade i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet röstberättigade i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får valkretsen ett mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning efter de överskott som uppstår vid beräkningen. Om överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, skall man genom lottningsavgöra vilken valkrets som skall få mandatet.

Antalet röstberättigade skall beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 den 1 oktober året före valåret. (SvKB 2003:9)

Valkretsar vid val till stiftsfullmäktige

15 § En valkrets skall omfatta ett eller flera kontrakt, om inte 16 § innebär något annat.

Indelningen i valkretsar skall beslutas av stiftsfullmäktige senast den 1 februari under valåret.

En valkrets skall utformas så att den vid mandatt fördelning enligt 14 § kan få minst fem fasta valkretsmandat. Den skall ha en sammanhängande gränslinje. (SvKB 2007:5)

16 § Kyrkostyrelsen får i särskilt fall efter begäran från stiftsfullmäktige och om det finns synnerliga skäl besluta om en valkretsindelning som avviker från kontraktsindelningen. (SvKB 2003:9)

Fasta valkretsmandat och utjämningsmandat vid val till Kyrkomötet

17 § Mandaten i Kyrkomötet består av 225 fasta valkretsmandat och 26 utjämningsmandat.

Närmare bestämmelser om hur fasta valkretsmandat och utjämningsmandat fördelas på grundval av valresultatet finns i 72–76 §§. (SvKB 2003:9)

Fördelning av fasta valkretsmandat vid val till Kyrkomötet

18 § Kyrkostyrelsen skall senast den 31 mars under valåret besluta hur många fasta valkretsmandat som varje valkrets skall ha. Det skall göras på följande sätt.

Antalet röstberättigade i landet delas med antalet fasta valkretsmandat och därefter delas antalet röstberättigade i varje valkrets med det tal som blir resultatet av den beräkningen. Varje gång som antalet röstberättigade i en valkrets är jämnt delbart med detta tal får valkretsen ett fast mandat.

Om inte alla fasta valkretsmandat kan fördelas på detta sätt, får valkretsarna de återstående mandaten i tur och ordning allt efter hur stora överskott som de får vid varje beräkning. Om överskottstalen är lika stora i två eller flera valkretsar, skall man genom lottning avgöra vilken valkrets som skall få mandatet.

Om en valkrets får mindre än två fasta mandat, skall antalet ändå bestämmas till två. Antalet fasta mandat i övriga kretsar skall då jämkas i motsvarande utsträckning så att det totalt blir 225 fasta valkretsmandat.

Antalet röstberättigade skall beräknas på uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 den 1 oktober året före valåret. (SvKB 2003:9)

Trossamfund

Valkretsar vid val till Kyrkomötet

19 § Varje stift utgör en valkrets.

I valkretsen för Stockholms stift ingår Hovförsamlingen. (SvKB 2003:9)

Inskränkt valbarhet vid val till Kyrkomötet

19 a § Vid val till Kyrkomötet är valbarheten inskränkt till valkretsen. (SvKB 2007:5)

Valdistrikt

20 § Varje församling bildar ett valdistrikt.

Stiftsstyrelsen får dock besluta om indelning av en församling i flera valdistrikt. Före ett sådant beslut skall stiftsstyrelsen samråda med valnämnden.

Beslut om indelning i valdistrikt skall meddelas senast den 1 december året före det år då beslutet skall tillämpas för första gången. Har beslut fattats om en indelningsändring får dock ett beslut om indelning i valdistrikt meddelas senast den 1 februari under valåret. (SvKB 2007:5)

Registrering av gruppbeteckningar och anmälan av kandidater

Registrering av gruppbeteckningar

21 § Kyrkostyrelsen beslutar om registrering av gruppbeteckning för val till Kyrkomötet.

Stiftsstyrelsen beslutar om registrering av gruppbeteckning för val till stiftsfullmäktige, till samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet samt till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling.

För att gälla vid ett ordinarie val skall ansökan om registrering ha inkommit senast den 15 maj valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § skall ansökan ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar.

Vid ansökan om registrering av gruppbeteckning skall nomineringsgruppen också anmäla ett ombud. (SvKB 2003:9)

22 § En ansökan om registrering för val till Kyrkomötet skall ha stöd av minst 300 personer som är röstberättigade vid detta val.

En ansökan om registrering för val till stiftsfullmäktige skall ha stöd av minst 100 personer som har rösträtt i stiftet.

En ansökan om registrering för val till samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet eller till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling skall ha stöd av minst 10 personer som har rösträtt i den samfällighet respektive den församling som ansökan gäller.

De som stöder en ansökan om registrering skall själva skriva under en förklaring om stödet. De skall i förklaringen också ange sitt personnummer och den församling som de tillhör. (SvKB 2003:9)

23 § Om en gruppbeteckning registreras för val till Kyrkomötet gäller registreringen också för val till stiftsfullmäktige, till samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet samt till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling i hela landet.

Registreras en gruppbeteckning för val till stiftsfullmäktige, gäller registreringen också för val till samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet och till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling i stiftet.

Registreras en gruppbeteckning för val till samfällda kyrkofullmäktige i en samfällighet gäller registreringen också för val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling som ingår i samfälligheten.

Registreras en gruppbeteckning för val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i en församling, gäller registreringen val i den församlingen. (SvKB 2003:9)

24 § Sedan Kyrkostyrelsen har prövat ansökningar om registrering av gruppbeteckning för val till Kyrkomötet, skall stiftsstyrelsen pröva ansökningar om registrering av gruppbeteckning för övriga val i följande ordningsföljd:

- val till stiftsfullmäktige
- val till samfällda kyrkofullmäktige i samfällighet
- val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling.

En ansökan om registrering av gruppbeteckning skall avslås

- om den kan antas bli förväxlad med en beteckning som redan är registrerad eller som en nomineringsgrupp redan har ansökt om att få registrerad och beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val eller
- om beteckningen med hänsyn till sitt innehåll eller av annan särskild anledning är uppenbart olämplig som gruppbeteckning.

Vid prövning enligt föregående stycke skall beaktas vad som sägs om beteckningars innehåll i 25 §. (SvKB 2003:9)

25 § En beteckning som inte registreras för val till Kyrkomötet men för val till stiftsfullmäktige i ett stift skall alltid innehålla stiftets namn i nominativ eller genitivform.

En beteckning som inte registreras för val till Kyrkomötet eller stiftsfullmäktige men för val till samfällda kyrkofullmäktige i en samfällighet skall alltid innehålla samfällighetens namn i nominativ eller genitivform.

En beteckning som registreras enbart för val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i en församling skall alltid innehålla församlingens namn i nominativ eller genitivform. (SvKB 2003:9)

26 § En gruppbeteckning som har registrerats enligt 23 § gäller tills vidare.

Gruppbeteckningen upphör dock att gälla och skall tas bort ur registret om

1. nomineringsgruppen begär det,

2. nomineringsgruppen inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till Kyrkomötet, stiftsfullmäktige, samfälliga kyrkofullmäktige, kyrkofullmäktige eller till ett direktvalt kyrkoråd,
3. nomineringsgruppen inte har något ombud, eller
4. det inte längre finns någon samfällighet eller församling med namn som ingår i gruppbeteckningen. (SvKB 2004:10)

27 § Innan Kyrkostyrelsen respektive stiftsstyrelsen avslår en ansökan om registrering av gruppbeteckning skall styrelsen ge den berörda gruppen möjlighet att inom viss tid inkomma med ett meddelande om ändring eller komplettering av sin ansökan. Ett sådant meddelande skall vara skriftligt och undertecknat av det ombud som nomineringsgruppen har anmält enligt 21 §.

Inför ett ordinarie val, skall meddelandet ha inkommit senast den 31 maj. Vid omval som har beslutats enligt 94 § skall meddelandet ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar. (SvKB 2003:9)

Anmälan av kandidater

28 § Andra än anmälda kandidater för registrerade nomineringsgrupper är inte valbara.

Kandidaterna skall skriftligen förklara att de gett nomineringsgruppen tillstånd att anmäla dem. Förklaringen skall skickas med anmälan.

En nomineringsgrupp får inte anmäla mer än en lista på kandidater i varje valkrets till respektive val. (SvKB 2003:9)

29 § Anmälan av kandidater till samtliga val skall göras hos respektive stiftsstyrelse, vad gäller val till Kyrkomötet av kandidaterna i den valkrets som stiftet utgör.

Anmälda kandidater skall registreras hos Kyrkostyrelsen.

För att gälla vid ett ordinarie val skall anmälningarna ha inkommit senast den 15 maj valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § skall anmälningarna ha inkommit senast den dag som Kyrkostyrelsen beslutar. (SvKB 2003:9)

När för få kandidater har anmälts

30 § Om det totala antalet kandidater i en valkrets som anmälts den 15 maj är lägre än det antal mandat som valet ifråga avser skall stiftsstyrelsen omgående informera de nomineringsgrupper som till följd av registrering av beteckning har möjlighet anmäla kandidater i valkretsen om detta förhållande.

Stiftsstyrelsen skall samtidigt för valet ifråga förlänga tiden för registrering av gruppbeteckning och anmälan av kandidater i en sådan valkrets till den 15 juni. (SvKB 2003:9)

Grupp- och kandidatförteckning

31 § Stiftsstyrelsen skall senast den 1 juni under valåret fastställa grupp- och kandidatförteckning över de nomineringsgrupper som har registrerat gruppbeteckning och anmält kandidater. Sådana förteckningar skall upprättas för varje slag av val och för varje valkrets inom stiftet.

För valkrets där tiden för registrering av gruppbeteckning och anmälan av kandidater enligt 30 § andra stycket har förlängts till den 15 juni skall stiftsstyrelsen senast den 1 juli under valåret fastställa grupp- och kandidatförteckning.

Kyrkostyrelsen ansvarar för att grupp- och kandidatförteckningarna trycks på papper i samma färger som enligt 34 § gäller för valsedlarna till de olika valen. (SvKB 2007:5)

Valsedlar

Beställning av valsedlar

32 § Kyrkostyrelsen tillhandahåller på beställning av en nomineringsgrupp de valsedlar som skall användas vid valen.

Blanka valsedlar (valsedlar enligt 34 § med enbart valbeteckning) skall i god tid före valet finnas hos valnämnderna, på samtliga pastorsexpeditioner och stiftskanslier i landet samt på kyrkokansliet. (SvKB 2003:9)

33 § En nomineringsgrupp som vill beställa valsedlar hos Kyrkostyrelsen skall betala dessa i förskott, i den mån inte beslut om bidrag har fattats enligt andra stycket.

Beslut att bidrag skall utgå efter viss enhetlig grund till nomineringsgrupp som är eller genom valet blir företrätt i det organ som valet avser får fattas

- i fråga om val till kyrkofullmäktige i församling som inte ingår i en samfällighet av församlingen,
- i fråga om val till direktvalt kyrkoråd och till kyrkofullmäktige i församling som ingår i en samfällighet av samfälligheten,
- i fråga om val till samfällda kyrkofullmäktige av samfälligheten,
- i fråga om val till stiftsfullmäktige av stiftet, och
- i fråga om val till Kyrkomötet av detta. (SvKB 2003:9)

Valsedlars utseende

34 § Valsedlarna skall vara tillverkade av samma papper och vara i format 105×148 millimeter (A6). För val till Kyrkomötet skall användas gula, för val till stiftsfullmäktige rosa, för val till samfällda kyrkofullmäktige blå och för val till kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd vita valsedlar. (SvKB 2003:9)

35 § Valsedel skall åsättas gruppbeteckning.

Valsedel bör också uppta

1. namn på en eller flera kandidater,
2. beteckning som visar för vilken valkrets sedeln är avsedd (valkrets-beteckning), och
3. uppgift om det val för vilket sedeln gäller (valbeteckning).

Varje kandidat skall anges på sådant sätt att det klart framgår vem som avses. Därför bör någon form av identifieringsuppgift sättas ut vid kandidatens namn.

Upptar en valsedel flera namn, skall de upptas i en följd under varandra och förses med nummer som visar ordningen mellan dem.

Namnen gäller själva valet samt, i den mån de ej därvid tas i anspråk, val av ersättare där sådana skall utses genom valet.

Om en valsedel innehåller kandidatnamn skall det på valsedeln finnas ett markerat utrymme intill varje namn där väljarna kan lämna en särskild personröst genom en markering. (SvKB 2003:9)

36 § Om det förutom gruppbeteckning har skrivits kandidatnamn på en blank valsedel, skall väljaren anses ha lämnat en särskild personröst för vart och ett av de tre första kandidatnamnen. (SvKB 2008:5)

Röstlängder och röstkort

37 § Kyrkostyrelsen skall upprätta en röstlängd för varje valdistrikt, upptagande dem som har rösträtt vid valet. Uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 130 dagar före den ordinarie valdagen skall ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna.

(SvKB 2003:9)

38 § För var och en som finns i en röstlängd skall Kyrkostyrelsen upprätta ett röstkort. För val som hålls samtidigt skall det upprättas ett gemensamt röstkort. För väljare som inte har någon känd adress skall det upprättas röstkort bara om de begär det.

Ett röstkort skall innehålla uppgift om

1. väljarens namn och nummer i röstlängden, och
2. vilka val som väljaren får delta i.

Röstkortet bör också innehålla annan information om valet. (SvKB 2003:9)

39 § Röstkortet skall tillsammans med av Kyrkostyrelsen sammanställda upplysningar om valet skickas ut så snart som möjligt och inte senare än att de kan beräknas vara väljarna till handa senast 18 dagar före valdagen. (SvKB 2003:9)

40 § Väljare som har förlorat sitt röstkort eller inte har fått något röstkort skall på begäran få ett dubbletröstkort. (SvKB 2007:5)

41 § Den som anser sig berörd av felaktig uppgift i röstlängden skall senast tisdagen andra veckan före den ordinarie valdagen skriftligen hos Kyrkostyrelsen begära att uppgiften rättas. Detta gäller också den som anser sig vara felaktigt utelämnad ur röstlängden.

Det som har hänt senare än 30 dagar före den ordinarie valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.

Frågor om rättelse enligt första stycket prövas av Kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen får också på eget initiativ besluta om sådan rättelse av röstlängd som innebär att den som på felaktiga grunder inte har tagits upp i en röstlängd tas upp där. (SvKB 2007:5)

41 a § När samtliga beslut om rättelser har förts in i en röstlängd, skall den så snart som möjligt sändas till valnämnden för valdistriktet.

Har ett beslut om rättelse inte hunnit föras in i röstlängden innan den sänts till valnämnden får Kyrkostyrelsen uppdra åt valnämnden ombesörja att rättelsen förs in. (SvKB 2003:9)

Kuvert

42 § För val skall det finnas valkuvert och kuvert för brevröstning samt de övriga kuvert som Kyrkostyrelsen beslutar.

De kuvert som skall användas vid val hålls till handa bara genom Kyrkostyrelsen. De skall i god tid före valet finnas hos valnämnderna, på samtliga pastorexpeditioner eller motsvarande och stiftskanslier i landet samt på kyrkokansliet. (SvKB 2003:9)

43 § Valkuvert skall vara utformade på ett sådant sätt att färgen på den valsedel som väljaren lagt i kuvertet kan ses utan att valhemligheten avslöjas. (SvKB 2003:9)

Röstning

44 § All röstmottagning skall vara offentlig. (SvKB 2003:9)

45 § Väljarnas valhemlighet skall skyddas. I varje röstningslokal skall det finnas ett lämpligt antal avskilda platser (valskärmar) där väljarna utan insyn kan lägga in sina valsedlar i valkuvert. (SvKB 2003:9)

46 § För att avge sin röst skall väljarna för varje slag av val de vill delta i

1. ta en valsedel,
2. lägga in valsedeln i ett valkuvert utan att vika den, och
3. försluta valkuvertet.

Väljare som vill lämna särskilda personröster skall på valsedeln markera detta i det särskilda utrymme för personröst som finns vid de kandidater som de helst vill se valda. I varje val får högst tre kandidater ges en särskild personröst.

Om det förutom gruppbeteckning har skrivits kandidatnamn på en blank valsedel, skall väljaren anses ha lämnat en särskild personröst för vart och ett av de tre första kandidatnamnen.

Väljare som på grund av ett fysiskt funktionshinder inte kan göra i ordning eller lämna sin röst på föreskrivet sätt får anlita någon som hjälper dem vid röstningen.

(SvKB 2007:5)

47 § Väljare bör vid röstning i vallokalen ha med sig sitt röstkort. De som inte har detta och som inte är kända för valförrättarna skall legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet.

För att få rösta på ett särskilt röstmottagningsställe eller på en expedition för förtidsröstning, skall väljaren ha ett röstkort. Detta skall lämnas till röstmottagaren.

Den som vill brevrösta enligt 54 § skall lämna sitt röstkort tillsammans med valkuverten. (SvKB 2007:5)

Trossam-
fund

Var och när röstning äger rum

48 § På valdagen kan väljarna rösta i vallokalen för det valdistrikt där de finns i röstlängden eller på ett särskilt röstmottagningsställe inom den egna valnämndens ansvarsområde, om ett sådant har anordnats.

Väljare får före valdagen rösta på särskilda röstmottagningsställen inom den egna valnämndens ansvarsområde, om sådana anordnas samt på expeditioner för förtidsröstning i hela landet. Minst en sådan expedition skall finnas i varje pastorat enligt den indelning som gäller den 1 januari året efter valåret.

Väljare får brevrösta enligt bestämmelserna i 54–57 §§.

Väljare som röstar före valdagen skall rösta samtidigt i alla de val som de vill delta i. (SvKB 2007:5)

49 § har upphävts genom SvKB 2007:5.

Beslut om röstningslokaler

50 § Valnämnden skall besluta vilken lokal som skall vara vallokal för vart och ett valdistrikt. En vallokal kan vara gemensam för två eller flera distrikt. Det skall finnas minst en vallokal i varje pastorat.

Valnämnden får bestämma att ett särskilt röstmottagningsställe skall anordnas. Ett sådant skall vara öppet under minst två timmar.

Valnämnden skall efter samråd med berörd kyrkoherde besluta på vilken eller vilka expeditioner i ett pastorat som förtidsröstning skall ske. (SvKB 2007:5)

Grupp- och kandidatförteckningar samt blanka valsedlar

51 § I en vallokal skall det finnas grupp- och kandidatförteckningar enligt 31 § för de valkretsar som valdistriktet hör till. Där skall också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen.

Sådana förteckningar och valsedlar skall också finnas på särskilda röstmottagningsställen.

På expeditioner för förtidsröstning skall det vara möjligt för en väljare som begär detta att få ta del av grupp- och kandidatförteckningarna för den valkrets där han eller hon är röstberättigad. Där skall också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen. (SvKB 2007:5)

Valförrättare och röstmottagare

52 § Valnämnden skall utse valförrättare och röstmottagare. (SvKB 2003:9)

Röstning på expedition för förtidsröstning

53 § På minst en expedition för förtidsröstning i varje pastorat skall det vid ordinarie kyrkoval i hela landet vara möjligt att rösta från och med den trettonde dagen före valdagen till och med onsdagen före valdagen. Stiftsstyrelsen får dock besluta att flera pastorat inom en flerpastoratssamfällighet får ha en gemensam expedition för förtidsröstning.

Det skall vara möjligt att rösta under minst tre timmar varje vardag under denna period samt därutöver minst en dag vardera veckan mellan klockan 17 och 20.

Stiftsstyrelsen får i enskilt fall besluta att inskränka dessa tider. (SvKB 2007:5)

Brevröstning genom postbefordran

54 § Väljare som vill brevrösta skall för varje slag av val avge sin röst och själv lägga en valsedel i ett valkuvert. Väljaren skall därefter i närvaro av två vittnen lägga de valkuvert som gjorts i ordning i ett ytterkuvert för brevröst och klistra igen detta.

Väljaren skall på ytterkuvertet skriva under en försäkran att kuverten gjorts i ordning på detta sätt. De två vittnena skall där skriftligen intyga att väljaren skrivit under försäkran och att de inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt.

Väljaren skall därefter lägga ytterkuvertet och sitt röstkort i ett omslagskuvert som skall skickas till stiftsstyrelsen. Försändelsen skall ha kommit in till stiftsstyrelsen senast onsdagen i veckan före valdagen.

Väljare som befinner sig utomlands får skicka sin brevröst till Kyrkostyrelsen.

(SvKB 2003:9)

Brevröstning genom ombud

55 § Väljare som inte kan komma personligen till någon röstningslokal får lämna sin brevröst genom bud.

Den som anlitas som bud skall ha fyllt 18 år. (SvKB 2003:9)

56 § Vid brevröstning genom bud skall bestämmelserna i 54 § första och andra styckena tillämpas.

Budet skall lämna ytterkuvertet för brevröst i väljarens vallokal. Brevrösten får också lämnas på en expedition för förtidsröstning eller ett på särskilt röstmottagningsställe inom den församling som väljaren tillhör eller inom den samfällighet som församlingen ingår i.

När brevrösten lämnas skall budet anteckna sitt namn, sitt personnummer och sin adress samt skriftligen intyga att väljaren skrivit under försäkran och att han eller hon inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt. (SvKB 2007:5)

Vittne vid brevröstning

57 § Ett vittne vid brevröstning skall ha fyllt 18 år. Väljarens make eller barn eller makens barn får inte vara vittne. Detsamma gäller väljarens sambo eller sambons barn.

(SvKB 2003:9)

Trossamfund

Sammanräkning av rösterna

Preliminär sammanräkning

58 § Omedelbart efter att röstningen i vallokalen har förklarats avslutad och samtliga valkuvert som skall läggas i valurnan har lagts ner i den skall valförrättarna räkna rösterna. Denna rösträkning är offentlig och skall genomföras utan avbrott. Resultatet av rösträkningen är preliminärt.

Omedelbart efter det att den preliminära rösträkningen i vallokalen har avslutats skall valförrättarna till valnämnden överlämna röstlängden, protokollet, ytterkuvert samt valsedelar i förseglade omslag.

Valnämnden skall se till att samtliga dessa handlingar kommer in. Om någon handling saknas skall den begäras in.

Valnämnden skall därefter omgående vidarebefordra röstlängder och övrigt material till stiftsstyrelsen. (SvKB 2003:9)

Slutlig sammanräkning

59 § Stiftsstyrelsen skall göra den slutliga sammanräkningen av valresultatet.

Kyrkostyrelsen skall på grundval av resultatet av den slutliga sammanräkningen fördela mandatet i Kyrkomötet. Stiftsstyrelsen skall bistå Kyrkostyrelsen i den utsträckning som det behövs för att den skall kunna utse ledamöter och ersättare.

I fråga om val till stiftsfullmäktige, samfälliga kyrkofullmäktige i samfällighet och kyrkofullmäktige eller direktvalt kyrkoråd i församling skall stiftsstyrelsen fördela mandatet mellan nomineringsgrupperna och för varje valkrets utse ledamöter och ersättare.

(SvKB 2003:9)

Ogiltiga valsedelar

60 § En valsedel är ogiltig om den

- saknar beteckning på nomineringsgrupp eller har mer än en sådan beteckning,
- har en beteckning för någon nomineringsgrupp som inte finns på den av stiftsstyrelsen enligt 31 § fastställda grupp- och kandidatförteckningen för valkretsen, eller
- har kännetecknen som uppenbart har gjorts med avsikt.

Finns det mer än en valsedel i ett valkuvert är dessa ogiltiga. Om alla är lika i fråga om beteckning för nomineringsgrupp skall dock en valsedel räknas som giltig. Skiljer sig valsedlarna i ett sådant fall åt i fråga om de särskilda personrösterna, skall någon personröst inte räknas. (SvKB 2007:5)

När personröst inte skall räknas

- 61 §** Någon personröst skall, utöver vad som sägs i 60 § andra stycket, inte räknas om
- kandidaten inte är valbar,
 - namnet inte har upptagits för nomineringsgruppen på den av stiftsstyrelsen enligt 31 § fastställda grupp- och kandidatförteckningen för valkretsen,
 - det har lämnats mer än tre särskilda personröster,
 - det inte framgår vem en personröst avser, eller
 - en personröst inte har lämnats på det sätt som anges i 46 § andra eller tredje stycket. (SvKB 2007:5)

Mandatfördelning mellan nomineringsgrupper, utseende av ledamöter och ersättare

Mandatfördelning vid val till församling och samfällda kyrkofullmäktige

62 § Mandaten skall fördelas proportionellt mellan nomineringsgrupperna på grundval av valresultatet. Fördelningen görs genom att jämförelsetal beräknas för nomineringsgrupperna. Den nomineringsgrupp som vid varje beräkning får det största jämförelsetalet skall tilldelas ett mandat.

Vid beräkningen skall den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas.

(SvKB 2003:9)

63 § Om en nomineringsgrupp vid fördelningen har tilldelats platser så många gånger som motsvarar antalet kandidater för nomineringsgruppen på grupp- och kandidatförteckningen skall vid val till kyrkofullmäktige eller samfällda kyrkofullmäktige plats som nomineringsgruppen skulle ha tilldelats vid den fortsatta fördelningen vara obesatt under mandatperioden.

Gäller valet direktvalt kyrkoråd skall i stället för nomineringsgruppen inte längre räknas vid den fortsatta fördelningen. (SvKB 2003:9)

Hur ledamöter utses vid val till församling och samfällda kyrkofullmäktige

64 § För varje mandat som en nomineringsgrupp har fått skall utses en ledamot på grundval av ordningen mellan kandidaterna.

I första hand skall denna ordning bestämmas på grundval av storleken på varje kandidats personliga röstetal enligt 87 §. Personligt röstetal skall fastställas bara för en kandidat som fått särskilda personröster till ett antal motsvarande minst 5 procent av nomineringsgruppens röstetal, dock lägst 20 röster.

Får flera kandidater lika stora personliga röstetal skall lotten avgöra vem som skall ha företräde.

Kan inte tillräckligt stort antal ledamöter utses med tillämpning av personligt röstetal utses övriga ledamöter för nomineringsgruppen på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen i valkretsen.

(SvKB 2004:6)

65 § Kandidater som har fått mandat i fler än en valkrets eller för mer än en nomineringsgrupp skall tillträda det mandat för vilket deras personliga röstetal är störst i förhållande till antalet röster för nomineringsgruppen. Har kandidaterna inte tagit plats i ordningen på grundval av sina personliga röstetal, skall de tillträda mandatet i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst.

Det mandat som kandidaten inte tillträder skall tillfalla den som skulle komma först i ordningen enligt 66 §. Vid denna beräkning skall man bortse från den som redan valts till ledamot. (SvKB 2003:9)

Gemensamma bestämmelser om hur ersättare utses vid val till församling och samfällda kyrkofullmäktige

66 § Ersättare utses i första hand på grundval av ordningen mellan kandidaterna som framkommer vid beräkningen av deras personliga röstetal enligt 87 §.

I andra hand utses ersättare på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen.

I båda fallen bortses från den som redan valts till ledamot.

Kan inte ersättare utses på det sätt som här anges utses inte någon ersättare.

(SvKB 2003:9)

Särskilda bestämmelser om hur ersättare utses vid val till samfällda kyrkofullmäktige

67 § Om inte den situation som avses i 66 § fjärde stycket råder, skall för varje ledamot i samfällda kyrkofullmäktige utses minst en ersättare från samma valkrets.

Om antalet ersättare som har utsetts när varje ledamot har fått en ersättare är mindre än det beslutade antalet ersättare och samma ersättare har utsetts för två eller flera ledamöter, utses ytterligare en ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Om antalet ersättare fortfarande är mindre än det beslutade antalet ersättare och samma ersättare har utsetts för tre eller flera ledamöter, utses genom ytterligare en sammanräkning ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Därefter görs på motsvarande sätt successivt ytterligare sammanräkningar för de ledamöter vilkas ersättare har utsetts för fyra eller flera ledamöter, fem eller flera ledamöter, och så vidare, så länge antalet ersättare är mindre än det antal som har beslutats. (SvKB 2007:5)

Trossam-
fund

68 § har upphävts genom SvKB 2008:5.

Hur ersättare inträder i tjänst i församling och samfällda kyrkofullmäktige

69 § Ersättarna inträder till tjänstgöring vid förhinder för ledamot tillhörande samma nomineringsgrupp i den ordning de har utsetts enligt 66 §.

Om nomineringsgruppens samtliga ersättare i en valkrets i samfällda kyrkofullmäktige är förhindrade att inställa sig till tjänstgöring skall den ersättare inträda som har utsetts för nomineringsgruppen i någon annan valkrets, efter den grund som nyss har sagts. Därvid har den ersättare företräde som har utsetts i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst.

Bestämmelserna i andra stycket gäller inte om samfällda kyrkofullmäktige har beslutat om inskränkt valbarhet. (SvKB 2003:9)

Hur ny ledamot utses i församling och samfällda kyrkofullmäktige

70 § Avgår en ledamot i kyrkofullmäktige, direktvalt kyrkoråd eller samfällda kyrkofullmäktige under valperioden skall stiftsstyrelsen på anmälan av kyrkofullmäktiges, det direktvalda kyrkorådets eller samfällda kyrkofullmäktiges ordförande utse en ny ledamot. Till ny ledamot skall utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 66 §.

Finns det inte någon som kan utses till ledamot enligt första stycket skall stiftsstyrelsen göra en ny sammanräkning och utse en ny ledamot. Därvid skall den som står närmast i tur att få mandat för nomineringsgruppen utses.

Kan någon ny ledamot inte utses skall vad gäller kyrkofullmäktige och samfällda kyrkofullmäktige mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden.

Vad gäller direktvalt kyrkoråd skall i stället ny ledamot utses från den nomineringsgrupp och med den kandidat som stått närmast i tur om den ursprungliga mandatfördelningen omfattat ytterligare ett mandat. (SvKB 2003:9)

Hur ny ersättare utses i församling och samfällda kyrkofullmäktige

71 § Om en ersättare har utsetts till ledamot eller avgått som ersättare av någon annan orsak, skall stiftsstyrelsen på anmälan av kyrkofullmäktiges, det direktvalda kyrkorådets eller samfällda kyrkofullmäktiges ordförande utse ytterligare en ersättare. Därvid skall bestämmelserna i 66–68 §§ tillämpas. (SvKB 2003:9)

Hur mandaten fördelas vid val till stiftsfullmäktige och Kyrkomötet

72 § De fasta valkretsmandaten skall för varje valkrets fördelas proportionellt mellan nomineringsgrupperna på grundval av valresultatet i valkretsen. Fördelningen görs genom att jämförelsetal beräknas för nomineringsgrupperna. Den nomineringsgrupp som vid varje beräkning får det största jämförelsetalet skall tilldelas ett mandat.

Vid beräkningen skall den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas.

(SvKB 2003:9)

73 § Utjämningsmandaten skall fördelas mellan nomineringsgrupperna så att fördelningen av alla mandat i stiftsfullmäktige blir proportionell mot nomineringsgruppernas röstetal i hela stiftet och att fördelningen av alla mandat i Kyrkomötet blir proportionell mot nomineringsgruppernas röstetal i hela landet. För att avgöra hur många mandat en nomineringsgrupp skall ha sammanlagt i stiftsfullmäktige för att vara proportionellt representerad i stiftsfullmäktige och sammanlagt i Kyrkomötet för att vara proportionellt representerad där skall den jämkade uddatalsmetoden tillämpas på hela stiftet respektive hela landet som en valkrets. Varje nomineringsgrupp skall tilldelas så många utjämningsmandat som behövs för att nomineringsgruppen skall få en representation som svarar mot dess andel av samtliga röster i stiftet respektive landet.

Vid beräkningen skall den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas.

(SvKB 2003:9)

74 § Om en nomineringsgrupp vid fördelningen av de fasta valkretsmandaten har fått fler mandat än vad som behövs för att den skall vara proportionellt representerad enligt 73 §, skall man vid fördelningen av utjämningsmandaten bortse från nomineringsgruppen och de mandat den har fått.

Fördelningen av utjämningsmandat på valkretsar skall göras enligt 86 §. (SvKB 2003:9)

75 § Om en nomineringsgrupp i någon valkrets har fått fler mandat än som motsvarar antalet kandidater för nomineringsgruppen på grupp- och kandidatförteckningen gäller följande.

1. Vid val till Kyrkomötet skall det överskjutande mandatet vara obesatt.
2. Vid val till stiftsfullmäktige skall överskjutande mandat med tillämpning av 86 § flyttas till en annan valkrets. Kan mandatet inte tillsättas på detta sätt skall det vara obesatt under valperioden. (SvKB 2007:5)

76 § Om det blir lika stora tal för flera nomineringsgrupper eller valkretsar vid beräkningarna enligt 72–75 §§, skall lotten avgöra vilken nomineringsgrupp eller vilken valkrets som skall få mandatet. (SvKB 2003:9)

Hur ledamöter utses vid val till stiftsfullmäktige och Kyrkomötet

77 § För varje mandat som en nomineringsgrupp har fått skall utses en ledamot på grundval av ordningen mellan kandidaterna.

I första hand skall denna ordning bestämmas på grundval av storleken på varje kandidats personliga röstetal enligt 87 §. Personligt röstetal skall fastställas bara för en kandidat som fått särskilda personröster till ett antal motsvarande minst 5 procent av nomineringsgruppens röstetal i valkretsen. Vid val till stiftsfullmäktige krävs dock lägst 50 röster.

Får flera kandidater lika stora personliga röstetal skall lotten avgöra vem som skall ha företräde.

Kan inte tillräckligt stort antal ledamöter utses med tillämpning av personligt röstetal utses övriga ledamöter för nomineringsgruppen på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen i valkretsen.

(SvKB 2007:5)

78 § Kandidater som har fått mandat i fler än en valkrets eller för mer än en nomineringsgrupp skall tillträda det mandat för vilket deras personliga röstetal är störst i förhållande till antalet röster för nomineringsgruppen. Har kandidaterna inte tagit plats i ordningen på grundval av sina personliga röstetal, skall de tillträda mandatet i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst.

Det mandat som kandidaten inte tillträder skall tillfalla den som skulle komma först i ordningen enligt 79 §. Vid denna beräkning skall man bortse från den som redan valts till ledamot. (SvKB 2005:18)

Gemensamma bestämmelser om hur ersättare utses vid val till stiftsfullmäktige och Kyrkomötet

79 § Ersättare utses i första hand på grundval av ordningen mellan kandidaterna som framkommer vid beräkningen av deras personliga röstetal enligt 87 §.

I andra hand utses ersättare på grundval av den ordning i vilken kandidaterna är uppförda på grupp- och kandidatförteckningen.

I båda fallen bortses från den som redan valts till ledamot.

Kan inte ersättare utses på det sätt som här anges utses inte någon ersättare.

(SvKB 2003:9)

Särskilda bestämmelser om hur ersättare utses vid val till stiftsfullmäktige

80 § Om inte den situation som avses i 79 § fjärde stycket råder, skall för varje ledamot i stiftsfullmäktige utses minst en ersättare från samma valkrets.

Om antalet ersättare som har utsetts när varje ledamot har fått en ersättare är mindre än det beslutade antalet ersättare och samma ersättare har utsetts för tre eller flera ledamöter, utses ytterligare en ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Om antalet ersättare fortfarande är mindre än det beslutade antalet ersättare och samma ersättare har utsetts för fem eller flera ledamöter, utses genom ytterligare en sammanräkning ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Därefter görs på motsvarande sätt successivt ytterligare sammanräkningar för de ledamöter vilkas ersättare har utsetts för sju eller flera ledamöter, nio eller flera ledamöter, och så vidare, så länge antalet ersättare är mindre än det antal som har beslutats. (SvKB 2003:9)

81 § Om det sedan ersättare utsetts enligt 80 § visar sig att det för ledamot eller ledamöter i en nomineringsgrupp som har fått ett eller två mandat utsetts bara en ersättare skall i enlighet med 7 kap. 4 § ytterligare en ersättare utses. I det fall nomineringsgruppen har fått mandat i två valkretsar skall ersättaren utses i första hand för den ledamot som har det största personliga röstetalet och i andra hand för ledamoten i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst. (SvKB 2003:9)

Hur ersättare inträder i tjänst i stiftsfullmäktige och Kyrkomötet

82 § Ersättarna inträder till tjänstgöring vid förhinder för ledamot tillhörande samma nomineringsgrupp i valkretsen i den ordning de har utsetts enligt 79 §.

Om nomineringsgruppens samtliga ersättare i valkretsen i stiftsfullmäktige är förhindrade att inställa sig till tjänstgöring skall den ersättare inträda som har utsetts för nomineringsgruppen i någon annan valkrets, efter den grund som nyss har sagts. Därvid har den ersättare företräde som har utsetts i den valkrets där nomineringsgruppens röstetal är högst. (SvKB 2007:5)

Hur ny ledamot utses i stiftsfullmäktige och Kyrkomötet

83 § Avgår en ledamot i Kyrkomötet under valperioden skall Kyrkostyrelsen på anmälan av Kyrkomötets ordförande utse en ny ledamot. Till ny ledamot skall utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 82 §. Kan någon ny ledamot inte utses skall mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden.

Avgår en ledamot i stiftsfullmäktige under valperioden skall stiftsstyrelsen på anmälan av stiftsfullmäktiges ordförande utse en ny ledamot. Till ny ledamot skall utses den som står i tur att inträda enligt ordningen mellan ersättarna enligt 82 §.

Finns det inte någon som kan utses till ledamot enligt andra stycket skall stiftsstyrelsen göra en ny sammanräkning och utse en ny ledamot. Därvid skall den kandidat som står i tur att få nästa mandat för nomineringsgruppen utses. Saknas en sådan kandidat på grupp- och kandidatförteckningen skall stiftsstyrelsen med tillämpning av 86 § bestämma en annan valkrets, där nomineringsgruppen deltar i fördelningen av fasta valkretsmandat, och till ny ledamot utse den som där står närmast i tur att få mandat för nomineringsgruppen. Kan någon ny ledamot inte utses skall mandatet vara obesatt under återstoden av valperioden. (SvKB 2003:9)

Hur ny ersättare utses vid val till stiftsfullmäktige och Kyrkomötet

84 § Om en ersättare har utsetts till ledamot eller avgått som ersättare av någon annan orsak, skall stiftsstyrelsen respektive Kyrkostyrelsen på anmälan av stiftsfullmäktiges respektive Kyrkomötets ordförande utse ytterligare en ersättare. Därvid skall bestämmelserna i 79–81 §§ tillämpas. (SvKB 2003:9)

Beräkningsgrunder

Den jämkade uddatalsmetoden

85 § Enligt den jämkade uddatalsmetoden skall jämförelsetal beräknas på följande sätt.

Så länge nomineringsgruppen ännu inte tilldelats något mandat beräknas jämförelsetalet genom att nomineringsgruppens röstetal i valkretsen delas med 1,4. Därefter beräknas jämförelsetalet genom att nomineringsgruppens röstetal delas med det tal som är 1 högre än det dubbla antalet av de mandat som redan har tilldelats nomineringsgruppen i valkretsen, dvs. 3, 5, 7 och så vidare. (SvKB 2003:9)

Fördelningen av utjämningsmandat och överskjutande mandat

86 § Fördelningen av utjämningsmandat enligt 74 § samt fördelning av överskjutande mandat enligt 75 § skall göras på följande sätt.

Av de utjämningsmandat eller överskjutande mandat en nomineringsgrupp har fått tillförs det första den valkrets där nomineringsgruppen efter fördelningen av de fasta valkretsmandaten har större jämförelsetal än i övriga valkretsar. Återstående mandat tillförs ett efter ett den valkrets där nomineringsgruppen för varje gång har störst jämförelsetal vid en fortsatt tillämpning av den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § på nomineringsgruppens röstetal i valkretsarna. I en valkrets där nomineringsgruppen inte har fått något fast valkretsmandat skall dock jämförelsetalet vid tilldelningen av det första mandatet vara lika med nomineringsgruppens röstetal. (SvKB 2003:9)

Personligt röstetal

87 § Ett namns personliga röstetal är lika med antalet personröster som har lämnats för namnet under samma gruppbeteckning. För namn som fått personröster motsvarande det antal som anges i 64 och 77 §§ fastställs ett personligt röstetal. Det namn som har störst personligt röstetal tar första plats i ordningen och så vidare.

(SvKB 2003:9)

Anmälan att för få ledamöter har utsetts

88 § Om mindre än hälften av det bestämda antalet ledamöter har blivit utsett vid val till kyrkofullmäktige, direktvalt kyrkoråd, samfällda kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige, skall stiftsstyrelsen anmäla detta till Svenska kyrkans valprövningsnämnd. En sådan anmälan skall också göras om inget val har kunnat genomföras. (SvKB 2003:9)

Närmare bestämmelser

89 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om

1. registrering av grupp-beteckning och registrering av kandidater,
2. grupp- och kandidatförteckningar,
3. röstlängder och röstkort,
4. valsedlar och olika typer av kuvert,
5. tider för röstning i vallokal,
6. utrustning och ordning i röstningslokal,
7. hur röstning går till i vallokal, på expedition för förtidsröstning och på särskilt röst-mottagningsställe,
8. hur brevröstning går till,
9. dokumentation av valförrättning och röstmottagning,
10. behandling av inkomna förtidsröster,
11. förfarandet vid preliminär rösträkning i vallokal,
12. förfarandet vid slutlig sammanräkning och mandatfördelning,
13. förfarandet när ledamöter och ersättare avgår under mandatperioden, och
14. förfarandet i övrigt i valadministrativa frågor. (SvKB 2007:5)

Överklagande

90 § Ett val enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans valprövnings-nämnd.

Samfällda kyrkofullmäktiges beslut om valkretsindelning enligt 11 § och om in-skränkt valbarhet enligt 12 § får inte överklagas.

Hos Valprövningsnämnden får följande beslut överklagas särskilt:

1. stiftsstyrelsens beslut om antalet valkretsmandat för val till samfällda kyrkofull-mäktige enligt 9 §,
2. stiftsstyrelsens beslut om valkretsindelning för val till samfällda kyrkofullmäktige enligt 11 §,
3. stiftsstyrelsens beslut att fastställa samfällda kyrkofullmäktiges beslut om in-skränkt valbarhet enligt 12 §,
4. stiftsstyrelsens beslut om fördelning av fasta valkretsmandat för val till stiftsfull-mäktige enligt 14 §,
5. stiftsfullmäktiges beslut om valkretsindelning för val till stiftsfullmäktige enligt 15 §,
6. Kyrkostyrelsens beslut om en valkretsindelning som avviker från kontraktsindel-ningen för val till stiftsfullmäktige enligt 16 §,
7. Kyrkostyrelsens beslut om fördelning av fasta valkretsmandat för val till Kyrkomö-tet enligt 18 §,
8. stiftsstyrelsens beslut om indelning i valdistrikt enligt 20 §,
9. beslut i ärenden om registrering av grupp-beteckning,
10. stiftsstyrelsens beslut att fastställa grupp- och kandidatförteckningar enligt 31 §,
11. beslut i ärenden om valsedlar,
12. Kyrkostyrelsens beslut om rättelse i röstlängd enligt 41 §, och
13. beslut att utse nya ledamöter eller ersättare.

Andra beslut enligt detta kapitel får överklagas endast i samband med att det val som beslutet gäller överklagas. (SvKB 2007:5)

91 § Ett val eller ett beslut får överklagas av den som enligt röstlängden har rösträtt vid valet. I fråga om överklagande av beslut som avses i 90 § tredje stycket 4, 5, 7, 8, 9 och 11 skall dock rösträtten i stället avgöras utifrån bestämmelserna i 33 kap. 2 §.

Ett beslut som avses i 90 § tredje stycket 1–3 får dock endast överklagas av en be-rörd församling eller samfällighet.

Ett beslut som avses i 90 § tredje stycket 6 får endast överklagas av ett berört stift.

Ett beslut som avses i 90 § tredje stycket 10 får endast överklagas av den som finns med på förteckningen och av den som har gjort anmälan av kandidater.

Trossam-
fund

Ett beslut som avses i 90 § tredje stycket 12 får endast överklagas av den som beslutet gäller.

Ett beslut som avses i 90 § tredje stycket 13 får endast överklagas av den som enligt 33 kap. 2 § skulle ha haft rösträtt om beslutsdagen hade varit valdagen. (SvKB 2007:5)

92 § Den som vill överklaga ett val eller ett beslut skall ge in skrivelsen med överklagandet till beslutsinstansen. Skrivelsen skall ha kommit in till beslutsinstansen

1. i ärende enligt 90 § första stycket: tidigast dagen efter valdagen och senast inom tio dagar efter det att den slutliga röstsammanräkningen avslutades,
2. i ärende enligt 90 § tredje stycket 1–8 och 11: senast inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats,
3. i ärende enligt 90 § tredje stycket 9: senast inom en vecka från den dag då det tillkännagavs på stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats,
4. i ärende enligt 90 § tredje stycket 10: senast den 15 juni under valåret för grupp- och kandidatförteckningar som enligt 31 § skall vara fastställda den 1 juni och senast den 15 juli för grupp- och kandidatförteckningar som skall vara fastställda den 1 juli,
5. i ärende enligt 90 § tredje stycket 12: senast tisdagen i veckan före valet, och
6. i ärende enligt 90 § tredje stycket 13: senast inom tio dagar efter det att sammanräkningen avslutades. (SvKB 2007:5)

93 § Valprövningsnämnden skall vid prövningen av ett överklagande upphäva ett val i den omfattning som det behövs och förordna om omval i den berörda valkretsen om

1. det vid förberedande och genomförande av valet har förekommit en åtgärd som ett kyrkligt organ svarar för som avviker från föreskriven ordning,
2. någon har hindrat röstningen,
3. avgivna röster har förvanskats, eller
4. någon har otillbörligen verkat vid valet på något annat sätt.

Kan rättelse åstadkommas genom en förnyad sammanräkning eller någon annan sådan mindre ingripande åtgärd, skall nämnden i stället uppdra åt beslutsinstansen att vidta sådan rättelse.

Rättelse enligt första eller andra stycket skall ske bara om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Ett omval till stiftsfullmäktige eller Kyrkomötet avser endast det antal fasta mandat och utjämningsmandat som tilldelades den berörda valkretsen vid det upphävda valet. (SvKB 2007:5)

93 a § Om ett visst beslut inte får överklagas eller om det skall överklagas i särskild ordning, får en omständighet som avses med beslutet inte åberopas vid prövning enligt 93 §. (SvKB 2007:5)

94 § Valprövningsnämnden skall också upphäva ett val och besluta om omval av samtliga ledamöter och ersättare om stiftsstyrelsen har gjort en sådan anmälan som anges i 88 §. (SvKB 2003:9)

39 kap. Valsätt vid indirekta val

Majoritetsval

1 § För indirekta val gäller de allmänna bestämmelserna om beslutsfattande enligt denna kyrkoordning, vilket innebär att utgången bestäms genom relativ majoritet om inte något annat är särskilt föreskrivet.

2 § Vid indirekt val som inte hålls i enlighet med bestämmelserna i 3–17 §§ skall det vid valet också bestämmas i vilken ordning som ersättarna skall träda in. Samtliga ersättare skall kunna träda in för samtliga ledamöter.

Proportionellt valsätt

3 § Bestämmelserna i 4–18 §§ om möjlighet till proportionellt valsätt gäller vid val som görs av beslutande och verkställande organ. (SvKB 2006:7)

4 § Ett val skall vara proportionellt, om det begärs av minst så många väljande som motsvarar den kvot som man får om antalet närvarande ledamöter delas med det antal personer som valet avser, ökat med 1.

Om kvoten är ett decimaltal skall den avrundas till närmast högre hela tal.

(SvKB 2002:9)

Förfarandet vid proportionella val

5 § Proportionella val skall ske med slutna sedlar.

Valsedlarna skall vara lika till storlek, material och färg.

På valsedlarna skall det finnas en gruppbenämning. Denna skall anges som en beteckning i ord för en viss grupp av de väljande eller för en viss meningsriktning.

Om valsedeln upptar namn på fler än en person, skall namnen tas upp i en följd under varandra och förses med nummer som visar ordningen mellan dem. Varje person anges på ett sådant sätt att det klart framgår vem som avses.

6 § En valsedel är ogiltig, om den

1. saknar gruppbenämning eller har mer än en gruppbenämning, eller
2. har kännetecken som uppenbart gjorts med avsikt.

7 § Ett namn på en valsedel skall anses obefintligt om

1. personen inte är valbar,
2. namnet är överstruket,
3. det inte klart framgår vem som avses, eller
4. ordningen mellan namnet och något annat namn på valsedeln inte klart framgår.

Om valsedeln upptar flera namn än som valet avser, skall det eller de sista övertaliga namnen anses obefintliga.

Sammanräkning av rösterna och ordningen inom varje valsedelsgrupp vid proportionella val

8 § Valsedlar med samma gruppbenämning bildar en valsedelsgrupp.

Ordningen mellan kandidaternas namn inom varje valsedelsgrupp skall bestämmas genom särskilda sammanräkningar, i den utsträckning sådana behövs. Bestämmelser härom finns i 9–11 §§.

9 § Efter varje sammanräkning skall det namn som enligt 11 § har fått det högsta röstetalet föras upp på en lista för valsedelsgruppen, det ena under det andra. Namnen gäller i den ordningsföljd som de har blivit uppförda på listan.

10 § Vid varje sammanräkning gäller en valsedel bara för ett namn.

Valsedeln gäller för det namn som står först på valsedeln, så länge detta namn inte har förts upp på listan. Därefter gäller valsedeln för det namn som står näst efter det namn som redan har förts upp på listan.

11 § En valsedel som gäller för sitt första namn räknas som en röst.

När den gäller för sitt andra namn räknas den som en halv röst. En valsedel som gäller för sitt tredje namn räknas som en tredjedels röst, och så vidare efter samma grund.

Fördelning av platser mellan valsedelsgrupper vid proportionellt val

12 § Om valet bara avser en plats, skall platsen tillfalla den person som står överst på listan för den valsedelsgrupp som fått flest röster.

Om valet avser flera platser, skall platserna fördelas mellan valsedelsgrupperna. Platserna fördelas en i taget. Den grupp som för varje gång får det högsta jämförelsetalet enligt 14 § tilldelas platsen.

Trossam-
fund

13 § För varje gång en valsedelsgroup tilldelas en plats skall den genast besättas med den som enligt gruppens lista står närmast i tur att få platsen.

Detta gäller också om den som är berättigad till platsen redan har fått en plats från en eller flera andra grupper.

14 § Så länge en grupp inte har blivit tilldelad någon plats är jämförelsetalet för gruppen lika med det antal röster som valsedelsguppen har fått.

Men för varje gång som en grupp har tilldelats en plats, skall jämförelsetalet beräknas så att gruppens röstetal delas med det tal som motsvarar det antal platser som gruppen har tilldelats, ökat med 1, det vill säga 2, 3, 4 och så vidare.

Om en person har fått platser från två valsedelsgupper, skall vardera platsen dock bara anses som en halv plats vid beräkningen av det antalet platser som har delats ut. Om någon har fått platser från tre grupper, skall varje sådan plats räknas som en tredjedels plats, och så vidare efter samma grund.

15 § Om valet av ledamöter och deras ersättare sker i ett sammanhang, skall jämförelsetalet för valsedelsgupperna beräknas på nytt enligt 14 § när platserna för ersättarna skall fördelas mellan grupperna.

Därvid skall man bortse från den som valts till ledamot.

16 § Om en valsedelsgroup vid fördelningen har tilldelats platser så många gånger som motsvarar antalet namn på gruppens lista skall gruppen inte längre räknas vid den fortsatta fördelningen.

17 § Vid lika röstetal eller jämförelsetal skall avgörandet ske genom lottning.

18 § När ersättare har utsetts genom proportionella val skall de träda in enligt följande:

1. Den ersättare som har utsetts från en valsedelsgroup med samma beteckning som den grupp från vilken ledamoten är vald, har företräde framför andra. Av andra ersättare har den företräde som har utsetts från en grupp med högre röstetal.
2. Inom samma grupp har den ersättare företräde vars namn har förts upp tidigare på gruppens lista enligt 5 §.

Den ersättare som har blivit tilldelad en plats från två eller flera grupper, skall anses vald för den grupp från vilken ersättaren först blev tilldelad platsen.

Tionde avdelningen: Kyrkobyggnader

Inledning

Sedan tidig kristen tid har församlingarna rest särskilda byggnader som samlingsplatser för de gemensamma gudstjänsterna. Dessa byggnader gavs namnet kyrka, samma namn som användes om det folk som samlades där. Ordet kommer från grekiskans *kyriake*, som betyder "det som hör Herren till".

Kyrkans erfarenhet visar att det behövs särskilda kyrkorum, avskilda för att tjäna församlingens gudstjänstliv, även om det inte är nödvändigt med särskilda lokaler för att Guds folk skall kunna samlas till gudstjänst. De helgade kyrkorummen är över hela landet tecken på Guds närvaro. De är för många förknippade med avgörande skeden i livet. De rymmer också mycket av en bygds identitet och är en del av det offentliga rummet. Kyrkorummet behöver vara tillgängligt för alla som söker sig till det. Eftersom det är avskilt för sitt särskilda ändamål skall där inte förekomma något som strider mot kyrkans tro, bekännelse och lära eller i övrigt kränker kyrkorummets helgd.

Domkyrkan har en särskild ställning bland kyrkorna i ett stift. Förutom att vara församlingskyrka är den också biskopens kyrka och den normala platsen för stiftets högtider och vigningsgudstjänster.

40 kap. Kyrkobyggnader*Invigning av nya kyrkobyggnader*

1 § En kyrkobyggnad tas i bruk när kyrkorummet invigs.

Vård av kyrkobyggnader och deras inventarier

2 § Kyrkobyggnader och deras inventarier skall underhållas så att de kan tjäna sitt ändamål. Av lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. framgår ytterligare bestämmelser om vården av kyrkobyggnader och inventarier.

Kyrkobyggnaderna skall hållas tillgängliga för allmänheten.

Kyrkoherden och en av kyrkorådet utsedd kyrkvård, som är ledamot eller ersättare i rådet, ansvarar för kyrkobyggnadernas inventarier i enlighet med bestämmelserna i lagen om kulturminnen m.m. Kyrkoherden får utse någon annan präst i församlingen att ansvara i stället för kyrkoherden.

Domkyrkor

3 § I varje stift skall det finnas en domkyrka.

4 § När en domkyrkoförsamling eller en samfällighet avgör ärenden om domkyrkans förvaltning skall biskopen eller en företrädare för stiftet, utsedd av biskopen, ha rätt att delta med yttranderätt och förslagsrätt samt rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Lunds domkyrka

5 § Lunds domkyrka skall förvaltas av ett domkyrkoråd.

6 § Domkyrkorådet i Lund skall bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som utses av Stiftsfullmäktige i Lunds stift, och
4. två ledamöter som utses av Lunds domkyrkoförsamling.

För var och en av ledamöterna skall det finnas en personlig ersättare, som utses av det organ som utsett ledamoten. Ersättare för biskopen utses av Domkapitlet i Lunds stift och ersättare för domprosten utses av församlingen.

För de valda ledamöterna och ersättarna skall gälla en mandatperiod om fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval ägt rum. Om en ledamot eller ersättare avgår under valperioden skall fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Beslut om att ta kyrkobyggnader ur bruk

7 § En församling får besluta att en kyrkobyggnad inom församlingen skall tas ur bruk.

Om församlingen ingår i en samfällighet, skall beslutet dock fattas av samfälligheten. Om församlingen inte godkänner att kyrkobyggnaden tas ur bruk, får samfälligheten besluta detta endast om det finns särskilda skäl.

8 § Församlingens eller samfällighetens beslut om att en kyrkobyggnad skall tas ur bruk skall prövas av stiftsstyrelsen. Före beslut i stiftsstyrelsen skall domkapitlet och länsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig.

Stiftsstyrelsen skall fastställa ett beslut att ta en kyrkobyggnad ur bruk, om det inte finns synnerliga skäl mot detta.

41 kap. Upplåtelse av kyrka*Hur en kyrka får upplåtas*

1 § Ärkebiskopen, stiftets biskop och en sådan biskop som fullgör uppgifter för stiftets biskop får använda kyrkorna i stiftet för gudstjänster och för biskopliga ämbetshandlingar.

2 § Präster som tjänstgör i en församling får använda församlingens kyrkor för församlingens gudstjänster och för kyrkliga handlingar som avser någon som tillhör församlingen.

Trossamfund

3 § En kyrka får upplåtas för andra ändamål än de som avses i 1 eller 2 § bara om det kan antas att kyrkorummet och dess inventarier kommer att behandlas med pietet och aktsamhet. Den får inte upplåtas för något ändamål som kränker kyrkorummets helgd. En upplåtelse får inte heller ske på så sätt att den hindrar församlingens gudstjänstliv eller verksamhet i övrigt.

Upplåtelse av kyrka för kyrkliga handlingar i andra fall än de som avses i 2 § får vägras bara om upplåtelsen skulle strida mot bestämmelserna i första stycket.

Vem som beslutar om upplåtelse av kyrka

4 § Frågor om upplåtelse av kyrka för andra ändamål än de som avses i 1 och 2 §§ prövas av församlingens kyrkoråd.

5 § Innan kyrkorådet beslutar om upplåtelse av kyrkan skall kyrkoherden, om han eller hon är förhindrad att delta i beslutet, ges tillfälle att yttra sig om det är möjligt.

6 § Kyrkorådet får uppdra åt kyrkoherden, eller åt en särskild avdelning bestående av kyrkoherden och andra ledamöter eller ersättare i kyrkorådet, att på rådets vägnar besluta i ärenden om upplåtelse av kyrka.

7 § När kyrkoherden har utsett en annan präst att vara ledamot i kyrkorådet, skall det som sägs i 5 och 6 §§ om kyrkoherden gälla för den prästen.

8 § Kyrkorådets beslut om upplåtelse av kyrka skall gälla omedelbart.

Överklagande

9 § Kyrkorådets beslut enligt detta kapitel får överklagas hos domkapitlet.

Rätt att överklaga har

1. den som gjort en framställning om upplåtelse, såvitt avser ett beslut att inte upplåta kyrka,
2. ledamot i kyrkorådet, såvitt avser ett beslut att upplåta kyrka, och
3. kyrkoherden, såvitt avser ett beslut att upplåta kyrka.

Domkapitlets beslut får inte överklagas.

Elfte avdelningen: Ekonomi och egendom

Inledning

Det är ett gemensamt ansvar för alla som tillhör kyrkan att efter sin förmåga bidra till de ekonomiska förutsättningarna för kyrkans verksamhet. Därför finns en kyrkoavgift som tas ut i förhållande till vars och ens inkomst.

Svenska kyrkan har ett ärende till hela folket. Genom utjämningen av de ekonomiska förutsättningarna visar församlingarna en ömsesidig solidaritet. På så sätt blir det möjligt att uppehålla en rikstäckande verksamhet.

De som har hand om kyrkans ekonomi och egendom svarar för sin förvaltning inför både Gud och människor. Förvaltarskapet måste utövas med hänsyn till hela Guds skapelse. En förvaltare måste vara pålitlig och klok och kunna svara för sin förvaltning när den granskas. (SvKB 2005:7)

42 kap. Avgifter och uppbörd

Kyrkoavgifter

1 § Av 7–8 §§ lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan framgår att den som tillhör Svenska kyrkan skall betala lokal och regional kyrkoavgift samt vem som skall besluta om kyrkoavgift.

Av 4 § lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund framgår att kyrkoavgiften skall beräknas på samma underlag som den kyrkotillhöriges kommunala inkomstskatt skall beräknas på.

2 § När en församling har fastställt budgeten, skall kyrkorådet genast underrätta Kyrkostyrelsen om den avgiftssats för kyrkoavgift som har bestämts för det följande året. Avgiftssatsen skall bestämmas som ett procenttal av den kyrkotillhöriges inkomst.

För en samfällighet har kyrkonämnden motsvarande skyldighet och för ett stift stiftsstyrelsen.

Om församlingen eller samfälligheten inte senast den 14 november har underrättat Kyrkostyrelsen om avgiftssatsen för det kommande året, förblir den oförändrad. Om stiftet inte senast den 30 november har underrättat Kyrkostyrelsen om avgiftssatsen för det kommande året, förblir den oförändrad. (SvKB 2008:5)

3 § Kyrkostyrelsen skall senast den 8 mars informera församlingar, samfälligheter och stift om den kyrkoavgift som församlingen, samfälligheten eller stiftet kommer att få under året.

Kyrkostyrelsen skall senast den 10 september varje år preliminärt informera församlingar, samfälligheter och stift om de kommunalt beskattningsbara inkomsterna för dem som tillhör Svenska kyrkan inom församlingen, samfälligheten eller stiftet. (SvKB 2005:7)

4 § Kyrkostyrelsen skall genast överföra intäkterna från kyrkoavgiften till församlingarna, samfälligheterna och stiften. Bestämmelser om avräkning mot intäkterna finns i 44 kap. 13 §. (SvKB 2005:7)

5 § Kyrkostyrelsen får besluta om rättelse, om ett meddelande från något kyrkligt organ till Skatteverket angående kyrkoavgiften till följd av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende innehåller en uppenbar oriktighet. (SvKB 2005:7)

Dop

6 § Någon avgift för dop får inte tas ut av den enskilde.

Församling där dop har skett har rätt till ersättning om den döpte inte tillhör den församlingen. Ersättningen skall betalas av den församling som den döpte tillhör. Kyrkostyrelsen fastställer beloppets storlek. (SvKB 2003:9)

Konfirmation

7 § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att delta i konfirmation, om inte synnerliga skäl hindrar det.

Beslutet om rätt att delta i konfirmation fattas av kyrkoherden i den församling där konfirmationen begärs. Kyrkoherden får även uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta. (SvKB 2005:16)

7 a § Någon avgift får inte tas ut av konfirmanden för sådana kostnader som motsvarar den konfirmationsersättning som anges i andra–fjärde styckena.

Om en annan församling än den som konfirmanden tillhör eller ett stift ordnar konfirmationen, själv eller i samverkan med någon annan, har församlingen eller stiftet rätt till konfirmationsersättning från den församling som konfirmanden tillhör.

Om konfirmanden tillhör Svenska kyrkan men inte har någon hemförsamling i Sverige har den församling eller det stift som ordnar konfirmationen rätt till konfirmationsersättning från Svenska kyrkans nationella nivå.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om vad konfirmationsersättningen omfattar och om ersättningens storlek. (SvKB 2008:5)

Vigsel

8 § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel i Svenska kyrkans ordning, om inte synnerliga skäl hindrar det. I den församling som någon av kontrahenterna tillhör får någon avgift inte tas ut, men om vigseln sker i någon annan församling har denna församling rätt till ersättning från den församling som kvinnan tillhör eller, om kvinnan inte tillhör någon församling i Svenska kyrkan, den församling som mannen tillhör. Kyrkostyrelsen fastställer beloppets storlek.

Även när inte någon av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan, får de vigas i Svenska kyrkans ordning, om det finns särskilda skäl. Då får en avgift tas ut.

Beslutet om rätt till vigsel fattas av kyrkoherden i den församling där vigseln begärs. Kyrkoherden får även uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta.

(SvKB 2002:10)

Trossam-
fund

Begravningsgudstjänst

9 § Dödsboet har rätt till begravningsgudstjänst i den församling som den avlidne tillhörde, om inte synnerliga skäl hindrar det. Någon avgift får inte tas ut.

En begravningsgudstjänst får även firas när någon som inte tillhörde Svenska kyrkan har avlidit, om det finns särskilda skäl och är förenligt med den avlidnes önskemål. Då får en avgift tas ut.

Beslutet om att fira begravningsgudstjänst fattas av kyrkoherden, som även får uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta. (SvKB 2002:9)

10 § Dödsboet har även rätt till begravningsgudstjänst inom en annan församling än den som den avlidne tillhörde vid dödsfallet, om inte synnerliga skäl hindrar det. Beslutet fattas av kyrkoherden i den församlingen, som även får uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta.

Dödsboet betalar inte någon avgift för begravningsgudstjänsten, men den församling som den avlidne tillhörde skall ersätta den andra församlingen för detta. Kyrkostyrelsen fastställer beloppets storlek.

Överklagande

11 § Kyrkoherdens beslut enligt 7–10 §§ får överklagas hos domkapitlet.

Domkapitlets beslut får inte överklagas.

43 kap. Kollekt

Allmänt

1 § I samband med offentlig gudstjänst och andaktsstund får kollekt tas upp för att stödja Svenska kyrkans verksamhet eller någon annan verksamhet som kan anses angelägen för Svenska kyrkan.

2 § Kollekten är rikskollekt om den skall tas upp i landets alla församlingar, en stiftskollekt om den skall tas upp i alla församlingar inom ett stift och en församlingskollekt om den skall tas upp inom en församling.

När rikskollekt eller stiftskollekt har beslutats för viss dag, skall sådan kollekt tas upp vid huvudgudstjänsten eller, om någon sådan gudstjänst inte firas den dagen, en annan gudstjänst denna dag. (SvKB 2002:9)

3 § Beslut om rikskollekter och stiftskollekter får fattas för högst tre år framåt i tiden.

Rikskollekter

4 § Rikskollekter får tas upp högst trettio dagar varje år.

Kyrkostyrelsen bestämmer kollektändamålen och vilka dagar som rikskollekter för de olika ändamålen skall tas upp.

Stiftskollekter

5 § Stiftskollekt får tas upp högst tio dagar varje år.

Domkapitlet bestämmer kollektändamålen och vilka dagar som stiftskollekt för de olika ändamålen skall tas upp. En stiftskollekt får inte beslutas för någon dag då Kyrkostyrelsen har beslutat att en rikskollekt skall tas upp.

Församlingskollekt

6 § Kyrkorådet beslutar om församlingskollekt och bestämmer i samband med det såväl ändamålet med kollekten som vid vilket gudstjänstillfälle kollekten skall tas upp. En församlingskollekt får inte beslutas för någon dag eller något gudstjänstillfälle då Kyrkostyrelsen har beslutat att en rikskollekt skall tas upp eller domkapitlet har beslutat att en stiftskollekt skall tas upp. Av 7 § framgår att kollektdag i vissa fall kan ändras.

Kyrkoherden får för en viss gudstjänst besluta om kollekten, om någon kollekt inte har blivit bestämd och kyrkorådet inte hinner besluta i frågan. Om kyrkoherden inte

har beslutat något, får den präst som tjänstgör vid gudstjänsten besluta i frågan. Innan kyrkoherden eller någon annan präst i sådant fall beslutar om kollekt skall de tjänstgörande kyrkvårdarna först få säga sin mening. Ett sådant beslut skall anmälas vid kyrkorådets nästa sammanträde.

Ändring av kollekt dagar

7 § En rikskollekt eller stiftskollekt som har bestämts till en viss dag får av kyrkorådet flyttas till en annan dag under året, om det finns synnerliga skäl och domkapitlet medger det.

Offentliggörande av kollekt dagar

8 § Rikskollekter skall beslutas i sådan tid att de kan offentliggöras senast den 30 juni året före det år under vilket kollekterna skall tas upp. Stiftskollekter skall beslutas i sådan tid att de kan offentliggöras senast den 30 september året före det år under vilket kollekterna skall tas upp.

För högst fyra kollekt dagar per år får dock kollektändamålen för rikskollekter beslutas vid en senare tidpunkt. För en kollekt dag per år får kollektändamålet för stiftskollekt beslutas vid en senare tidpunkt.

Om det inför en viss kollekt dag inte har beslutats något ändamål för rikskollekten eller stiftskollekten, får i stället en församlingskollekt tas upp.

Redovisning av kollekt

9 § Kyrkostyrelsen skall upprätta ett årssammandrag över rikskollekter och stiftskollekter. Årssammandraget skall överlämnas till Kyrkomötet.

10 § Kollektträkskaperna skall årligen granskas av församlingens revisorer. För en församling som ingår i en samfällighet gäller detta i stället samfällighetens revisorer.

Revisorerna skall senast den 30 april lämna berättelse över granskningen till domkapitlet. Revisionsberättelsen skall även lämnas till kyrkorådet i församlingen för kännedom.

Ytterligare bestämmelser

11 § Kyrkostyrelsen får utfärda ytterligare bestämmelser om kollekt.

44 kap. Ekonomisk utjämning

Inledande bestämmelser

1 § Vad som i detta kapitel sägs om församlingar skall för en församling som ingår i en samfällighet i stället gälla samfälligheten. Det finns särskilda bestämmelser i 7 a § om den samfällighet som avses i 2 kap. 12 §.

Bestämmelserna i detta kapitel skall inte tillämpas på Hovförsamlingen.

(SvKB 2006:12)

Definitioner

2 § I detta kapitel används följande uttryck med den betydelse som anges nedan:

Avgiftsunderlag: De sammanlagda beskattningsbara inkomster som de kyrkotillhöriga i en församling har enligt skattemyndigheternas beslut om taxering till kommunal inkomstskatt enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:324) året före bidragsåret.

Bidragsår: Det år under vilket ett bidrag betalas ut eller en avgift skall betalas.

Egentlig verksamhet: Kostnaderna för gemensam administration, fastighets- och kyrkogårdsförvaltning samt församlingsverksamhet.

Genomsnittskostnad: De totala löpande kostnaderna som alla församlingar i hela landet sammanlagt har för driften av en viss verksamhet eller för ett visst utgiftsslag och som framgår av statistik över boksluten för året före det år som föregår bidragsåret, dividerade med antalet kyrkotillhöriga den 1 januari året före bidragsåret.

Trossamfund

Medelavgiftsunderlag: Medelavgiftskraften multiplicerad med antalet kyrkotillhöriga i församlingen den 1 januari året före bidragsåret. Medelavgiftskraften är avgiftsunderlaget för de kyrkotillhöriga i hela landet, dividerat med antalet kyrkotillhöriga i landet den 1 januari året före bidragsåret.

Tätortsgrad: Hur stor andel av befolkningen som bor i tätort.

Allmän och särskild utjämningsavgift

3 § Församlingarna skall varje år betala en allmän utjämningsavgift. Avgiften beräknas på avgiftsunderlaget och är sju öre per etthundra kronor av avgiftsunderlaget.

(SvKB 2005:7)

4 § Från prästlönetillgångarnas avkastning uttas årligen en särskild utjämningsavgift. Avgiften är femtio procent av den nettovinst som uppkommer under räkenskapsåret på förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Nettovinsten på förvaltningen av prästlönefastigheterna utgörs av vad som återstår av vinsten från den samlade förvaltningen av denna egendom efter det att stiftet har avsatt de medel som behövs för förvaltningen av egendomen. Nettovinsten av prästlönefondens förvaltning utgörs av avkastningen under räkenskapsåret, minskad med det belopp som enligt 46 kap. 11 § har avsatts för att säkra fondkapitalet mot inflationen.

Samtidigt som vinstmedel av förvaltningen betalas ut till församlingarna får stiftet tillgodogöra sig särskild utjämningsavgift med högst samma belopp. (SvKB 2003:7)

5 § har upphävts genom (SvKB 2003:7).

Inkomstutjämnning

6 § Församlingarnas inkomster utjämnas genom avgifter och bidrag. De församlingar vars avgiftsunderlag överstiger medelavgiftsunderlaget skall betala en inkomstutjämningsavgift. De församlingar vars avgiftsunderlag understiger medelavgiftsunderlaget skall få ett inkomstutjämningsbidrag.

Avgiften eller bidraget fastställs varje år och är femtio procent av skillnaden mellan församlingens avgiftsunderlag och medelavgiftsunderlaget, multiplicerad med en avgiftssats som beslutas av Kyrkostyrelsen. (SvKB 2005:7)

Kostnadsutjämnning

7 § Församlingarnas kostnader för kyrkounderhåll utjämnas genom avgifter och bidrag. De församlingar som den 1 januari året före bidragsåret hade fler kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad än medeltalet kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad i landet vid samma tidpunkt skall betala en kyrkounderhållsavgift. De församlingar som hade färre kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad än medeltalet skall i stället få ett kyrkounderhållsbidrag.

Avgiften eller bidraget fastställs varje år och beräknas för varje kyrkobyggnad på grundval av skillnaden mellan antalet kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad i församlingen och medeltalet kyrkotillhöriga per kyrkobyggnad i landet. Skillnaden multipliceras med genomsnittskostnaden för kyrkounderhåll i hela landet och en procentsats som beslutas av Kyrkostyrelsen.

Kyrkostyrelsen får höja eller sänka avgifter och bidrag med hänsyn till en kyrkobyggnads storlek, byggnadsmaterial och nyttjandegrad. (SvKB 2005:7)

7 a § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om hur de avgifter och bidrag som enligt 7 § gäller för församlingarna i Visby stift skall fördelas mellan församlingarna och den samfällighet som avses i 2 kap. 12 §. (SvKB 2006:12)

8 § Församlingens kostnader med anledning av andelen kyrkotillhöriga inom församlingens område utjämnas genom avgifter och bidrag. Om de kyrkotillhörigas andel av de folkbokförda invånarna i en församling den 1 januari året före bidragsåret överstiger medeltalet för de kyrkotillhöriga i landet vid samma tidpunkt, skall församlingen

betala en kyrkotillhörigavgift. Om de kyrkotillhörigas andel understiger medeltalet kyrkotillhöriga i landet, skall församlingen i stället få ett kyrkotillhörigbidrag.

Avgiften eller bidraget fastställs varje år och beräknas på grundval av skillnaden mellan andelen kyrkotillhöriga i församlingen och medeltalet kyrkotillhöriga i landet. Skillnaden multipliceras med antalet folkbokförda invånare i församlingen den 1 januari året före bidragsåret, en genomsnittskostnad för egentlig verksamhet och en procentsats som beslutas av Kyrkostyrelsen. Styrelsen får besluta om minskning av procentsatsen vid låg andel kyrkotillhöriga.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller endast territoriella församlingar. (SvKB 2005:18)

Kostnadsutjämningskonstant

9 § Församlingen betalar en avgift eller erhåller bidrag efter en kostnadsutjämningskonstant.

Kostnadsutjämningskonstanten för varje församling motsvarar det belopp som fastställdes av Kyrkofondens styrelse för bidragsåret 2003 i enlighet med 8 § i detta kapitel i dess lydelse före den 1 januari 2005.

Kyrkostyrelsen skall besluta om kostnadsutjämningskonstantens belopp för respektive församling med hänsyn till den allmänna pris- och löneutvecklingen.

(SvKB 2005:7)

10–11 §§ har upphävts genom SvKB 2003:7.

Trossamfund

Hur avgifter och bidrag fastställs, m.m.

12 § Kyrkostyrelsen fastställer för varje församling avgifter och bidrag enligt 3, 6, 7, 8 och 9 §§. Avgifterna betalas av församlingarna och bidragen tillförs församlingarna genom avräkning mot intäkterna från kyrkoavgiften.

Kyrkostyrelsen skall meddela församlingarna dessa uppgifter senast den 25 januari bidragsåret.

Till ledning för församlingarnas budgetarbete skall Kyrkostyrelsen senast den 10 september året före bidragsåret meddela församlingarna preliminära uppgifter om avgifterna och bidragen. (SvKB 2006:12)

13 § Avgifter och bidrag enligt 3, 6, 7, 8 och 9 §§ påförs församlingarna med en tolfte-del varje kalendermånad och räknas av mot det förskott på intäkterna av kyrkoavgiften som församlingarna erhåller. (SvKB 2006:12)

14 § Under januari och februari månad kan regleringen av avgifter och bidrag vara preliminär. Från och med mars månad skall den vara slutlig. Under mars månad skall även de regleringar rättas som gjorts under januari och februari månad.

Extra utjämningsbidrag

15 § Församlingar och stift kan få extra utjämningsbidrag om övriga avgifter och bidrag inte ger en tillfredsställande utjämningsseffekt.

Ansökan om extra utjämningsbidrag skall göras skriftligen hos Kyrkostyrelsen. Om det finns särskilda skäl får extra utjämningsbidrag beviljas även utan ansökan.

En församling som ansöker om extra utjämningsbidrag skall bifoga ett yttrande från stiftsstyrelsen. (SvKB 2005:7)

Stiftsbidrag

16 § Stiftet kan få medel för sin verksamhet (stiftsbidrag). Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om bidragen. (SvKB 2003:7)

17–19 §§ har upphävts genom SvKB 2006:12.

20 § har upphävts genom SvKB 2005:7.

Uppgiftsskyldighet

21 § Församlingar och stift är skyldiga att lämna de ekonomiska och statistiska uppgifter som behövs för den ekonomiska utjämnningen. Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om dessa uppgifter och om förseningsavgift för den som inte lämnar uppgifterna i rätt tid.

45 kap. har upphävts genom SvKB 2005:7.

46 kap. Prästlönetillgångar och annan ändamålsbestämd egendom*Prästlönetillgångar*

1 § Prästlönetillgångarna består av fast egendom och tomträtter (prästlönefastigheter) samt andra tillgångar (prästlönefond). Av 9 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan framgår att prästlönetillgångarna har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse.

2 § Stiftet skall förvalta prästlönetillgångarna.

Församlingarna inom stiftet har andelar i avkastningen av prästlönetillgångarna allt efter hur stor del av tillgångarna som kommer från den församlingen. För en församling som ingår i en samfällighet skall det som i detta kapitel sägs om församlingar i stället gälla samfälligheter. (SvKB 2002:9)

3 § Prästlönetillgångarna skall förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna skall därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

4 § Utgifterna för stiftets förvaltning av prästlönetillgångarna skall betalas med inkomsterna från denna förvaltning.

5 § Den nettovinst som uppkommer vid förvaltningen av prästlönetillgångarna och som tillkommer församlingarna skall stiftet fördela på dessa i förhållande till deras andelar i prästlönetillgångarna.

Stiftet får dock av vinsten behålla de medel som behövs för förvaltningen.

6 § Årsredovisningen för prästlönetillgångarnas förvaltning skall senast den 1 juli varje år överlämnas till församlingarna och Kyrkostyrelsen.

I redovisningen skall det för varje församling anges hur stort belopp som motsvarar församlingens andel i nettovinsten. (SvKB 2005:7)

7 § Senast i samband med att stiftet lämnar sin årsredovisning för prästlönetillgångarnas förvaltning skall stiftet betala ut församlingarnas andelar av nettovinsten på denna förvaltning.

Prästlönefastigheter

8 § Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna skall naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen beaktas i skälighets omfattning.

9 § Om stiftet avser att sälja en prästlönefastighet, skall församlingen där fastigheten är belägen ges tillfälle att yttra sig i frågan.

10 § Om en prästlönefastighet säljs eller exproprieras, om en naturtillgång upplåts eller något annat liknande görs i fråga om fastigheten, skall ersättningen för detta tillföras stiftets prästlönefond.

Prästlönefonder

11 § Varje år skall ett belopp motsvarande prästlönefondens värdeminskning på grund av inflationen avsättas från fondens avkastning till kapitalet.

12 § Fast egendom eller tomträtt som inköpts av medel ur en prästlönefond blir då en prästlönefastighet.

Församlingskyrkors och domkyrkors fastigheter och fastighetsfonder, m.m.

13 § Stiftet får besluta att förvaltningen av församlingskyrkors och domkyrkors fastigheter och fastighetsfonder skall stå under tillsyn. Stiftet får också reglera detaljer omkring tillsynen.

14 § Biskopsgårdar som ägs av trossamfundet Svenska kyrkan skall skötas av det stift där de är belägna.

15 § Lunds domkyrkas fastigheter och fastighetsfond skall förvaltas av Domkyrkorådet i Lund. För förvaltningen av fastigheterna och fastighetsfonden gäller det som sägs om prästlönefastigheter och prästlönefonder i 3, 4, 8 och 10–12 §§.

16 § har upphävts genom SvKB 2005:7.

47 kap. Ekonomisk förvaltning för församlingar och samfälligheter*Mål för den ekonomiska förvaltningen*

1 § Församlingen skall ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Församlingen skall ha en ekonomisk ställning som utgör en trygghet för ekonomiska påfrestningar.

För en församling som ingår i en samfällighet skall det som sägs i 2–11 §§ om församlingar i stället gälla samfälligheter. Det som sägs om kyrkofullmäktige gäller då i stället samfälliga kyrkofullmäktige och det som sägs om kyrkorådet gäller kyrkonämnden. I 12–13 §§ finns särskilda bestämmelser för samfälligheter. (SvKB 2006:12)

Trossamfund

Medelsförvaltning

2 § Församlingen skall förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och trygghet säkerhet tillgodoses. Medlen skall därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkofullmäktige skall utfärda närmare bestämmelser om hur medlen skall förvaltas.

3 § När en upphandling görs skall man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling skall alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Budgetens innehåll

4 § Församlingen skall varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgetåret löper per kalenderår.

Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt uppgift om kyrkoavgiften. Av planen skall det vidare framgå hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten skall också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret skall alltid vara periodens första år. (SvKB 2006:12)

Målsatt kapital

5 § Kyrkofullmäktige skall fastställa ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek. Måluppfyllelsen skall redovisas i årsredovisningen.

I det fall eget kapital understiger målsatt nivå skall fullmäktige årligen fastställa ett åtgärdsprogram för hur målet skall nås. I detta fall skall budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om det inte finns synnerliga skäl mot det.

(SvKB 2006:12)

Budgetprocessen

6 § Kyrkorådet skall upprätta ett förslag till budget senast den 31 oktober.

Kyrkofullmäktige skall fastställa budgeten senast den 14 november. (SvKB 2008:5)

Utgiftsbeslut under budgetåret

7 § Om kyrkofullmäktige beslutar om en utgift under löpande budgetår, skall beslutet också innefatta en anvisning om hur utgiften skall finansieras.

Förbud mot pantsättning

8 § Församlingen får inte som säkerhet för en fordran upplåta panträtt i fast egendom på vilken en kyrkobyggnad är uppförd.

I begravningslagen (1990:1144) finns föreskrifter om att en begravningsplats inte får utmätas eller belastas med panträtt eller andra rättigheter som kan inskrivas enligt jordabalken.

Räkenskaper och redovisning

9 § Föreskrifter om bokföring och årsredovisning finns i lag.

Samtliga församlingar skall vid räkenskapsårets utgång avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. (SvKB 2007:3)

10 § Om församlingen har placerat medel ideellt skall denna placering redovisas särskilt i balansräkningen. I anslutning till detta skall anges hur stor placeringens avkastning har varit.

11 § Ytterligare bestämmelser om församlingarnas bokföring och redovisning får utfärdas av Kyrkostyrelsen.

Särskilt om samfälligheter

12 § Församlingarnas kyrkoråd skall varje år till kyrkonämnden lämna en berättelse om sin verksamhet under det föregående året. Kyrkonämnden bestämmer när detta skall ske.

13 § Innan samfällda kyrkofullmäktige beslutar om budgeten skall församlingarna ges tillfälle att begära medel för sina uppgifter. Församlingarnas kyrkoråd skall lämna sina särskilda budgetförslag för det nästföljande året till kyrkonämnden, som bestämmer när detta skall ske.

Samfällda kyrkofullmäktige får i sitt budgetbeslut avvika från det som en församling har begärt endast om det finns särskilda skäl till det.

48 kap. Revision för församlingar och samfälligheter*Val av revisorer och revisorsersättare*

1 § Föreskrifter om revision finns i lag.

För en församling som ingår i en samfällighet gäller det som sägs om församlingar i stället samfälligheten. Det som sägs om kyrkofullmäktige gäller då i stället samfällda kyrkofullmäktige och det som sägs om kyrkorådet gäller kyrkonämnden.

Varje församling skall utse minst tre revisorer och lika många ersättare. Minst en revisor skall vara auktoriserad eller godkänd. Under de år då ordinarie kyrkoval har ägt rum skall det nyvalda kyrkofullmäktige välja revisorer och revisorsersättare som skall granska verksamheten under de fyra följande åren. Valet av auktoriserad eller godkänd revisor får dock skjutas upp och äga rum senast den 30 juni året efter valåret.

(SvKB 2003:9)

Revisorernas uppgifter

2 § I lag finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där skall revisorerna även granska om församlingens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att kyrkofullmäktiges beslut enligt 47 kap. 5 § har iakttagits samt om den interna kontrollen är tillräcklig. (SvKB 2006:12)

Revisionsberättelsen

3 § Ilag anges vad en revisionsberättelse skall innehålla.

4 § Revisionsberättelsen skall överlämnas till kyrkofullmäktige.

5 § Kyrkofullmäktige skall begära in förklaringar som gäller de anmärkningar som har framställts i revisionsberättelsen.

Därefter skall kyrkofullmäktige vid ett sammanträde senast den 31 december året efter det år som revisionen avser besluta om ansvarsfrihet skall beviljas eller vägras.

49 kap. Ekonomisk förvaltning för stiftet

Mål för den ekonomiska förvaltningen

1 § Stiftet skall ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Stiftet skall ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

(SvKB 2006:12)

Medelsförvaltning

2 § Stiftet skall förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses. Medlen skall därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Stiftsfullmäktige skall utfärda närmare bestämmelser om hur medlen skall förvaltas.

För prästlönetillgångarna gäller särskilda bestämmelser.

3 § När en upphandling görs skall man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling skall alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Trossam-
fund

Budgetens innehåll

4 § Stiftet skall varje år upprätta en budget för nästa budgetår. Budgetåret löper per kalenderår.

Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt uppgift om kyrkoavgiften. Av planen skall det vidare framgå hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten skall också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret skall alltid vara periodens första år. *(SvKB 2006:12)*

Målsatt kapital

5 § Stiftsfullmäktige skall fastställa ett långsiktigt mål för det egna kapitalets storlek. Måluppfyllelsen skall redovisas i årsredovisningen.

I det fall eget kapital understiger målsatt nivå skall fullmäktige årligen fastställa ett åtgärdsprogram för hur målet skall nås. I detta fall skall budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, om det inte finns synnerliga skäl mot det.

(SvKB 2006:12)

Budgetprocessen

6 § Stiftsstyrelsen skall upprätta ett förslag till budget senast den 31 oktober. Om stiftsfullmäktige har uppdragit åt en särskild nämnd att förvalta prästlönetillgångarna skall budgeten när det gäller denna förvaltning upprättas av nämnden.

Stiftsfullmäktige skall fastställa budgeten senast den 30 november.

Utgiftsbeslut under budgetåret

7 § Om stiftsfullmäktige beslutar om en utgift under löpande budgetår, skall beslutet också innefatta en anvisning om hur utgiften skall finansieras.

Räkenskaper och redovisning

8 § Föreskrifter om bokföring och årsredovisning finns i lag.

Samtliga stift skall vid räkenskapsårets utgång avsluta den löpande bokföringen med en årsredovisning. (SvKB 2007:3)

9 § Om stiftet har placerat medel ideellt skall denna placering redovisas särskilt i balansräkningen. I anslutning till detta skall anges hur stor placeringens avkastning har varit.

10 § Ytterligare bestämmelser om stiftens bokföring och redovisning får utfärdas av Kyrkostyrelsen.

50 kap. Revision för stiftet*Val av revisorer och revisorsersättare*

1 § Föreskrifter om revision finns i lag.

Varje stift skall utse minst tre revisorer och lika många ersättare. Minst en revisor skall vara auktoriserad.

Under de år då ordinarie kyrkoval har ägt rum skall det nyvalda stiftsfullmäktige välja revisorer och revisorsersättare som skall granska verksamheten under de fyra följande åren. Valet av auktoriserad eller, i fall som avses i 2 §, godkänd revisor får dock skjutas upp och äga rum senast den 30 juni året efter valåret. (SvKB 2003:9)

2 § För ett stift som enligt lag inte behöver utse auktoriserad revisor får Kyrkostyrelsen besluta att stiftet i stället får utse en viss godkänd revisor.

Revisorernas uppgifter

3 § I lag finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där skall revisorerna även granska om stiftets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att stiftsfullmäktiges beslut enligt 49 kap. 5 § har iakttagits samt om den interna kontrollen är tillräcklig. (SvKB 2006:12)

Revisionsberättelsen

4 § I lag anges vad en revisionsberättelse skall innehålla.

5 § Revisionsberättelsen skall överlämnas till stiftsfullmäktige.

6 § Stiftsfullmäktige skall begära in förklaringar som gäller de anmärkningar som har framställts i revisionsberättelsen.

Därefter skall stiftsfullmäktige vid ett sammanträde senast den 31 december året efter det år som revisionen avser besluta om ansvarsfrihet skall beviljas eller vägras.

51 kap. Ekonomisk förvaltning för den nationella nivån*Mål för den ekonomiska förvaltningen*

1 § Trossamfundet Svenska kyrkan skall på den nationella nivån ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

Medelsförvaltningen

2 § Trossamfundet Svenska kyrkan skall på den nationella nivån förvalta sitt kapital på ett sådant sätt att detta bevaras till sin reella (värdessäkrade) nivå mätt över rullande tioårsperioder.

Kapitalet skall förvaltas så effektivt som möjligt. Det skall vara placerat på ett sådant sätt att riskerna sprids och att bästa möjliga uthålliga totalavkastning uppnås. Kapitallet skall därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. (SvKB 2005:7)

2 a § Mål för storleken på den nationella nivåns kapital fastställs av Kyrkomötet.

(SvKB 2008:5)

3 § När en upphandling görs skall man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling skall alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Budgetens innehåll

4 § För trossamfundets Svenska kyrkans nationella nivå skall varje år upprättas en budget för nästa budgetår. Budgetåret löper per kalenderår.

5 § Budgeten skall innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret.

I planen skall intäkternas och kostnadernas storlek anges. Av planen skall vidare framgå hur verksamheten skall finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut.

Budgeten skall också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Budgetåret skall alltid vara periodens första år. (SvKB 2005:7)

Budgetprocessen

6 § Kyrkostyrelsen skall upprätta ett förslag till budget senast den 30 juni.

Kyrkomötet skall fastställa budgeten före oktober månads utgång. (SvKB 2005:7)

Räkenskaper och redovisning

7 § Föreskrifter om bokföring och årsredovisning finns i lag.

8 § Om trossamfundets Svenska kyrkans nationella nivå har placerat medel ideellt skall denna placering redovisas särskilt i balansräkningen. I anslutning till detta skall anges hur stor placeringens avkastning har varit.

Trossam-
fund

52 kap. Revision för den nationella nivån

Val av revisorer

1 § Föreskrifter om revision finns i lag.

Kyrkomötet skall på sitt första sammanträde efter det att val till Kyrkomötet förrätats välja sju revisorer som skall granska verksamheten under de fyra följande åren. Bland dessa skall Kyrkomötet välja en ordförande och en vice ordförande.

Revisorernas uppgifter

2 § I lag finns föreskrifter om revisorernas granskning. Utöver det som anges där skall revisorerna även granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisionsberättelse

3 § I lag anges vad en revisionsberättelse skall innehålla.

4 § Revisionsberättelsen skall överlämnas till Kyrkomötet.

5 § Kyrkomötet skall begära in förklaringar som gäller de anmärkningar som har framställts i revisionsberättelsen.

Därefter skall Kyrkomötet vid ett sammanträde senast den 31 december året efter det år som revisionen avser besluta om ansvarsfrihet skall beviljas eller vägras.

Tolfte avdelningen: Handlingar och register

Inledning

Det öppna samtalet och den fria granskningen av Svenska kyrkans verksamhet är av avgörande vikt. Offentlighetsprincipen tillämpas för all kyrklig verksamhet, när det inte är uppenbart att andra intressen väger tyngre. För att var och en skall ha tillgång till de skriftliga handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan behöver dessa hållas ordnade och bevaras för framtiden. I detta ligger också ett ansvar för att föra vidare det historiska arv som kyrkan har del av.

Det är nödvändigt att det för bikt och enskild själavård råder en absolut tystnadsplikt. Den bekända och förlåtna synden är för alltid utplånad. Förtroendet för den enskilda själavården kräver att prästen inte kan befrias från sin tystnadsplikt. Även i övrigt måste människor som deltar i församlingens verksamhet kunna lita på att uppgifter om deras personliga förhållanden inte förs vidare.

I särskilda böcker, ministerialböcker, antecknas i varje församling vilka kyrkliga handlingar som utförs och vilka personer dessa omfattar. För var och en som tillhör kyrkan blir på detta sätt några milstolpar längs livsvägen antecknade i församlingens bok, från dopet över konfirmationen och vigseln fram till döden och begravningen. Dessa anteckningar får därmed också vara jordiska tecken för hur Gud handlar med människan under hennes vandring på livets och trons väg.

53 kap. Offentlighet för handlingar

Uppdelning mellan en statlig och en inomkyrklig offentlighetsprincip

1 § Om rätten att ta del av allmänna handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar finns bestämmelser i sekretesslagen (1980:100).

2 § Om rätten att ta del av handlingar som inte är allmänna och som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar gäller vad som föreskrivs nedan i 3–11 §§.

En inomkyrklig huvudregel om offentlighet för handlingar

3 § Rätten att ta del av Svenska kyrkans handlingar avser var och en, oberoende av kyrkotillhörighet.

Undantag från huvudregeln

4 § Undantag från rätten att ta del av handlingar som avses i 3 § gäller endast för handlingar som innehåller uppgifter som skyddas av förbud enligt 54 kap. Om de skyddade uppgifterna förekommer endast i vissa delar av en handling kvarstår rätten att ta del av handlingens övriga delar.

Definition av begreppet handling

5 § Med handling avses en sådan framställning i skrift och bild eller en sådan teknisk upptagning som

1. förvaras hos Svenska kyrkan, och
2. är att anse som inkommen till eller upprättad hos Svenska kyrkan.

6 § Med handling avses dock inte

1. vad som förvaras hos Svenska kyrkan endast för någon annans räkning,
2. vad som förvaras hos Svenska kyrkan endast för offentliggörande i någon av Svenska kyrkan utgiven periodisk skrift, eller
3. vad som ingår i ett bibliotek.

Avgifter

7 § När någon besöker en kyrklig enhets kansli och där studerar en handling får inte någon avgift tas ut.

8 § När någon begär att få en kopia av handlingen får en avgift tas ut, dock endast med ett belopp som motsvarar kopierings-, porto- och postförskotts-kostnader.

Handläggningsregler

9 § Ett önskemål om att få ta del av, eller att få en utskrift eller en kopia av en handling skall behandlas skyndsamt.

10 § Ett önskemål enligt 9 § skall prövas av den juridiska person som förvarar handlingen.

I fråga om handlingar som hör till domkapitlets verksamhet skall dock prövningen ske av domkapitlet. I fråga om handlingar som hör till biskopens verksamhet enligt 8 kap. 1 § skall prövningen ske av biskopen.

Om en viss befattningshavare enligt arbetsordning eller särskilt beslut svarar för vården av en handling, är det i första hand han eller hon som skall pröva om handlingen kan lämnas ut.

I tveksamma fall eller om han eller hon vägrar att lämna ut handlingen eller del av den, skall frågan om utlämnande hänskjutas till den juridiska personen, domkapitlet eller biskopen om den som har framställt önskemålet begär det.

Den som har framställt önskemålet skall underrättas om att ett sådant hänskjutande kan begäras och att ett beslut av den juridiska personen, domkapitlet eller biskopen krävs för att överklagande skall kunna ske. (SvKB 2005:15)

11 § Om det finns något hinder mot att lämna ut handlingen skall det fattas ett skriftligt beslut om avslaget, om den sökande begär detta. I beslutet skall anges vilket hinder som finns mot att lämna ut handlingen, och hur beslutet kan överklagas.

Överklagande

12 § Ett beslut om avslag enligt 11 § som har fattats hos en församling eller samfällighet får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i ett sådant ärende får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 11 § får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas.

Trossamfund

54 kap. Undantag från offentlighet för handlingar

Självårdssekretess

1 § Förbud gäller mot att röja sådana uppgifter som har anförtrots en biskop eller präst under bikt eller enskild självård.

Förbud gäller också mot att röja sådana uppgifter som har anförtrots en diakon under självårdande samtal. (SvKB 2004:9)

Förbud mot att röja personliga och känsliga uppgifter

2 § I kyrkans församlingsvårdande verksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men.

Av socialtjänstlagen (2001:453), skollagen (1985:1100) och lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område framgår att förbud mot att röja uppgifter också gäller i vissa verksamheter. (SvKB 2004:9)

3 § I kyrkans insamlingsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskild givare. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men.

4 § Inom kyrkans personaladministration gäller förbud mot att röja uppgifter om en anställds eller förtroendevalds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men. Förbudet gäller dock inte uppgifter om lön, förmåner och andra anställningsvillkor.

Vid rekrytering av personal gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden som hänför sig till psykologisk undersökning eller liknande om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att personen i fråga eller någon närstående lider men. (SvKB 2004:9)

4 a § I kyrkans tillsyns- och överprövningsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om en enskilds personliga förhållanden. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att personen i fråga eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Förbud enligt första stycket gäller inte om det är nödvändigt för ett tillsyns- eller överprövningsorgan att lämna ut en uppgift för att kunna fullfölja sitt uppdrag.

Förbud enligt första stycket upphör att gälla om uppgiften tas in i ett beslut av tillsyns- eller överprövningsorganet. (SvKB 2004:9)

Förbud till skydd för kyrkans ekonomiska intressen

5 § I kyrkans affärsverksamhet gäller förbud mot att röja uppgifter om affärs- och driftsförhållanden, om det kan antas att någon som driver likartad rörelse gynnas om uppgiften röjs.

6 § I sådan verksamhet som avser förvärv, överlåtelse, upplåtelse eller användning av egendom, tjänst eller annan nyttighet gäller förbud mot att röja uppgifter. Förbudet gäller när verksamheten bedrivs i sådan form att inhämtade anbud eller motsvarande erbjudanden skall offentliggöras vid en viss tidpunkt som är fastställd för ärendet.

Förbud till skydd för kyrkans affärs- och samarbetspartner

7 § Förbud gäller mot att röja uppgifter om affärs- och driftsförhållanden för någon som har trätt i affärsförbindelse med kyrkan. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att affärspartnern lider skada om uppgiften röjs.

8 § Inom kyrkans internationella verksamhet för diakoni och mission gäller förbud mot att röja uppgifter om en samarbetspartners förhållanden i andra länder. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att en samarbetspartner i det andra landet skulle lida skada eller men om uppgiften röjs.

Förbud mot att röja vissa uppgifter i kyrkobokföringen

9 § Förbud gäller mot att röja uppgifter om enskilda personer i kyrkobokföringen. Förbudet gäller om det av någon särskild anledning kan antas att personen i fråga eller någon närstående lider men om uppgiften röjs.

Förbud mot att röja uppgifter om säkerhetsåtgärder m.m.

10 § Förbud gäller mot att röja uppgifter om säkerhets- och bevakningsåtgärder. Förbudet gäller om syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs.

Förbud mot att röja uppgifter i telefonväxel

11 § För personal i en telefonväxel gäller förbud mot att röja uppgifter som har inhämtats vid tjänstgöringen och som avser telefonsamtal till eller från en annan person.

Förbud mot att röja uppgifter vid facklig förhandling

11 a § Förbud gäller mot att röja uppgifter som har tillkommit eller inhämtats för att användas vid facklig förhandling eller vid förberedelse för sådan förhandling. Förbudet gäller om det kan antas att den kyrkliga arbetsgivarens ställning som förhandlingspart försämrats om uppgiften röjs. (SvKB 2004:9)

Förbud mot att röja uppgifter vid personuppgiftsbehandling

11 b § Förbud gäller mot att röja personuppgifter, om det kan antas att ett utlämnande skulle medföra att uppgifterna behandlas i strid med personuppgiftslagen (1998:204). (SvKB 2004:9)

Överföring av sekretess till kyrkan från myndigheter

12 § Förbud gäller mot att röja sådana uppgifter som en myndighet har anförtrott kyrkan och som hos myndigheten är föremål för sekretess.

Överföring av förbud mot att röja uppgifter inom kyrkan

13 § Förbud mot att röja en uppgift gäller hos den som tar emot uppgiften i verksamhet som avser revision, tillsyn eller överprövning om det råder ett förbud mot att röja uppgiften enligt detta kapitel hos den som lämnar uppgiften.

Undantag från förbud mot att röja uppgifter

14 § Förbud mot att röja uppgifter enligt 1 § andra stycket, 2 § första stycket och 3–13 §§ till skydd för enskild gäller inte i förhållande till den enskilda personen själv och kan i övrigt helt eller delvis efterges av honom eller henne.

Förbud mot att röja uppgifter enligt 1 § andra stycket hindrar inte heller att uppgiften lämnas om

- diakonen har ålagts att uttala sig under ed, eller
- det föreligger uppgifts-, informations- eller anmälningsskyldighet enligt lag.

(SvKB 2004:9)

15 § Förbud mot att röja uppgifter enligt 2 § första stycket och 3–13 §§ hindrar inte att uppgiften lämnas till

1. kyrkans organisation för revision, tillsyn och överprövning,
2. en myndighet, om uppgiftsskyldigheten följer av en lag eller har beslutats med stöd av en lag, eller
3. företrädare för en arbetstagarorganisation eller till skyddsombud, om uppgifts- eller informationsplikten följer av en lag eller ett kollektivavtal. (SvKB 2004:9)

16 § Utöver vad som gäller enligt 15 § får uppgifter som omfattas av förbud enligt 2 § första stycket och 3–13 §§ lämnas till

1. polis- och åklagarmyndighet, om uppgiften behövs i en anmälan om brott,
2. socialtjänsten, om uppgiften innebär att man känner till att en person som är under 18 år misshandlas i hemmet eller om ett ingripande till personens skydd av någon annan anledning behövs,
3. hälso- och sjukvårdsmyndighet eller socialtjänsten, om uppgiften avser ett allvarligt och fortgående missbruk eller en allvarlig sjukdom och det är nödvändigt att röja uppgiften för att inte den enskilda personens liv eller hälsa skall sättas i allvarlig fara. (SvKB 2004:9)

Trossam-
fund

55 kap. Diarier och arkiv

Uppdelning mellan statliga och kyrkliga regler om diarier och arkiv

1 § Regler om registrering av allmänna handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar finns i 15 kap. 1–2 §§ sekretesslagen (1980:100).

Regler om de arkiv som bildas av dessa handlingar finns i arkivlagen (1990:782), i arkivförordningen (1991:446) och i föreskrifter som Riksarkivet har meddelat med stöd av arkivförordningen.

2 § Bestämmelserna i 3–4 §§ skall tillämpas när man registrerar andra handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar än de som avses i 1 §.

Bestämmelserna i 5–8 §§ om arkiv skall tillämpas för de handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan och dess organisatoriska delar och som inte avses i 1 §.

Vilka handlingar som skall diarieföras

3 § När en handling har kommit in till eller upprättats hos Svenska kyrkan skall den utan dröjsmål registreras i ett diarium. Undantag från skyldigheten att registrera handlingar gäller dock

1. handlingar vars innehåll skyddas av förbud enligt 54 kap. 1 §,
2. reklam, cirkulär och liknande handlingar som uppenbarligen saknar intresse i kyrkans verksamhet,

3. handlingar som uppenbarligen har sänts fel och skall returneras eller sändas vidare till rätt adressat,
4. upptagningar för automatisk databehandling med uppgifter från den allmänna folkbokföringen som skall föras in i kyrkobokföringsregistret, och
5. handlingar som inte innehåller uppgifter för vilka det råder ett förbud mot att röja dem och som förvaras så ordnade att det utan svårighet kan fastställas om en handling har kommit in eller upprättats.

Uppgifter som skall finnas i diariet

4 § Av kyrkans diarium skall framgå

1. det datum då handlingen kom in eller upprättades,
2. diarienummer eller annan beteckning som har givits handlingen,
3. i förekommande fall från vem handlingen har kommit in eller till vem den har expedierats, och
4. i korthet vad handlingen rör.

Innehållet i kyrkans arkiv

5 § Kyrkans arkiv bildas av

1. handlingar som har registrerats enligt 3 §,
2. handlingar som har undantagits från registrering med stöd av 3 § 5, och
3. övriga handlingar som kyrkan beslutar att ta om hand för arkivering.

6 § Arkivhandlingarna skall bevaras, hållas ordnade och vårdas så att de tillgodoser

1. rätten att ta del av handlingarna,
2. behovet av information för rättskipning och förvaltning, och
3. forskningens behov.

Vård av handlingarna i kyrkans arkiv

7 § Kyrkostyrelsen får utfärda regler om

1. vilka skrivmateriel och förvaringsmedel som skall användas,
2. hur arkiven skall vårdas,
3. återlämnande av handlingar,
4. utlåning av handlingar,
5. överlämnande av handlingar för tillsyn och överprövning, och
6. när och hur handlingar skall gallras.

8 § Återlämnande, utlåning, överlämnande och gallring av arkivhandlingar får endast ske med stöd i de regler som avses i 7 § eller i den skyldighet som följer av någon lag eller av en myndighets beslut. Arkivhandlingar som inte längre behövs i kyrkans verksamhet får dock överlämnas till Kyrkostyrelsen för förvaring i Svenska kyrkans gemensamma arkiv.

56 kap. Kyrkobokföring och andra register

Ändamål med kyrkobokföringen

1 § I Svenska kyrkan skall finnas register för att tillhandahålla

1. uppgifter om dem som tillhör Svenska kyrkan,
2. vissa uppgifter om anhöriga till dem som tillhör Svenska kyrkan, och
3. uppgifter om de kyrkliga handlingar som har ägt rum i Svenska kyrkans ordning (ministerialböcker). (SvKB 2003:9)

Ändamål med övriga register

2 § I Svenska kyrkan skall finnas register som gör det möjligt för Svenska kyrkan att

1. uppfylla skyldigheten att lämna uppgifter enligt 14 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan,
2. hantera kyrko- och begravningsavgift,
3. ta fram erforderlig statistik,

4. tillhandahålla uppgifter om Svenska kyrkans indelning,
5. genomföra de kyrkliga valen, och
6. tillhandahålla uppgifter om de präster och diakoner som står under respektive stifts tillsyn. (SvKB 2003:9)

3 § Kyrkostyrelsen får bestämma om ytterligare gemensamma register.

Kyrkostyrelsen får också bestämma om användningen av Svenska kyrkans gemensamma datasystem. (SvKB 2005:14)

Närmare bestämmelser

4 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om

1. registrens ändamål
2. vad registren skall innehålla,
3. vem som skall föra registren,
4. vilka uppgifter som skall lämnas,
5. när och av vem uppgifter skall lämnas,
6. vem som skall underrättas om uppgifter ur registren, och
7. övriga uppgifter i registren. (SvKB 2003:9)

Särskilda bestämmelser för uppgifter i dataregister

5 § Om en registrerad person har begärt rättelse enligt 28 § personuppgiftslagen (1998:204) men någon sådan inte blir gjord, skall det fattas ett skriftligt beslut om avslag, om han eller hon begär det. I beslutet skall anges varför en rättelse inte kan ske och hur beslutet kan överklagas. (SvKB 2003:9)

6 § Om en ansökan om information enligt 26 § personuppgiftslagen (1998:204) avslås skall det fattas ett skriftligt beslut om avslag, om den enskilda personen begär det. I beslutet skall anges varför de begärda upplysningarna inte behöver ges och hur beslutet kan överklagas (SvKB 2003:9)

7 § Ett beslut om avslag enligt 5 och 6 §§ som har fattats hos en församling eller en samfällighet får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut i sådana ärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Övriga beslut enligt 5 och 6 §§ får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Nämndens beslut får inte överklagas. (SvKB 2003:9)

8 § I fråga om anteckningar i sådana ministerialböcker som inte förs med hjälp av automatisk databehandling skall 5–7 §§ tillämpas på motsvarande sätt. (SvKB 2003:9)

Trettonde avdelningen: Tillsyn och överklagande

Inledning

Alla som tillhör kyrkan har ansvar för att evangeliet når ut. Men över detta utövas ingen formell tillsyn. För gemenskapens och enhetens skull behövs dock en särskilt ordnad tillsyn över församlingarna. Det hör till biskopens och stiftets uppdrag att svara för en sådan tillsyn.

Församlingarnas självstyrelse utövas inom ramen för kyrkans gemensamma beaktelse och ordningar. Därför är de underkastade tillsyn från biskop och domkapitel. De som tillhör en församling har också möjlighet att få prövat om beslut har fattats enligt den fastställda ordningen.

Den som vigs till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst avger löften att fullgöra sina uppgifter enligt kyrkans lära och ordning. På den grunden ges han eller hon ett särskilt ansvar för grundläggande funktioner i kyrkans liv. Alla i vigningstjänsten måste därför svara för hur de efterlever de löften som de har gett vid vigningen. Tillsynen över detta utövas av biskopen och domkapitlet i respektive stift, och för biskoparnas del av en särskild ansvarsnämnd på nationell nivå.

Kyrkoordningens bestämmelser skall tillämpas så att rätt och rättvisa råder. Möjligheten att överklaga och få sin sak prövad är därför av grundläggande betydelse. Kunskapen och erfarenheten från samhällets rättsväsende tas till vara i de organ kyrkan har för överprövning.

57 kap. Tillsyn

Allmänt om tillsyn

Tillsyn över församlingar och stift

1 § Biskopen och domkapitlet skall ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och samfälligheter samt över verksamheten i stiftet. I tillsynen ingår

1. råd, stöd och hjälp, dels i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, dels i rättsliga frågor,
2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §§,
3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §,
4. granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften,
5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§,
6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och
7. beslutsprövning enligt 8–18 §§.

Det som sägs i första stycket 1–6 gäller även utlandskyrkan. (SvKB 2005:17)

Tillsyn över biskopar och domkapitel

2 § Biskopsmötet skall ha tillsyn över biskoparnas verksamhet. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar.

3 § Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, som prövar frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst, får även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

Skyldigheter för den som står under tillsyn

4 § Den som står under tillsyn enligt 1–3 §§ är skyldig att på begäran av tillsynsorganet tillhandahålla handlingar och annat material som rör verksamheten samt att ge tillsynsorganet de upplysningar som behövs för tillsynen.

Församlingsinstruktion

Församlingsinstruktionens innehåll

5 § För varje församling skall det finnas en församlingsinstruktion. Denna skall utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i församlingen i samråd med domkapitlet. Instruktionen skall innehålla

1. de regler för församlingen och församlingens verksamhet som domkapitlet får besluta enligt bestämmelser i denna kyrkoordning,
2. ett pastoralt program för församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission,
3. en redogörelse för församlingens verksamhet på teckenspråk samt på samiska, finska och andra språk,
4. regler om fortbildning för personal som arbetar med gudstjänst, undervisning, diakoni och mission, och
5. en redovisning av församlingens samverkan med andra församlingar i personalfrågor.

Utfärdande och ändring av en församlingsinstruktion

6 § Församlingsinstruktionen får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av församlingens kyrkoråd och kyrkoherde var för sig. Den är därefter bindande för församlingen.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Ändringen godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

7 § Domkapitlet får, om det finns särskilda skäl, utan godkännande av kyrkoråd och kyrkoherde, utfärda församlingsinstruktion samt besluta att ändra de delar av församlingsinstruktionen som avser regler enligt 5 § 1. Den utfärdade eller ändrade församlingsinstruktionen gäller för församlingen först efter det att kyrkorådet och kyrkoherden har underrättats om beslutet.

Församlingsinstruktioner för utlandskyrkan

7 a § För församlingar och övriga utlandsverksamheter inom utlandskyrkan skall en församlingsinstruktion utarbetas.

Instruktionen för utlandskyrkan skall innehålla det som anges i 5 § 2 och 4.

En församlingsinstruktion för en församling utarbetas av kyrkoherden och kyrkorådet i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkorådet och kyrkoherden var för sig och efter att Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet har getts tillfälle att yttra sig.

En församlingsinstruktion för en annan utlandsverksamhet utarbetas av kyrkoherden och Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet och kyrkoherden var för sig.

Efter att domkapitlet har utfärdat församlingsinstruktionen är den bindande för församlingen eller verksamheten.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av kyrkorådet, kyrkoherden eller domkapitlet. Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en annan verksamhet får väckas av Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet, kyrkoherden eller domkapitlet. En ändring godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen. (SvKB 2005:17)

Trossamfund

Beslutsprövning

Tillämpningsområde

8 § Beslut av en församling prövas på begäran av den som tillhör församlingen och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av en samfällighet prövas på begäran av en församling som ingår i samfälligheten och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling som ligger i stiftet, på begäran av en samfällighet där församlingar som ligger i stiftet ingår och på begäran av den som tillhör en sådan församling och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år.

Prövning av beslut enligt första–tredje stycket gäller dock inte

1. om det i lag eller annan författning eller i denna kyrkoordning finns särskilda föreskrifter om överklagande,
2. beslut av rent förberedande eller rent verkställande art, och
3. beslut som har fattats av domkapitlet. (SvKB 2003:9)

Hur man begär beslutsprövning

9 § Domkapitlet avgör som första instans frågor om beslutsprövning.

En begäran om beslutsprövning skall avfattas skriftligt, egenhändigt undertecknas och ges in till domkapitlet. Klaganden skall därvid ange vilket beslut som skall prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen.

Framställningen skall ha kommit in till domkapitlet inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, samfällighetens respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats.

Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden för att tiden skall löpa ut.

Om framställningen före klagotidens utgång har kommit in till församlingen, samfälligheten respektive stiftet i stället för till domkapitlet, skall den ändå prövas.

Grunder för prövningen

10 § Ett prövat beslut skall upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, samfälligheten respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

Handläggningen i domkapitlet

11 § Varje ärende skall handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Om det behövs skall ett yttrande inhämtas från den instans som tidigare har beslutat i saken. Ett yttrande får också inhämtas från ett annat kyrkligt organ, en myndighet, en organisation eller en enskild person, som har särskild kunskap i den fråga som ärendet rör. Vid behov kan även den som har begärt beslutsprövning ges anvisningar om hur utredningen bör kompletteras. Överflödiga utredningar får avvisas.

12 § Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter skall, om de tillför ärendet någon betydelse, nog dokumenteras.

13 § Ett ärende får inte avgöras utan att den som har begärt beslutsprövning har underrättats om alla uppgifter som har tillförts ärendet av någon annan än parten själv. Parten skall därvid ges tid att bemöta de nya uppgifterna.

En sådan underrättelse behövs inte, om

1. det prövade beslutet kommer att upphävas,
2. de nya uppgifterna saknar betydelse i ärendet, eller
3. underrättelse på något annat sätt är uppenbart onödig.

14 § Bestämmelserna i 13 § skall tillämpas på motsvarande sätt när det gäller underrättelse till den instans som har fattat det beslut som prövas.

15 § När det gäller jäv mot den som handlägger beslutsprövningsärenden skall bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Beslut

16 § Domkapitlet får förordna att det beslut som prövas tills vidare inte skall gälla. Domkapitlet får också förordna rörande saken i övrigt, i avvaktan på att ärendet avgörs slutligt.

17 § Det slutliga avgörandet av ärendet skall grundas på vad handlingarna innehåller.

Av beslutet, som skall avfattas skriftligt, skall framgå

1. tid och plats för meddelande av beslutet,
2. parterna samt deras ombud eller biträden,
3. vilket beslut som prövas,
4. saken,
5. innehållet i det beslut som prövas,
6. parternas och underinstansens yrkanden och invändningar,
7. om yttrande har inhämtats från någon annan,

8. skälen för beslutet,
9. innehållet i beslutet,
10. vem som har fattat beslutet,
11. vem som har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet,
12. vem som har varit föredragande,
13. skiljaktig mening, där sådan förekommit, och
14. information om hur man överklagar.

Kopior av beslutet skall tillställas den som har begärt prövningen och den instans som har fattat det prövade beslutet.

Rättelse av skrivfel och liknande

18 § Domkapitlet får rätta sitt beslut om det innehåller någon uppenbar oriktighet, på grund av ett skrivfel, räknepel eller liknande förbiseende.

Överklagande av beslutsprövningsärenden

19 § Domkapitlets slutliga beslut i beslutsprövningsärenden får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. den som begärt beslutsprövning, såvitt avser beslut att inte upphäva ett beslut eller att inte förordna i saken, och
2. den instans som har fattat det prövade beslutet, såvitt avser beslut att upphäva beslutet.

Trossam-
fund

Beslut i ett beslutsprövningsärende som innebär att ärendet inte avgörs slutligt får överklagas endast i samband med talan mot det slutliga avgörandet av ärendet. Ett beslut får dock överklagas särskilt när det avser

1. ogillad invändning om jäv mot ledamot i överprövningsinstansen,
2. ogillad invändning om att hinder föreligger mot prövning av överklagandet, och
3. förordnande rörande saken i avvaktan på slutligt avgörande.

Beslut, som innebär att ärendet återförvisas till en lägre instans, får överklagas endast om beslutet innefattar avgörande av en fråga som inverkar på ärendets utgång.

Domkapitlets övriga beslut enligt detta kapitel får inte överklagas.

58 kap. Överklagande

Beslut som kan överklagas

1 § Ett beslut kan överklagas enligt detta kapitel endast om det av en bestämmelse i denna kyrkoordning framgår att beslutet får överklagas.

Bestämmelserna i detta kapitel får också tillämpas om det i ett kollektivavtal mellan Svenska kyrkan som arbetsgivare och en eller flera arbetstagarorganisationer sägs att arbetsgivarens beslut kan överklagas hos ett domkapitel eller hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Detta gäller om inte något annat har bestämts i avtalet.

2 § Ett beslut skall, för att kunna överklagas, avfattas skriftligt. Av ett sådant beslut skall det framgå vilka skäl som har bestämt utgången och hur beslutet kan överklagas.

3 § Rätt att överklaga ett beslut enligt detta kapitel har den som beslutet angår, om det har gått honom emot, om inte något annat särskilt föreskrivs i kyrkoordningen.

Hur beslut överklagas

4 § Ett beslut överklagas skriftligt. I den egenhändigt undertecknade skrivelsen skall klaganden ange vilket beslut som överklagas och vilken ändring i beslutet som begärs.

Skrivelsen ges in till beslutsinstansen. Den skall, om inte annat är angivet i denna kyrkoordning, ha kommit in dit inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

Rättsprövning

5 § Beslutsinstansen prövar om skrivelsen med överklagandet har kommit in i rätt tid. Om skrivelsen har kommit in för sent skall beslutsinstansen avvisa den. Skrivelsen skall dock inte avvisas om förseningen beror på att beslutet har innehållit en felaktig underrättelse om hur man överklagar eller om den i rätt tid har kommit in till överprövningsinstansen.

Ett sådant avvisningsbeslut får överklagas i samma ordning som gäller för överklagande av det beslut som överklagades i den avvisade skrivelsen.

Rättelse av skrivfel och liknande

6 § Om beslutsinstansen finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av ett skrivfel, räknefel eller något annat uppenbart förbiseende skall den genast rätta beslutet, om det kan ske utan nackdel för någon enskild part.

Överklagandet förfaller om rättelsen innebär att beslutet ändras så som klaganden begär.

Överlämnande

7 § Om skrivelsen med överklagande inte skall avvisas enligt 5 § eller förfaller enligt 6 §, skall beslutsinstansen överlämna den och övriga handlingar i ärendet till överprövningsinstansen. Beslutsinstansen får, om det kan ske utan att överlämnandet fördröjs, samtidigt yttra sig över det som anförs i överklagandeskrivelsen.

Handläggningen i överprövningsinstansen

8 § Om ett beslut överklagas enligt bestämmelserna i detta kapitel, skall den instans som först har beslutat i saken i förekommande fall vara klagandens motpart i överprövningsinstansen. (SvKB 2003:9)

9 § Varje ärende skall handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Om det behövs skall ett yttrande inhämtas från den instans som tidigare har beslutat i saken. Ett yttrande får också inhämtas från ett annat kyrkligt organ, en myndighet, en organisation eller en enskild person, som har särskild kunskap i den fråga som ärendet rör. Vid behov kan även den klagande ges anvisningar om hur utredningen bör kompletteras. Överflödiga utredningar får avvisas.

10 § Förfarandet är skriftligt. Uppgifter får dock lämnas och inhämtas muntligt, om det kan antas vara till fördel för utredningen. Muntliga uppgifter skall, om de tillför ärendet något av betydelse, noga dokumenteras.

11 § Ett ärende får inte avgöras utan att den klagande har underrättats om alla uppgifter som har tillförts ärendet av annan än den klagande själv. Den klagande skall därvid ges tid att bemöta de nya uppgifterna.

En sådan underrättelse behövs inte, om

1. den klagandes talan kommer att bifallas,
2. de nya uppgifterna saknar betydelse i ärendet, eller
3. underrättelse på annat sätt är uppenbart onödig.

12 § Bestämmelserna i 11 § skall tillämpas på motsvarande sätt när det gäller underrättelse till en enskild person, som har ställning av part i ärendet utan att vara klagande.

13 § När det gäller jäv mot den som handlägger ärenden enligt detta kapitel skall bestämmelserna i 4 kap. 13–15 §§ rättegångsbalken om jäv mot domare tillämpas.

Beslut

14 § Överprövningsinstansen får förordna att det överklagade beslutet tills vidare inte skall gälla. Instansen får också förordna rörande saken i övrigt, i avvaktan på att ärendet avgörs slutligt.

15 § Det slutliga avgörandet av ärendet får inte gå utöver vad den klagande har yrkat. Beslutet skall grundas på vad handlingarna innehåller.

Av beslutet, som skall avfattas skriftligt, skall framgå

1. tid och plats för meddelande av beslutet,
2. parterna samt deras ombud eller biträden,
3. vilket beslut som har överklagats,
4. saken,
5. innehållet i det överklagade beslutet,
6. parternas och underinstansens yrkanden och invändningar,
7. om yttrande har inhämtats från någon annan,
8. skälen för beslutet,
9. innehållet i beslutet,
10. vem som har fattat beslutet,
11. vem som har varit med om den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet,
12. vem som har varit föredragande,
13. skiljaktig mening, där sådan förekommit, och
14. information om hur man överklagar, om beslutet kan överklagas.

Kopior av beslutet skall tillställas klaganden, den instans som tidigare har beslutat i ärendet och eventuell annan part.

16 § Beslut får rättas, om det innehåller någon uppenbar oriktighet, på grund av ett skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende.

17 § Beslut som innebär att ärendet inte avgörs slutligt får överklagas endast i samband med talan mot det slutliga avgörandet av ärendet. Ett beslut får dock överklagas särskilt när det avser

1. ogillad invändning om jäv mot ledamot i överprövningsinstansen,
2. ogillad invändning om att hinder föreligger mot prövning av överklagandet, och
3. förordnande rörande saken i avvaktan på slutligt avgörande.

Beslut, som innebär att ärendet återförvisas till lägre instans, får överklagas endast om beslutet innefattar avgörande av en fråga som inverkar på ärendets utgång.

Omrövning i särskilda fall

18 § Ett ärende får prövas på nytt om det på grund av något särskilt förhållande finns synnerliga skäl för det.

Om tiden för överklagande eller en därmed jämförbar åtgärd har försuttits får ärendet ändå prövas på nytt om det föreligger någon omständighet som utgör en giltig ursäkt för dröjsmålet.

Frågor om omrövning enligt första och andra styckena prövas av Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1999:1

1. Kyrkoordningen träder i kraft den 1 januari år 2000 med undantag för bestämmelserna i 47 kap. 9 §, 48 kap., 49 kap. 8 §, 50 kap. Dessa bestämmelser träder i kraft den 1 januari år 2001.

För församlingar, samfälligheter och stift skall under år 2000 följande bestämmelser i kyrkolagen (1992:300) i lydelsen den 31 december 1999 tillämpas: 19 kap. 11–16 §§ och 20 kap.

2. Den som den 31 december 1999 tillhör Svenska kyrkan kvarstår som tillhörig när kyrkoordningen träder i kraft.
3. Den som före utgången av år 1999 har utsetts till ledamot eller ersättare i
 - kyrkofullmäktige i församling eller samfällighet
 - direktvalt kyrkoråd
 - stiftsfullmäktige
 - Kyrkomötet
 kvarstår i sitt uppdrag till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen.

Trossam-
fund

Om en ledamot lämnar Svenska kyrkan eller enligt de regler som gällde vid 1999 års utgång till följd av flyttning inte längre är valbar till uppdraget ifråga eller själv anmäler sin avgång skall stiftsstyrelsen utse en ny ledamot enligt de regler som gällde vid 1999 års utgång. Detta skall även gälla i fråga om ersättare i kyrkofullmäktige och direktvalt kyrkoråd.

4. Den som före utgången av år 1999 har utsetts till ledamot eller ersättare i
 - församlingsdelegerade
 - kyrkoråd i församlingar och samfälligheter med undantag för gemensamt kyrkoråd enligt 17 kap. 1 § andra stycket kyrkolagen och direktvalt kyrkoråd
 - nämnd i församlingar och samfälligheter enligt 17 kap. 36 § kyrkolagen
 - stiftsstyrelsen och övriga av stiftsfullmäktige inrättade nämnder enligt 25 kap. 8 § jämfört med 17 kap. 36 § kyrkolagen
 - Svenska kyrkans centralstyrelse
 - Nämnden för Svenska kyrkans mission
 - Svenska kyrkans nämnd för internationell diakoni/Lutherhjälpen
 - Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet
 kvarstår i sitt uppdrag till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen.

Om en ledamot lämnar Svenska kyrkan eller enligt de regler som gällde vid 1999 års utgång till följd av flyttning inte längre är valbar till uppdraget ifråga eller själv anmäler sin avgång skall fyllnadsval förrättas av det organ och enligt de regler som gällde vid 1999 års utgång. Om ersättare för ledamoten har utsetts vid proportionellt val skall dock i ledamotens ställe inträda en ersättare för återstoden av tjänstgöringstiden, enligt den ordning mellan ersättarna som har bestämts vid valet.

5. Den som före utgången av år 1999 har valts till revisor eller revisorsersättare av kyrkofullmäktige, församlingsdelegerade eller stiftsfullmäktige kvarstår i sitt uppdrag för granskning av verksamheten under år 2000.
6. Den som enligt punkt 3, 4 och 5 kvarstår i sitt uppdrag skall från den 1 januari år 2000 fullgöra sitt uppdrag i det organ som enligt kyrkoordningen har samma beteckning som i kyrkolagen eller som motsvaras av ett organ i kyrkoordningen enligt följande:
 - kyrkofullmäktige i en kyrklig samfällighet motsvaras av samfällda kyrkofullmäktige,
 - församlingsdelegerade motsvaras av samfällda kyrkofullmäktige,
 - kyrkorådet i en kyrklig samfällighet motsvaras av kyrkonämnden,
 - Svenska kyrkans centralstyrelse motsvaras av Kyrkostyrelsen,
 - Svenska kyrkans nämnd för internationell diakoni/Lutherhjälpen motsvaras av Nämnden för internationell diakoni/Lutherhjälpen.
7. De i punkterna 3 och 4 angivna organen får redan före den 1 januari år 2000 fatta beslut som avser tiden efter den 31 december 1999. Detsamma gäller tillsättningsnämnder, Svenska kyrkans församlingsnämnd och Svenska kyrkans utbildningsnämnd.
8. Följande val skall förrättas senast den 31 december 1999 och avse tiden från den 1 januari år 2000 till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen
 - a) ledamöter och ersättare i pastoratsnämnden enligt 4 kap. 34 § kyrkoordningen,
 - b) revisorer för den nationella nivån,
 - c) Nämnden för kyrkolivets utveckling och Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar,
 - d) ledamöter och ersättare i Domkyrkorådet i Lund enligt 40 kap. 6 § kyrkoordningen.
 Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar får redan före den 1 januari 2000 företa prövning enligt 8 kap. 8 § kyrkoordningen.
9. Följande val skall förrättas senast den 31 december 1999
 - a) ledamöter och ersättare i domkapitlet enligt 9 kap. kyrkoordningen,
 - b) ledamöter och ersättare i Kyrkofondens styrelse enligt 12 kap. kyrkoordningen,
 - c) ledamöter och ersättare i Svenska kyrkans valprovsnämnd och Svenska kyrkans överklagandenämnd.

Valen gäller från det ett justerat protokoll finns och avser tiden till dess ny mandatperiod inträder enligt kyrkoordningen.

De i första stycket a) och b) angivna organen får redan före den 1 januari år 2000 fatta beslut som avser tiden efter den 31 december 1999. De i första stycket c) angivna organen får redan före den 1 januari år 2000 pröva överklaganden i fråga om beslut som har fattats med stöd av bestämmelser i kyrkoordningen och som inte kan överklagas i annan ordning.

10. När församlingar, samfälligheter, stift och Svenska kyrkans nationella nivå under 1999 upprättar budget för år 2000 skall detta ske enligt bestämmelserna i kyrkoordningen.

Bestämmelsen i 42 kap. 2 § kyrkoordningen skall tillämpas vid fastställandet av avgiftssatser för år 2000.

Med oförändrad avgiftssats för år 2000 avses 1999 års skattesats för församlingsskatt. För en samfällighet som år 1999 är partiell och som inte skall bestå som samfällighet år 2000 skall

- avgiftssatsen anses utgöra samfällighetens skattesats ökad med de ingående församlingarnas genomsnittliga skattesats.
11. Ett ärende som överlämnas till Svenska kyrkan för handläggning enligt 5 § lagen (1998:1592) om införande av lagen (1999:1591) om Svenska kyrkan skall handläggas av det kyrkliga organ som handlägger ett motsvarande ärende enligt kyrkoordningen.
 12. En flerpastoratsamfällighet som inte är total enligt 11 kap. 8 § andra stycket kyrkolagen får bestå till utgången av år 2001 för de angelägenheter som den skall sköta enligt gällande beslut om samfällighetsbildningen.
Samfälligheten Gotlands kyrkor får bestå enligt bestämmelserna i 2 kap. 12 § kyrkoordningen
 13. Följande bestämmelser i kyrkoordningen skall tillämpas först från och med den mandatperiod som börjar år 2002:
4 kap. 10 § om antalet valda ledamöter och ersättare i kyrkorådet
4 kap. 16 § om vem som får vara ordförande i kyrkoråd och kyrkonämnd
4 kap. 24 § om minsta antal kyrkvårdar som skall utses ur kyrkorådet
7 kap. 13 § om antalet valda ledamöter och ersättare i stiftsstyrelsen. (SvKB 2000:5)
 14. Åren 2000 och 2001 skall Kyrkomötets sammanträden äga rum i maj och september. Istället för de i 51 kap. 6 § angivna tiderna för budgetprocessen på den nationella nivån skall då gälla följande. Kyrkofondens styrelse skall senast den 15 april lämna sitt förslag till budget till Kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen skall upprätta ett förslag till budget senast den 15 april.
 15. Följande vid utgången av år 1999 gällande gudstjänstböcker skall fortsätta att vara Svenska kyrkans gudstjänstböcker till dess Kyrkomötet fattar beslut om en ändring:
Den svenska kyrkohandboken I och II
Den svenska psalmboken
Den svenska evangelieboken
En liten bönbok.
 16. Bestämmelserna i kyrkliga kungörelsen (SKFS 1993:4) om användning av Svenska kyrkans gudstjänstböcker på andra språk än svenska skall gälla till dess beslut fattas om nya översättningar.
 17. Den till kyrkliga kungörelsen (SKFS 1998:5) om alternativ till Herrens bön som bilaga fogade översättningen av Herrens bön får användas vid Svenska kyrkans gudstjänster.
 18. De vid 1999 års utgång inrättade prästtjänsterna i ett pastorat skall gälla som miniminivå för prästorganisationen (34 kap. 1 § kyrkoordningen) till dess en ändring av organisationen beslutas med stöd av 37 kap. 26 § kyrkoordningen.
 19. Den som innehar eller har innehaft uppdrag som förtroendevald inom Svenska kyrkan är valbar till sådant uppdrag även om han eller hon inte är döpt.
 20. Den som vid utgången av år 1991 hade varit anställd som präst i Svenska kyrkan i minst ett år är trots bestämmelserna i 34 kap. 10 § första stycket 1 behörig att anställas som komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt.
 21. Den som vid utgången av 1999 är kyrkotillhörig och medlem i en icke-territoriell församling får fortsätta att tillhöra den församlingen så länge han eller hon är folkbokförd inom församlingens geografiska upptagningsområde.
 22. En församling som inte uppfyller kriterierna för församling i 37 kap. 2 § kyrkoordningen får, utan beslut om undantag från indelningsändring, ändå bestå till utgången av år 2005.
 23. Bestämmelserna i 38 kap. om direkta kyrkliga val skall första gången tillämpas år 2001.
 24. Bestämmelserna om kollektredovisning i 43 kap. 9–10 §§ kyrkoordningen skall tillämpas för de kollekter som upptagits under år 1999.
 25. De delar av tjänstgöringsföreskrifter för präster i ett pastorat som gäller vid 1999 års utgång och som utgör regler som enligt 57 kap. 5 § 1 kyrkoordningen skall ingå i en församlingsinstruktion, skall fortsätta att gälla såsom församlingsinstruktion för en församling som ingår i pastoratet till dess en ny församlingsinstruktion har utfärdats enligt bestämmelserna i 57 kap. 6–7 §§ kyrkoordningen.
 26. När stiftsstyrelsen under 1999 beslutar om ändringar i pastoratsindelningen som avser tiden fr.o.m. år 2000 skall detta ske enligt bestämmelserna i 37 kap. 18–39 §§ kyrkoordningen. Avser beslutet en ändring i pastoratsindelningen inom en total ekonomisk flerpastoratsamfällighet får stiftsstyrelsen trots bestämmelserna i 37 kap. 28 § och 37 § besluta att ändringen skall träda i kraft den 1 januari 2000.
 27. När en befattning som biskop skall återbesättas med tillräde efter den 1 januari 2000 skall bestämmelserna i 8 kap. 7–39 §§ kyrkoordningen om hur biskopar utses tillämpas även för åtgärder som vidtas under 1999.

Trossamfund

2007:5

1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2008.
2. För de församlingar som har kyrkostämma gäller under åren 2008 och 2009 bestämmelserna om kyrkostämman i deras lydelse före den 1 januari 2008.
3. Hovförsamlingen får ha kyrkostämma som beslutande organ även efter år 2009. Tidigare bestämmelser om kyrkostämman fortsätter då att gälla.
4. De församlingar som har kyrkostämma skall inför valet år 2009 med tillämpning av bestämmelserna i 3 kap. besluta hur församlingens beslutanderätt skall utövas från och med den 1 januari 2010.

2007:6

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2008.

En sökande till en befattning som domprost eller kyrkoherde som inte har genomgått utbildning enligt 34 kap. 9 § första stycket 3 får till utgången av år 2012 förklaras behörig utan beslut om undantag enligt bestämmelserna i 34 kap. 9 § andra stycket.

2008:4

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2010.

2008:5

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2009 med undantag för bestämmelsen i 51 kap. 2 a § vilken träder i kraft omedelbart när Kyrkomötet har fattat sitt beslut.

SVENSKA KYRKAN

Adress- och kontaktuppgifter**Kyrkokansliet***Besöksadress*

Kyrkans Hus, Sysslomansgatan 4

Postadress

Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala

Växel: 018-16 95 00

Fax: 018-16 96 40

Hemsida: www.svenskakyrkan.se*Kyrkokansliets avdelningar / sekretariat:*

- Ärkebiskopens och generalsekreterarens sekretariat
- Sekretariatet för teologi och ekumenik
- Avdelningen för kyrkoliv och samhällsansvar
- Internationella avdelningen
- Avdelningen för Svenska kyrkan i utlandet
- Informationsavdelningen
- Kyrkorättsavdelningen
- Ekonomi- och finansavdelningen
- Personalavdelningen

Trossam-
fund*Postadress*

Avdelningsnamn

Svenska kyrkan

751 70 Uppsala

Svenska kyrkans informationservice

Tel: 018-16 96 00 (mån–tors 9–12 och 13–15, fre 9–12)

Fax: 018-16 97 07

E-post: info@svenskakyrkan.se**Kyrkostyrelsen***Postadress*

751 70 Uppsala

E-post: kyrkostyrelsen@svenskakyrkan.se**Svenska kyrkans Församlingsförbund***Besöksadress*

Medborgarplatsen 3, plan 8

Postadress

Box 4312, 102 67 Stockholm

Tel: 08-737 70 00

Fax: 08-737 71 45

E-post: forsamlingsforbundet@svenskakyrkan.seHemsida: www.forsamlingsforbundet.se**Svenska kyrkans överklagandenämnd***Postadress*

751 70 Uppsala

Tel: 018-16 94 44 (kansli)

Fax: 018-16 99 34

E-post: overklagandenamnden@svenskakyrkan.se